

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

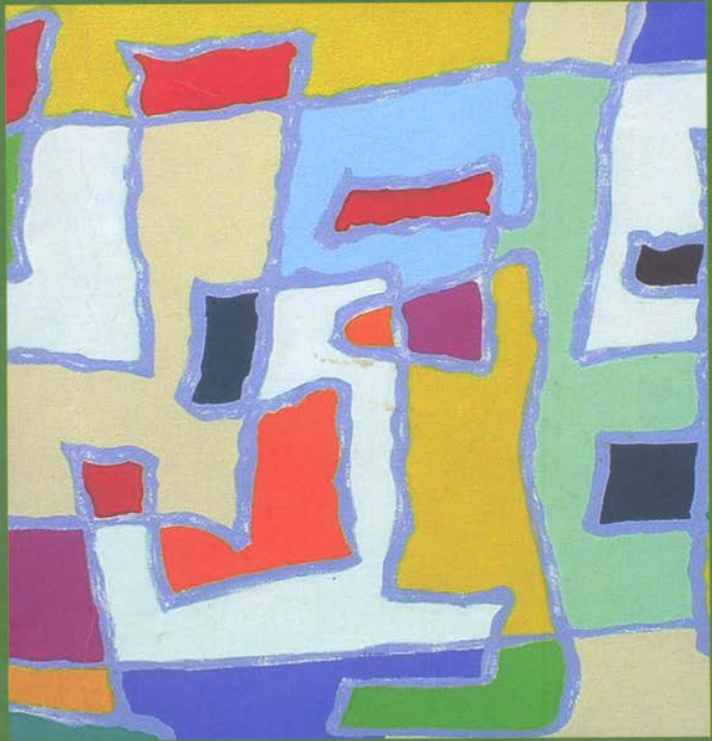
- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MICHAEL ENDE

AYNA İÇİNDE AYN A

Bir Labirent

AYNA İÇİNDE AYN A

MICHAEL ENDE

 KABALCI

MICHAEL ENDE

AYNA İÇİNDE AYNA

Bir Labirent

Görüntüsü aynaya yansıyan bir ayna ne gösterir?

İki okur aynı kitabı okuduklarını düşünürken, okudukları kitap aslında aynı değildir; çünkü her okur okuduğu kitaplara kendi çağrışımlarını, tecrübelerini, hayallerini katar; yani her kitap okurunun yansıdığı bir aynadır ... Peki, bunun tersi de mümkün değil mi? Bir okur farklı kitapları okursa, aynı nedenlerle bunlar birbirinden çok farklı sayılmayabilir; yani okur da aslında kitabın yansıdığı bir aynadır ... Ama okur ile okuduğu kitap arasında yaşanan olaylar nerede gerçekleşmekte? Bu sorunun yanıtı "kitap" değildir; çünkü sonuçta kitap yalnızca beyaz kağıtların üstündeki siyah işaretlerden oluşur ve mutlaka bir okura ihtiyacı vardır. Ama sorunun yanıtı "okur" da değildir; çünkü kitap olmazsa bütün bu süreç gerçekleşmez. Bu siyah işaretleri okuduğumuzda ruhumuzda oluşan sevinç, hüznün, sempati, sıkıntı, gülme ya da ağlama duygusu aslında nerede oluşmaktadır?

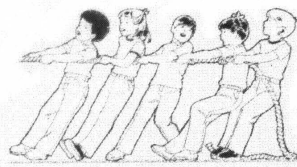
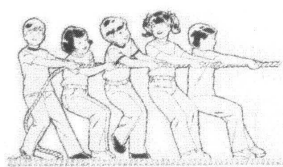
Denir ki ... Michael Ende'nin hayal dünyasına girebilen kişi, onun sihirli çekim gücüne karşı koyamazmış; üstelik hayallerin iyileştirici bir etkisi olduğu da iddia edilir. Yalnızca unutmayın ... *Ayna İçinde Ayna* labirentteki okuru kendi iç dünyasına yönlendiriyor. Okuduğunuz öyküleri 'anladığınızı' sanarak derinlemesine düşünmemezlik etmeyin. 'Anlamak' yalnızca insanın alışılmışı ya da bilineni yeniden fark etmesi değil midir?

ISBN 975-997-020-1

9 789759 970208

MICHAEL ENDE
AYNA İÇİNDE AYNA
bir labirent

KABALCI YAYINEVİ: 253
Michael Ende Dizisi: 6

Michael Ende
Der Spiegel im Spiegel – Ein Labyrinth
© Weitbrecht Verlag, 1994 (Onk Ajans Aracılığıyla)
Aynada İçinde Ayna – bir labirent
© Kabalcı Yayınevi, 2005

Birinci Basım: Eylül 2005

Teknik Hazırlık: Zeliha Güler
Kapak Düzeni: Gökmen Ekincioglu
Yayıma Hazırlayan: Çetin Şan / Ayşe Bilge Aknam

KABALCI YAYINEVİ
Himaye-i Etfal Sok. 8-B Cağaloğlu 34110 İSTANBUL
Tel: (0212) 526 85 86 Faks: (0212) 513 63 05
www.kabalcı.com.tr yayinevi@kabalcı.com.tr

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Cataloging-in-Publication Data (CIP)
Ende, Michael
Ayna İçinde Ayna

ISBN 975-997-020-1

Baskı ve Cilt: Yayılcık Matbaası (0212 567 80 03)
Litros Yolu Fatih Sanayi Sitesi No: 12/197-203 Topkapı

MICHAEL ENDE

AYNA İÇİNDE AYNA

bir labirent

Çeviren: Jülide Binok

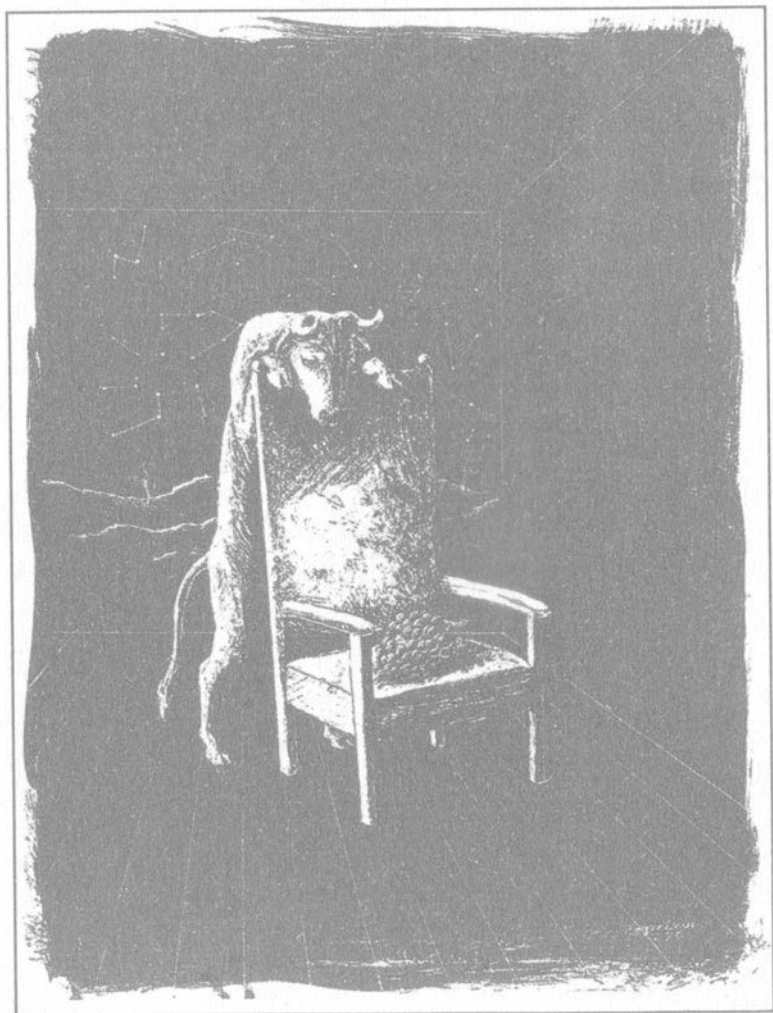
babam Edgar Ende için...

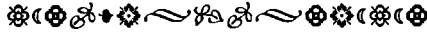
İÇİNDEKİLER

Bağışla beni, daha yüksek sesle konuşamam.	11
Oğul, babasının ve ustasının teşvikiyle hep uçmayı hayal etmişti.	17
Tavan arasındaki küçük oda gök mavisiydi.	25
İstasyon katedrali, kurşuni renkli taş bir zemini olan kocaman ve bomboş bir kara parçasının üzerine inşa edilmişti.	41
Siyah renkli kalın perde yanlara ve yukarılara doğru iyice koşulaşarak karanlıkta kayboluyor, belli belirsiz bir hava akımının etkisiyle ara sıra dalgalanıyordu.	61
Kadın fayton penceresinin siyah perdesini yana çekip sordu.	67
Tanık ifadesinde bulunduğu yerin bir çayır olduğunu iddia ediyordu ...	73
Mermer beyazı bir melek, tanık olarak çağrıldığı mahkemede dinleyicilerin arasındaki yerini aldı.	75
Annenin yüzü bataklık gibi kapkaranlıktır.	87
Büyük yuvarlak masa, üstündeki tabakla birlikte, tıpkı bir gezegenin dönüşü gibi ağır ağır dönmektedir.	89
Bir yüzün derinlikleri.	99
Asırlardan beri inşasına devam ettiğimiz köprüyü asla tamamlayamayacaktık.	109
Burası hem bir oda hem de bir çöldü.	113
Düğün davetlileri dans eden alevlerdi ve bu görkemli daveti rengârenk balmumundan bir sarayda kutluyorlardı.	127

Gökyüzünün kül rengi enginliğinde, başı öne eğilmiş ve boynundaki yün atkısı savrulan bir patenci kayıyordu	131
Adam yalnızca harflerden oluşuyordu!	133
Koyunlar büyük bir tehlikeyle karşı karşıyaydı.	135
Adamla kadın bir sergi gezmek istiyorlardı.	141
Genç doktora muayenehanenin bir köşesine oturup giriş çıkışlara göz kulak olması emredilmişti	155
Balık gözlü adam bürodan çıktıktan sonra altıncı hat tramvayının ikinci vagonuna atladı	163
Dağların üstündeki lüks genelev, bu gece soğuk bir ısıltıyla parlıyordu.	175
Gezgin büyük gezisini liman şehrinin sokaklarında bitirme kararı almıştı	191
Yaşlı denizci dinmeyen rüzgâra o akşam daha fazla dayanamadı.	201
Siyah gökyüzünün altında kimsenin yaşamayacağı çorak bir kara parçası görülüyordu	207
El ele sokaktan aşağı iniyorlardı.	215
Sınıfın içine dinmek bilmeyen bir yağmur yağıyordu.	231
Kulis koridorunda bekleyen birkaç yüz kişiye rastladık	243
Yangın yeni çıkmıştı.	249
Sirk yanmış ve insanlar koşuşarak kaçmıştı.	263
Bir kış akşamı gökyüzü açık pembe bir görünüme bürünmüştü	287

İçeride kullanılan tüm çizimler Edgar Ende'ye (1901-1965) aittir.

BAĞIŞLA BENİ, DAHA YÜKSEK SESLE KONUŞAMAM.

Beni ne zaman duyacaksın, bilmiyorum.

Acaba bir gün beni duyacak mısın?

Benim adım Hor.

Yalvarırım sesime kulak ver. Ve bana olabildiğin kadar yakın ol, lütfen. Her zaman olduğu gibi, şu anda da buna çok ihtiyacım var. Ayrıca, kendimi sana ifade etmemin başka yolu yok. Biliyorum ki, dileğimi yerine getirmeye karar verdiğinde açıklaman gereken birçok sırrın da olacak. Sesim tükendiğinde senin sesine ihtiyacım var.

Aslında Hor'un yaşadığı ev, onun bu zavallı ve çaresiz durumunu çok iyi açıklıyordu. Hor kendini bildi bileli, içinde yüksek sesle söylenmiş tek bir sözcüğün bile sonu gelmeyen yankılar oluşturduğu bomboş bir binada oturuyordu.

Kendimi bildim bileli. Bu söz ne anlama geliyor.

Bazen Hor, bomboş binanın içindeki salonlarda ve koridorlarda dolaşırken, çok uzun zamanlar önce hiç dü-

şünmeden sarf ediverdiği bazı sözlerin yansımalarına rastlardı. Ağzından çıktıktan sonra şekil alıp madde haline gelerek bilinmezliğe doğru kaybolan bu sözlerin, yeniden karşısına çıkması ve geçmişiyile bu şekilde yüzleşmek zorunda kalması ona büyük bir acı veriyordu. Çünkü Hor artık değişmişti ve bu aptalca sözler çok eskilere aitti.

Hor genellikle çok alçak sesle konuşurdu. Öyle ki, sesinin yankısı zor duyulurdu. Sessizliğe çok yakın olan bu sınırı korumak zorundaydı. Çünkü yaşadığı ev, sesleri fena halde yansıtan bir evdi.

Çok şey istediğimi biliyorum, ama şunu bil ki, Hor'un sözlerini duyduğun zaman nefesini tutmak zorunda kalacaksın. Hor'un konuşma organları derin sessizliği ya da konuşamaması yüzünden körelmiş ve zamanla değişime uğramıştı.

Hor'un seninle, uykuya dalmadan önce yapacağı konuşma, ses organlarının değişime uğraması yüzünden çok net anlaşılmayabilir. Bu nedenle, uykuyla uyanıklık arasındaki o ince çizgide bir denge kurmak zorundasın. Ya da yukarısı ve aşağısı sözcükleri kendilerine aynı şeyi ifade eden insanlar gibi, havada asılı durup öylece beklemelisin.

Benim adım Hor.

Aslında şöyle demek daha doğru olur: Hor adını kendime ben taktım. Zaten benden başka kim beni adımla çağırıyor ki?

Evin boş olduğundan daha önce bahsetmiş miydim?

Yani tamamen boş olduğundan. Hor uyumak için bir kenara kıvrılır veya olduğu yere, hatta bazen salonun tam ortasına çöküp kalırdı.

Hor'un beslenme sorunu yoktu. Duvarlardaki ve sütunlardaki maddeyi yiyerek beslenebiliyordu. Bu, sarı renkli şeffaf maddenin verdiği tat, açlığı ve susuzluğu hemen gideriyordu. Hor'un bunun dışındaki ihtiyaçları önemsizdi.

Zamanın akıp gitmesi ona hiçbir anlam ifade etmiyordu. Zaten kalp atışlarından başka zamanı ölçebileceği bir imkânı da yoktu, ama o da sürekli değişiyordu. Ayrıca Hor, geceyi ve gündüzü de bilmiyordu. Çünkü her zaman alacakaranlıkta yaşıyordu.

Uyumadığı zamanlarda amaçsızca çevrede dolaşırdı. Bu ona keyif ve mutluluk veren bir alışkanlıktı. Odalarda dolaşırken, bazen, bu evde çok uzun zamanlar önce de bulunduğunu düşünüyor ve hafızasını zorlayarak çevresinde gördüklerini hatırlamaya çalışıyordu. Kimi işaretler, örneğin bir duvarın köşesinde birikmiş bir toz yığını ya da bir köşede kuruyup kalmış bir pislik parçası ona bir şeyler çağırıştırıyor, bir zamanlar burada bulunduğunu hatırlatıyordu. Ama bu odalar bir yandan da Hor'a çok yabancı geliyordu. Kim bilir, bu odalar Hor'un yokluğunda belki de kendilerini değiştirmişlerdi; gelişmiş, uzamış ya da çekmişlerdi. Belki de bu değişiklikleri meydana getiren şey Hor'un gizli geçidiydi. Ama Hor bunu aklına getirmek bile istemiyordu.

Hor'dan başka kimse o evde oturmadığı için ben böyle bir şeyi elbette ki imkânsız buluyorum. Ama şu da var ki,

bina akıl almaz derecede dağınıktı, üstelik böyle olması için elle tutulur hiçbir neden de yoktu!

Odaların çoğunun daha geniş odalara açılan büyük pencereleri vardı. Hor zaman zaman, evin en uç kısmındaki duvara ulaşabilmeyi düşünürdü. Bu duvarın penceresinden tamamen farklı bir manzara görünüyordu. Hor, o güne kadar herhangi birinin bu duvara ulaşıp ulaşmadığını bilmiyordu. Hatta o duvara ulaşmanın ne anlama geldiğini dahi bilmiyor, ama yine de bu konu hakkında uzun uzun düşünüyordu. Aslında oradaki manzarayı özlediğini söylemek yanlış olurdu, çünkü bu yalnızca bir tür oyundu – amacı olmayan bir oyun... Bu arada, Hor rüyalarında ara sıra böyle manzaralar görüyordu. Ama uandıktan sonra gördüğü rüyayla ilgili anlatabileceği bir şey olmazdı. Yalnızca bir şeyler gördüğünü anımsar, ama ne gördüğünü hatırlamazdı. Bildiği tek şey, her defasında iki gözü iki çeşme ağlayarak uyandığıydı. Ama Hor yine de bunları önemsemezdi. Rüyalarında gördüğü şeyler fazlasıyla tuhaf olduğu için bunlar aklına yalnızca zaman zaman takılırdı, o kadar...

Bir dakika! Bazı şeyleri yanlış ifade ettim galiba. Aslında Hor hiç rüya görmez ve hiçbir şeyi aklında tutamazdı. Yalnızca ara sıra bazı şeyler anımsar, bütün benliği, aniden hatırladığı olayların ruhunda meydana getirdiği korku ve sevinçle dolardı.

Ancak bu coşku, her zaman için geçerli değildi kuşkusuz. Bazen de uzun süre içine kapanıp sessizleşirdi; tıpkı durgun bir su gibi, sakin ve hareketsiz... Ama kısa bir süre sonra düşünceleri yeniden yakasına yapışır ve onu yal-

nız bırakmazlardı. Göğsü öylesine daralır, öylesine sıkı-
lırdı ki, sanki yıldırım çarpmış gibi olur, bomboş koridor-
larda bir oraya bir buraya koşturur, en sonunda tükenmiş
olarak yere çöker ve teslim olurdu. Çünkü Hor'un bütün
bunlara karşı koyacak gücü yoktu.

Aniden hatırladığı. Öyle mi dedim demin?

Benim adım Hor.

Evet, ama, kim bu: Ben – yani Hor? Ben yalnızca bir
kişi miyim? Yoksa iki kişi miyim ve her ikisinin de ha-
yatına mı sahibim? Ya da daha çok kişi miyim? Ve tüm
bu kişiler, yani beni oluşturanlar, acaba orada, dışarıda
mı yaşıyorlar? O en ilerideki duvarın dışında? Ne yaşa-
diklarını hiç bilmeden... Çünkü dışarıda onların ait ol-
dukları hiçbir mekân yok. Oysa burada Hor'la beraber
kalıyor, onun yaşamıyla yaşam buluyor, onunla tek vücut
oluyorlar. Hor da onları, koridorlarla odalar arasında,
sonsuz uzunlukta olan ve gittikçe uzamaya devam eden
bir kuyruk gibi arkasında taşıyordu. Ama buna rağmen
gözünün yaşına bakmadan Hor'a saldıranlar da yine on-
lardı.

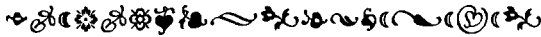
Size sesleniyorum; birinize veya hepinize... İşçi arılar-
la kraliçe arı örneğindeki gibi, benimle beraber yaşayan
sizlere. Size bir faydam dokunuyor mu? Beni hissedebi-
liyor musunuz? Perişan olmuş bedenimin organlarını.
Duyulması mümkün olmayan sözlerimi duyuyor musu-
nuz? Şu anda ya da zamansızlıkta? Bende ki diğer kişi...
Beni arıyor musun? Hor'u, yani kendini? Bende var olan
anılarını? Sonsuzluğa uzanan odalar arasında birbirimize
yıldızlar kadar yakınlaşabiliyor muyuz? Adım adım?

Peki “bir”likte ya da zamansızlıkta birbirimize rastlayacak mıyız?

Rastlarsak, o zaman ne olacağız? Yoksa o zaman artık olmayacak mıyız? Ya da Evet ile Hayır gibi birbirimizi tamamlayacak mıyız?

Ama bil ki, o zaman şunu çok iyi anlayacaksın: Sözüm sadık kalıp her şeyi sır gibi sakladım.

Benim adım Hor.

OĞUL, BABASININ VE USTASININ TEŞVİKİYLE HEP UÇMAYI HAYAL ETMİŞTİ. Yıllar boyunca rüyalarında, kanatlarındaki tüylere, kas ve kemiklere iyice şekil verene dek özenle çalıştı. En sonunda kürek kemiklerinin arasından kanatlarını çıkarmayı başardı –insanın rüyasında kendi sırtını gerçekten hissetmesi oldukça zordu– ve bir süre sonra da onları düzgün bir şekilde hareket ettirmeyi öğrendi. Ama çok sabırlı olması gerekiyordu. Sayamayacağı kadar başarısız denemenin ardından nihayet kendini havaya yükseltebilmeyi başardı. Hiçbir zaman elden bırakmadığı iyi niyete ve içindeki güç sayesinde istediğini gerçekleştirebileceğine dair büyük bir inanca sahipti. Babası onu her zaman bu inanç doğrultusunda yetiştirmişti. Zaman içinde kanatlarına öyle alışmıştı ki, onları bedeninin bir parçası olarak görüyor, hatta onlardaki acı ya da sevinç hislerini bile algılayabiliyordu. Onlarsız geçirdiği bütün o yılları aklından söküp atması gerekiyordu, çünkü oğul gözleri ya da elleriyle olduğu gibi, kanatlarıyla birlikte doğmuştu sanki. Artık hazırды.

Labirentkent'i terk etmek yasak değildi. Tam tersine, kim bunu başarırsa bir kahraman, bir idol gibi görülür ve hikâyeleri yıllar boyunca dilden dile dolaşırdı. Ama bunu yalnızca mutlu kişiler başarabilirdi. Labirentkent sakinlerinin uyması gereken yasalar adeta bir paradokstu ve kesinlikle değiştirilemezlerdi. En önemli yasalardan biri de şuydu: Labirenti terk eden kişi mutluluğu bulabilir. Ama bu mutluluğa herkes erişemez, çünkü ondan kaçıp kurtulmayı başarabilecek olanlar parmakla sayılacak kadar azdır.

Zaten asırlardan bu yana labirentten kaçıp kurtulmuş kişilerin sayısı da yok denecek kadar azdı.

Bu iş için aday olan kişi tüm cesaretini toplayıp kendisini hazır hissettiğinde ilk önce bir denemeden geçirilirdi. Eğer başarılı olamazsa, bundan dolayı da cezalandırılmazdı; ama onun yerine, kendisini çalıştıran ustası cezalandırılırdı. Üstelik bu ceza da oldukça ağır ve acımasızdı.

Babasının yüzü bir anda ciddileşti: "Bu tür kanatlar yalnızca hafif kişileri taşımak içindir. Ve yalnızca mutluluk hafiflik getirir." Sonra sorgulayan gözlerle oğluna uzun uzun bakarak sordu: "Peki, sen mutlu musun, oğlum?"

"Evet baba, mutluyum" diye yanıtladı oğul.

O halde hiçbir tehlike yoktu! Öylesine mutluydu ki, uçmak için kanatlara bile ihtiyaç duymuyordu. Çünkü içinde sevgi vardı; genç kalbini dolduran büyük bir heyecanla ve derin bir bağlılıkla seviyordu. Kayıtsız şartsız ve

tereddütsüz. Ve biliyordu ki, sevgisi kesinlikle karşılıksız değildi. Sevdiğinin kendisini beklediğine emindi. Deneme mutlaka başarılı olacak, sevgilisine ve onun gök mavisisi odasına kavuşacaktı. Sonrasında ay ışığı kadar hafif bir şekilde kendini onun kollarına bırakacak ve bu sonsuz kucaklaşmanın ardından birlikte havaya yükseleceklerdi; şehrin duvarlarını, çocukluklarının geçtiği yerleri terk ederek başka şehirlere doğru uçacaklardı, tıpkı birlikte büyüdükleri oyuncağı terk eden çocuklar gibi. Nereye isterlerse oraya uçabilirlerdi; ormanların, sahillerin, dağların ve denizlerin üzerinden dünyanın sonsuz sınırlarına doğru.

Oğulun bedeni çıplaktı ve üzerinde, yürüdüğü cadde-ler, sokaklar, odalar, koridorlar boyunca uzun bir kuyruk gibi arkasında sürüklenen bir balıkçı ağından başka bir şey taşımıyordu. Artık bu deneme bir sonuca bağlanmalıydı. Fakat her nedense başarılı olacağına emindi. Bu sınav diğer sınavlardan farklıydı. Sınavın içeriği, sınanacak kişinin karakterine göre belirleniyordu. Aslında bu sınavın kişinin kendi içinde olduğunu söylemek de mümkündü. Uyulması gereken en zor emir, deneme boyunca, yani gün batımından önce sevgilinin gök mavisisi odasına hiçbir şekilde girmemektir. Eğer bu kurala uymazsa bütün haklarını kaybederdi.

Oğul, babasının daha önce bahsettiği bu kuralı düşünürken gülümsedi. Bu ona hiç de zor bir kural olarak gelmemiştir. Birazcık sabredecekti, o kadar. Denemeden kaçmayı aklının ucundan bile geçiremezdi. Zaten onun için bir tehlike yoktu ve bu yüzden de çok rahattı. Ayrıca

bir kişinin bu emir karşısında neden aşırı derecede zorlandığını ve emre uymadığını bir türlü anlayamıyordu. İşin sonunda, yalnızca bir günlüğüne değil, sonsuz bir zaman boyunca sevdiğiyle beraber olmak vardı. Labirentkent'in bütün o dağınık yolları ve binaları arasında yaptığı yolculuk sırasında, kule şeklindeki bir binanın en üst katında, çatıya en yakın yerde sevdiğinin oturduğu ve üzerinde 401 yazan kapının önünden tam iki kez geçti. Kapının önünde asla durmamıştı, ama deneme olarak tabir edilen şey bu olmasa gerekti, çünkü bu onun için son derece kolay olmuştu.

Oğul, bu süre boyunca kendisine sürekli olarak şaşkınlık dolu gözlerle bakan ve gıptayla süzen mutsuz insanlarla karşılaşmıştı. Bir labirentte insanların birbirleriyle karşılaşması mümkün değildi, ama her nasılsa, pek çoğu onu daha önceden tanıyor gibiydi. Oysa Labirentkent'te evlerin ve caddelerin düzeni durmaksızın değişirdi; bu nedenle de insanların birileriyle karşılaşması imkânsızdı. Tüm karşılaşmalar ve görüşmeler yalnızca çok kısacık bir an süresince ve kaderin bir yansıması olarak gerçekleşirdi.

Oğul, bir ara, arkasından sürüklenen ağıın bir yerlere takıldığını fark etti ve dönüp baktığında bir kapı kemerinin altında oturan tek bacaklı dilenciye gördü. Dilencinin koltuk değneklerinden biri genç adamın ağıının ilmiklerine takılmıştı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu ona.

"Merhamet et!" diye kısık bir sesle yanıtladı dilenci. "Senin için hiç önemli değil belki, ama inan, merhametin

bana çok şey kazandıracak. Sen mutlusun ve bu labirentten kaçacaksın. Ama ben hep burada kalacağım, çünkü ben hiçbir zaman mutlu olamayacağım. Bu yüzden de senden, içimdeki mutsuzluğun hiç olmazsa bir parçasını yanında götürmeni istiyorum. Böylece dışarı çıkmada bir nebze bile olsa benim de payım olacak. Bu da bana teselli verir ve beni mutlu eder.”

Mutlu olanlar genellikle iyi kalpli ve merhametlidir. Sahip oldukları zenginlikten başkalarının da faydalanmasını isterler.

“Peki” dedi oğul. “Eğer bu kadar küçük bir şeyle seni mutlu edeceksem, bu bana daha çok mutluluk verecektir.”

Bir sonraki sokağın köşesine geldiğindeyse, paçavralar içinde zavallı bir kadın gördü. Kadının kucağında üç küçük çocuk vardı. Çocukların aç olduğu her hallerinden belliydi.

“Ona bağışladığın şeyi bana vermeyeceğini biliyorum” diye kinle fısıldadı kadın.

Ardından da ağa demirden küçük bir haç ilıstırdı.

İşte o andan itibaren ağ daha da ağırlaştı. İlerledikçe Labirentkent’in mutsuz sakinleriyle karşılaşılıyor ve hepsi de ağa kendilerinden bir şeyler katıyordu: bir ayakkabı, pahalı bir mücevher, teneke bir kutu, para dolu bir kese, bir elbise parçası, demirden bir ocak, bir tespih, bir hayvan ölüsü, bir enstrüman, hatta bir kapı kanadı bile vardı.

Neredeyse akşam oluyordu, ki bu da denemenin sonu-

nun geldiğine işaretti. Başı yere doğru eğilmiş şekilde adım adım ilerlemeye çalışıyor, ama yerinden hiç kıpırdamıyordu. Sanki çok güçlü bir fırtınaya karşı yürümeye çalışıyormuş gibiydi. Kan ter içinde kalmıştı. Ama yine de umudunu yitirmedi. Artık ne yapması gerektiğini çok iyi anlamıştı ve her şeye rağmen kendini hâlâ bu işin sonunu getirebilecek kadar güçlü hissediyordu.

Derken alacakaranlık çökmeye başladı. Ama hâlâ hiç kimse yanına gelip denemenin sona erdiğini söylemiyordu. Ardındaki yükü çekiştire çekiştire kule şeklindeki bir evin terasının önüne geldi. Buraya nasıl geldiğini fark etmemişti. Burası, sevdiğinin gök mavisi odasıydı. Üstelik buradan bakıldığında deniz kıyısının görüldüğünü de daha önce hiç fark etmemişti, ama bu manzara belki de ilk defa görünüyordu. Güneş puslu ufku ardında batarken, oğul derin bir üzüntüye kapılmıştı.

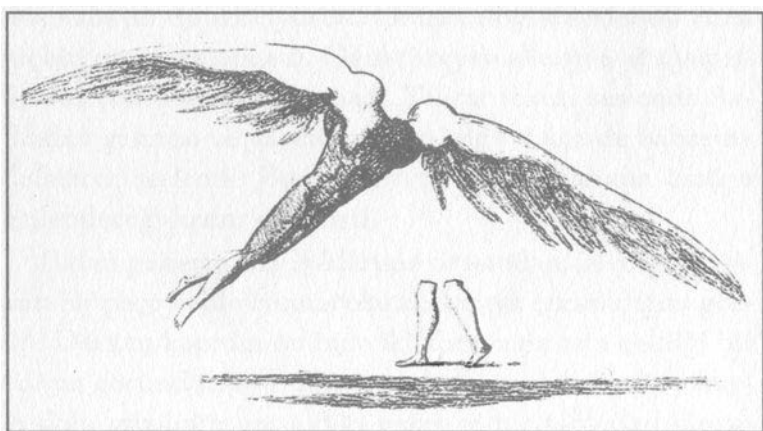
Sahilde onun gibi dört tane daha kanatlı insan vardı. Oğul onların aralarında konuşan birini göremese de konuşmalarını duyabiliyordu. Onlara doğru seslendi. Ama hiçbirini onu fark etmedi. Oğul titreyen elleriyle ağa yapıştı, ama çıkarmayı başaramadı. Tekrar tekrar seslendi. Ardından gelmesi ve yardım etmesi için bu kez de babasına defalarca seslendi. Bunun için teras tırabzanının üstüne eğilebileceği kadar eğilmişti.

Batan güneşin son ışıklarının arasından, sevdiğinin siyah bir peçeye bürünmüş olarak kapıya çıkarıldığını gördü. Derken kapının önünde iki karayağız atın çektiği bir fayton görüldü; faytonun çatısı babasının üzüntü ve kaygı dolu yüzünün yer aldığı yekpare bir tablodan oluşu-

yordu. Sonra sevdiği bindi ve fayton karanlıkta hızla kaybolup uzaklaştı.

İşte tam o an, oğul itaatsizlik yaptığını ve denemeyi geçemediğini anladı. Rüyalarında başarılı olmuş kanatlarının nasıl da başarısızlığa uğradığını ve sonbahar yaprakları gibi yere düştüğünü hissetti. Artık biliyordu ki, bir daha asla uçamayacak ve hiçbir zaman mutlu olamayacaktı. Üstelik hayatının sonuna kadar labirentte kalacaktı. Çünkü artık tamamen oraya aitti.

TAVAN ARASINDAKİ KÜÇÜK ODA GÖK MAVİSİYDİ. Odada duvarlar, tavan, zemin ve birkaç parça mobilya dışında hiçbir şey yoktu. Öğrenci başını ellerinin arasına almış, masada oturuyordu. Saçları birbirine karışmıştı. Kulaklarından ateş çıkıyordu. Elleri buz gibi soğuk ve nemliydi. Üstelik bu küçük oda da aynı şekilde soğuk ve nemliydi. Üstüne bir de şimdi elektrikler kesilmişti.

Kitabı kendine doğru çekti ve en baştan okumaya başladı. Ödevini mutlaka tamamlamalıydı. Haftaya sınavlar başlıyordu.

“... özel görecelik kuramı ışık dengesinin sabitliğine dayanır ... P boşlukta bir noktadır ... d *sigma* uzaklığındaki P' sonsuza gider ... sonsuza gider ... t zamana P' ’de bir ışık impulsu olarak uzanır ve P' uzaklığına doğru $t + dt$...”

Öğrenci gözlerinin ağırlaştığını ve aşırı derecede kurduğunu hissetti. Sonra iyice sulanıp akana kadar bir süre elleriyle ovuşturdu. Ardından sandalyesine yaslanıp çevresine bakınmaya başladı. Gözü tavan arasının bir kö-

şesine iki yıl önce bizzat kendisinin suntadan yaptığı bir bölmeye takıldı. O zamanlar gök mavisini çok severdi. Ama artık sevmiyordu. Bununla birlikte herhangi bir değişiklik yapacak vakti de yoktu. Zaten yeterince zaman kaybetmişti.

Acaba burada oturmaya devam etmesine izin verecekler miydi? Buraya elbette kira ödüyordu, ödediği ücret çok azdı ve bu nedenle de burada kalmak istiyordu. Ama şu da vardı ki, parası olmayan kişinin herhangi bir talepte bulunma hakkı da yoktu. Üstelik ev sahibi öldüğüne göre, evin yeni sahipleri kirayı daha da artırabilirlerdi. O zaman ne yapar, nereye giderdi? Tam da sınavlardan önce! Dikkatini toplayıp ders çalışamıyordu. Ertesi gün nerede kalacağını bilmeyen bir insan, yaptığı işe nasıl yoğunlaşabilirdi ki! Mirasçı tek bir kişi olsaydı, o zaman biraz rahatlayabilirdi; sonuçta bir kişiyi ikna etmek daha kolaydı. Ama burada durum farklıydı.

Kitabı bir kenara itip ayağa kalktı. Yüzü solgun görünüyordu. Boyu öyle uzundu ki, tavana çarpmamak için başını eğmek zorunda kalıyordu. Artık bir güvence arıyor ve gelecek kaygılarından kurtulup rahat rahat ders çalışmak istiyordu.

Eşya dolu büyük bir depodan geçip aşağı indi. Depoda neler yoktu ki: mobilyalar, büyük vazolar, doldurulmuş hayvanlar, gerçek boyutlarda oyuncak bebekler, ne işe yaradığı anlaşılmayan aletler ve ilginç mekanizmalar... Öğrenci, büyük bölümü eğik duran ve kendi görüntüsünü binlerce kat fazla, ama bir o kadar da bulanık gösteren binlerce irili ufaklı donuklaşmış aynanın asılı bulun-

duğu upuzun bir koridor boyunca yürüdü.

En sonunda büyük salonlardan birine ulaştı. Burası soygundan çıkmış bir etnoloji müzesine benziyordu. Cam vitrinlerin bir bölümü kırılıp parçalanmış, içlerinde sergilenen mücevherler ve değerli parçalar alınmıştı. Mumyaların bulunduğu sandıklar kırılarak açılmış ve içindekiler yığınlar halinde çevreye saçılmıştı. Duvarlarda çerçeveler asılıydı ve bunların içlerinde de yine eğik duran silahlar vardı. Kolibri tüyünden bayramlık Aztek giysileri de güveler tarafından yenerek delik deşik edilmişti.

Öğrenci bir süre soyunca ayakta durup şaşkın bir şekilde etrafına bakındı. Son geldiğinden beri burada neler olmuştu böyle?

Ama öyle ya, kim bilir buraya en son ne zaman gelmişti! O zaman evin eski sahibi hayatta mıydı acaba? Evet, evet, büyük ihtimalle. Ama zaten onunla hiçbir zaman yüz yüze gelmemişlerdi. Öğrenci o zaman yalnızca evin uşağıyla karşılaşmıştı; suratsız görünümlü, iri yarı ve yaşlı bir adamdı.

Öğrenci derin derin düşüncelere dalmışken, uşak aniden salondan içeri girdi. Kolunun altında büyük bir toz alma süpürgesi bulunan adamın giysisi solmuş ve yer yer yırtılmıştı. Bembeyaz saçları karman çormandı. Yürürken bir o yana bir bu yana yalpalıyor, elleriyle telaşlı hareketler yapıyor ve bir yandan kısık sesle bir şeyler söylüyordu.

“İyi günler” dedi öğrenci kibarca. “Bir şey sorabilir miyim? Acaba...”

Ama yaşlı uşak öğrencinin yanından yürüyüp geçmişti. Sanki onu hiç önemsememiş gibi görünüyordu. Öğrenci adamı arkasından takip etti.

“Saçma!” diye söylendi uşak, kararlı bir el hareketi yaparak. “Aslında başlamak kesinlikle saçma! Tanrı aşkına! Sevgili genç adam!”

“Ne demek istiyorsunuz?” diye sordu öğrenci. Kafası iyice allak bullak olmuştu.

“Neyse ne!” diye bağırdı uşak. “Bir başlangıç her zaman mantıksızdır. Neden mi? Çünkü yoktur. Doğa bir başlangıç olabilir mi? Hayır. Tam aksine başlamak doğaya aykırıdır. Eğer bir başlangıç yoksa, bu durumda başlamak da fazlasıyla saçma bir davranış olacaktır! Peki benim konumumda? Yine saçma! İspatı mı: İşte şu an; halihazırdaki mevcut durumum!”

Önlüğünün cebinden çıkardığı şişeden bir yudum aldı, olduğu yerde sallandı ve ardından şişeyi yine cebine koydu. Öğrenci tam da aklındaki soruyu sormaya hazırlanıyordu ki, yaşlı adam yeniden konuşmaya başladı:

“İnsan bir düşünmeli...” dedi. Bir yandan da alnına vuruyordu. “Tarafsızca düşünmeli... Evet, kesinlikle tarafsız düşünmeli! Anladın mı, genç adam? Örneğin ben... Tarafsız düşünüp görmem gerekir ki, benim gibi tek başına ve güçsüz bir adamın bazı şeyleri değiştirebilmesi için küçücük bir ihtimal dahi yoktur. Ben kimim ki bu kadar büyük bir risk alayım? Hayatı boyunca harcadığı emeğin getirdiği yükün altında gücünü tamamen kaybetmiş zavallı bir ihtiyar! İşte ben buyum! Başka söze hiç

gerek yok!”

Şişeyi yeniden çıkarıp biraz daha içti ve koluyla ağzını sildi.

“İnsan, ruhunun emrettiğini yapmalı. Anlıyor musun, genç adam? Bildiğine göre davranmalı. Ama bu o kadar da kolay değil tabii. Özellikle de gündelik yaşamda. Var-sayalım, ben, kendimi bu gizli tozun hâkimiyetine karşı ümitsiz bir mücadelenin içine atsam... Neyi düzeltebilirim ki? Hiçbir şey! Hiçbir şey! İşte mantığım böyle söylüyor. Her şey daha da kötüye gidecek. Örneğin, şimdi bu perdeyi çekeceğim ve o da anında kopup yere düşecek.”

Derken pencerenin ağır perdesini çekti ve perde hemen kopup toz bulutu içinde yere düştü.

“Bir başka örnek,” diye devam etti yaşlı adam, kararlı bir şekilde, “bu pencereyi açmayı deneceğim, ki o da hemen yere düşüp parçalanacak.”

Adam pencereyi açmayı dener denemez, pencere gerçekten de hemen yere düştü ve parçalanarak darmadağın oldu.

Uşak, öğrenciye galip gelmiş bir komutan edasıyla bakıyordu.

“Daha önce dediğim gibi, bu her şeyi ispatlıyor. Kaos ise her denemede büyür ve her şeye üstün gelir. En iyisi sessiz kalmak ve hiçbir şey yapmamaktır.”

Cebindeki şişeden bir yudum daha aldı.

“Demek öyle!” dedi öğrenci, dalgın dalgın etrafına bakınırken. “Anladığım kadarıyla, siz burada düzeni sağla-

mak istiyorsunuz, değil mi?”

“Toz almak!” diye düzeltti yaşlı uşak. “Toz almak. Bütün ömrüm boyunca yaptığım gibi. Ama sizin de gözlerinizle gördüğünüz üzere, tüm emeğime rağmen geriye kalan şey yine toz! Sıfıra sıfır, elde var sıfır! Ya da şöyle diyelim; en sonunda geriye kül kaldı. Başlangıçta tozdu, sonunda kül oldu. Hepsi aynı! En kötüsü de bu zaten!”

“En azından,” diye adamı teselli etmek istercesine dostça fısıldadı öğrenci, “bu vesileyle içeri biraz temiz hava girmiş oldu. Ayrıca ilerideki bataklıktan, su çulluklarının hafif ve dinlendirici hışırtıları geliyor! Bu da bir şeydir.”

Yaşlı adam kıkırdayıp öksürdü. “Evet aslında, doğru! Ah, sevgili doğa! Doğa her zaman yoluna devam eder. Bizim zorluklarımız ona vız gelir. O, benim gibi birtakım kararlar almak zorunda değil. Ama insan. İnsan bir kuş değil ki kanatları olsun. İnsan, tarafsız bilgiye göre yaşamalı. Zaten bunun için bir beyne sahip, öyle değil mi, genç adam! İşte bunun adı maneviyattır! Maneviyatın işaret ettiği gerçek şudur: Her şey o kadar da basit değildir. Lütfen bunu aklında tut, genç adam. Tam olarak anlatabadım galiba. En iyisi baştan başlayayım.”

“Hayır, hayır, gerek yok, ben sizi anlıyorum,” dedi öğrenci “kolay kolay pes etmiyorsunuz. Ama önce bana şunu açıklayabilir misiniz? Acaba...”

Uşak onu dinlemiyordu bile. Hızla diğer salona doğru koştu ve kendi kendine konuşmaya devam etti: “Sorun şu: Başlamak ne kadar anlamsızsa, başlamamak da bir o

kadar anlamsızdır. Bu nedenle de en iyisi her şeyin olduğu gibi kalmasını sağlamaktır.”

“Elbette, elbette... Çok doğru!” diye uşağın arkasından koşarak seslendi öğrenci. “Bırakın öylece kalsın.”

“Bu, insanı kesin sonuca götürür!” Sonra uşak kurnaz bir şekilde güldü. “Ama şimdi de şuna dikkat edin, genç adam: insan ömrü denilen şey nedir ki?”

Öğrenci yüzünde acı bir gülümsemeyle çaresiz bir şekilde ona bakıyordu. “Evet, doğrusunu söylemek gerekirse...”

Yaşlı adam parmağını onun göğsüne bastırarak ve nefesini yüzüne doğru üfleyerek konuştu: “Kaybedilecek bir görev uğruna savaşmak; işte hayat bu!” dedi, söylediği her sözün üstüne bastırarak. “Peki maneviyat bunun neresinde? Size söylüyorum genç adam, her şey anlamsız bile olsa, insan yine de başlamalı! Neden mi? Çünkü insan her zaman elinden geleni yapmak zorundadır!”

“Bravo!” diye bağırdı öğrenci. Bir yandan da adamın nefesinin kendisine isabet etmemesi için sağa sola kaçışıyordu.

“Kendimi tam anlamıyla köşeye sıkıştırdım. Artık kaçabileceğim bir yer yok” diye devam etti uşak.

“Siz gerçekten de kendinden ödün vermeyen bir düşünürsünüz,” diye araya girdi öğrenci.

Yaşlı adam derin bir soluk aldı ve kollarını iki yana açtı. “Ben burada kaosun kesinlikle ezici üstünlüğüne rağmen bina görevlisi ve aynı zamanda da bir insan olarak bulunuyorum,” diye bağırان adamın sesi kocaman salon-

da yankılandı. “Üstelik bütün olumsuzluklara rağmen değiştirilmesi mümkün olmayan bir karara varmış buluyorum.”

Birdenbire yere çöktü ve öğrencinin kolunu kavrayıp sarıldı.

“Eğer birileri beni şu anda uçurumun kenarından çekmezse,” diye dehşetle fısıldadı, “işte o zaman çaresizce toz almaya başlayacağım. Bunun ne tür sonuçlar doğuracağını tahmin bile edemezsiniz, genç adam.”

Ama öğrenci artık pek dinlemiyordu. Adamın kolundan kurtulmak için silkelendi. Dikkatini çeken bir şeyler görmüştü. Açık kapıdan görebildiği kadarıyla, ilerideki salonun ortasındaki uzun bir toplantı masasının etrafında oturan birileri vardı. Salon yarı karanlık olduğu için kim oldukları tam seçilemiyordu. Ama öğrenci oradakilerin evin mirasçıları olduğuna emindi.

“Lütfen söyleyin,” diye fısıldadı yaşlı adama ve ilerideki masayı işaret etti, “benimle ilgili bir karara vardılar mı?”

“Beni teselli etmeye çalıştığınız için size teşekkür ederim, genç adam. Şunu söyleyebilirim ki, ne yazık ki, henüz bir şey belli değil.”

“Ama bu çok aptalca!” diye düşündü öğrenci ve kararlı bir şekilde masaya doğru ilerledi. “Onlara kendim soracağım...”

Yaşlı uşak aniden öğrencinin ceketinin kolunu tutup onu geri çekmeye çalıştı. “Tanrı aşkına! Lütfen kendilerini rahatsız etmeyiniz! Bunun için hiç uygun bir zaman

değil! Bunu yapmanız kesinlikle doğru olmaz!”

Öğrenci olduğu yerde kalakalmıştı. Gözlerini mirasçılardan ayırmaksızın, yarı yüksek bir sesle şöyle söyledi: “Burada kalıp kalamayacağımı ya da başka bir ev aramak zorunda olup olmadığımı derhal öğrenmek istiyorum. Lütfen durumumu anlayın! Ayrıca, eğer bir karara varmaları zaman alacaksa, şunu söylemeliyim ki, benim şu anda kaybedecek hiç vaktim yok. Önümüzdeki hafta sınavlarım var ve eğer beni önümüzdeki birkaç gün içinde kapı dışarı etmeye kalkarlarsa, inanın, çıkabileceğimi hiç zannetmiyorum.”

“Anlıyorum,” dedi yaşlı adam, şefkatli bir sesle, “ama biraz sabırlı olun. Ah şu gençler! Ne kadar da sabırsızsınız! İsterseniz ben ilk fırsatta sizi bilgilendiririm.”

“İki hafta önce de bana aynı sözü vermiştiniz.”

“Evet, ama ne yazık ki mirasçılar evin yeni sahibinin kim olacağı konusunda hâlâ fikir birliğine varamadılar.”

“Ama bu çok uzun sürdü. Siz de öyle düşünmüyor musunuz?”

“Bakış açısına bağlı. Böyle işler zaman alır. Ama inanın, mirasçılar gün geçtikçe sonuca daha da yaklaşıyorlar. Yaptıkları şeyin ne kadar zor olduğunu tahmin edersiniz. Üstelik bu alışılmamış durumda bir sonuca varmak gerçekten zor.”

“Ama mirasçılar hiç konuşmuyorlar gibi geldi bana. Sanki sessiz sessiz oturuyor gibi.”

“Evet, evet. Ne yazık ki, yine kör bir noktaya geldiler. Şu an hepsi de yeni bir çözüm yolu arıyor. Şimdi rahatsız

etmeyin, yoksa çok daha uzun sürer!”

Ama öğrenci bir türlü ikna olmuyordu. Sonunda uşaktan kendini kurtarıp masaya doğru kararlı bir şekilde ilerledi. Ama yaklaştıkça mirasçıların mumya gibi hiç hareket etmeden kaskatı bir şekilde sandalyelerinde oturduğunu gördü. Başlarının üstünde, sakallarında, elbiselelerinde, gözlüklerinde kalın bir toz tabakası vardı. Aralarına örümcek ağları örülmüştü. Örümcek ağları hava akımından dolayı ağır ağır sallanıyordu. Öğrenci donup kaldı. Hiçbir söz söylemeden yaşlı uşağa baktı.

“Evet,” diye mahcup olmuş bir şekilde mırıldandı yaşlı adam, “tıpkı büyük bir hamak gibi, değil mi?”

Öğrenci masa ve sandalyelerin altına baktı. Yerdeki tozların üstünde küçük ayak izleri görülüyordu. Bunlar tespih böceklerine ya da başka tür böceklerle ait olmalıydı.

Yaşlı uşak cebindeki şişeyi çıkarıp öğrenciye doğru uzattı: “Bir yudum ister misiniz?” diye sordu. “İnsanın boğazı kuruyor, değil mi?”

Öğrenci şişeyi kokladı ve hemen geri uzattı. “Aman Tanrım! Ne var bunun içinde böyle?”

“Sirke...” diye açıklamaya başladı yaşlı adam aniden. Yine o kendinden emin tavrını takınmıştı. “Sirke ve sarı. Çok ünlü bir karışımdır. İnsana canlılık verir. Bu şudur bulanıklığının içinde hâlâ mutlu kalabilmenin tek yolu. Görüyorsunuz ya, ben gerçek bir alkoliğim. Ama insan her şeye alışıyor. Siz de buna alışacaksınız.”

“Pek sanmıyorum” diye yanıtladı öğrenci. “Ve bana ya

da odama ne olacağını bilemediğim şu kahrolası belirsizliğe de alışmayacağım.”

“Ah,” dedi yaşlı adam ve üzgün bir şekilde gülümsedi, “bu sadece bir başlangıç. Ama açıkçası işlerin bu kadar uzayabileceğini ben de tahmin etmemiştim. Ben de vefat eden beyefendinin mirası kolayca paylaştırılacak zannetmiştim.”

“Peki araya ne girdi?”

Yaşlı adam bir yudum daha aldı. “Aslında hiçbir şey.” Sonra şişenin tıpasını takıp cebine soktu.

Öğrenci masanın etrafında yavaş yavaş dolanarak mirasçıların tozlu yüzlerine tek tek baktı. Derken birinin yüzüne üfledi ve anında büyük bir toz bulutu havalanıverdi.

Öğrenci derin bir iç çekti ve kalın bir kumaşla döşenmiş koltuklardan birine oturdu. Ama koltuk, öğrenci oturur oturmaz kırılıp parçalandı. Öğrenci gayretle ayağa kalktı ve üzerindeki tozu silkeledi.

“Geriye elle tutulur bir şeylerin kalması için herhalde işi kısa tutmaları gerekiyor.”

“Tamamen katılıyorum” diye yanıtladı uşak, toz süpürgesini ona doğru sallayarak.

“Sizce bu daha ne kadar sürecektir?”

“Buna cevap vermek zor. Ama belki de çok kısa sürer. Şu an hiçbir şey belli değil.”

“Ama tavan arasından çıkmadan önce, elimde ne yapacağımı planlayabileceğim kadar bir süre olacak herhalde, değil mi?”

“Senin yerinde olsam, bu kadar da emin olmazdım, genç adam.”

“Ah, kahretsin!” diye sızlandı öğrenci. “Böylesine belirsiz bir şekilde havada asılı kalmak çok kötü!”

Yaşlı adam yine öksürerek güldü. “Hepimiz havada asılı dururuz; siz, mirasçılar, onların akrabaları, hatta ben bile.” Boynu ipe geçirilmiş gibi bir hareket yaptı ve ardından tekrar öksürdü.

“Mirasçılar mı? Onlar niye?” diye sordu öğrenci.

“Birbirlerine nasıl davranmaları gerektiğini bilmiyorlar. Kime iyi davranmalılar? Kime kötü? Herkes birileri için önemli olabiliyor. Bu yüzden hiç kimse bir başkasıyla bozuşmaya cesaret edemiyor. Birbirlerinden sessizce nefret ediyor ve birbirlerini her an patlamaya hazır bir bomba gibi izliyorlar. Ve en kötüsü de hepsinin yanında kalabalık bir akraba ordusu getirmiş olması. Evin tüm odalarına yayılmış durumdalar. Oysa ev bu kadar misafiri ağırlamaya uygun değil. Gelenler alttaki salonlarda kendilerine kulübe ve bungalovlar inşa ettiler. Üstelik bunun için evdeki pahalı mobilyaları söküp döşemeleri parçaladılar. Geçenlerde de yemeklerini pişirmek için parkenin üstüne, ortalık bir yere bir ocak bile koymuşlar. Öte yandan evin elektrik sistemi evdeki sobaları, elektrikli ocakları, radyoları, televizyonları ve daha birçok şeyi kaldırmıyor. Bir gün çok feci bir yangın yaşayacağımıza hiç şüphem yok. Önüme çıkan herkese yalvardım, ama hepsi bana şöyle karşılık verdi: “Neden ben? Neden bana anlatıyorsun?” Elbette hiç kimse başkaları yapmazken durduk yere masraflarını kısmak istemiyor. İlk başta herkes

bunun geçici bir durum olduğunu düşündü. Ama uzun zamandır idareli davranmak zorunda olduklarının farkındalar. Anlayacağınız, ağlanacak haldeler.”

Yaşlı adam cebinden kirli bir mendil çıkardı ve burnunu sildi.

“Ben bunların hiçbirini fark etmedim,” dedi öğrenci, sersemlemiş görünüyordu, “elektriklerin sürekli kesilmesinin dışında.”

“Ve benim nasıl ortada kaldığıma gelince,” diye feryat eden bir sesle devam etti uşak. “Bunu tahmin bile edemezsin, sevgili genç adam. Bütün mirasçılar beni kendi özel uşakları olarak görüyor: Şunu yapın! Bana şunu getirin! Ama hemen! Ve ben de hangisinin yeni ev sahibi olacağını bilemediğim için hiçbirinin isteğine karşı koyamıyorum. Ama buna daha fazla katlanabileceğimi hiç sanmıyorum! Bir de birbirleri hakkında casusluk yapmam için beni kullanmaya uğraşıyorlar. Oysa ben kimseyle aramı bozamam! Düşünmeden ve akıl kullanmadan yaşamak! Korkunç bir azap bu! Cehennem azabı!”

Yaşlı adam mendiliyle gözlerini kuruladı. “Söylesenize, genç adam, şimdi ben ne olacağım? Nasıl davranmam gerektiğini bana söyler misiniz, lütfen! Bu insanüstü iş için bana ne kadar ödeyecekler? Yoksa bütün bu çabalarımı görmezden gelip beni sokağa mı atacaklar? Bu yaşlı ve hasta halimle ya da her nasılsam işte! Başımın üstünde duran bu Demokles’in kılıcı, anlayacağın gibi, çalışma arzum yok ediyor. Ve bu yüzden de kılıcın keseceği kafamı kendi kendime doğrayacağım! İnsanlar çok zalim. İşte genç adamı, karşınızda ümitsiz bir adam görüyorsunuz.”

Ağlayıp sızlayarak öğrencinin göğsüne yaslandı. Öğrenci de yaşlı adamı teselli etmek için saçlarını okşadı ve şöyle mırıldandı: “Odama gidip çalışmaya devam etmeliyim. Ama son günlerde o kadar yoğun çalışmışım ki, biraz hareket bana iyi geldi aslında. Eğer size yardım edebilirsem, o zaman...”

Yaşlı uşak üzüntüsünü bir anda unuttu.

“Kesinlikle,” dedi, “beden işi çok sağlıklıdır. Hatta uykuya kadar sağlıklıdır, diyebilirim. Buyrun, şu süpürgeyi alın ve hemen şimdi tozları süpürmeye başlayın! Yalnız çok dikkat edin! Sakın bir şeye zarar vermeyin!”

Kapıya doğru ilerledi ve aniden geri dönüp yine o eski huysuz tavrıyla şöyle dedi: “Birazdan geleceğim ve iyi çalışmış mısın, bakacağım. Evet, biraz gayret et genç adam, yoksa benim öbür yüzümü görürsün. Haydi, ne bekliyorsun!”

Yaşlı uşak dışarı çıktı. Öğrenci adamın arkasından öylece bakakalmıştı. Sonra yüzünde acı bir gülümsemeyle, omuzlarını silkti ve süpürmeye başladı. Eşyalardan havalandıran toz boğazına kaçtı. Bir süre öksürdükten sonra düşünmeye başladı.

“Bir dakika...” diye kendi kendine mırıldandı. “Şu formül nasıldı?”

Sonra hiç kıpırdamadan oturan mirasçılardan masasına doğru ilerledi ve masanın üstündeki toza parmağıyla yazmaya başladı:

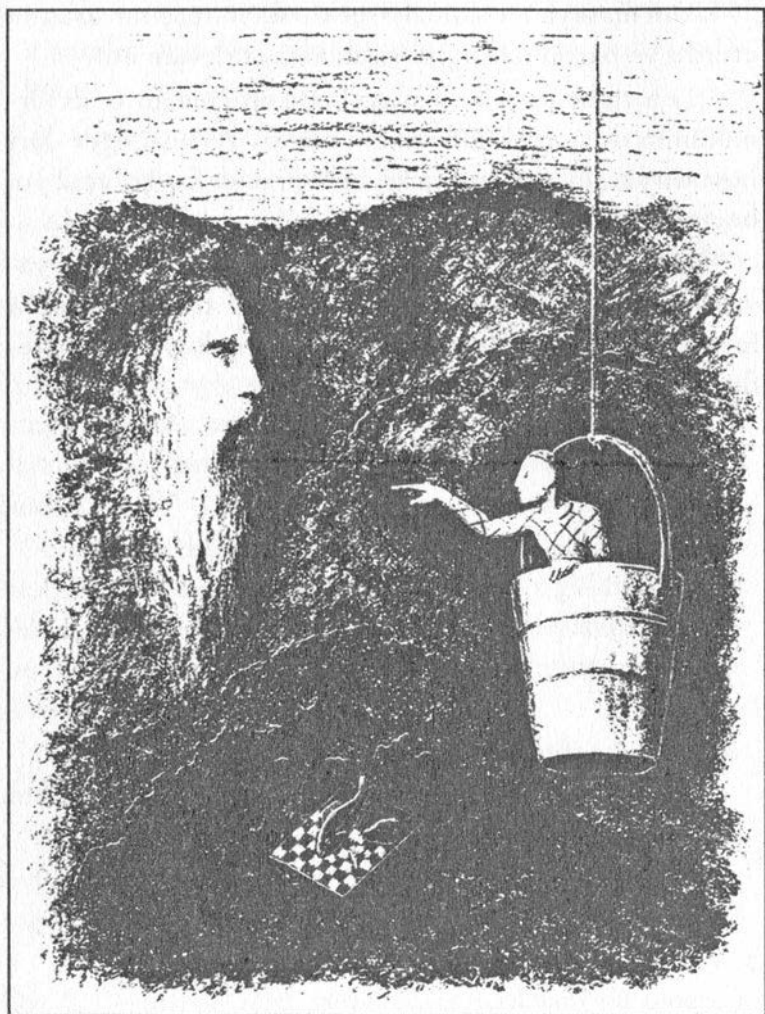
“ $d \sigma$ üstü iki eşittir c üstü iki dt üstü iki ... eksi ct kök bir eşittir x dört, sanal koordinatlarını da eklersek

ışık dağılımının sabitliği yasası ds üstü iki eşittir dx bir üstü iki artı dx iki üstü iki artı dx üç üstü iki artı dx dört üstü iki eşittir sıfır...”

Uzun masaya bir sandalye çekip iki mirasçının arasına oturdu ve başını öne eğip hesaplamaya devam etti.

“Bu formül gerçek bir olayı ifade ettiğine göre, ds formülünün de gerçek bir anlamı olmalı. Ayrıca, eğer dört boyutlu sürekliliğin noktaları birleşirse ds kaybolur ... yo, hayır kaybolmaz...”

Öğrencinin gözleri ağırlaşmaya başlamıştı. Yavaş yavaş başı masanın üzerine düştü. Yüzü tozlu masadaki formüllerin üzerini kapattı ve güzel bir uykuya daldı. Nefesi bir çocuğunki kadar derindi.

İSTASYON KATEDRALİ, KURŞUNİ RENKLİ TAŞ BİR ZEMİNİ OLAN KOCAMAN VE BOMBOŞ BİR KARA PARÇASININ ÜSTÜNE İNŞA EDİLMİŞTİ.

Farklı uzaklıklarda, ondan daha büyük ve daha küçük benzeri adalar da vardı. Bazıları üzerlerinde bulunan hiçbir şeyin görülemeyeceği kadar uzaktı; bazılarıysa karşılıklı işaretleşmenin bile mümkün olabileceği yakınlıktaydı. Bazıları aynı hıza sahipti ve bu yüzden de birbirlerinden her zaman aynı uzaklıkta kalmışlardı; bazılarıysa birbirlerine göre daha yavaş ya da daha hızlı hareket ediyor, böylece aralarındaki mesafe giderek daha da açılıyor ve geride kalıp gözden kayboluyorlardı. Bazıları da oldukça tenhaydı ve her zaman karanlıktı; oralarda kimse oturmuyor olmalıydı. Aralarından çok azı, bu henüz inşası bitmemiş olduğu için iskeleleri hâlâ kurulu bir şekilde bekleyen Babil tarzı bir yapı olan İstasyon katedralinin bulunduğu ada gibi ışılandırılmıştı. Duvardaki deliklerden içeriye ışık yansıyor. İçeriden bir org sesi yükselmekteydi.

Birdenbire hoparlörün sesi duyuldu: “Dikkat dikkat! Aktarma yolcuları! d *sigma* üstü iki istikametinden kal-
kan tren demiryolu üzerindeki t artı dt noktasına tam
vaktinde varacaktır...”

Peronda oradan oraya gidip gelen donuk ve gri yüzlü
insan yığınları vardı. Birbirlerini sıkıştırıyor, ellerindeki
yükleri çekiştiriyor, oradan oraya bağılıyor, elleriyle bir
şeyler anlatıyor, bir yandan da birbirleriyle itişiyorlardı.
Etrafta eşyaların, birbirine geçirilmiş paketlerin ve san-
dıkların oluşturduğu dağ gibi yığınların üzerine oturmuş
ya da doğrudan yere çömelmiş insanlar vardı. Perondaki
tüm bu insanlar yırtık pırtık ve kirli giysiler içindeydi.
Saçları bitli, üstleri başları son derece pejmürdeydi. Ama
bu gözleri çapaklı dilencilerin yanlarındaki sepetler, ba-
vul ve çuvallar ağzına kadar kâğıt parayla doluydu. Yük
arabalarına yığınlar halinde bir araya toplanmış banknot-
lar yüklenmişti.

Peronların sonunda, demiryolunun dışarıya açıldığı ve
düzinelerce rayın bulunduğu yerde dikilen bir itfaiyeci o-
lup bitenleri şaşkın gözlerle izliyordu. Koyu mavi renkli
bir üniforma giymişti. Üniformasının pirinç düğmeleri
pırıl pırıl parlıyordu. Başında, deriden güneş siperliği o-
lan bir kask, belinde de parlak nikelden küçük bir balta
taşıyordu. Siyah ve kalın posbıyığı üst dudağını tamamen
örtüyordu.

Adamın hemen arkasında genç ve zarif bir kadın, ko-
caman bir seyahat çantasını sürükleyerek ilerlemeye çalı-
şıyordu. Tamamen lime lime olmuş, siyah renkli ve kaba
bir kumaştan yapılmış, çilekeşlerinkini andıran bir keşiş

cübbesi giymişti. Cübbenin başlığı kadının bir deri bir kemik kalmış, ama gözleri alev alev parlayan solgun ve münzevi yüzünü çevreliyordu.

İtfaiyeci genç kadına yaklaştı.

“İzin verirseniz,” dedi kibarca, “size yardım edeyim.”

Kadın şaşkın bir şekilde, adamın çantasını alıp sırtına atmasına izin verdi.

“Nereye?” diye sordu itfaiyeci.

“Orgu duyuyor musunuz?” diye sordu kadın. “Sırada ki benim. Gişelere yetişmem gerekiyor.”

İtfaiyeci öne geçti ve başlarını para çuvallarına yaslayıp uyuyakalmış birkaç dilencinin üzerinden atladı.

“Burası tam olarak neresi?” diye seslendi kadına. “Yani istasyonun adı ne demek istiyorum.”

“Ara istasyon” diye yanıtladı kadın.

“Öyle mi?” diye sordu adam. Doğru anlayıp anlamadığına emin değildi. “Demek sizin için de bir ara istasyon! Tanrıya şükür, ben de yalnızca aktarma için burada bulunuyorum.”

“Herkes buna inanıyor,” diye karşılık verdi kadın, “ben de buna inanıyordum. Ama bu ara istasyon aslında son istasyon. Buradaki büyü çözülmedikçe. Ve büyü çözülmüyor. Çözülüyor—”

Hoparlörün sesi yeniden duyuldu: “Onüç bin yediyüz onbir ... onüç bin yediyüz on ...”

Tam o sırada, kadınla adamın arasından büyük bir insan kalabalığı geçti ve onları birbirlerinden uzaklaştırdı. Genç kadın zorlukla adama yetişmeye çalışırken, hızlı

hızlı sordu: "Gideceğimiz yerlere hiçbir zaman varmayacağız. Buradaki hiç kimse. Siz de bunu çok iyi biliyorsunuz, değil mi?"

"Neyi bilmem gerekiyor?" diye sordu adam ve ağır seyahat çantasını bir omzundan indirip diğerine attı. "Ben hiçbir şey bilmiyorum."

"Hiçbir trenin gelmeyeceğini ve hiçbirinin de kalkmayacağını! Hepsi yalan!"

"Saçmalık bu!" diye yanıtladı adam. "Buraya yeni ulaştım ve burada kalmaya hiç niyetim yok. Burada yapacağım hiçbir şey de yok zaten."

Kadın küçük ve kuru bir kahkaha attı. "Öyle mi? Göreceğiz bakalım. Nereye gitmek istiyordunuz?"

"Bir kutlamaya ..." diye tedirgin bir şekilde yanıtladı adam. "Bir gösteri vardı da... Bir ödül alacağım ... diye tahmin ediyorum." Ardından da birazcık kızgın bir tavırla ekledi: "Kusura bakmayın, ama bu sizi hiç ilgilendirmez."

Dilenciler onlara çarpa çarpa sağlarından sollarından geçiyordu. Kadın adamın koluna sıkı sıkı sarıldı.

"Hiç kimse gitmek istediği yere varamayacak!" diye bağırdı kulağına. "Kimse! Kimse!"

Tekerlekleri gıcırdayarak kendilerine doğru gelen bir el arabasından kaçmak zorunda kaldılar, çünkü başının üzeri çibanlarla dolu kel bir adam, arabayı sanki üstlerine sürüyordu. El arabasında gök mavisi renginde bir çocuk tabutu vardı. Tabutun kapağı yarı açıktı ve dışarıya banknotlar taşıyordu. İtfaiyeci banknotlara şaşkınlıkla

baktı ve alnına düşen terleri eliyle sildi. Açlıktan perişan hale gelmiş insanların arasından geçerek hızlı hızlı yürümeye devam etti.

İtfaiyeci ve kadın sonunda gişelerin bulunduğu salona geçişi sağlayan büyük bir kubbeye ulaştılar. Orgun sesi burada birbirlerini duymalarını iyice güçleştirecek kadar artmıştı. Orgun çalınmasına ara verildiğinde, adam hemen söze girdi: “Biliyor musunuz? Çantanızdaki saatin tiktaklarını duyuyorum.”

Kadının yüzü bu söz üzerine daha da solgunlaştı.

“O saat değil!” diye yanıtladı, sert bir sesle.

“Oniki bin dokuzyüz üç...” diye duyuldu hoparlörün sesi, “oniki bin dokuzyüz iki ... oniki bin dokuzyüz bir...”

Kocaman salondaki insan kalabalığının karşısında durdular ve adam kolundaki çantayı yere bıraktı. Kubbe sütunlarından birinin karşısında yan yana beklediler.

Gişelerin bulunduğu salon gerçekten çok büyüktü ve yukarıya doğru gittikçe karanlığın içinde kayboluyordu. Öyle ki salonun sonunu görmek mümkün bile değildi. Sol tarafta bir tür apsis,* sağ tarafta da onun yarı yüksekliğinde bir asma kat vardı. Asma kata büyük bir org yerleştirilmişti. Apsis kısmındaysa kadranına arka taraftan ışık verilmiş, ama yelkovanı eksik olan büyük bir saat bulunuyordu. Saatin altındaysa yükseltilmiş bir zemine yerleştirilmiş bir mihrap görülüyordu ve mihrabın ortasında bir çadır vardı. Çadır, ters çevrilmiş beş köşeli bir

* *Apsis*: Bir tapınak mekânı içinde doğrultu belirleyen, yarım daire planlı ve mihrabı içeren bölüm.

yıldıza benzeyen kapısında beş haneli bir tür şifre bulunan kocaman bir kasayı andırıyordu. Her yer, titreyerek yanan mumlarla doluydu; mihrap, çadır, bütün çıkıntılar ve parmaklıklar. Eriyen mum damlaları birikerek dört bir yanda küçücük çağlayanlar meydana getirmişti. Duvarlara farklı yüksekliklerde yüzlerce merdiven dayanmıştı. Fakir görünümlü insanların koridorda oluşturduğu kalabalık, dışarıdakinden bile korkunçtu. İnsan kalabalığı adeta derin anaförler oluşturmuydu. Hava, tıpkı bir fırın gibi aşırı derecede sıcaktı. Tozdan ve dumandan göz gözü görmüyor, ortalık ter ve çöp kokuyordu.

Kirden kapkara olmuş gömlekler giymiş birkaç dilenci, mihrabın önünde oradan oraya sıçrayıp duruyor; dans figürlerine benzeyen bu hareketler aynı zamanda garip bir ayini de andırıyordu. Bu insanlar enseleri kat kat olmuş, sarkık karınlı, kambur, elleri ayakları eğri büğrü, karga burunlu ve ağızlarında tek bir diş bile olmayan son derece tuhaf tiplerdi. Ellerinde çeşit çeşit aletler vardı ve borsacılar gibi kollarını havaya kaldırarak parmaklarıyla birtakım işaretler yapıyorlardı. Bir ara büyük kapı açıldı ve birbirine bağlanmış banknot tomarları dışarı düştü. Adamlardan biri hemen tomarları kaptı ve iki eliyle kaldırıp kalabalığa doğru gururla uzattı, ardından da diz üstü yere çömeldi. Tam o sırada org yüksek sesle çalmaya başlamıştı. Çok sesli korodan şu sözler duyuldu: "Mucize ve sır!" Para desteleri, en önde duran fakirler arasında paylaştırıldı. Sonra büyük kapı kapandı ve tören yeniden başladı. Paraları alanlar ellerindeki desteleri güvenceye almak için yavaş yavaş kalabalıktan sıyrılırken arka ta-

raftaki kaynaşanlar ön sıralara doğru yerleşiyordu. Ortalıkta dolaşanların bazılarıysa ellerindeki banknot destelerini duvarlarda güvenli bir yere bırakmış, merdivenlerde bir sağa bir sola jimnastik hareketleri yapıyorlardı.

İtfaiyeci etrafına biraz daha dikkatli baktığında bütün bu duvarların, sütunların, direklerin, hatta tam karşısında durduğu kubbenin girintilerinin bile yığınlarca banknot destesinden oluştuğunu gördü. Bütün katedral, sanki kâğıt paradan tuğlalarla inşa edilmiş gibiydi. Kapı her açıldığında içeri yeni banknot tomarları yağıyor, gelen paralar binayı daha da yükseltiyordu. üstelik yanan binlerce mumun alevi etrafı sarıyor, eriyip donmuş mum damlalarının oluşturduğu yığınlar giderek geliyordu.

“Yüce Tanrım!” diye mırıldandı. “Bu güvenlik kurallarına tamamen aykırı! Çılgınlık bu!”

Başındaki itfaiyeci kaskını çıkardı ve bir mendille kaskın terden sıril sıkılam olmuş iç kısmını kuruladı. Ceketinin düğmelerini çözmeye başladığındaysa orgun sesi de kesiliyordu.

“Bana bir iyilik yapar mısınız?” diye sordu, adamı uzun süredir suskun bir şekilde izleyen genç kadın. “Benim hemen kilise korosuna yetişmem gerekiyor. Çok uzun sürmez. O arada çantama göz kulak olur musunuz?”

Adam dalgın bir şekilde başını tamam anlamında salladı ve bakışlarını mumlardan ayırmadan konuştu: “Bunun sonu hiç iyi olmayacak.”

Tam o anda, önlerine elinde tepsisiyle bir seyyar satıcı çıktı. Başında yassı ve yuvarlak bir şapka olan adamın

yanakları öylesine çukurlaşmıştı ki, neredeyse delik gibi görünüyordu. Tepsisinde birkaç kapalı iskambil kâğıdı vardı.

“Fırsatlar peşinizden koşuyor, Sayın İtfaiyeci!” diye sırttı satıcı. “Bu fırsatı geri tepmeyin. Böyle bir fırsat bir daha ayağınıza gelmez!”

“Fırsat mı?” diye sordu itfaiyeci. “Ne fırsatı? Ne demek istiyorsunuz?”

Satıcı, balık gözlerini andıran gözleriyle itfaiyeciye baktı. Ellerini sinirli bir hareketle kartların üzerinde gezdirdi. “Size pahalı gelecek bir şey değil! Hatta sizin için masraf bile sayılmaz! Haydi, lütfen, buyurun!”

“Demek masraf bile sayılmaz, öyle mi?” İtfaiyeci başını sallayarak itiraz etti. “Bakın! Beni iyi dinleyin! Ben masraf bile sayılmayacak bir şeyi yapmaya cesaret edemeyecek kadar beş parasız olduğumu düşünüyorum.”

Satıcı kıkırdadı. “Doğru. En doğru kazancın nasıl elde edileceğiyle ilgili farklı söylentiler vardır. Ama bana güvenin, bayım ve lütfen buyurun! Size söz veriyorum, kısa sürede o kadar çok paranız olacak ki, kabul etmeye bile cesaret edemeyeceksiniz!”

“Ne var orada?”

Satıcı yüzüne yeni bir gülümseme kondurmuştu. “Bayım, istasyon katedralinin son hisse senetlerini size sunuyorum. Eğer alırsanız, ki hiç para vermeyecek ve aynı zamanda *Harika Para Çoğaltma*’da da pay sahibi olacaksınız.”

“Hayır, teşekkür ederim,” diye yanıtladı itfaiyeci, “his-

se falan istemiyorum. Ayrıca ben burada yalnızca geçici olarak bulunuyor ve en kısa sürede ayrılmak istiyorum.”

“Herkes istiyordu,” dedi adam, “ama sonra fikirlerini değiştirdiler. Görüyorsunuz ya, bu hisseleri ciddiye alan ne kadar çok insan var. Daha da çoğalacaklar. Akıllı insanlar yanılmaz! Yoksa siz daha mı akıllısınız?”

Dolandırıcının sorusunu duymazdan gelen itfaiyeci sözlerine kararlı bir şekilde devam etti: “Ayrıca, buradaki durum böyle devam edemez. Bence buranın sonu çok kötü olacak. Hem de çok yakında.”

“İşte orada yanılıyorsunuz!” diye bağırdı adam. “*Harika Para Çoğaltma* her zaman devam edecek. Hiçbir zaman sona ermeyecek. Ve sona ermedikçe de kimse buradan ayrılamayacak. Ve kimse ayrılmadıkça da tren kalkmayacak. Her şey şu an da olduğu gibi kalacak. Hâlâ hisse istemediğinize emin misiniz? En azından iki ya da üç tane?”

“Hayır!” diye bağırdı itfaiyeci.

“Tamam, tamam, pekâlâ!” diyerek adamı yatıştırmak istercesine iki elini birden havaya kaldırdı. “Ama sonra sakın beni suçlamayın! Ben elimden geleni yaptım.”

Şapkasını hafifçe kaldırıp hızla kalabalığın arasına karıştı.

“Onbin yediyüz dokuz” diye yükseldi hoparlörün sesi, “onbin yediyüz sekiz ... onbin yediyüz yedi ...”

Org yeniden çalmaya başlamıştı, ama bu sefer daha kısık çalıyordu. O sırada bir kadın sesi duyuldu. Kadının eski bir kilise ilahisini söylüyor; sıcacık, yumuşacık ve

güçlü sesi koskoca salona yayılıyor, ama sesin güzelliğine hiç kimse dikkat etmiyordu. Dikkat kesilen yalnızca itfa-yıeci-ydi. Sesin geldiği balkona doğru şaşkınlıkla baktı. Tırabzanın kenarında duran ve şarkı söyleyen siyah keşiş cübbesi içindeki genç kadını hemen tanıdı!

“Demek bir sanatçıymış!” diye kendi kendine fısıldadı. “Üstelik gerçek bir sanatçı! Bunu asla tahmin edemezdim!”

Kadının sesinin güzelliğine o kadar kapılmıştı ki, şarkının sözlerine dikkatini veremiyordu. Kadının sesi onu olağanüstü derecede etkilemişti. Özellikle ilahinin iniş çıkışlarında kalbinde büyük bir coşku ve heyecan hissediyordu. Kendinden geçmiş şekilde şarkının sözlerini dinlemeye başladı. Her söz adeta beyninin derinliklerine işleniyordu:

Zamanın içinde amaçsızca yürüyüp,
Dünyanın çarkında dönüp
Dolaşanlar biziz ...
Ama sen, şu anda ve burada,
Ulaştın artık gerçek ve saf sevgiye ...
Ey Ruh, kendini hazırla,
Çünkü şu an sonsuzluk var burada!

Kadın ilahi biter bitmez içeri girip gözden kayboldu. Org başka ilahilere geçmişti. Mihrabın diğer tarafındaysa çadır yeniden açılmış ve içeri banknot desteleri fırlatılmıştı.

“Onbin beşyüz onsekiz ...” diye duyuldu hoparlörün

sesi, “onbin beşyüz onyedi ...”

Elinde banknot dolu bir sepet taşıyan dilenci bir kadın kalabalığın arasından geçmeye çalışırken koltuk değneklerinden birini itfaiyecinin ayağına çarptı. Bunun üzerine itfaiyeci, sanki bir rüyadan uyandırılmış gibi aniden sıçrayarak kendine geldi. Sanatçı kadının seyahat çantasına gereği gibi dikkat etmemişti! Nitekim çanta da kaybolmuştu. Dehşet içinde insanların arasına daldı ve her yerde çantayı aramaya başladı. Ama hiçbir yerde onu görmedi. Anlaşılan, tam kendini şarkıya kaptırdığında ya da belki daha öncesinde şu dolandırıcı adam tarafından lafa tutulduğu sırada çanta çalınmıştı. Dikkatsizliği yüzünden kendine kızıp söylenmeye başladı. Bir yandan da çok geçmeden genç kadına bilgi vermesi gerektiğini düşünüyordu.

Kendini hemen kalabalığın arasına attı ve akıntıya kapılarak ilerledi. Bir süre sonra kadını gördüğü balkona çıkan merdivenin ayağına gelebildi. Tam yukarı çıkmaya davranıyordu ki, kurnaz görünümlü birkaç genç, itfaiyecinin yolunu kesti. Adamı kolundan yakalayıp yolundan çevirerek sordular:

“Hissedar mısın?”

İtfaiyeci hayır anlamında başını salladı.

“O halde ne işin var burada?”

“Şarkıcıya bir şey söylemem gerekiyor. Çok önemli. Beni hemen bırakırsanız iyi olur!”

Gençlerin yüzleri bir anda değişiverdi. Merdiveni ona doğru uzattılar. Burada da her yer mumlarla donatılmıştı.

Yukarıdaki orgun önünde iri bedeninin üst kısmı terden sırlıslıkla olmuş bir adam oturuyordu. Kırışmış uzun saçları ve sakalı keçe gibiydi, yağlı bir çalılık görünümünü almıştı. Adamın omuzlarının üstünde ve sırtında da sanki kıllardan oluşmuş bir kürk var gibiydi. Hemen yanındaysa, genç kadın kolları ensesine kenetlenmiş bir şekilde oturuyordu. Siyah cübbesi kalçalarına kadar sıyrılmıştı ve üstünde cüppenden başka hiçbir giysi yoktu. Yüzü terden ve gözyaşından sırlıslıkladı; gözleri kapalıydı, ağzıysa duyulmayan bir çığlık atıyormuşçasına açılmıştı. Adamsa bu arada orgunu çalıyor ve müziğin güçlü sesi tüm balkonu titretiyordu.

Genç çocuklar itfaiyeciyi adamla kadına doğru ittiler. O kadar yakınlaşmıştı ki, ikilinin aralarındaki konuşmaları rahatlıkla duyabiliyordu.

“Karanlık bastırdı mı?”

“Daha değil, sevgilim.”

“Karanlık olur olmaz kaçalım!”

“Elbette, sevgilim.”

“Sakın bir şeyi dert etme küçüğüm. Sana söz verdiğim gibi buradan kaçacağız. Karanlıkta kesinlikle kaçmış olacağız.”

“Ama hiçbir zaman karanlık olmayacak!” diye bağırdı kadın. “Bu kâbus hiçbir zaman bitmeyecek! Gideceğimiz yere hiçbir zaman varamayacağız.”

“Özür dilerim!” diye araya girdi itfaiyeci. “Ben ... ben rahatsız etmek istemezdim. Çok üzgünüm ... Çantanız yüzünden ... Ne yazık ki çalındı!”

“Eee, ne olmuş?” diye karşılık verdi genç kadın, gözlerini hiç açmadan. “Zaten ondan kurtulmaya çalışıyordum. Onu size bu yüzden vermiştim. Ama bir başkasına vermemin faydası yok. Her zaman bir şekilde tekrar bana dönüyor. Şimdiye kadar her yolu denedim.”

İri yarı adam org çalmayı kesmişti. Başını yavaşça çevirip sordu: “Kiminle konuşuyorsun, küçüğüm? Kim var orada?”

“Bilmiyorum,” diye yanıtladı kadın, hâlâ gözlerini açmamıştı, “herhangi biri işte!”

İtfaiyeci, org çalan adamın yüzünü görünce büyük bir korkuya kapıldı. Adamın her iki göz çukuru da boştu. Ayrıca burun kemiği de kırıktı ve korkunç bir yara izi yüzünü ikiye bölüyordu.

“Söyle ona, hemen buradan gitsin,” dedi adam, “hem de çabuk.”

“Evet, elbette ...” diye şaşkınca kekeledi itfaiyeci, “Yalnızca düşünmüştüm ki ... çanta çanta için belki bir ihbar gerekebilir ... her şey içindeydi ... yani bütün değerli eşyalar demek istiyorum...”

Kadın kapalı gözlerle konuşmaya devam etti: “Tiktakları duymuştunuz, değil mi?”

“Evet, evet ...” diye yanıtladı itfaiyeci, “saatinizin tiktakları ...”

Kadın başını hayır anlamında yavaşça salladı. “Hayır, saat değil, o bir bomba. Benim için oradan oraya taşıdığınız o çantada zaman ayarlı bir bomba vardı. Başka da bir şey yoktu zaten.”

İtfaiyeci birkaç kez arka arkaya yutkundu. Ne diyeceğini bilemiyordu. En sonunda, "Ama ... ama insan böyle bir şeyi saatlerce yanında taşıyamaz ki!" diye bağırdı.

"Saatlerce mi?" diye yineledi kadın. Gözleri olmayan adam sessiz bir şekilde gülümsemişti. "Siz tam bir itfaiyecisiniz! Bakın, size söyledim: Çanta sürekli bana geri döner. Yıllardan beri! Ondan kurtulmak için istediğim şeyi yapma hakkım var! Bazen öylesine yoruluyorum ki, onu..."

"Ama lütfen, Yüce Tanrım!" İtfaiyecinin sesi çatallaşmıştı. "Bomba her an patlayabilir!"

"Doğru!" dedi kadın.

"Ve buradaki bütün insanlarla birlikte! Bu şeyi hemen zararsız hale getirmeliyiz!"

"Deneyin bakalım!" dedi kadın. "Bombayı zararsız hale getirebilmek için önce çantanın açılması lazım. Ve çanta açılırsa bomba patlar!"

"O halde onu yok etmemiz gerekiyor!"

"Onu da deneyin!" dedi kadın. "Göreceksiniz, bu konuda kafa patlatmak hiçbir işe yaramayacak. Yalnızca durup bekleyeceksiniz."

Sonra ağlamaktan şişmiş gözlerini ilk defa açtı.

"Zaten..." diye kısık bir sesle yeniden konuşmaya başladı, "... bomba burası, yani ara istasyon için değildi."

Bunu söylerken adamla kadın oturdukları banktan aşağı düştüler ve ikisi de yerde oradan oraya yuvarlandılar. Kadın bir yandan da bağıırıyordu: "Artık gitmek istiyorum! Anlamıyor musunuz, gitmek istiyorum! Başka

hiçbir şey istemiyorum, yalnızca gitmek istiyorum!”

Çılgınca sağa sola hareket ederlerken yanlışlıkla birkaç şamdanı devirdiler. Mumların bazıları kâğıt paraların üstüne doğru yuvarlandı. Paralar anında alev aldı. İtfaiyeci hemen üstündeki ceketini hızla sıyırıp alevlerin üzerine attı. Ama ceket ateşi söndürmek bir yana, anında alevler içinde kaldı ve yangının daha da artmasına neden oldu. İtfaiyeci ceketini alevlerin içinden zor kurtardı. Kendini kaybetmiş gibi panik içinde yangını söndürmeye çalışıyordu. Sonra kendini derin derin soluyarak balkona tek başına etrafına bakırken buldu. Bazı yerleri yanıp parçalanmış ceketini umutsuz bir ruh haliyle inceledi. “Aslında,” diye homurdandı, “benim tek amacım burada yalnızca aktarma yapmaktı.”

“Sekizbin dokuzyüz yirmiyedi ...” diye çınladı hoparlör, “sekizbin dokuzyüz yirmialtı ... sekizbin dokuzyüz yirmibeş ...”

Mihrabın diğer tarafında, *Harika Para Çoğaltma* aynı hızla işlemeye devam ediyordu. Dışarıdaki dilenci topluluğundan hiç kimse balkondaki olayları fark etmemişti bile. Mihrabın sol tarafındaki minberin üzerinde, yere çömelmiş ihtiyar bir adam vardı. Adamın kanca gibi kocaman burnu, bir akbabaninkini andırıyordu. Başına kâğıttan bir Piskopos başlığı takmıştı ve kollarını açarak etraftakilere vaaz veriyordu.

“Sonsuz sırların gizemi ... Kim bu sırlara erişirse, hayatı boyunca mutlu olur! Para en önemli gerçektir. Herkes buna inanmalı! Hem de mutlak ve kayıtsız şartsız bir şekilde. Gerçek de bir maldır ve arz talep kavramına da-

yanır. Bunun için de tanrımız kıskanç bir tanrıdır ve yanında başka tanrılar olmasına göz yummaz. Paraya sahip olan gerçeğe de sahip olmuş demektir. Parası olanın, her şey elinin altında olur...”

Vaizin sesi tiz ve kulak tırmalayan cinstendi. Ama buna rağmen salonun uğultusu içinde zor duyuluyordu. İtfaiyeci öne doğru ilerlemeye çalıştı. Elinin ulaşabildiği mesafedeki tüm mumları tek tek söndürdü. Bunun üzerine etraftakilerin çoğu şaşırmış, rahatsız olmuş, hatta kızmış gözlerle ona bakmaya başladı. Ama itfaiyeci onlara hiç aldırmadan mumları söndürmeye devam etti. Yaptığının saçma olduğunu biliyordu, çünkü o ilerler ilerlemez mumlar yeniden yanıyordu. Öfkesi giderek daha da şiddetlenmişti.

“Para her şeye yeter!” diye bağırdı vaiz. “İnsanları alış veriş yoluyla bir araya getirir. Her türlü değeri bir başkasına çevirebilir. Zihni maddeye, maddeyi zihne çevirir; taşı ekmek yapar ve hiçlikten değer yaratır, sonsuzlukta kendini oluşturur, o her şeye kadirdir, o tanrıdır. Her zaman ortaya elle tutulur bir şeyler çıkarır. Kim zengin olmaya çalışırsa, sonunda istediği zenginliğe mutlaka ulaşacaktır! Tüm mucizelerin mucizesi! Eğer bütün bu zenginlik nereden geliyor diye bana soracak olursanız, sevgili inananlar, hemen söyleyeyim; paranın kaynağı, kişinin kendi geliridir! Şu an bu gelir ne kadar çok olursa, gelecekte de o kadar büyük kazanç sağlayacaktır. İşte bizim sonsuz zenginliğimizin kaynağı bu, sevgili inananlar! Amin!”

“Kesin, kesin, yeter!” diye bağırdı itfaiyeci ve minbe-

rin merdivenlerini hızla çıkmaya başladı. “Bitti! Yeter! Hemen susun lütfen! Bu son derece büyük bir sorumsuzluk! Bu olayın sürüp gitmesini yasaklıyorum! Bütün dinleyenler hemen binayı boşaltsın. Burada büyük bir hayatı tehlike var ...”

Koskoca koridor bir anda ölüm sessizliğine bürünüverdi.

“O bir inançsız!” diye seslendi mihraptaki adamlardan biri . “İnançsız biri buraya nasıl girebilmiş!”

“Hisseniz var mı?” diye seslendi vaiz.

“Artık tüm bunlardan bana gına geldi!” diye haykırdı itfaiyeci. “Kendinize gelin artık!”

“İnançsız!” diye gürledi topluluk. “İftiracı! Öldürün onu!”

Topallayan dilenciler bir anda basamaklardan yukarı çıkıp ellerini itfaiyeciye doğru uzattılar. İtfaiyecinin gırtlaklığını yakalayıp onu boğmaya çalışıyorlardı. Bir kısmıysa adama vuruyor ve onu parmaklıklardan aşağı atmaya uğraşıyordu. İtfaiyeci aşağı düştü ve sert bir şekilde yere çarptı. Ama yoksul görünümlü insanlar hâlâ hırslarını alamamışlardı. Koltuk değnekleri ve sopalarla adama vurmaya devam ediyor, ayaklarıyla üstüne basıyor, hatta üstünde tepiniyorlardı; ta ki adamın sesi soluğu kesilinceye kadar ...

“Altıbin üçyüz ondört ...” diye duyuldu hoparlörün sesi, “altıbin üçyüz onüç ... altıbin üçyüz oniki ...”

İtfaiyeci tekrar kendine gelene kadar aradan uzun bir süre geçti. Aldığı darbeler yüzünden başı çok şiddetli ağ-

rıyordu. Sol gözü şişmiş, ağzı ve burnu kan içinde kalmıştı. Kaskının yerinde olmadığını fark etti. Bu arada ceket ve pantolonu da paramparça olmuş ve artık o da hâlâ etrafta dolanıp duran, ama artık onunla pek ilgilenmeyen dilencilerden birine benzemişti. Ayağa kalkmayı denedi, ama yeniden olduğu yere çöktü. Çevresindeki her şey dönüyordu. Kendini ölü gibi hissediyordu. Derken kusmaya başladı.

Daha sonra kalabalığın ayaklarının arasında sürünecek ilerlerken üzerine akan mum damlaları nedeniyle sarkıtlarla dolu bir mağaraya benzeyen günah çıkarma hücrelerini fark etti. Zar zor içeri girip kapıyı kapattı. Küçük odanın köşesine yaslandı ve işte o anda da bilincini kaybetti.

Kulağında çınlayan bir sesle uyandığında, aradan ne kadar süre geçtiğini ve ne zamandır orada oturduğunu bilmiyordu. Dışarıdaki kalabalıktan hâlâ aynı gürültüler geliyordu. Ama duyduğu ses farklıydı. Bu ses, günah çıkarma hücrelerini iki bölmeye ayıran ara duvardaki küçük bir parmaklıktan gelmekteydi ve sanki küçük bir çocuğun hıçkırıklarına benziyordu. Bu durum itfaiyeciyi çok şaşırttı, çünkü o ana dek istasyon katedralinde çocuk olduğunu hiç fark etmemişti. Parmaklığın aralıklarından sesin sahibini görmeye çalıştı, ama hiçbir şey göremiyordu. Tam o sırada hıçkırıkların arasında, fısıldanan şu sözleri fark etti:

“Sevgili Tanrım! Neredesin? Dünya nerede kaldı ... Onu bulamıyorum ... Artık burada değil ... ben çoktan öldüm ... Ya da henüz dünyaya gelmedim ...”

“Kimsin sen?” diye sordu itfaiyeci. “Söylediklerine istemedim kulak misafiri oldum. Uzun süredir buradaydım. Lütfen bağışla beni! Sana sadece şunu söylemek istiyorum; burası yalnızca bir ara istasyon, daha ... Hey, sen, oradaki! Duyuyor musun? Benimle konuşmak istemiyor musun?”

Ama diğer tarafta hiç ses yoktu. Diğer tarafı iyice görebilmek için hücrenin kapısını açtı. Ama içeride hiç kimse yoktu. Yalnızca büyük ve ağır bir seyahat çantası duruyordu.

Hırpalanan itfaiyecinin eşyalarından geriye sadece pırıl pırıl parlayan baltası kalmıştı. Baltayı kemerinden çıkardı.

“Şu anda ve burada!” dedi yüksek sesle, kadının söylediği ilahideki gibi, “şu anda ve burada!”

Baltanın sivri ucuyla büyük seyahat çantasının kilidini kırdı ve dikkatle açtı. Çanta bomboştu.

Ayağa kalktı. Şakaklarından yanaklarına doğru soğuk terler süzülüyordu.

“Yediyüz altmışsekiz ...” diye duyuldu hoparlörün sesi, “yediyüz altmışyedi ... yediyüz altmışaltı ...”

Ve sayıları söyleyen bu kısık, ama anlaşılır ve son derece duygusuz sesin arkasında bir anda tiktaklar duyulmaya başladı. Üstelik tiktakların sesi giderek daha da artıyordu.

İtfaiyeci katedralin salonundan dışarı çıkmaya çalıştı. Birkaç kez yolu kesildi ve ters yöne doğru itildi. Ama bütün zorluklara rağmen bir süre sonra peronlara ulaşmayı

başarabilmişti. Ara ara hoparlörden sayı sayan ses, artık sürekli sayıyordu. Elbette onunla birlikte, tiktak sesleri de sürekli duyuluyordu.

“Yüzelli üç ... yüzelli iki ... yüzelli bir ... yüzelli ... yüz-kırk dokuz...”

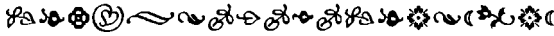
Boş alandaki rayların olduğu yere tekrar ulaştığında, yerde, kadının giydiği keşiş cübbesini gördü. Cübbeyi yerden alıp peronun bir köşesine astı.

Akşam bulutları diğer adaları kaplamaya başlamıştı. Adalardan bazıları karanlıktı. Bazılarıysa istasyon katedralinin olduğu ada gibi ışıklandırılmıştı.

“Belki de bir tren kalkmıştır” diyerek boşluğa doğru baktı itfaiyeci. “O kadının nereye gitmek istediğini bilmiyorum? Belki de çoktan varmıştır ...”

Adam siyah renkli yırtılmış kalın kumaşı okşarken hoparlörün yüksek sesi duyuldu. Duygusuz ses artık son sayıları sayıyordu:

“Yedi ... altı ... beş ... dört ... üç ... iki ... bir ... sıfır ...”

SIYAH RENKLİ KALIN PERDE YANLARA VE YUKARIYA DOĞRU İYİCE KOYULAŞARAK KARANLIKTA KAYBOLUYOR, BELLİ BELİRSİZ BİR HAVA AKIMININ ETKİSİYLE ARA SIRA DALGALANIYORDU.

Birileri ona bunun sahne perdesi olduğunu söylemişti. Perde yükselmeye başlar başlamaz, o da hemen dans etmeye başlayacaktı. Hiçbir şeyin sınırlarını bozmaması tembih edilmişti, çünkü bazen öyle olurdu ki, salon bomboş ve kapkaranlık bir uçurum gibi görünürdü. Ama bazen de, insan sanki bir pazarın, hayat dolu bir caddenin ya da öğrenci dolu bir sınıfın tam ortasında tek başına duruyor gibi olurdu. Ama elbette ki bütün bunlar aslında birer yanılsamaydı. Bu nedenle, 'biri beni görüyor mu, yoksa görmüyor mu?' ya da 'acaba etkim nasıl?' diye düşünüp dert etmemeliydi. Yapacağı tek şey, perdenin açılmasıyla birlikte dans etmeye başlamaktı.

Bacakları çapraz, sağ eli havada, sol eli gevşek bir şekilde kalçasına dayalı bir şekilde öylece duruyor ve perdenin açılmasını bekliyordu. Yorulduğu zamanlarda du-

ruşunu tam ters yönde değiştiriyor ve yine beklemeye devam ediyordu.

Ama perde hâlâ açılmıyordu.

Üzerine, nereden geldiği belli olmayan zayıf bir sahne ışığı geliyordu. Işık o kadar zayıftı ki, kendi ayaklarını ancak görebiliyordu. Bir de, zar zor da olsa önündeki ağır ve siyah perdeyi. Yönünü bulabilmesi için tek ip ucu bu perdeydi. Sahneyse, tıpkı bir ova gibi alabildiğine geniş ve karanlıktı.

Sahnenin arkasında kulislerin olup olmadığını düşündü. Acaba onu izledikten sonra ne diyeceklerdi? Aslında söylenecek şeylere çok da önem vermiyordu. Ama yine de ona nerede dans etmesini tavsiye edeceklerini merak ediyordu. Bir balo salonunda mı, bir sayfiye yerinde mi ya da herhangi başka bir yerde mi? Peki ya şu ışık? Neden bu kadar zayıftı? Ama biliyordu ki, perde açılır açılmaz ışıklandırma da değişecek ve işte o zaman tüm soruları aydınlanacaktı. Bunları düşündükten sonra durdu ve bekledi; bacakları çapraz vaziyette, sol eli havada, sağ eli kalçasında. Arada bir yorulduğunda duruşunu değiştiriyor ve eski görüntüsünün tam tersi bir konuma geçiyordu.

Bir an bile duruşunu bozmasına izin yoktu, çünkü öyle ya, perde her an kalkabilirdi. Bu nedenle ruhen ve bedenlen orada olması gerekiyordu. Perde açıldığında gösterişli bir timbal vuruşu olacak ve o da baş döndürücü bir sıçramayla dansa başlayacaktı. Eğer girişi kaçırırsa, her şey mahvolurdu. Ayrıca bir daha da hiçbir zaman yeni bir prova imkânı ele geçiremezdi. Bütün hareketleri bir

kez daha içinden tekrar etti; dönüşler, sıçramalar ve arabesk figürü ...

Tamamen hazır olduğu için memnundu. Her şeyin yolunda gideceğine emindi. Çılgınca bir alkış tufanının koptuğunu şimdiden duyar gibiydi. İkili sıçramaları tekrar etti, çünkü bu sıçramalar çok önemliydi. Bunu iyi yaparsa, alkışın süresini epeyce uzatabilirdi. Tam bunları düşünürken, bir yandan da bacakları çapraz, sağ eli havada, sol eli hafifçe kalçasına dayalı şekilde duruyordu. Zaman zaman yorulduğunda duruşunu tam tersine dönüştürüyordu.

Ama perde hâlâ açılmamıştı. Acaba bunun sebebi ne, diye sorup duruyordu kendine. Başlamaya hazır bir şekilde sahnede durduğunu unutmuşlar mıydı? Yoksa onu hâlâ soyunma odasında mı zannediyorlardı? Ya da tiyatronun kantininde veya evde mi olduğunu düşünüyorlardı? Acaba bu kapkaranlık sahnede kendini belli edecek bir şeyler mi yapmalıydı? Örneğin seslense veya elini sallasa mıydı? Yoksa onu hiç aramıyorlar mıydı? Ya da gösteri herhangi bir sebepten dolayı ertelenmiş miydi? Veya gösteri tamamen iptal olmuştu da kimse onu haberdar etmemiş miydi? Belki de herkes onun burada olduğunu unutmuş ve onun sahne alışını beklemeden çoktan çekip gitmişti... Acaba burada ne zamandan beri duruyordu? Onu buraya kim yollamıştı? Bunun bir sahne perdesi olduğunu ve açılır açılmaz dans etmeye başlaması gerektiğini kim söylemişti? Kaç kere görüntüsünü aynadaki aksine ve aynadaki aksini de tam aksine değiştirmek zorunda kaldığını hesaplamaya çalıştı. Ama hemen vazgeçti.

Çünkü perde aniden açılırsa, o da şaşırıp çaresizce kalakalırdı. Hayır, sakın ve yoğunlaşmış bir ruh haliyle sırasını beklemeliydi!

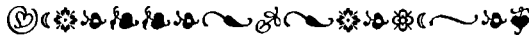
Ama perde hâlâ hareket etmiyordu.

İlk başta içinde hissettiği sevinç ve heyecan yavaş yavaş derin bir öfkeye dönüşmüştü. Kendisine korkunç bir oyun oynandığını düşünüyordu. En iyisi sahneden kaçmak, hayal kırıklığını ve hırsını haykırmak, şikayetleriyle orayı gürültüye boğmak için bir yerlere gitmekti. Ama nereye gideceğine emin değildi. Perdenin ötesi kapkaranlıktı. Eğer burayı terk etmeye kalkışırsa, kesinlikle yönünü kaybedebilirdi. Üstelik tam o anda perde açılacak olsa ve davul sesi duyulsa tamamen yanlış bir konumda duruyor olacaktı. Ellerini, tıpkı körlerin yaptığı gibi ileriye doğru uzatmış ve sırtını seyircilere dönmüş olarak ... Utançtan kıpkırmızı olurdu herhalde! Hayır, hayır, kesinlikle olduğu yerde kalmalıydı ... Tam olduğu yerde ... Öyle ya da böyle, artık kendisine bir işaret gelene dek beklemeliydi. Aynı şekilde durmaya devam etmeliydi; bacakları çapraz, sol eli aşağı doğru sarkık bir şekilde havada ve sağ eli kalçasına dayalı olarak... Arada sırada çok yorulduğunda, kim bilir kaçınıcı kez, görüntüsünü aynadaki yansımasına dönüştürerek duruşunu değiştiriyordu.

Perdenin hiçbir zaman açılmayacağına dair bir hisse kapıldığında aklına hemen perdenin her an açılabilceği ihtimali de geliyor ve ne olursa olsun yerini terk etmemesi gerektiğini düşünüyordu. Ama bir süreden beri artık ne ümit ediyor ne de en ufak bir kızgınlığa kapılıyordu. Yalnızca hiçbir şey düşünmeden ayakta durmayı

sürdürüyordu. Sahneye çıkmak konusunda da herhangi bir beklentisi kalmamıştı. Bu onun için bir başarı mı yoksa bir fiyasko mu olacaktı? Ya da gösteri hiç gerçekleşmeyecek miydi? Bütün bunlar artık ona hiçbir şey ifade etmemeye başlamıştı. Bu nedenle de bütün hareketler, adımlar ve sıçramalar aklından uçup gitmişti. En sonunda öyle bir hale geldi ki, neden orada durduğunu ve ne beklediğini bile unutmuştu. Ama yine de durup bekledi; bacakları çapraz, önünde yukarıya ve yanlara doğru karanlıkta kaybolan ağır, siyah perdeyle birlikte.

KADIN FAYTON PENCERESİNİN SİYAH PERDESİNİ YANA ÇEKİP SORDU:

“Neden daha hızlı gitmiyorsun? Ziyafete tam zamanında yetişmemin olmanın benim için ne kadar önemli olduğunu biliyorsun!”

Tek bacaklı faytoncu oturduğu yerden eğilerek yanıtladı:

“Bir konvoyla takıldık, Hanımefendi. Nasıl oldu tam olarak anlayamadım. Birazcık uyuklamışım galiba. Derken bir anda karşımıza, yolumuzu kesen bu insanlar çıktı.”

Kadın pencereden dışarı doğru eğilip baktı. Gerçekten de yolda insanlardan oluşan uzun bir kabile vardı. Çocuklar, yaşlılar, erkekler ve kadınlar, hepsi de tuhaf renklerde hokkabaz giysileri içindeydi. Başlarında ilginç şapkalar ve sırtlarında da büyük çıkınlar vardı. Bazıları katırların, bazıları kocaman köpeklerin ya da devekuşlarının üzerinde gidiyordu. Kafilenin arasında üstü sandık ve bavullarla dolu iki tekerlekli el arabaları, içinde ailelerin

bulunduğu üstü kapalı arabalar da ilerliyordu.

“Kimsiniz siz?” diye sordu kadın, faytonun hemen yanında yürüyen palyaço giysili bir gence. Genç adam sırtında bir sırtak taşıyor ve sırtının diğer ucunu da geleneksel Çinli giysileri içindeki badem gözlü bir kız tutuyordu. Birtakım ev eşyalarının asılı olduğu sırtakın üzerinde küçük bir maymun da oturuyordu. “Siz sirk misiniz?”

“Kim olduğumuzu bilmiyoruz” diye yanıtladı delikanlı. “Ama sirk değiliz.”

“Peki nereden geliyorsunuz?” diye öğrenmeye çalıştı kadın.

“Gökyüzü dağlarından,” diye karşılık verdi delikanlı. “Ama geleli çok oldu.”

“Orada ne yapıyordunuz?”

“Bilmiyorum. Bu ben dünyaya gelmeden önceydi. Ben yolda doğdum.”

Bu arada söze sırtında ud taşıyan yaşlı bir adam karıştı:

“Biz orada *Bitmeyen Oyun*’u oynadık, güzel bayan. Çocuk bunu bilmez. Güneş, ay ve yıldızlar için oynanan bir oyundu bu. Her birimiz farklı tepelerde durur ve birbirimize ‘sözcükleri’ seslenirdik. Oyun hiç durmadan devam etti. Dünyayı bir arada tutan şey bu oyundu. Ama artık üzerinden oldukça zaman geçti. Bizim aramızdan bile bir kısım insan bunu unuttu.”

“Oyunu oynamayı neden durdurdunuz?”

“Çok talihsiz bir şey oldu, güzel bayan. Bir gün bir sözcüğün eksik olduğunu fark ettik. Ne biz o sözcüğü

unutmuştuk ne de birileri onu bizden çalmıştı. Ama artık orada değildi. Ve bu sözcük olmaksızın oyunumuzu sürdürmek mümkün değildi. Artık diğer şeyler de anlamını kaybetmişti. Çünkü onlarla aradaki bağlantıyı yalnızca bu sözcük kuruyordu. Anlıyor musunuz, güzel bayan? İşte o zamandan beri yeni bir sözcük bulmak için yollardayız.”

“Aradaki bağlantıyı kuran mı?” diye şaşkınlık içinde sordu kadın.

“Evet, güzel bayan,” diye ciddiyetle yanıtladı yaşlı adam, “dünyanın, her birinin diğeriyle hiç ilgisi olmayan parçalardan oluştuğunu siz de fark etmiş olmalısınız. İşte bunun nedeni de o sözcüğün kaybolması. O sözcük kaybolduktan sonra dünya bu hale geldi. Üstelik en kötüsü de bütünü oluşturan bu parçaların giderek daha da parçalanması ve birbirlerinden daha da uzaklaşması. Eğer her şeyi yeniden birbirine bağlayacak bir sözcük bulamazsak, bir gün bütün dünya tamamıyla dağılıp toz haline gelecek. İşte bu yüzden biz de onu aramak için yollardayız.”

“Bir gün onu bulacağınızı düşünüyor musunuz?”

Yaşlı adam soruyu yanıtlamadı, tam aksine adımlarını sıklaştırıp uzaklaştı; ama tam o sırada faytonun penceresinin yanında ilerleyen badem gözlü kız çekinerek söze girdi:

“Biz gittiğimiz yol ile o sözcüğü yeryüzünün yüzeyine yazıyoruz. Bu yüzden hiçbir yerde kalmıyoruz.”

“Anlıyorum,” dedi kadın. “O halde nereye gideceğini-

zi her zaman biliyorsunuz.”

“Hayır, biz kendimizi bırakıyoruz, o bizi idare ediyor.”

“Kim ... ne sizi idare ediyor?”

“Sözcük elbette” diye yanıtladı kız, sanki özür dilemek istercesine gülümsüyordu.

Kadın bulunduğu yerden genç kıza uzun uzun baktı ve sonra kısık bir sesle sordu:

“Ben de sizinle gelebilir miyim?”

Kız susup gülümsedi ve kadının içinde bulunduğu faytonu geçerek önde yürüyen gençlere katıldı.

“Dur!” diye faytoncuya seslendi kadın.

Adam atların dizginlerini çekti ve arkasını dönüp sordu: “Gerçekten onlarla gitmek mi istiyorsunuz, hanımefendi?”

Kadın faytonun yastıklarına gömülmüştü. Dilini yutmuş gibi sessizce oturuyor ve sabit bir şekilde önüne bakıyordu. Kafilenin tamamı faytonun yanından geçip gitti. En son kişi de yanlarından geçerken kadın faytondan indi ve topluluk iyice gözden kaybolana dek arkalarından baktı. Bir yağmur hafif hafif çiselemeye başlamıştı.

“Dönelim!” diye seslendi tekrar faytona binerken. “Dönüyoruz! Başka bir karara vardım.”

“Tanrıya şükür!” dedi tek bacaklı faytoncu, “neredeyse gerçekten de onlarla gitmek istediğinizi düşünüyordum.”

“Hayır,” diye düşünceli, bir şekilde yanıtladı kadın. “Onlara hiçbir faydam dokunmaz. Ama sen ve ben, biz onların var olduğunu ve onları gördüğümüzü kanıtlaya-

biliriz.”

Faytoncu atları yürütmeye başladı.

“Bir şey sorabilir miyim, Hanımefendi?”

“Sor bakalım?”

“Hanımefendi onların bu sözcüğü bir gün bulabileceklerini düşünüyor mu acaba?”

“Eğer onu bulurlarsa,” diye cevap verdi kadın, “işte o zaman dünya bambaşka bir dünyaya dönüşür. İnanmıyor musun? Kim bilir, belki bir gün biz de bunun kanıtı oluruz. Haydi şimdi sür!”

TANIK İFADESİNDE, BULUNDUĞU YERİN BİR ÇAYIR OLDUĞUNU İDDİA EDİYORDU. Orası muhtemelen ormanın içindeki bir açıklık olmalıydı, çünkü oldukça yüksek ağaçlarla çevriliydi. Ama tanık karanlık yüzünden bundan tam emin olamadığını söylüyordu.

İfadesine göre, açıklığın etrafında, gömleğe benzeyen uzun ve beyaz giysiler içindeki birtakım insanlar büyük bir çember halinde duruyordu. Bir bölümünün elinde fener, bir bölümününse tırpan, kazma ve balta vardı.

Uzun ve beklenti dolu bir sessizliğin ardından güçlü bir sesin haykırdığı bir emir duyuldu: "Işık taşıyanları öldürün!" Sonra da kendilerini bu aletlerle silahlandırmış olanlar, ne kaçmaya ne de kendilerini korumaya hazırlanan, tam aksine oldukları yerde öylece bekleyen fenerlilerin üstüne saldırdı.

Korkunç bir katliamın başlayacağı açıkça belliydi. Kısa bir süre içinde etrafta, silahsızların bedenlerine giren balta ve kazmaların çıkardığı boğuk gürültüden başka hiçbir ses duyulmaz oldu.

Işık taşıyanların kanları taşıdıkları fenerlerin alevlerini söndürüyor ve karanlık da giderek artıyordu.

Tam o sırada kara bulutları dağıtan güçlü bir rüzgâr esmeye başladı. Kocaman açıklık ölü bedenlerle dolmuş olmalıydı. Fener taşıyanların öldürülmesi emrini veren aynı yüksek ses, katillere bu kez giysilerini ölenlerin kanına batırma emrini veriyordu.

Tanığa da bu emir verilmişti. Ama tanık bu emre uyup uymadığını hatırlayamadığını söylüyordu.

Hatırladığı tek şey, öldürülenlerin altında tek başına kalmış olduğuydu. Giysisinin kandan kıpkırmızı kesildiğini ve sırlıslık olup ağırlaştığını hissetmişti.

Rüzgârın uğultusunun içinde aniden başka ses bir daha duymuştu. İlk başta acıyla söylenen “Ah! İmdat! İmdat!” sözcüklerini duyar gibi olsa da bir süre sonra aslında “Bakın! Bakın!” diye bağırıldığına iyice emin olmuştu.

Bunun üzerine başını yukarı kaldırıp bakmış, karanlığın içinde boydan boya gerilmiş bir halat ve buna asılmış bir vücut olduğunu fark etmişti.

Ama vücut tek bir halata mı bağlanmıştı, yoksa iki ayrı halat vardı da, biri sağ ve diğeri de sol bileğinden olmak üzere iki halata mı bağlanmıştı; tanık buna emin olamıyor ve her yer çok karanlık olduğu için tam olarak göremediğini ifade ediyordu.

MERMER BEYAZI BİR MELEK TANIK OLARAK ÇAĞRILDIĞI MAHKEMEDE DİNLEYİCİLERİN ARASINDAKİ YERİNİ ALDI. Büyük pence-
renin altında, en ön sıranın sağ taraflarında bir yere otur-
du. Kocaman kanatları oturduğu yerin arkasına doğru
yükseliyor ve iki kişilik yer daha kaplıyordu. Diğer izle-
yicilerden iki kafa kadar daha büyük olduğu için birçok
kişinin görüşünü engelliyor, ama yine de hiç kimse bun-
dan şikayetçi olmuyordu. Üstelik kimse onu fark etme-
miş gibi görünüyordu. Öyle ki, yüzünün rengi toprak
kırmızısı olan şişman bir kadın sanki bir sütuna yaslanır-
mış gibi iç çekerek ona doğru yaslanmıştı. Daracık yerde
sıkışmış olmasına rağmen meleğin heykel gibi güçlü yü-
zünde hiçbir sıkıntı ifadesi görülüyor ve hareketsiz bir
şekilde dimdik oturuyordu. Her yeri sanki bembeyaz taş-
tan yapılmış gibiydi; kocaman bir mezar taşı hissini uyan-
dırıyordu. Olup biten her şeyi, uzayın derinliklerini andı-
ran gözleriyle ve sakin bir dikkatle izliyordu.

Duruşmanın yapıldığı salon oldukça büyüktü. Dinle-
yici sıraları yarım daire oluşturacak şekilde arkaya doğru

ilerliyor ve en arkada belirsiz bir karanlık içinde kayboluyordu. Alçak sesli mırıltılar, fısıltılar ve öksürüklerin doldurduğu salondaki sıralar oldukça sık yerleştirilmişti. Ve yüzleri sayısız beyaz noktaya benzeyen dinleyici kalabalığı rüzgârda sağa sola dalgalanan bir sazlığı andırıyordu.

Salonun ön cephesine yargıç kürsüsü yerine henüz kabası kurulmuş ve yaklaşık dört metre yüksekliğinde bir iskele inşa edilmişti. Birbirine çivilenmiş tahtalardan oluşan bir merdiven, üzerinde yalnızca küçük bir masa ve iskemle bulunan parmaklıksız bir platforma çıkıyordu.

Bu iskelenin sağında ve solunda, hatta birazcık da öne doğru yerleştirilmiş, kürsüye doğru yükselen tahta kirişlerden özensiz bir şekilde inşa edilmiş iki dar kule bulunuyordu. Bu kulelerin arasında da sanki bir bağlantı parçasıymış gibi yerleştirilmiş uzun bir kalas görölüyordu.

Her şey duruşma için hazırlanmış, ama duruşma hâlâ başlamamıştı. Dinleyiciler bu durum yüzünden rahatsız değilmiş gibi görünüyordu. Sanki birazdan orada olacak şeyler onları hiç ilgilendirmiyordu. Öyle ki, herkes yanındakiyle derin bir sohbete dalmış durumdaydı. Yalnızca melek hâlâ yoğun bir dikkatle dimdik karşıya, alçak sanık bölümünde duran soydaşına bakıyordu. Sanki neler olacağını daha şimdiden biliyor gibiydi.

Bir süre sonra iskelenin ön sol cephesinde küçük bir kapı açıldı ve üzerlerinde kısa kollu yeşil cepkenler, başlarında da aynı renkten kasketler taşıyan on ya da oniki tane kadın ve adam tek sıra halinde içeri girdi. Bazılarının ağız ve burunlarının üzerine beyaz bantlar yapıştırıl-

miş ve hepsi de lastik eldivenler takmıştı. Tahta kulelerin arasındaki sıranın önünde yan yana dizildiler. Ardından hepsi de aynı anda sıraya oturdu. Birkaçı yanındakilere bir şeyler fısıldadı. Büyük ihtimalle birbirlerine meleğin orada olduğu mesajını iletiyorlardı. Sonra hepsi birden aynı anda bakışlarını meleğe çevirdi. Melek sanki çok uzaklardaymış gibi sabit gözlerle onlara baktı. Bunun üzerine hepsi yüzlerini ondan çeviriyordu.

Birdenbire kulakları sağır eden bir zil çalmaya başladı. Ama dinleyici kalabalığı için bu da hiçbir şey ifade etmedi. Mırıldanmalar, fısıldamalar ve öksürmeler aynı şekilde sürüyordu. Sonra kapı tekrar açıldı ve siyah cüppeler giymiş iki kişi içeri girdi. Bunlardan biri, kısa kesilmiş kır saçlara ve hafif bir bıyık izine sahip bir kadındı. Diğeriyse, suratı pancar gibi kıpkırmızı ve keli ayna gibi pırıl pırıl parlayan tıknaz bir adamdı. Yıldırım hızıyla sağdan ve soldan kulelere tırmandılar, konuşmacı kürsüsündeki yerlerini alıp hızla ellerindeki kâğıtları karıştırmaya başladılar. Ara sıra etraftakilere kavgaya hazır olduklarını gösteren bakışlar atıyorlardı. Kadın bir ara izleyicilerin oluşturduğu kalabalığa göz attı ve orada oturmakta olan meleği fark etti. Umut verici bir şekilde ona bakıp başını salladı ve ellerini havaya kaldırıp onun için dua etmeye başladı. Melekse hâlâ sabit bir şekilde oturuyor ve kadını tanıdığına ya da anladığına dair hiçbir işaretle bulunmuyordu. Kel kafalı adam meslektaşının davranışlarını fark etmiş ve bu hareketleri kimin için yaptığını anlamak amacıyla gözlerini oturanlar arasında dolaştırmaya başlamıştı. Meleği gördüğündeyse bir anda

canı sıkıldı ve kaşlarını çatıp başını iki yana sallayarak yeniden önündeki işlere döndü.

Derken tüyler ürpertici zil yeniden çalmaya başladı. Küçük kapı açıldı ve kocaman cüsseli biri, ağır ve kaba saba adımlarla içeri süzüldü. Öyle iri yarıydı ki, kapıdan ancak yan yan geçebilmişti. Üzerinde her yeri çeşitli kumaş parçalarıyla yamanmış, parlak kırmızı bir kimono vardı. Ayakları görünmüyordu, çünkü giysi aşırı uzundu ve metreler boyunca arkasından sürükleniyordu. Bedeninin ve yüzünün etrafında kovan gibi örölüp cilalanmış, kırmızı ve hasır bir kafes vardı. Tek görünen yeri kumaştan dışarı fırlamış, beyaz parmaklı küçük elleri ve uzun sivri tırnaklarıydı.

Tehditkâr bir tavırla öne doğru ilerledi ve bir şeyler ararcasına etrafına bakındı, ama aradığı şeyi göremiyor gibiydi. Yeşil cepkenli kişilerden bazıları fırlayıp ayağa kalktı ve kimonoluya iskeleye doğru eşlik ettiler. Diğerleri de ayağa kalkmıştı. Bıyıklı kadın ve kel kafalı adam da kimonolunun aşırı ağır hareketlerle platforma yönelen derme çatma merdivenden yukarı çıkışını kürsülerinden saygıyla izlediler. Kimonolu, platforma ulaştığında son derece vakur bir şekilde sırtındaki hasır kafesi çıkarıp yere koydu ve küçük masanın iskemlesini çekip oturdu. Kireç gibi beyaz yüzü ortaya çıkmıştı. Başı kabarık ve gri bir yeyle çevrilmişti. Üstündeki kocaman ve şatafatlı giysiye rağmen yüzü küçücük ve oyuncak gibi görünüyordu; anlamsız ve donuk bir suratla tam karşısına doğru bakıyordu.

Yeşil cepkenlilerin tekrar yerlerine oturmasının ardın-

dan siyah cüppeli adam platformdaki yerini alan kimono-luyu selamlayıp konuşmaya başladı. Adamın sesi oldukça boğuk ve kısık olduğu için salondaki fısıltıların ve homurtuların arasından çok zor duyuluyordu.

“Mahkemenize yetmişüç tire sekizyüzdokuz kez başvurma bulunulmuştur. Hâlâ bir ismi olmayan kişi vücuda gelmek için bir ruhsat talep etmektedir. Elde olan bilgilere göre, kendisine bu ruhsatın verilmemesi için hiçbir sebep yoktur. Yüce mahkemeden olumlu bir karar vermesi için ricada bulunuyorum.”

Kel kafalı adam yan kürsüden kendisinden beklenmeyecek şekilde yüksek ve keskin bir sesle bağırıp elindeki yazıyı sağa sola salladı: “Sizi uyarıyorum. Bu isimsiz kişi, resmi bilirkişilerin onayı olmaksızın mevcudiyetini ilan etmiştir. Tek başına hareket ederek, ruhsat düzenlemesinin yediyüz onikinci paragrafının üçüncü bendine karşı gelmiştir. Böyle bir şey, yalnızca mahkemeyi etkilemek ve ilgili kişilere gözdağı vermek için yapılabilir. Ama yüce mahkeme bundan etkilenmeyecek ve bu haksız uygulamayı reddedecektir.”

“Bu, şüphesiz doğru,” diye söze başladı kadın. “Ve en önemlisi de, müvekkilimin varlık oluşturma hazırlıklarına başlamış olduğunu biz hiçbir zaman reddetmedik. Ama savunmamızda da uzun uzun açıklamış olduğumuz gibi, kendisi yüce mahkemenin bu konudaki gerekliliği özellikle müşahade etmek istediğini göz önünde bulundurarak hareket etmektedir. Şartlar kesinliği ve bunların belli bir zaman diliminde gerçekleşmesinin gerektiği çok açıktır. Vaktinden önce yapılması ya da ertelenmesi tama-

men başka sorunlar doğuracak ve bununla beraber müvekkilimin varlık oluşturabilme imkânı da elinden gidecektir. Bu da kendisinin haksızlığa uğraması anlamına gelir ki, böyle bir şey eşitlik haklarına uygun değildir. Yüce mahkeme, başkalarını cezalandırmakla sorumlu olduğu bir suç yüzünden kendisini suçlu bulamaz. Biz tek-lifimizde ısrar ediyor ve mahkemeden olumlu bir karar bekliyoruz.”

“Saçmalık!” diye haykırdı kel kafalı adam. “Herhangi bir anın diğerinden farkı yoktur! Yoksa tüm davacıların ayrıcalık ya da zararları anayasaya uygun olurdu. Saygı-değer meslektaşımın da değindiği gibi, şartlar kesinlikle mevcuttur, ama vücuda gelmek isteyen davacının sahip olduğu pozitif ya da negatif değerlerin önceden saptanabilmesi mümkün değildir. Başka bir deyişle; varlığa dönüşme anının kişi için elverişli olması veya olmaması, çoğunlukla varlığa dönüşme işleminin hemen ardından belli olabilir. Biz burada yanlış bir mistik anlayışa kapılmak istemiyoruz. Varlığa dönüşme işlemini kozmik olarak programlamak isteseydik, sonuçta nereye varırdık, bir düşünsenize ... Tamamen gülünç!”

“Gülünç olan,” diye bağırdı kadın, yavaş yavaş kızma-ya başlayarak, “sizin mekanik ve materyalist anlayışınız, sayın meslektaşım! Gülünç! Hatta daha da kötüsü ... saygısız! Çünkü kör prensiplerinizi insanlık haysiyetine ters düşüyor. İnsanlar elbette ki tavşan değildir! İnsanın bütün yaşamı kaderinde yazılıdır. Bu bir kere gerçekleşir ve bu nedenle de bir defaya mahsus kabul edilen şartlara bağlıdır! Bu yüzden varlık bulmayı sonuçsuz bırakmak,

henüz oluşmuş bir varlığı yok etmemeye benzeyen caniyane bir harekettir. Evet, bu bir cinayettir, değerli meslektaşım! Müvekkilimin vücuda gelme planı yüzyıllar öncesinden hazırlandı. Büyük büyükbabası ve ninesi, ardından dedesi ve ninesi ve sonra da annesi ve babası birbirlerine kavuşturuldu. Bu iş için bütün ayrıntılarda hata kabul etmeyen bir başarı gerekiyordu. Büyük büyükbabası o gün dişini çektirmek zorunda kalmış olmasaydı yürümekten yara olmuş topuklarına yara bandı almak için Bad'da bir köye uğrayan o kadına rastlamayacaktı. Eğer birbirlerine rastlamamış olsalardı, evlenmeyecek ve aralarında davacının büyük annesi olan bir kız çocuğunun da bulunduğu çocukları olmayacaktı. Binlerce, hatta milyonlarca ayrıntılı burada saymak mümkün. Ve siz hâlâ bu şaheseri yok etmek arzusunda mısınız? Davacının yüzüne son anda kapıyı kapatmayı mı düşünüyorsunuz? Büyük bir emek isteyen bu çalışmaya en baştan başlaması için onu zorlamak mı istiyorsunuz? Ne hakla! Ki bu çalışmaya yeniden başlasa, sonuç hiçbir şekilde şu andaki gibi olmaz. Müvekkilim, bu şartlar altında elinden geldiği kadar dünyaya bir şeyler vermek durumundadır. Tarihimizin kutsal kişilerini, dahilerini, kahramanlarını bir düşünsenize. Onlardan yalnızca birinin bile vücuda gelme hakkı reddedilseydi, dünyanın hali ne olurdu? Buna nasıl bir yanıt verirsiniz?"

"Peki, kim size müvekkilinizin gelmiş geçmiş en büyük suçlulardan biri ya da insanlık için büyük bir lanet olmayacağını söylüyor, değerli meslektaşım?" diye yüzü öfkeden kıpkırmızı olmuş bir halde bağırdı kel kafalı

adam. “Bu durumda varlığa dönüşme hakkını tamamen reddetmek daha iyi olmaz mı? İleri sürdüğünüz şeylerin hepsi de aslı astarı olmayan farazi hipotezler! Ne vakit ve hangi şartlar altında bir kişinin varlığa dönüşmesi gerektiği, bir oyunda dağıtılan kartlar gibi tamamen rastlantısalıdır! Bir de sorumluluktan ve insanlık şerefinden bahsediyorsunuz! Sanki biz bu konuda sizden daha az sorumluymuşuz gibi! İleri sürdüğünüz şey tam anlamıyla, değerli meslektaşım, bizi tam anlamıyla koskocaman bir sorumsuzluğa sürükler. En akılcı karar, bu işin imkânsız olduğuna inanmaktır. Her şey son derece esrarengiz bir şekilde saçma, ki buna büyük büyükbabanın çekilmiş dişi de dahil! Ayrıca hiçbir şey mantıklı değil! Üstelik bütün örnekler de fena halde birbirinin aynı! Siz de biz de biliyoruz ki, dünyamızda uzun zamandır çok fazla insan yaşıyor. Her dönüşme talebi var olan nüfusun durumu göz önünde bulundurulmaksızın kabul edilseydi, bu hakikaten sorumsuzca olurdu. O zaman sizin böyle dokunaklı bir şekilde söylediğiniz şeyin tam tersine ulaşırdık, sayın meslektaşım: İnsanlık şerefine korunmasına! Müdahale fırsatını yakaladığımız için üzerimizde büyük sorumluluk var! Bu sorumluluktan birkaç ucuz argümanla çekilemeyiz. Ve müvekkiliniz, sayın meslektaşım, bizim vücuda gelme düzenimize göre gereğinden fazla! Şahsen benim de, gerekliliğin böylesi durumlarda nadiren bize kabul ettirdiği gibi, kalbim burkuldu. Ama zekânıza hayran oldum. Bununla birlikte, yine de sonuçta teklifiniz reddedilmeli!”

Tam o sırada zil çaldı ve her iki konuşmacı da aynı an-

da sustu. Oldukça sinirli bir hareketlerle ellerindeki belgeleri karıştırmaya başladılar. Bir yandan da yeşil cepkenlilere endişeli bakışlar atıyorlardı. Onlar da durmadan aralarında tartışıyor, el kol hareketleriyle birbirlerine bir şeyler anlatıyor, başlarını sağa sola sallıyorlardı. Sonunda aralarından genç bir adamı seçtiler. Adam yavaşça ayağa kalktı. Sanki bir suçlu gibi başı öne eğikti ve kolları aşağıya sarkmış bir halde duruyordu. Ağzının ve burunun üzerine yerleştirilmiş bantı çıkardı. O anda adamın yüzünün sapsarı kesilmiş olduğu görülüyordu. Yorgun adımlarla küçük kapıya doğru yürüdü ve gözden kayboldu.

Meleğin yanındaki iri yarı kadın birdenbire uyandı ve olan biteni izledikten sonra heyecanla atıldı:

“Ah, tam anlamıyla ateşten bir gömlek!”

Sonra yüzünde meraklı bir ifadeyle yeniden uykuya daldı.

O ana dek hareket bile etmemiş olan melek, başını kaldırıp altında oturduğu pencerelere doğru baktı. Üzerine bir şeylerin döküldüğünü hissediyordu. Pencerenin kenarında daha önce fark etmediği büyük cam bir kap olduğunu gördü. Kabın içi tamamen mürekkep doluydu. Büyük ihtimalle zilin yüksek tonu camı çatlatmıştı. Aslında her nasıl olduğu çok da önemli değildi. Önemli olan kabın içindeki mürekkebin şu anda meleğin kanatlarına ve giysisine damlıyor olmasıydı. Melek hâlâ hareket etmiyor, mavi-siyah mürekkebin üstünü başını mahvetmesine ve üzerinden şerit şerit akmasına izin veriyordu. Esrarlı bakışlarını yeniden küçük kapıya çevirmişti.

Biraz sonra küçük kapı açıldı ve genç bir kadın içeri girdi. Üzerinde uzun ve beyaz bir gömlek olan kadın, üstü giydiği gömlek gibi bembeyaz bir örtüyle örtülmüş porselen bir kâseyi çok dikkatli bir şekilde taşıyordu.

Kadın iskelenin önüne geldiğinde izleyicilere sırtını dönerek omuzlarını gerginleştirdi ve kırmızı giysili adama doğru baktı. Sonra ani bir hareketle bezi kâsenin üstünden çekti. Kâsenin içi, henüz buharı tüten sıcacık kanla doluydu ve içinde ne olduğu anlaşılmayan birtakım organlar yüzüyordu.

Aynı anda, kırmızı giysili adam sandalyesinden kalktı. Kuklayı andıran anlamsız yüzü hırs ve öfke dolu korkunç bir yüze dönüşmüştü. Küçük masayı bir kenara itti ve masa büyük bir gürültü çıkararak merdivenlerden aşağı düştü. Kırmızı giysili adam akıl almaz bir hızla aşağı doğru yürüdü ve doğrudan kadının önünde durdu. Kadın, kırmızılı adama sanki kapıldığı dehşetten felce uğramış gibi bakıyordu. Kırmızı giysili adam, insanlıktan çıkıp da yüzü tamamen tanınmayacak hale gelince, dansı andıran birkaç hareket yaptı. Sonra bir anda öfkeyle parladı ve sanki bir şey kaybetmiş de onu arıyormuş gibi porselen kâseye doğru ilerledi. Kâsenin içinde yüzen organlardan birini yakaladı. Organın ne olduğu anlaşılmıyordu. Kim bilir, belki de bir kalpti. Kırmızılı adam son derece açgözlü bir şekilde organı ağzına attı ve anında yutuverdi. Ardından elini kâsenin içine yeniden daldırıp başka bir şey aramaya başladı. Kâseyi tutan kadının üstüne kan damlacıkları sırıyordu. Adam işte tam o sırada ellerinde tuttuğu nesneyi yere fırlattı ve kadının gömleğindeki kırmızı

lekelerle doğru donuk bir şekilde bakmaya başladı. Ardından sağ elini yumruk yaptı ve kadına doğru salladı. Kadın ölü bir şekilde sessizce yere düşerken elbette ki porselen kâse de kırılıyordu.

Melek bu tüyler ürpertici sahnenin ardından yukarı doğru süzüldü. Artık bütün ihtişamıyla havada duruyordu. Kırmızı giysili adam döndü ve dişlerini göstererek ona baktı. Mermer beyazı varlığın üstünde zamanla siyaha dönüşen mürekkep lekelerini gördüğünde ona doğru yaklaştı, kendi lekeli parmaklarıyla ondaki lekeleri işaret etti ve diğer elini yumruk haline getirip vurmak üzere havaya kaldırdı. O sırada melek ağzını geniş bir şekilde açtı ve gürültüyle patlayan bir bomba gibi kükreyerek haykırdı. Tüm dünya bir anda bu kükremenin etkisiyle donup kalmış gibi tamamen sessizleşti.

Kırmızı giysilinin yüzündeki sabit bakışlar kaybolmuş ve yeniden bir kukla ifadesi takınmıştı. Üzüntülü bir şekilde eğilip koyu renkli lekeleri ovuşturmaya başladı. Bir yandan dudakları titriyor ve anlaşılmaz bir şekilde kekeliyordu:

“Lütfen ... bağışla beni ... lütfen ... biraz ... biraz kendimi kaybetmişim ... çok ... çok üzgünüm ...”

Melek hâlâ hareketsiz bir şekilde duruyordu. Gözleri kapalıydı. Sanki kafasında bir sarsıntı varmış ve o da sessiz ama şiddetli bir ağlamaya tutulmuş gibiydi.

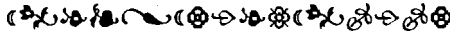
Gözlerini yeniden açtığı anda, kırmızı giysili adamı genç kadının cesedinin yanında yere çömelmiş oturur ve yavaşça onun yüzünü okşarken gördü. Her ikisinin yanın-

da geniş bir çember içinde beş çocuk duruyordu. Elleri-
deki tahtadan kılıçları, sanki onları selamlamak istercesi-
ne yüzlerinin önünde dik bir şekilde tutuyorlardı.

“Ne güzel...” diye mırıldandı, meleğin arkasında otu-
ran ve yüzü toprak kırmızısı renginde olan iri yarı kadın,
“çocuklar ölülerin nöbetini tutuyor..”

Ardından mutlu bir iç çekişle yeniden uykuya daldı.

Diğer izleyiciler olan biteni pek fark etmemiş görünü-
yor ve rüzgârın etkisiyle hafif hafif dalgalanan bir sazlığı
andırıyorlardı.

ANNENİN YÜZÜ BATAKLIK GİBİ KAPKARANLIKTIR. Masanın üzerinde çömelmiş bir şeyler çiğniyordur. Duvara dolaplı bir saat dayandırılmıştır. Bu, saat başlarını hiç sektirmeden vuran dev bir saattir. Aynı zamanda pişmanlık saatlerini, dua, içki saatlerini ve sabah saatlerini de.

Ve elbette gece saatlerini de.

Anne o saate, o dev saate hiç bakmaz. Onun önünden geçerken camdan dışarı bakar ve aşağılarcasına tükürür. Dışarıdaysa tohum çatlar, çiçeklenir ve bir süre sonra solar.

Karanlık geçitte incecik, uzun bir gölge hareket eder; kocasıdır.

“Sana kahve yapayım mı?” diye homurdanarak sorar adam.

Anne hiçbir şey duymaz. Horulduyordur. Ve horuldarken üç çocuk dünyaya getirir. Erkek olan ölür, kızlar sa yaşar.

Adam kızları alır ve birçok çocuğun bulunduğu salona götürür. Erkeğiye dışarı çıkarır, ekinlerin arasına ya-

tırır. Anne uyanmıştır ve yeniden bir şeyler çiğner. Adam ahıra gider ve içip sarhoş olur. Ahırdaki inekler de anne gibi bir şeyler çiğnemektedir.

Adam bir inek keser. Anne, adam ve çocuklar o ineği yer. Ekinler büyür. Hepsi ekmek yer, annenin ve ineklerin sütünü içerler.

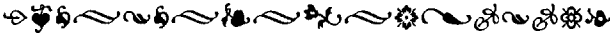
Adam ocağın üzerine uzanır ve uyur. Anne iki çocuk daha doğurur. İnek bir şeyler çiğner. Baba anneyi keser. Onu çocuklarla birlikte yer, köpek de bir parça alır. Ama sonra yanlışını anlar, ahıra gider ve içer.

Baba uyurken en büyük kızı masaya tırmanır. Bir gölge belirir; yabancı bir adamdır. Dolaplı saat içki saatlerini ve diğerlerini vurur.

Ve geceyi.

Kız iki çocuk doğurur. Baba geri gelip her şeyi görünce biraz ağlar. Daha sonra güneşe yatar ve öyle kalır.

Yabancılar onu büyüyen ekinlerin altına gömer. Kız bir şeyler çiğner. Yabancılar ahıra gider ve sarhoş olurlar.

BÜYÜK YUVARLAK MASA, ÜSTÜNDEKİ TABAKLA BİRLİKTE, TİPKİ BİR GEZEĞENİN DÖNÜŞÜ GİBİ AĞIR AĞIR DÖNMEKTEDİR. Üzerinde dağlar, ormanlar, şehirler, köyler, nehirler ve denizlerden oluşan bir toprak parçası vardır. Bütün bunların merkezindeyse küçücük ve kırılğan porselen bir figür gibi sen oturur ve onlarla birlikte dönersin.

Sürekli olarak döndüğünü bilirsin, ama duyuların bunu bir türlü algılayamaz. Masa taşlı zemini, kemerli tavanı ve duvarlarıyla tıpkı bir gezegen gibi ağır ağır dönen kubbe şeklindeki kocaman salonun tam ortasında durmaktadır.

Şafağın doğmasının hemen ardından, duvarlar boyunca uzanan dolapları, sandıkları, güneşi ve ayı gösteren kocaman eski bir dolaplı saati, yıldızlarla boyanıp süslenmiş duvarları, kuyruklyıldızları ve yüksek kubbedeki samanyolunu da görürsün. Pencere ya da kapı yoktur. Burada her şeyin tanıdık olduğuna eminsindir, ki burada her şey birbirine bağlıdır ve bu yüzden de kendini rahatça bırakabilirsin. Burası senin dünyandır. Döndükçe dö-

ner ve sen de ortanın ortasında, onunla birlikte sürekli olarak döner durursun.

Birdenbire her şeyi yerle bir eden bir deprem olur. Taş duvar ikiye ayrılır ve açılan yarık giderek daha da büyür. Duvardaki yıldızlar birbirinden ayrılırken, sana çok yabancı gelen bu yeni görüntüye bakarsın. Her ne kadar gözlerin gördüklerini kabullenmek istemese de ... Bakışlarına bir uzaklık, dipsiz bir karanlık, hareketsiz bir kasırga çıkmış, sonsuz bir şimşek çakmış gibi olur. Bakışının tutunabildiği tek şeyse, bu dinmeyen kasırgaya karşı eğrilmiş olmasına rağmen karşı koyarak tıpkı bir resimmişçesine hareketsiz duran ve bir örtüyle baştan aşağı sarmalanmış bir bedendir. Bu sarmalanmış beden sakın bir şekilde orada öylece durur, ama hiçbir şeyin üzerinde değildir. Çünkü ayaklarının altında uçurum vardır. Rüzgâr örtüyü yüzüne savurmuştur ve sen ne olduğunu tahmin edersin.

Yalnızca ağzının, örtünün altından hareket ettiğini görürsün. Sonra derin ve tatlı bir ses duyarsın:

“Dışarı gel, küçük kan kardeşim!”

“Hayır!” diye bağırırsın dehşetle. “Git! Sen de kimsin? Tanımıyorum seni.”

“Buraya gelmedikçe,” diye karşılık verir örtülmüş beden, “beni tanıyamazsın ki. Haydi, gel!”

“İstemiyorum!” diye haykırırsın. “Neden bunu yapmak zorunda olayım?”

“Çünkü zamanı geldi.”

“Hayır!” diye yanıtlarsın onu. “Hayır! Bu benim dün-

yam. Ben hep buradaydım ve burada kalmak istiyorum. Şimdi defol git!”

“Her şeyi bırak!” diye belirtir örtülü beden, “her şeyi bırak gitsin; buna mecbur kalmadan önce! Yoksa çok geç olacak!”

“Korkuyorum!” diye haykırırsın.

“Öyleyse korkunu da bırak!” diye yanıtlar seni.

“Yapamıyorum” diye haykırırsın bu kez.

“Kendini de bırak!” der.

Derken konuşanın, kötü bir ses olduğuna tamamen emin olur ve onun söylediği her şeyi reddetmeye karar verirsin.

“Neden saklanıyor ve yüzünü göstermiyorsun?” diye sorar ve devam edersin: “Ben nedenini biliyorum: Çünkü beni yok etmek istiyorsun. Boşluğa düşeyim diye, beni kandırmak istiyorsun.”

Örtülü beden ilk önce biraz susar ve sonunda şöyle der:

“O halde düşmeyi öğren!”

Derin bir nefes alır ve ardından örtülü bedeninin gözünün önünden kayboluşunu izlersin. Oysa o hareket etmiş değildir. Kubbe şeklindeki kocaman salon yavaşça dönmeye devam eder. Elbette ki onunla beraber, tam ortada bulunan ve senin de üzerinde küçük ve eğreti bir şekilde oturduğun büyük yuvarlak masa da döner. Ve duvardaki yarık, dışarıdaki örtülü bedeninin tam aksi istikametinde dönmektedir.

Ama başka bir şey daha olur. Yarık bir daha asla ka-

panmaz. Ve duvardaki boyanmış yıldızlarının ardında, yani gerçekliğinden hiçbir zaman şüphe duymadığın dünyanın dışında, her zaman şüpheyle yaklaştığın bambaşka bir dünyayla karşılaşırısın. Buna karşı koyamazsın. Ama kabul etmeye de henüz hazır değilsindir. Kendini sanki bir daha hiçbir zaman iyileşmeyecek bir yara almış gibi hissedersin. Bir daha hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktır.

Derken o hareketsiz fırtınaya tutunmuş örtülü beden yeniden gözüne çarpar. Gitmemiş ve orada seni beklemiştir.

“Gel! Düşmeyi öğren!” der yumuşacık ve derin bir sesle.

“Bir insanın boşluğa düşmesi çok kötü! Ama onu kendiliğinden istemesi ya da öğrenmeye çalışması; bu çok daha kötü. Sen kışkırtıcısın. Sana uymayacağım. Haydi, defol git!” diye yanıtlarsın.

“Düşeceksin!” der örtülü beden. “Ve daha önce düşmeyi öğrenmediğin için başaramayacaksın. İşte bu yüzden her şeyi şimdiden bırak! Çünkü çok yakında seni hiçbir şey tutamayacak.”

“Sen benim dünyama zorla girdin,” diye bağırsın. “Seni ben çağırmadım ki. Bana ait olan her şeyi zorla aldın ve güvendiğim her şeyi yok ettin. Ama bana ne kadar zarar veriyor olsan bile beni, sana itaat etmeye mecbur bırakamayacaksın.”

“Ben seni zorlamıyorum,” diye belirtir örtülü beden, “senden rica ediyorum, sevgili küçük kan kardeşim! Ar-

tık zamanı geldi.”

Örtülü beden susar. Sonra elini kaldırır ve sana doğru uzatır. Örtülü bedeninin elini, sonsuz bir yıldırımın oluşturduğu aydınlıkta bileğine yapışmış uzun ve kanlı bir tırnak gibi algılersin. Bakışlarını ondan uzaklaştırmak için kubbenin altındaki masanın üzerinde tam ters yöne doğru dönersin.

Kendi kendine tüm bunların yalnızca yanılısama olduğunu söylersin. Düşünceler zihninden ardı ardına geçer; duvardaki yarık bile er ya da geç kapanacaktır ... Sanki böyle bir şey hiçbir zaman olmamış gibi ... Gerçekte böyle bir olayın hiçbir şekilde gerçekleşmediği mutlaka ispatlanacaktır, çünkü duvarlar çok eski ve sağlamdır ... Daha önce sahip olduğun her şeye bir kez daha yeniden sahip olacaksın ... Bütün bu olan bitenlerin hepsi yalnızca kuruntudan ibarettir ... İnsan, böylesine korkunç bir iddiayı asla kabul etmemelidir! Bu bir tehdit değil de nedir? Peki, ama ya o ele uzanmış olsaydın ... Seni tutacak olan şey neydi? Bu soruya kim yanıt verebilir ki? Üstelik o el gerçekten de seni tutmak için mi uzatılmıştı? Yoksa seni güvenli küçük dünyandan çekip almak ve sonra uçuruma atmak için mi? En iyisi dışarıda olan şeylere asla itibar etmemektir! Sen hep küçük kal! Saklan ondan! Seni bulamazsa, belki de senden vazgeçer ve her şey yine eskisi gibi olur.

Kubbeli kocaman salon yavaş yavaş döner ve onunla birlikte büyük yuvarlak masa da ... Üzerindeki bütün o şehirler, köyler, denizler ve tam ortada sen ... Derken gözün, üçüncü kez sonsuz bir şimşegın ışığıyla aydınlanan

hareketsiz kasırgadaki örtülü bedene takılır.

“Küçük kan kardeşim!” diye seslenir örtülü beden, ama sesi bu kez sanki büyük acılar çekiyormuş gibi ağırdır. “Beni dinle ve bana güven! Olduğun yerde daha fazla kalamazsın. Dışarı gel!”

“Düşersen beni yakalayıp tutacak mısın?” diye sorarsın.

Örtülü beden başını yavaşça sallayarak onaylar seni.

“Eğer düşmeyi daha önce öğrendiysen, düşmezsin. Yukarısı ya da aşağısı diye bir şey yoktur. O halde nereye düşeceksin? Yıldızlar birbirlerine çarpmadan yürüngelerinde birbirlerini dengede tutuyor. Bizim de tıpkı öyle olmamız gerekiyor. Senin içinde benim bir parçam var. Birbirimizi tutmak zorundayız. Başka hiçbir şey bizi tutamaz. Bizler dönen yıldızlarız. O yüzden her şeyi bırakman gerekiyor! Bırak ki özgür olasın!”

“Söylediğinin doğru olup olmadığını nereden bilebilirim?” diye şüpheyile sorarsın.

“Kendine sorarak!” diye yanıtlar seni. “Çünkü ben senin, sen de benim içimdesin. Gerçekler birbirini tutar ve onlar hiçbir şey üzerinde durmazlar.”

“Hayır!” diye haykırarak karşı çıkarsın. “Bu dayanılır gibi değil! Senden kurtulmanın bir yolu yok mu? Benden ne istiyorsun? Neden beni burada, olduğum yerde öylece bırakmıyorsun? Neden huzur içinde yaşamama izin vermiyorsun? Ben senin vereceğin özgürlüğü istemiyorum ki!”

“Ama ya özgür olacaksın,” diye belirtir örtülü beden,

“ya da bundan sonra hiçbir zaman var olmayacaksın.”

Bunun ardından iç çekmeyi andıran bir ses duyarsın. Duvarlar bu sesin etkisiyle sallanır ve hareket eder. Sonra yarık yavaşça kapanır. Tam da senin istediğin gibi ... Mutlu olursun, ama bu çok sürmez.

Etrafta tuhaf bir şeyler olmaya başlar. Ve sen bunu yavaş yavaş fark edersin. Şimdiye kadar tanıyıp güvendiğin dünya, artık sana o kadar da tanıdık gelmemektedir. Sana sırtını döner. Kubbeli büyük salonda gölgeler uzayıp kısalır. Aç ve solgun karartılar, büyüklü küçüklü yüzler ... Bir varlar, bir yoklar ... Sürekli eriyip yeni yeni şekiller alan organların ve bedenlerin telaşlı iniltileri ... Ne yapıyor ki bunlar? Kimler? Nereden geliyorlar? Sandıklardan, dolaplardan, saatten, duvarlardan, kısacası her yerden ve her şeyden çıkıyorlar ... Tanıdığın her şeyden ... İşte artık hiçbir şeyin varlığı yok ... Her şey kendini yok etmiş durumda.

Ve kubbeli büyük salon küçük ve kırılğan bir şekilde ortada duran senin etrafında yavaşça dönerken, sen de artık bir şeyler yapman gerektiğini düşünürsün. Onları kendin çağırmışsındır. Ama hâlâ senden, yani onları ortaya çıkarandan korkuyorlar. En azından öyle görünürler. Köşelerde ve duvarlar boyunca itişip kakışırlar. Taş duvarlarda birbirlerini sıkıştırır, kararmış bedenleriyle duvarlara yapışır ve oralarındaki boyanmış yıldızları soldururlar. Değdikleri her yer, tıpkı kendileri gibi, kararıp anlaşılmaz olur. Senin dünyanın bütün gerçekliğini çalarlar. İçindeki özü emip bitirir ve onu hayali bir dünyaya çevirirler. İşte o zaman da, zaten hiçbir zaman var olmadığı

için onu yok ederler.

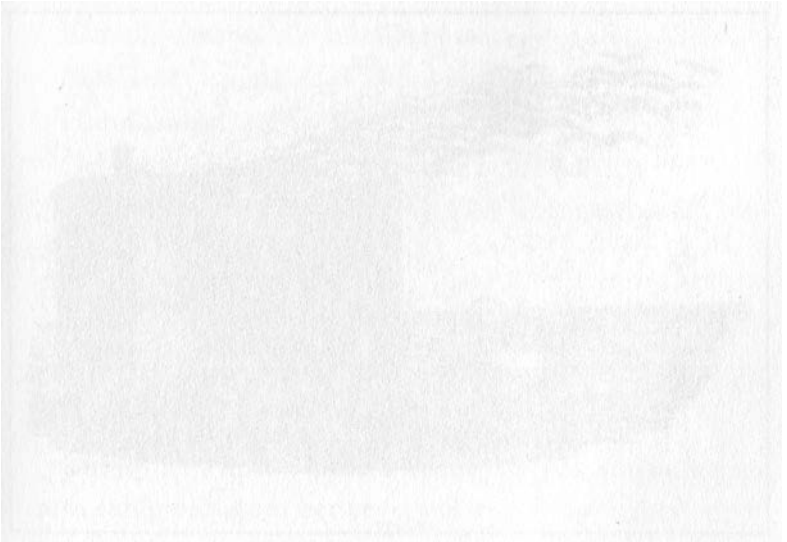
Ama gözleri hâlâ doymamışa benziyordur, bunun üzerine sana giderek daha da yaklaşırlar. Sadece masa, üzerinde bir tabak ve tabağın üzerindeki kara parçasıyla birlikte döndükçe dönmeye devam eder. Ve sen hâlâ onun tam ortasındasındır. Derken birdenbire seni de yok edeceklerini anlarsın, çünkü sen de hiçbir zaman var olmamışsındır.

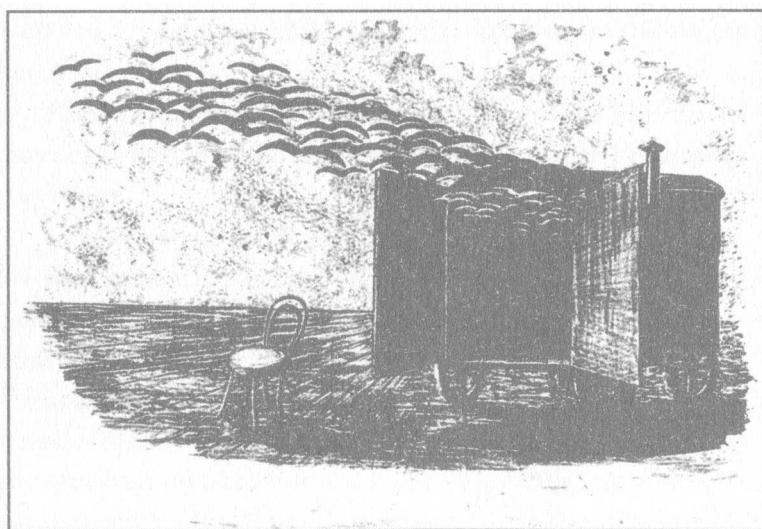
Çekiç vuruşuna benzeyen bir şey hissedersin, ama hiçbir gürültü yoktur. Ne yapıyorlar ki orada? Ellerindeki kamışı bir oraya bir buraya doğru çekiştirirler. Bu, yorucu bir iş olsa bile onlar asla yorulmaz. Kamış her iki yandan gevşeyip dışarı çıktığında içinden bir şey akmaya başlar ve bunu köpek gibi yalarlar. Sanki senin kanınmış gibi hissedersin. Tıpkı ayaklarının altındaki dünya gibi, kalp atışların da gerçekliğini yitirir. Artık seni ümitsiz bir keder alır.

“Kan kardeşim!” diye bağırırsın, kendinin bile duymayacağı kadar kısık bir sesle. “Kurtar beni! Bana düşmeyi öğret!”

Ama duvar artık orada olmadığı için açılmaz. Ve kısa bir süre sonra orada uçurumdan başka bir şey kalmayacaktır. Ve sen de düşmeyi öğrenmemiş olarak, düştükçe düşeceksin. Gözlerin, en yakının olan kan kardeşini arar. Tutunabileceğin tek varlığı ... Tıpkı yıldızların yörüngelerinde birbirlerine tutundukları gibi... Ve başka hiçbir şeye tutunamayacaksınız... Hâlâ başarabileceğini mi düşünüyorsun? Öğrenmemiş olduğun halde bunu başarabilecek misin sence?

Artık her şey kayboldu.
Zaman geldi.
Şimdi!

BİR YÜZÜN DERİNLİKLERİ. Tek fark edilen kapalı gözler.

Karanlık. Boşluk.

Eve dönüş.

Ama hangi eve?

Artık bilmiyorum.

Kim olduğumu bile bilmiyorum.

Memleket hasretinden hasta oldum ben!

Hatırlasana!

Geldiğim yeri... Orası... Benim evimdi...

Peki senin bir evin var mı? Sen bizim oğlumuz musun?

Soran kim?

Cevap veren kim?

Gözlerini açmıştı. Ama gözlerinde yalnızca karanlık ve boşluk vardı.

Bunun için mi bu bitmek bilmeyen yolculuğu, bu hayatta sahip olduğum her şeye, yıllardır kazandığım, uğruna savaşıp zarar gördüğüm her şeye mal olan bu yolculu-

ğ u yaptım? Üzerimdeki ř u paçavraların dışındaki her şey... Onlar için dağları tepeleri aştım, buz gibi soğuklara ve çöl sıcaklarına göğüs gerdim, aç kaldım, susuz kaldım, sıtmaya yakalandım. Onlar için dikenli tellere takılıp yaralandım, bir suçlu gibi damdan dama atladım. Ve karşılığında ne umdum?

Eve dönmeyi. Oysa şimdi karşımda yalnızca karanlık ve koca bir boşluk var. Hiçbir zaman dönemeyeceğimi bilmem gerekirdi. Artık daha önce olduğum kişi değilim. Bu yüzden de hiçbir şey eskiden olduğu gibi değil. Biliyorum.

Biliyordu, ama artık çok geçti. Bundan sonra devam edemezdi. Artık yerinden de kıpırdayamazdı. Karanlıkta, bu noktada taş gibi hareketsiz bir şekilde öylece kalacaktı.

Eli saatini aradı, ama artık saati yoktu. Neyse! En azından ellerini hissedebiliyordu.

Nasıl olsa, bu gece böyle sonsuza dek devam edemez, diye düşündü. Elbette bir süre sonra güneş yeniden doğacaktı. Eğer bir daha 'sabah' diye bir şey var olacaksa tabii.

Soğuk artıyordu ve iyice içine işlemeye başlamıştı. Gittikçe daha da derine ... Artık iliklerinde hissediyordu soğuğu. Ona karşı kendini bir türlü koruyamıyordu. Sonunda kendini tamamen ona bıraktı. Ama bir yandan da yere yıkılmamak için direniyordu. Ayakta kalmayı başardı. Bekledi.

Aradan uzun bir süre geçti ve işte, yine de oldu, diye

düşündü, her şeye rağmen yine de güneş doğdu. Tam bunu düşünürken, dünyayı, kendi etrafında var etmesi gereken kişinin kendisi olduğunu birdenbire kavrayıveriyordu.

Nehrin üzerindeki gökyüzünde soluk yeşil ince bir şerit görülüyordu. Onun üzerinde de etrafa saçılmış mürekkebe benzeyen ağır ve karanlık bir bulut vardı. Ne bir kuş sesi ne de uzaklardan gelen bir gürültü duyuluyordu. Her yere ölüm sessizliği çökmüş, ortalık sus pus olmuştu. Nehrin suyu bile soğuk kurşun gibi son derece donuk ve hareketsizdi.

Orada ne olup bitiyorsa, aslında hepsi kendisinden kaynaklanıyordu. Ama o hâlâ gördüğü şeyin ne olduğunu bilmiyordu.

Derken ormanın köşesindeki kadını gördü. Kadın gri bir kaya parçası gibi koskocaman ve hareketsiz bir şekilde öylece oturuyor; durup dinlenmeden, hatta başını kaldırıp kendisine tek bir kere bile bakmadan örgüsünü örüyordu.

Çaresizce, bakışlarını hâlâ durgun bir şekilde bekleyen nehrin üzerindeki taş köprüye yöneltti. Birdenbire dehşete kapıldı. Orada örtüler içinde iki adam duruyordu. Biri diğerine göre daha iriydi. Sanki başları ve yüzleri örtülere sarmalanmış, silahları da sırtlarına asılmış bir şekilde ve üstlerinde uzun kahverengi paltolarıyla çok uzun zamandan beri orada dikiliyormuş gibiydiler. Adamların kim olduğunu bilmiyordu. Ama onun vadesinin dolmasını beklediklerini biliyordu. İşte o zaman köprüyü geçecek ve onun evini yakıp kül edeceklerdi.

Benim evimi, diye düşündü, artık evimi görmek zorundayım.

Ve işte evi karşısındaydı.

Ev, bomboş bir arazide, tam önünde, birkaç adım ötesinde duruyordu. Ama onu tanıyamamıştı. Hatta daha önce onu asla görmemiş olduğuna emindi. Onu bu binaya bağlayan hiçbir şey yoktu; ne bir anlık bir anı çakışı ne de en ufak bir tereddüt hissi... Ev onun için ne güzel ne de çirkindi, yalnızca yabancıydı. Öyle ki, gözünde kocaman bir güvercinlikten farkı yoktu. Sonuç olarak bu durumda burada oturması imkânsızdı. Ev hiç ilgisini çekmemişti.

Yerine bir başkasını yapmak için evi yıkmayı denedi, ama ev olduğu yerde ve sapasağlam kaldı. Üstelik en ufak bir şeyi bile değiştirmeyi başaramadı. Üzerine büyük bir suç almıştı, hem de büyük bir suç. Bundan hiç şüphesi yoktu, çünkü bunun ağırlığını her geçen gün daha da fazla hissediyordu. Ne yapmıştı?

Bu evi, kendi evini reddetmiş ve terk etmişti. Kutsal emirlerin korkak katili ve ünlü bir melek avcısı olmak için ihanet etmeyi seçmişti. Bu tür avları ondan daha iyi bilen yoktu. Kaç melek avlamış ve yarıp içini temizlemişti! Üstüne üstlük tüylerini ve pahalı derilerini sihiri bozulmuş dünyanın güçlü efendilerine ve onları bayramlık elbiselerine süs yapan zengin kadınlara satmıştı. Bu iş için ağlar, tuzaklar, kapanlar kurmuştu. Atışları öylesine isabetliydi ki, onları sonradan satacağı kısımlarına hiçbir zarar vermeden avlardı ... Evet, bunlarla zengin olmuştu.

Ardından da eve dönme zamanı gelmiş ve eve dönebilmek için her şeyi geride bırakmak zorunda kalmıştı. Ama şimdi tam bir yabancı gibiydi; üstelik herhangi bir yabancından bile çok daha yabancı bir haldeydi. Uzun süren yokluğunda evi bir de fareler basmıştı. Fareler ölümcül bir salgın gibi evin her yerine yayılmıştı. İşte yaptıklarının cezasını görüyordu.

Gün ağarınca kadar orayı temizlemesi gerekiyordu. Evini bu vebadan mutlaka kurtarmalıydı. Yoksa evi yanıp kül olacak ve kendisi de eviyle birlikte yok olup gidecekti.

Yapacak hiçbir şey yok, diye düşündü, hiçbir umut yok. Hiçbir zaman geri dönmemeliydim.

Evin içine girebilmek mümkün olsaydı bile, yüzlerce, hatta belki binlerce fareyi öldürebilmeyi nasıl başarabilirdi ki? Üstelik çıplak ellerle... Çünkü silahlarını yanında getirememişti. Ama zaten evin içine girebilmek onun için tamamen imkânsızdı. Evin zemin katından çatısına kadar çok sayıda kapısı vardı. Ayrıca hepsi de ardına kadar açıldı. Ama kapılar, onun geçemeyeceği kadar dar ve küçüktü. Bu kapılardan en fazla bir samur ya da fare geçebilirdi. Ama bir insan asla.

Memleketimden uzaktayken çok değişmiş, çok büyümüşüm,' diye düşündü kimsesiz adam. Ama tekrar nasıl küçülebilirim, hiçbir fikrim yok.'

Karşıdan evi seyre daldı. Küçük kapıların her birinin küçük bir korkuluğu da vardı. Ama her şey tamamen hareketsiz bir şekilde duruyordu. Sanki her şey ölü gibiydi.

Fareleri ne duyuyor ne de görüyordu, ama orada, iç-ride olduklarını gayet iyi biliyordu. Onu hissedip sinmişlerdi ve sessizce duruyorlardı. Çünkü onlar da bekliyordu. Belki geldiği gibi gider diye bekliyorlardı. Sonlarının geldiğinin henüz farkında değillerdi. Ama görünüşe göre kendisinin de sonu gelmiş ve artık hiç umudu kalmamış gibiydi.

Acaba kimseden yardım alamaz mıydı? Yakınlarda bir canlı yok muydu? Ya da onu kurtuluşa erdirecek hiçbir şey bulamaz mıydı? Kalbinin el değmemiş bölgesindeki masum varlık da yardım edemez miydi?

Tam o sırada bir kurt belirdi. Kuzguni siyah renkli, güçlü ve oldukça vahşi... Yanında da küçük, oyunbaz bir tilki vardı. Hayır, diye düşündü kimsesiz adam, ben hiçbir zaman onları ehlileştirmedim. Beni kendileri takip etti. Tuhaftır, ama gerçek bir arkadaşlığımız vardı. Benimle tamamen bütünleşmişlerdi. Gerçi birbirlerini kabul edene dek uzun zaman geçmesi gerekmişti, ama en sonunda birbirleriyle barış içinde yaşamaya karar vermişlerdi. Beni her zaman arkamdan takip etmeyi sürdürdüler; şehirlerde, gemilerde ve bu son yolculukta bile. En şaşırtıcısı da buydu zaten. Beni hiçbir zaman terk etmemişlerdi. Bugün bile, tıpkı bekçi köpekleri gibi sadık bir şekilde beni bekliyorlardı.

Ama onları da bu işe bulaştırdığı için pişmandı. Ya onun aleyhinde bir hüküm verilirse, o zaman ne olacaktı? Onları da zincire mi vuracaklar? Ya da onları da mı yok edecekler? Oysa onların benim suçumla hiçbir ortaklıkları yok ki! Tamam vahşiler, ama suçlu değiller. Hâlâ va-

kit varken onları buradan kovmalıyım. Evet, artık bu işin tam zamanı!

Ellerini sıcak postlarında gezdirdi. Sonra üstlerine doğru eğilip kulaklarına fısıldadı: Dinleyin benim cesur dostlarım, güzellerim! Ayrılmalıyız. En iyisi bu. Artık beni yalnız bırakmanız gerekiyor. Size daha fazla ihtiyacım yok. Haydi kaybolun! Kaybolun!

Ama tilki ve kurt heykel gibi öylece duruyor, yerlerinden kıpırdamıyorlardı. Bu yüzden de daha önce asla yapmadığı bir şeyi yapmak zorunda kaldı. Onları tekmeleyip yumrukladı. Darbelerden kurtulmaya çalışıyor, ama kaçıp gitmiyorlardı.

Gidin buradan! diye iç çekti kimsesiz adam, bir yandan da hıçkırıklarını bastırmaya çalışıyordu. Defolun! Haydi gidin!

Ama hayvanlar bedenlerine isabet eden her darbe ve tekmeye karşılık yalnızca sessizce inliyorlar, ama gitmiyorlardı. Adam dişlerini birbirine kenetledi ve tekrar tekrar denedi. Hayatlarının geri kalanında hiç kimseye güvenmeyecekler, ama en azından özgür yaşayacaklar, diye düşünüyordu.

En sonunda onu anlıyor gibi görünmeye, topallayarak ve inleyip sızlayarak yanından uzaklaşmaya başladılar. Ama yine de oradan kaçıyor değillerdi, eve doğru ilerliyorlardı. Enselerindeki kılları dimdik olmuştu. Kurdun öfkeyle uluduğunu ve tilkinin de hırladığını duydu. İçeri girebilmek için bir yol aradılar, ama kapıların hiçbiri yeteri kadar büyük değildi. Hele kurt için asla değildi.

Hıristan kudurmuş şekilde pençeleriyle küçük boşlukları tırmalıyor ve bütün gücüyle başını içeri sokmaya çalışıyordu. Bir an başını içeri sokmayı başardı, ama görünüşe göre sanki bir daha asla dışarı çıkaramayacakmış gibiydi. Uzun uzun ve boğuk bir sesle uluyor, gövdesini ileri doğru itiyor, tırnaklarıyla toprağı kazıyordu. En sonunda deliğin çevresindeki duvar yıkıldı ve parçalar düşmeye başlarken hayvanın sıkışmış başı da serbest kaldı. Tilkiyse arkadan gelip içeriye yıldırım hızıyla ve sessizce dalıverdi.

Kimsesiz adam çevresindeki ölüm sessizliğinin içinde kalbinin küt küt attığını duyuyordu. Hayvanların orada ne yaptıklarını henüz anlamış değildi, ama içinde karşı koyamadığı bir umut ışığı da doğmuştu.

Hayır, diye düşündü, şartları yerine getirebilmek hâlâ mümkün değildi. Üstelik tilki birkaç fareyi yakalasa bile bu neye yarardı ki?

O sırada kurt kendisine yaklaştı ve yere yatıp kanlı pençelerini yalamaya başladı. Evin içinden çaresiz bir uluma duyuluyordu. Bir an için tilkinin sivri burnu tavana yakın küçük kapılardan birinin ardında görüldü ve sonra tekrar kayboldu.

Köprünün üzerindeki iki adam ise hâlâ hareket etmeden öylece dikiliyordu. Onların yüzlerini görmeye çalıştı, ama bedenlerini örten örtünün altındaki zifiri karanlıktan başka hiçbir şey görülmüyordu. Kaya gibi hareketsiz duran kadınsa hâlâ örgüsünü örüyordu. Nehrin suyu bile hâlâ hareketsizdi.

Ölüm kamplarında atılan çığlıklara benzeyen sesleri kim çıkarıyordu? Tilki mi? Ses sanki evin içinden, yeraltından geliyordu. Ardından da giderek yükselen bir bağırma, kasırgayı andıran bir vınlama ve en sonunda da aniden kopan çok sesli bir haykırma duyuldu. Sonra uzun bir sessizlik oldu. Tilki açılmış oyuktan kırmızı bir ateş topu gibi dışarı çıktı, sahibine doğru çılgınca koşarken yere kapaklandı ve ardından ıssız araziye doğru koştu.

Örtülü adamlar sırtlarındaki silahları yavaşça indirdiler ve soğukkanlı bir şekilde tilkiye nişan aldılar.

Hayır! diye haykırdı kimsesiz adam, ona nişan almayın!

İki yana açılmış kollarıyla nişan hattına doğru koştu. Adamlar kararsız bir şekilde silahlarını indirdiler.

Tilki hemen arkasında yerde yatıyor, dilini dışarı sarkıtıp başını eğmiş bir şekilde sahibine bakıyor, yeşil gözlerinde tarifsiz bir neşe görölüyordu. Bir yandan da pençelerinin arasında küçük bir kadavrayı burnuyla döndürüyordu.

Kimsesiz adam yere eğilip hayvanın ayaklarının arasındaki avı alıp inceledi. Siyah, ıslak, kaba tüylü bir hayvan pöstekisiydi bu. İçi bomboştı. Neredeyse bütün ağırlığı gitmiş gibiydi. Ama en korkuncu da şimdi ölü olmasına rağmen bir zamanlar yaşamış olması ve bunun mümkün olmasıydı: hayvanın küçücük, üçgen suratı çok yaşlı görünüyordu ve bu yüzde anlaşılabilir bir kötülük vardı. Uzun ve sivri tırnaklı elleri, çarpılmış insan elleri-

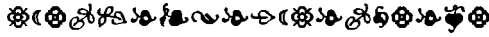
ne benziyordu. Eğer bu bir fareyse, o halde daha önce hiç fare görmemiş olmalıydı.

Ellerinin üzerinde bu garip kadavrayı taşıyarak örtülülere doğru ilerledi. Tilkiyle kurt da onu hemen arkasından takip ediyordu. Köprünün önüne geldiklerinde durdular.

Uzun bir sessizliğin ardından örtülüler silahlarını yeniden omuzlarına aldılar. Sonra upuzun bir sessizliğin ardından arkalarını döndüler, kararsız ve ağır adımlarla yürümeye başladılar.

Uzaklaşan adamların ardından baktı. Yitirdiğini sandığı tüm umutları bir anda tazelenmişti. İçinde göğsüne, boğazına, gözlerine doğru yükselen bir sıcaklık hissetti. Öte yandan da eve dönüşünün gerçekleştiğini biliyordu artık.

İlerideki ormanın kıyısındaki hareketsiz kadın örgü örmeyi bırakmıştı. Elleri kucağında kıpırdamadan öylece duruyordu. Karanlık yüzü günün ağarmasıyla birlikte aydınlanmıştı. Sessiz bir bekleyiş içinde bakışlarını aydınlık gökyüzüne doğru yöneltti.

ASIRLARDAN BERİ İNŞASINA DEVAM ETTİ-
ĞİMİZ KÖPRÜYÜ ASLA TAMAMLAYAMAYA-
CAKTIK. Köprü, altından karanlık ve dipsiz uçurumun
görüldüğü topraklarımızın sınırını oluşturan dik kayalığı,
sanki hiç kimsenin tutmadığı uzanmış bir el gibi aşıyor;
tepesindeki yüksek eğim, alçaklardan sürekli yükselen
yoğun sisin içinde kaybolup gidiyordu.

Yapının tamamlanabilmesi için mutlaka karşı taraftan
da inşa edilmesi gerekiyordu. Aksi takdirde köprüyü bi-
tirmek mümkün olamazdı. Ve biz hâlâ karşı tarafta böyle
bir proje üzerinde çalışıldığına dair bir işaret alabilmiş
değildik. Belki de oradakiler bizim çalışmalarımızın far-
kında değillerdi.

Ama çoğumuz bir karşı taraf olduğundan bile şüphe-
liydi. Bu insanlar iki asır önce, eski Ortodoks öğretisin-
den farklı bir öğreti kabul eden bir kilise inşa etmişlerdi
ve bu kilisenin üyeleri *Tek Taraflılar* diye tanınıyordu.
Aslında bu, Ortodoksların alay etmek için onlara taktığı
bir lakaptı, ama zamanla bunu benimsemişlerdi ve bu ta-
nımlamayı büyük bir gururla taşıyorlardı. Onların inanç-
ları, bizim törelerimizde olduğu gibi tüm güçleriyle köp-

rünün inşasında çalışmalarını engellemiyordu. Bu yüzden artık eskisi gibi takip edilmiyor ve neredeyse bizimle aynı haklara sahip oldukları biliniyordu. Sol kulak memelerindeki küçük dikey kesikten tanınırlardı. Bunun birliklerini ifade ettiğini düşünüyorlardı. Ortodoks olan diğer çoğunluksa kendilerini *Yarımlar* olarak adlandırırdı. Onlar bir karşı tarafın varlığından şüphe etmiyor, ama ulaşamaz olduğunu düşünüyorlardı.

Köprünün inşası bizim payımıza düşenin ötesinde hiç ilerlemediği halde daha şimdiden üzerinde oldukça işlek bir trafik vardı. Gece ve gündüz saatlerinde her iki yönden gidip gelen yük arabalarına, atlılara, yayalara, tahtırevanlara ve hamallara rastlamak mümkündü. Diğer tarafla ticari ilişkiler olmasaydı, bizler bugün var olamazdık, çünkü bütün ilaçlar ve yiyeceklerimizin bir kısmı oradan geliyordu. Biz de onlara kendi maden ocaklarımızda imal ettiğimiz toprak kaplardan, tuğla, metal ev gereçleri ve yermumu* temin ediyorduk.

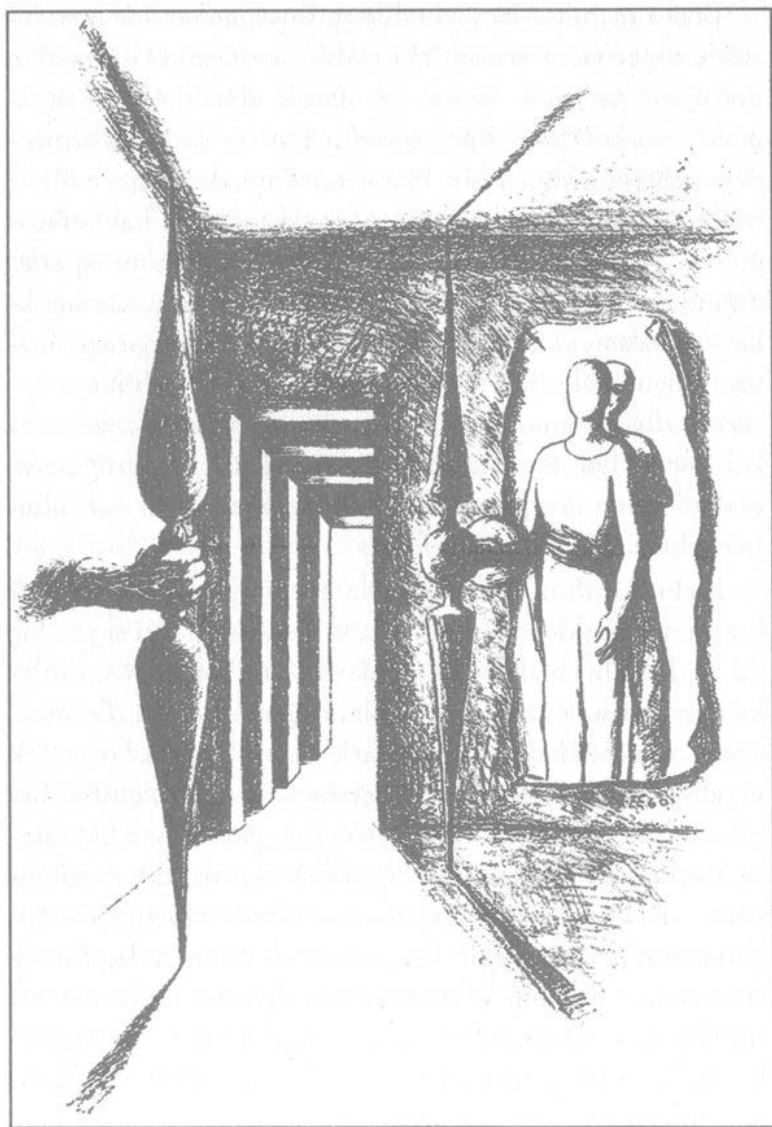
Arada açıkça bir muhalefet olduğu görülen bu olayı sorun olmaktan çıkarıp olduğu gibi kabullenmek ve bununla birlikte yaşamak, yabancı birine son derece anlaşılabilir. Ama bizim dinimiz, köprünün yalnızca bizim inşa ettiğimiz bölümünün mevcut olduğu hakkında şüphe duymayı yasaklar. Ve bu noktada *Tek Taraflılar*'la *Yarımlar* arasında fark yoktur. Tarihimizde kendilerinden ara ara bahsi geçen fanatikler ve bidat uygulayıcıları köprünün bittiği yere kestirmeden götürölüp devam et-

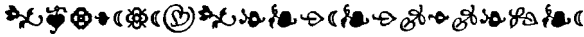
* *Yermumu*: Doğal hidrokarbonlardan oluşan, petrol ve terebentin içinde eriyen bir tür mum.

meye zorlanmış ve elbette ki köprüden düşmüşlerdi.

Bizim memleketimizde doğup büyümemiş bir kişi, bizimle diğer taraf arasındaki trafik şartlarını bizim neden derin bir kanaatle imkânsız olarak algıladığımızı anlamakta zorlanabilir. Eğer öğretimizin bu şartını görmezden gelirsek, köprünün bizim tarafımızdan inşa edilmiş bölümünün derhal yıkılacağına ve böylece de kaybolacağımıza inanırdık – ki kutsal kitaplarımızın bunu ispatladığına da emindik. Yolcular dillerini tutmak zorundaydılar ve fazlasıyla katı olan inancımızın sırlarını araştırmaya çalışmamalıydılar. Aksi halde hayatları tehlikeye girer ve diğer inançsızlarla aynı sonu paylaşmak zorunda kalırlardı. İşte o zaman köprünün henüz bitmediğini ve bizimle karşı taraf arasında hâlâ bir uçurumun var olduğunu bizzat tecrübe ederlerdi.

Bizim taraftan bir kız ya da erkek, karşı taraftan bir kız ya da erkekle evlendiğinde, ki bu evliliklerin sayısı hiç de az değildir, bizim ya da onların tarafından biri mutlaka hemen bu uçurumun var olmadığını söylerdi. İki mezhebin arasındaki en önemli fark *Tek Taraflılar*'ın evlilik yemininde görülür: "Hiçbir yerden gelmedim, çünkü benim neslimin geldiği bir yer yok. Bu yüzden ben hiç kimse değilim ve seni kocam (karım) olarak kabul ediyorum." *Yarımlar*'ın yeminiyse şöyledir: "Geldiğim yerden gelmem mümkün değil. Bu yüzden de burada değilim ve seni kocam (karım) olarak kabul ediyorum." Bu törenle birlikte kişi, ülkemizde tam vatandaşlık hakkı kazanır ve bu tarihten itibaren karı-kocanın hak ve sorumluluklarına sahip bir kişi olarak kabul edilir.

BURASI HEM BİR ODA HEM DE BİR ÇÖLDÜ.

Çıplak duvarları ufukta puslu bir şekilde yükseliyordu ve etrafta her yeri kaplayan tepeleme kum yığınlarından başka hiçbir şey yoktu. En yüksek noktadaysa akkor halindeki güneş görölüyordu. Yoksa bu, mavi emaye şapkalıklı bir lamba mıydı? Sahip olduğu aşırı parlaklık tüm renkleri öldürüyor, geriye yalnızca bembeyaz yüzeyleri ve simsiyah gölgeleri bırakıyordu: Işığın göz kamaştırıcı, dayanılmaz ve öldürücü iskeleti. Kozmik bir kaynak makinesinin uğursuz parıltısı.

Gökyüzünün mavi ateşini içine alan odanın iki kapısı vardı; biri kuzeyde diğeryse güneyde, titreyerek yanan ufkun üzerinde.

Kuzey kapısından çölün ortasına küçük kum çukurlarının arasında eğri büğrü ayak izleri görölüyordu. Bunlar karınca hızıyla ilerleyen bir adama aitti. Her adımda dizlerine kadar kuma batıyor, sendeliyor ve kollarından destek alarak kalkmaya çalışıyordu.

Bu adam 'nişanlı'ydı.

Yüzü güneşten yanıp kararmış, cildi çatlayıp kabar-

mıştı. Dudaklarıysa kuruluktan bembeyazdı. Matlaşıp solgunlaşmış saçları başının çevresinde bir saman yığını gibi karmakarışık bir şekilde öylece duruyordu. Terden ıslanmış burnunun üzerinden kayan gözlüklerini sürekli itip yerine yerleştiriyor; sol elinde eski ve yamulmuş bir ruloğu sallıyordu. Üzerindeki damatlık giysisi bir zamanlar ona uyuyor olmalıydı, ama şu an ona çok büyük geliyor ve kuyruğu topuklarına kadar uzanıyordu. Kumaş lime lime olmuş, hatta bazı yerleri çoktan parçalanmıştı. Gömleğiysе pantolondan dışarı çıkmıştı, çünkü pantolon da haddinden fazla büyüktü. Öyle ki, üç adımda bir yukarı çekmek zorunda kalıyordu. Ayağının birinde rügan ayakkabı vardı, ama tabanı sökülmişti. Diğer ayağıysa kumun şiddetli ısıcağından korunabilmek için yalnızca kirli bir mendille bağlanmıştı.

Adamın yaklaşık elli altmış metre önünde bir başkası yürüyor ve bu kişi bir memuru andırıyordu. Üzerinde son derece ciddi bir iş kıyafeti vardı; koyu renk takım elbise, koyu renk şapka, bir elinde evrak çantası, diğer elindeyse bir şemsiye... Yüzü biraz solgun, tamamen ifade-siz ve yorgundu.

İkisinin arasındaki mesafe yavaşça artıyordu. Nişanlı acele etmeye çalışıyor, ama bir yandan da soluğu kesilip düşüyor, sonra yeniden ayağı kalkıyor, sendeliyor ve tekrar düşüyordu.

"Dinleyin lütfen!" diye bağırdı. Sesi oldukça yüksekti ve yaşlı bir kadının gibi yıpranmıştı. "Lütfen durun! Bekleyin! Size bir şeyler sormak istiyorum."

Suratı olmayan diğer adam kendisine seslenildiğini

duymuştu, ama sanki bir çocuk kendisini sudan bahanelerle durdurmaya çalışıyormuş gibi sıkıntıyla iç çekip arkasını dönmeden önce bir adım daha attı. Sonra tembel bir şekilde döndü ve şemsiyesine dayanıp nişanlının rüzgârların oluşturduğu bir kumula tırmanmaya çalışmasını seyretti.

“Biraz daha acele edin, lütfen!” dedi soğukkanlı bir şekilde. “Yine ne istiyorsunuz?”

“Lütfen söyleyin,” diye soludu nişanlı ve tam olarak ne sormak istediği hakkında düşündü, “lütfen söyleyin, daha çok var mı?”

“Kapıya kadar birkaç adım daha var” diye tıpkı daha önce olduğu gibi, sakın bir şekilde yanıtladı diğeri.

Bunu derken bir yandan da şemsiyesiyle güneydeki kapıyı gösteriyordu. Tam yeniden yürümeye hazırlanıyordu ki, nişanlı koluna bütün gücüyle yapıştı.

“Çok özür dilerim” dedi, aklını toparlamaya çalışarak. “Tam olarak hatırlayamıyorum da; biz nereye gidiyorduk?”

“Nişanlığınıza, Bayım” diye açıkladı diğeri. Aslında o, bu yanıtı sık sık vermek zorundaydı. Her hecenin üzerine basarak ve sanki zor duyan biriyle ya da bir deliyle konuşur gibi bas bas bağırıyordu. “Sizi nişanlınızın odasına götürüyorum.”

Nişanlı bir süre ağzı açık bir şekilde adama öylece bakakaldı, sonra eliyle alına küçük bir fiske vurup özür dilercesine ve hızla gülümsedi. Gülümserken bir yandan da konuşuyordu: “Ona vardığımızda her şey çok güzel ola-

cak, değil mi? Artık güzel giyinmediğim için benden yüz çevirmeyecek, değil mi? Her şey ona bağlı ... Kabul edecek değil mi? Sevgime inanacak, değil mi? Bana inanacak, evet, buna eminim. Görür görmez beni kucaklayacak.”

“Evet, ona ulaştığımızda!” diye soğuk bir tonla yanıtladı diğeri.

“Kesin, kesin!” diye mırıldandı nişanlı. “Çok yakında, çok ... Dosdoğru ona giden bu yolu da işte bu yüzden seçtim zaten. Arkadaki kapıdan tam şu öndekine... Doğrudan olan yol en kestirme yoldur, değil mi? Bir çocuk bile bunu bilir.”

“Hayır,” diye yanıtladı refakatçi. Sesinde hiçbir anlam yoktu. “Bu teziniz güney odası için geçerli değil. Size en başından beri söyledim, ama bana inanmak istemediniz. Seçebileceğimiz her dolambaçlı yol bundan çok daha kısa olurdu. Ama beni bir kez olsun dinlemediniz. Ve şimdi artık çok geç. Artık çok uzağa gittik.”

Nişanlı, yılanın deri değiştirirken attığı deriye benzeyen diliyle çatlamış dudaklarını yaladı. “Kavuştuğumuz zaman ona çok iyi davranacağım,” diye fısıldadı. “O her şeyi kabullenmeli. O benim nişanlım. Ona kötü hiçbir şey yapmayacağım, ne dediğimi anlıyor musunuz? O çok genç ve güzel. Ve tamamıyla masum. Ona son derece kibar davranacağım. Çok kibar ve yumuşak...”

Yanındakiyse susuyor ve ilgisiz gözlerle ufka bakıyordu.

Nişanlı parçalanmış rugan ayakkabından çıkan ayak

parmaklarını bir süre seyretti. Sonra birdenbire üzgün bir sesle sordu: “Nişanlım genç ve güzel, değil mi? Yani hâlâ genç ve güzel mi, demek istiyorum. Lütfen fikrinizi açıkça söyleyin.”

“Hiçbir fikrim yok!” diye yanıtladı, suratı olmayan adam.

Nişanlı alnını ovuşturdu. “Evet, evet. Biliyorum. Öyle çok zaman geçti ki! Şimdi nasıl görünüyor, bilemiyorum. Hatta doğru söylemek gerekirse, öyle birini artık tanımıyorum bile. Benim için herhangi bir kızıdan farkı yok. Adı neydi acaba? Tanrım, öyle çok zaman oldu ki!”

“Şu kapıdan gelmiştik,” dedi diğeri sakın ve soğuk bir sesle, “ve şimdi şuna doğru gidiyoruz. İşte hepsi bu!”

“Anlamıyorum” diye sızlandı nişanlı, “bu kadar yakın olup aynı zamanda nasıl bu kadar uzak olduğunu bir türlü anlamıyorum.”

“Anlamıyorsunuz,” diye tekrarladı diğeri ve yürümeye devam etti. “Ama nişanlınız bekliyor! Haydi gelin!”

Nişanlı tekrar adamın kolunu yakaladı. “Nereden biliyorsunuz? Belki uzun zaman önce beklemekten vazgeçmiştir. Belki de hiç beklememiş ya da başka bir tercih yapmak zorunda kalmıştır. O zaman her şeyi boşuna göze almış olacak ve kendimi komik bir duruma düşürecek-
ğim.”

“En iyisi,” dedi diğeri, kuru bir sesle, “şu kapıdan içeri girin de kendiniz görüp öğrenin.”

“O kapı...” diye fısıldadı nişanlı “o kapı ulaşılmaz! Ve o her zaman bizden uzakta kalacak... Bu bir serap! Kapı

değil!”

“Saçmalık!” dedi diğeri, hiç gülümsemeden. “Serap bir an belirir ve hemen sonra kaybolur. Oysa bu kapı ta en başından beri orada. Üstelik hiç değişmemiş!”

Nişanlı başını sallayarak onayladı. “Evet, değişmemiş! Ayrılıp gittiğimden beri... Yani eskiden benim de genç olduğum zamandan beri...”

“Demek ki bir serap değil!” diye keskin bir tonda karşılık verdi refakatçi ve tekrar yürümeye koyuldu.

İki adam uzun süre yan yana yürüdü. Ama zaman içinde aralarında o giderek büyüyen mesafe tekrar oluştu. Nişanlı yeniden seslendi ve adam bir kez daha olduğu yerde öylece durup şemsiyesine yaslanarak onu bekledi. Nişanlı gözle görülecek şekilde perişan bir hale gelmiş, giysileri üzerinde parçalanmıştı. Olduğundan çok daha ufak tefek ve yaşlı görünüyordu.

“O zamanlar,” diye nefes nefese konuşmaya başladı, bir yandan da hâlâ elinde tuttuğu ve artık iyice hırpalanıp dağılmış durumdaki ruloyu kuzey kapısına doğru sallıyordu, “o zamanlar ne kadar da güçlüydüm, hatırlıyor musunuz? Önden koşturup giden hep bendim, siz değildiniz, bunu biliyorsunuz değil mi?”

“Bazen” diye düzeltmek istedi adam, “daha doğrusu nadiren.”

Nişanlı reddeden bir tavırla başını salladı. “Hayır, hayır. Beni zaptedemez ve adımlarıma uymakta güçlük çekerdiniz. O zamanlar sizden daha gençtim, sevgili dostum. Çok daha genç ve çok daha güçlü. Gösterişli ve

genç bir adamdım.”

“Ben” diye yanıtladı diğer adam, “hâlâ aynı yaştayım.”

Nişanlı buruşmuş yüzündeki kumları eliyle sildi. “Kapıdan adımımızı attığımız anı hatırlıyorum,” diye fısıldadı, “güneşten büzülüp küçücük kalmış, çok yaşlı bir kadın vardı. Yere çömelmiş oturuyordu. Üzerindeki paçavralar örümcek ağıyla kaplıydı. Yoksa örümcek ağı zannettiği şeyler, duvağından arta kalan parçalar olabilir miydi? Zavallı yaşlı cadı! O, sanki içi boş olan incecik bedeninden nasıl da tiksiniştim! Ama hepsi bir yana, o bakışı yok muydu! O bakışlar bir daha asla aklımdan çıkmadı. Gözleri çukur çukurdu ve yarı kördü. İçinde birkaç kuru gül sapını tuttuğu yaşlı elini bana doğru uzatmıştı. Bakışları bana bir şeyi ya da birini hatırlatmıştı. Üzerinden çok zaman geçtiği için pek hatırlayamıyorum. Tek bildiğim, o kadar yaşlı ve çirkin olduğu için onun adına utanmışım. Yakamdaki kırmızı karanfili alıp ona doğru fırlattım. Karanfili yakaladı ve güldü. Güldüğünde ağzında tek bir dişi bile olmadığı ortaya çıktı. Galiba hediye sevinmişti. Evet, o zamanlar oldukça yakışıklı ve genç bir adamdım. Ayrıca çok da güçlüydüm. Birkaç adım daha atacak ve nişanlıma ulaşacaktım. Bunun için acele ediyordum. O yüzden bu doğrudan yolu tercih etmişim.”

“Haydi gelin, gelin!” dedi yanındaki, artık biraz sabırsız gibiydi.

Ama nişanlının söyleyecekleri hâlâ bitmemişti. Her ne kadar anlaşılır bir tonla konuşmakta zorlansa da boğuk bir sesle devam etti: “Siz de akşam olana dek burada du-

rup beklemekten yana değil misiniz? Hava serinlediğinde daha kolay yürüyebiliriz.”

“Lütfen,” diye yanıtladı suratı olmayan adam, “lütfen kendinize biraz çeki düzen verin! Her şeyi berbat ediyorsunuz. Şu an öğlen odasında bulunuyoruz. Akşam başka yerlerde. Bakın, burada hiç gölge yapmadığımızı kendiniz görün. Işık en yüksek noktada; hiç değişmeyen ve değişmez bir şekilde...”

Nişanlı üzgün bir şekilde boynunu büküp kollarını iki yana sallandırdı ve “Artık daha fazla gidemeyeceğim” dedi.

Refakatçi şemsiyesiyle kumları eşeleyerek konuştu: “Bunu daha önce yüzlerce kez söylediniz zaten. Yoksa size sorumluluklarınızı yeniden hatırlatayım mı? Bakın! Sizi bekleyen biri var. Nişanlınız geçen her anı sayıyor. Genç bir kadın nasıl özlerse, öyle özlüyor sizi. Bu hiçbir şey ifade etmiyor mu size?”

“Elbette, elbette.” Nişanlı, adamın söylediklerini geçiştirmeye çalışıyordu.

İki adam parıldayan ışığın altında tekrar uzun bir yol boyunca ilerlediler. Saatler, hatta yıllar boyunca...

Derken nişanlı kendini birdenbire yere attı ve sırtının üzerinde yuvarlanmaya başlarken kabuk bağlamış dudaklarıyla şöyle bağırdı: “Neden? Niçin? Bu yol niçin bu kadar uzun? Oraya varmam asla mümkün olmayacak. Hiçbir zaman nişanlıma kavuşup onu kollarımın arasına alamayacağım. Neden sanki ona onu sevdiğimi, elini tutmak için sabırsızlandığımı hiç söyleyemedim!” Ardından

bir öksürük nöbetine yakalandı ve konuşmanın devamını getiremedi.

Diğer adam ilgisiz bir şekilde konuşmasının bitmesini bekliyordu, sonra şöyle yanıtladı: “Bütün bunları zaten yaptınız. Bunları söylediniz ve hepsi noktasına virgülüne elimizdeki evraklarda yazılı.” Elindeki şemsiyeyle deri çantaya hafifçe vurdu.

Nişanlı bir süre hiçbir şey söyleyemeden dudaklarını kıpırdattı. “Ama niye?” diye kekeledi sonra. “Neden o zaman hâlâ buradayım ve onunla değilim? Neden hiç durmaksızın ona varmaya çalışıyor ve asla ulaşamıyorum? Neden? Neden?”

“Çünkü hiç şüphesiz bunun böyle olmasını kendiniz istediniz!” dedi diğeri. “Size defalarca doğrudan yolun en uzun yol olduğu söylendi. Bir kere bile dinlemediniz. Beni en azından şimdi dinleyin!”

“Evet” diye boğuk bir sesle yanıtladı nişanlı. Adama uzun uzun baktı ve gülmeye başladı. Ama kahkahaları daha çok çığlığa benziyordu. Diğeriyse hareketsiz bir şekilde öylece durmuş, bekliyordu. Sonunda nişanlı kuru bir şekilde yutkundü ve fısıldadı: “Yani beni bir matematik hesabı yanılttı, öyle mi?”

“Hayır,” dedi adam, “hesap doğruydü.”

Nişanlının başı yeniden kuma düştü ve güneşe bakmaya başladı. Gözleri sanki kızgın demirle dağlanıyor gibi acıyor, ama gözünden hiç yaş akıymıyordu. Çünkü akacak gözyaşı kalmamıştı. Eline bir avuç kum alıp parmaklarının arasından yere akıtarak mırıldandı: “İşte bu kadar.

Artık bırakıyorum. Grevdeyim. Evet, artık daha fazla devam etmek istemiyorum. Greve gidiyorum.”

“Biraz cesur olun!” dedi refakatçi, ama bunu söylerken de son derece ilgisizdi. “Bakın, işte kapı orada. Yalnızca birkaç adım kaldı.”

Nişanlı kumu parmaklarının arasından akıtmaya devam etti. Refakatçi onu kollarından tutup kaldırdı. Bu son derece kolay olmuştu. Bacakları bir kuklaya aitmiş gibi havada sallanıyordu.

“Artık hiçbir şey görmüyorum” diye fısıldadı nişanlı. “Gözlerim yok artık.”

“Peki ya nişanlınız?” diye sordu diğeri.

“Artık hiçbir şey bilmiyorum. Hiçbir şey anlamıyor ve hiçbir şey istemiyorum. Nişanlım falan yok benim. Hiçbir zaman da olmadı. Ben kimseyi sevmedim. Ben hiç var olmadım. Lütfen beni rahat bırakın!”

Ama refakatçi vazgeçmiyordu. “Varlığınızı böyle terk etmeye hakkınız yok! Siz yalnızca kendinizi düşünüyorsunuz. Ama üstünüze bir sorumluluk aldınız. Sizi eşi olarak görmek isteyen biri var.”

“Eş!” Bacakları hâlâ havada asılı bir şekilde fısıldadı: “O sorumluluğu neden benim yerime siz almıyorsunuz? Genç bayan çok sevinir. Siz hâlâ çok gençsiniz. Benden kat kat gençsiniz!”

Refakatçi aniden onu yere bıraktı. Sanki bez bir bohçaymış gibi kuma düştü ve gözlerini kırpıştırarak suratı olmayan adamı görmeye çalıştı.

“Bizim görevlerimiz,” diyen adamı duydu, “aynı de-

ğil.”

Nişanlı yeniden kumla oynamaya başlamıştı. “Görevler ... görevler” diye fısıldadı, biraz da kıkırdarak.

Diğeri ilk defa artık kızmak üzereydi: “Sanki hayatınız tehlikeydeymiş gibi davranıyorsunuz.”

“Evet, doğru!” diye yanıtladı nişanlı ve üzgün bir şekilde boyun büktü. “Hayatım ciddi şekilde tehlikede, anlıyor musunuz? Ben yaşlı bir adamım, ama hiç yaşamadım. Biri benim her şeyimi elimden alıp geçersiz kıldı. Hayatımı elimden aldı ve beni kandırdı. Kim olduğunu bilmiyorum. Ve artık hiçbir şey istemiyorum. Buna karşı hiçbir şey yapamazsınız.”

“Yapabilirim,” dedi diğeri, “sizi son birkaç adım için taşıyabilirim.”

Nişanlı yine kıkırdadı. “Son birkaç adım ... Bunu başaramazsınız!”

“Lütfen izin verin!” dedi refakatçi ve cevabını beklemeden nişanlıyı kaldırıp sırtladı. Nişanlı, zayıf kollarından birini refakatçinin omzuna doladı ve ihtiyar başını, adamın ensesine iyice yaklaştırdı. Bu haldeyken uzun bir yol daha katettiler. Nişanlının neredeyse hiçbir ağırlığı olmamasına rağmen taşıyan adamın kolu bir süre sonra çok ağırlaştı. Bu yüzden adamı yere bıraktı.

“Son birkaç adımdımış!..” diye söylenmeye başladı nişanlı, zafer kazanmış bir edayla. “Bakın, bakın, son birkaç adım!”

Suratı olmayan adam hiçbir yanıt vermedi. Şemsiyesinin kancasını damatlığının yakasına taktı ve nişanlıyı

kumda sürüklemeye başladı.

Üzerinden yine sonsuz zaman geçti.

Nişanlı refakatçinin kendisini bıraktığını hissetti ve paçavra halindeki yakasını şemsiyeden kurtarmaya çalıştı.

“Geldik,” diyen ilgisiz sesi duydu. “Size yalnızca birkaç adım kaldığını söylemiştim.”

Nişanlı son gücünü toplayıp doğruldu ve gözlerini açtı. Işık, kaynayan bir metal gibi gözlerinin içine girdi ve daha önce kendisinin bile duymadığı şekilde bir çığlık attı.

Donuk bakışları karşısındaki kapıya takıldı. İşte artık tam karşındaydı. Ardına kadar açık duruyordu. Gök-yüzü, sisli maviyle koyu mavi arasında bir tondaydı. Tam orada uzun boylu ve uzun bacaklı çok güzel bir genç kız duruyordu. Kızın üzerinde, başından yumuşacık bir bulut gibi sarkan şeffaf ve ince bir duvaktan başka bir şey yoktu. Yüzü bu bulutla gizlenmişti, ama incecik elleri ve pürüzsüz teni rahatlıkla seçilebiliyordu. Elinde bir gül demeti vardı.

“Sonunda!” diye seslendi kız. “Hasretten ölmek üzeriydim! Nerede o? Nerede?”

Refakatçi nişanlıya döndü. Nişanlı büyük bir gayretle elini kaldırdı ve bir deri bir kemik parmaklarından birini dişsiz ağzının üzerine koydu.

Refakatçi omuzlarını silkti ve kıza döndü. “Nişanlınız sizi kuzey kapısının arkasında bekliyor. İsterseniz sizi en doğrudan yoldan ona götüreyim.”

“Gidelim!” diye bağırdı kız. “Haydi, hemen gidelim! Birkaç adım sonra ona ulaşacağım.”

Kız koşup gidecekti, ama nişanlı elini ona doğru uzattığı için durdu. Çaresizce bir an ona baktı ve ardından elindeki gül demetinden bir gülü ona fırlattı.

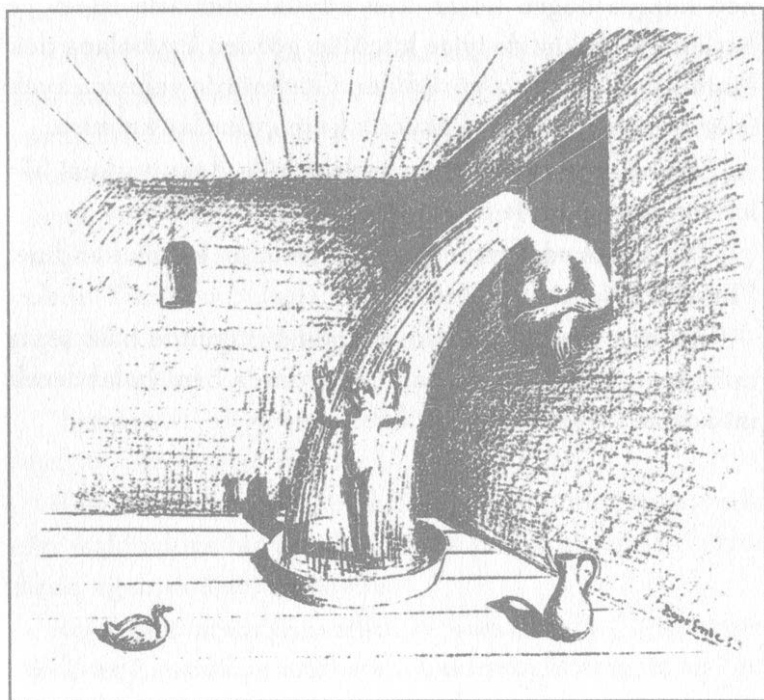
Nişanlı, kollarını kavuşturmuş bir şekilde izleyen refakatçi adama baktı ve refakatçi şöyle dedi: “Her şeye rağmen birbirinize kavuştunuz. Bunu birçok kez yaptınız ve yine yapacaksınız.”

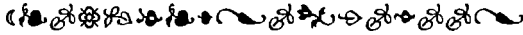
Bu sözlerin ardından, kuzey tarafındaki ufukta görünen kapıya doğru koşan kızı büyük adımlarla izlemeye başladı. Her ikisi de iyice küçülüp gözden kaybolana dek kumulların arasında yürüdüler. Görünürde yalnızca ayak izlerinin oluşturduğu küçücük kum çukurlar kalmıştı.

Nişanlı, parmaklarıyla elindeki güle dokunurken, akı kurumuş gözleriyle onların ardından bakıyordu.

“Ne kadar da güzel!” diye fısıldadı kendi kendine. “Tanrım! Ne kadar güzel!”

Yeniden kumların arasında gömüldüğünde hâlâ şöyle mırıldanıyordu: “Diğer kapının ardında beni bulabilecek mi acaba?”

DÜĞÜN DAVETLİLERİ DANS EDEN ALEVLERDİ VE BU GÖRKEMLİ DAVETİ, RENGÂRENK BALMUMUNDAN BİR SARAYDA KUTLUYORLARDI. O incecik duvarlar, kuleler, kocaman kapılar ve pencereler, gecenin karanlığında her yeri rengârenk aydınlatıyordu.

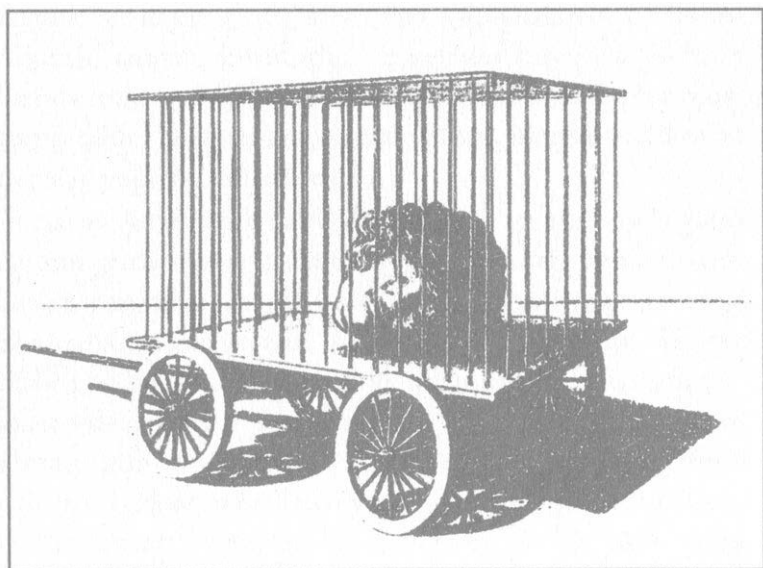
Giderek büyüyen altın renkli alevler yükseliyor, süzülerek hareket ediyor ve birbirlerinin arasından zarif bir şekilde geçiyorlardı. Aynı zamanda havada oradan oraya sıçrayan küçük alevler de görülüyordu. Bazı yerlerde minik yangınlara rastlamak da mümkündü, ama bunlar hareketsiz duran yangınlardı. Bazılarının oluşturduğu renk göz kamaştırıcı bir şekilde bembeyazken, diğerlerinin koyu turuncu ya da mordu. Ayrıca için için yanan ve yoğun dumanlar çıkaran alevler de vardı. Etraf aynı zamanda yüksek kilise ışıklarıyla aydınlanıyordu. Her büyük bayramda olduğu gibi, bugün de kilise ışıklarını yakmış, kutlamalara katılmıştı. Kısacası, düğüne davet edilen binlerce konuk vardı ve ben de onlardan biriydim.

Hepimiz, ateşten bedenlerimizi, sarayın renkli balmumuyla besliyorduk. Bir bayram kutladığımız için ilerisini hiç düşünmeksizin ve vurdumduymaz bir tavırla balmumunu durmadan tüketiyorduk. Elbette ki ilk başta balmumundan yapılmış yeşil renkli kiremit çatı eridi. Çatı sanki bir akarsu haline gelmiş gibi, binanın siyah mumdan yapılmış kalın sütunlarının, üst kattaki odaların ve koridorların arasında çağlayarak akıyordu. Aynı zamanda mermer zemin de rengârenk çağlayanlar, sarkıtlar, diktirler, tüneller ve doğal mağaralar oluşturarak eriyor, geniş merdivenlerden aşağıya doğru akıyordu. Saray erimeye başlayıp iyice sıvı hale geldikçe, düğün davetlileri daha da neşeleniyor ve çılgınca danslarına devam ediyorlardı. Yangın sanki onları kendilerinden geçirmiş gibiydi. Büyük bir keyif içinde ateş dansı yapıyorlardı. El ele tutuşarak, uzayan koridorlar ve geçitler boyunca yıldırım hızıyla koşmaya başladılar. Bir süre sonra girdaplar oluşturup çiftler halinde iç içe geçerek tangolar ve türlü türlü danslar yapmayı sürdürdüler.

Saray iyice eriyip kaybolmaya başlamıştı. Alevli eğlence onu yutup içine çekmekteydi. Mumdan yapılmış duvarlar, pervazlar, merdivenler, sıra sütunlar ışığa ve ateşe dönüştükçe, geriye çok daha az alev kalıyordu. Alevler birbiri ardınca karınları tok ve sarhoş bir şekilde sonları gelene dek yanıyor ve ardından sönüyorlardı. Ama en sonunda gün doğduğunda, bu erimiş mum denizinde yalnızca birkaç dansçı titreyerek yanmayı sürdürmekteydi. Yorulmak bilmeyen bu davetliler de bir süre sonra birbirlerini sarıp iç içe geçerek söndüler. Koskoca alanın

üstünde geriye yalnızca sabah rüzgârında hafif hafif tüten beyaz ve küçük bir duman bulutu kalmıştı. Düğün sona ermişti.

Ben de oradaydım. Şuna inanabilirsiniz ki: Çok büyük bir kutlama olmuştu!

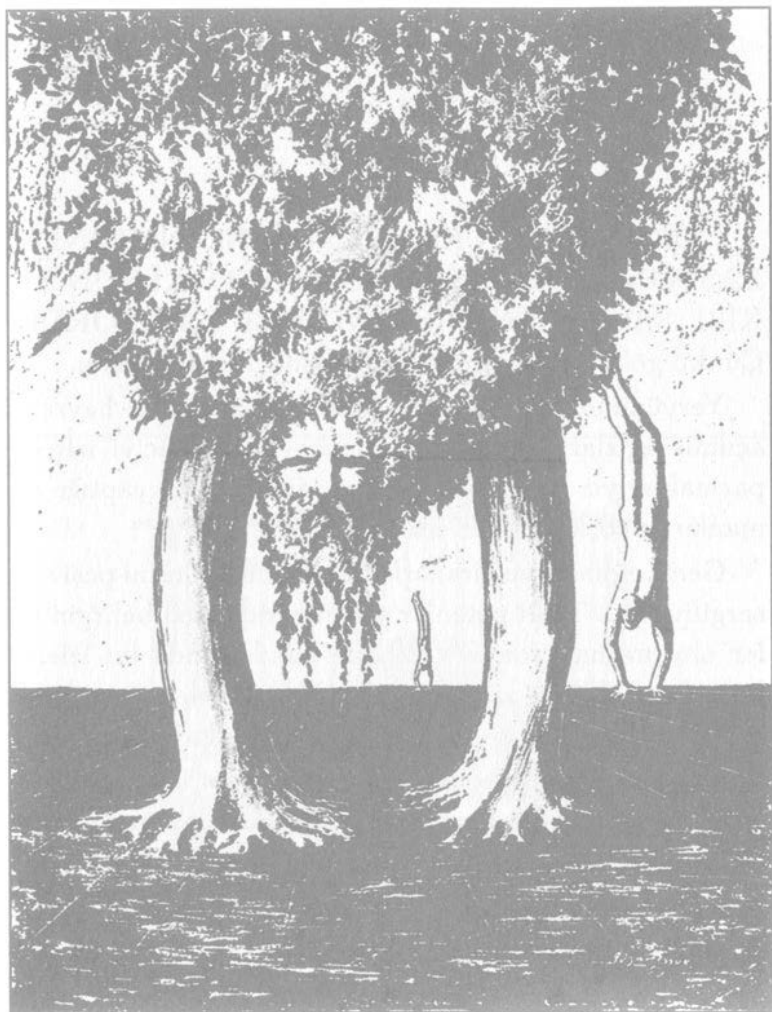
GÖKYÜZÜNÜN KÜL RENGİ ENGİNLİĞİNDE, BAŞI ÖNE EĞİLMİŞ VE BOYNUNDAKİ YÜN ATKISI SAVRULAN BİR PATENCİ KAYIYORDU. Çünkü gökyüzü tamamen donmuş ve buz tutmuştu.

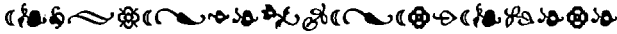
Yeryüzündeki insanlar akan burunları ve hayretle açılmış ağızlarıyla gökyüzünde kayan patenciyi izliyor, parmaklarıyla onu gösteriyor ve ters sıçrama yaptığı zamanlarda coşkuyla onu alkışlıyorlardı.

Geniş eğimler ve virajlarla kayıyor, figürlerini peşi sıra sergiliyordu. Ta ki patenler gökyüzünde bazı belirgin izler oluşturunca kadar... Dikkatle bakıldığında bu izlerin birer harf olduğu anlaşıyordu. Muhtemelen önemli bir mesajdı. Patenci kaydı ve ufkun ardında kayboldu.

Gökyüzünü seyreden insanların hiçbiri bu alfabeyi bilmiyordu. Bu yüzden de ne yazdığını kimse anlayamadı. Bir süre sonra harfler ağır ağır kayboldu ve gökyüzü yeniden kül rengi bir enginliğe dönüştü.

İnsanlar evlerine dönüp gördükleri olayı unuttu. Öyle ya her birinin kendi dertleri vardı. Ayrıca, o mesajın ne kadar önemli olduğunu kim bilebilirdi ki...

ADAM YALNIZCA HARFLERDEN OLUŞUYORDU! Hem de pek çok harften... Daha doğrusu, bütün varlığı harflerin oluşturduğu astronomik bir sayıdan ibaretti.

İşte yanındaki de, onun kız arkadaşıydı. Görüldüğü gibi o da et ve bacadan ibaretti.

İkisi beraber yılda bir kez yapılan panayıra çıktılar. Salıncağa ve büyük bir tekerleğe bindiler. Her şey yolunda görünüyordu. Derken tuhaf bir atış yerine geldiler.

Atış yerinin girişinde büyük harflerle *Kendini dene!* yazıyor ve onun altında da uyulması gereken kurallar yer alıyordu. Bu üç kural şöyleydi:

1. *Her atışın isabetli olacağı garantidir.*
2. *Her isabet için bedava bir atış hakkı daha vardır.*
3. *İlk atış parasızdır.*

Kolunu kız arkadaşının omzuna dolamış olan adam yazıyı dikkatle okudu. Bir an önce başka bir yere gitmek istiyor, ama kız onu burada durup atış yapmaya zorluyor ve onun ne yapabildiğini görmek istiyordu.

Ama adam istemiyordu.

“Neden olmasın, hayatım? Ne olacak ki?”

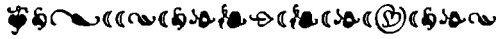
Ama burada hiç alışılmamış bir hedefe, *kendine* atış yapıliyordu. Şöyle ki, kişi metal bir aynadaki görüntüsünü hedef alıyordu. Harflerden oluşan adamsa bunu çok tehlikeli buluyor ve kendini, kendisiyle görüntüsü arasındaki farkı ayırt edebilecek kadar yeterli hissetmiyordu.

“Ya ateş edersin,” dedi kız arkadaşı öfkeli bir sesle, “ya da seni hemen terk ederim!”

Adam hayır anlamında başını salladı. Bunun üzerine o da hemen bir başkasıyla, et ve bacadan oluşan bir kasapla panayır yerini terk etti.

Adam geride durup kızın ardından baktı. Sonra kız gözden kaybolduğunda, harflerden oluşan adam yavaşça insanların üstüne basıp geçtiği küçük ve büyük harflere ayrılıp dağılıyordu.

Gerçekten de o kadar iyi ateş edemiyormuş, değil mi? Belki de atışı gerçekleştirmeliydi, öyle değil mi?

KOYUNLAR BÜYÜK BİR TEHLİKEYLE KARŞI KARŞIYAYDI. Bu arada biz insanlar da kendimizi elimizden geldiğince gizlemeliydik. Çünkü koyunları teslim etmekle ilgili sıkı talimatlara uymayan bir kişi hayatını riske atmış olurdu. Öyle ki, koyunların nerede olduklarını bilmek ve bunu bildirmemek bile suç sayılıyordu.

Bu koyunları teslim etme işleminin neden böyle şiddetli tedbirlerle yürütüldüğünü hiçbir şekilde anlayamıyorduk. Çünkü aldıkları koyunları hemen kesmediklerinin farkındaydık. Ete, özellikle de koyun etine yönelik acil bir ihtiyaç yoktu. Teslim alınan hayvanların en fazla yarısı hemen kesiliyor, diğer yarısına ne olduğuyorsa bilinmiyordu. Büyük depolarda mı saklanıyordu, yoksa yurt dışına mı gönderiliyordu? Bu konuda hiç kimsenin fikri yoktu. Bu yüzden de, özellikle ilk günlerde birçok alternatif üzerinde düşünüyor ve aramızda tartışıyorduk.

En sonunda koyunlarımızı koyabileceğimiz bu boş hangarı bulduğumuz için çok mutluyduk. Eşim Hanna buranın eski bir garaj ya da onun gibi bir şey olduğunu düşünüyordu. Bense buranın bir halden başka bir şey

olamayacağını söyleyip duruyordum. Aslında bu düşüncelerin hiçbirini ispatlamak mümkün değildi. Zaten koyunları içine sakladığımız bu alçak ve yuvarlak duvarlı küçük odalar her iki düşünceyi de doğrulamıyordu.

Buna benzer durumlarda beklemekten daha zor bir şey olmadığı söylenir. Ama ben buna katılmıyorum, çünkü bizler çocuklar gibi mutluyduk. İnsanlar büyüklü küçüklü gruplar halinde sağlıklı solumuş sohbet ediyorlardı. Bazıları koridorda tek başlarına ya da yanlarında bir arkadaşlarıyla beraber bir oraya bir buraya gidip geliyor ve bütün bu curcuna içinde kakhkaha sesleri asla eksik olmuyordu. Kanlı önlükleri içindeki kasapların, saklanmış koyunları şehrin her yanında aramalarını, komşularının evlerine bile girip çıkarak her yere bakmalarını, ama bizim şu hangarı bir türlü keşfedememelerini olağanüstü komik buluyor, bu durum aklımıza geldikçe de kakhkahalarla gülüyorduk. Hatta bazılarımız adamlarla karşılaştığında onlarla açıktan açığa alay ediyor, üstlerine sinmiş et kokusu yüzünden sürekli iğneleyici sözler söylüyordu.

Koyunları sakladığımız yerin bulunamayacağına öylesine emindik ki, koyunları küçük odalardan dışarı çıkardık. Hayvanlar çaresizce duruyorlardı. Sanki bizlerin arasında biraz rahatsız olmuş gibiydi ve içlerinden bazıları arada bir meliyordu. Bu durum bize bir parça endişe verici görünmüştü. Bir ara kasapların komşu evlerden birine girdiklerini ve içeriden yaklaşık on koyundan oluşan küçük bir sürü çıkarıp kapıda bekleyen bir kamyonu yüklediklerini görünce keyfimiz tamamen kaçtı. Alelace-

le koyunlarımızı küçük odalara geri soktuk ve kapılarını özenle kapattık. Kamyon tehditler savurarak bir yukarı bir aşağı dolanıp duruyordu. Bir süre sonra uzaklaşıp gitti.

En fazla yarım saat geçmişti ki, aynı araç geri geldi ve doğrudan bizim hangarın bulunduğu yerin önüne park etti. Kapı açıldı ve birkaç adam kamyonundan aşağı atladı. Büyük bir gürültü patırtıyla kocaman, kanlı et parçalarını sırtlarına aldılar. Et parçaları öylesine büyüktü ki, iki hatta üç adam birlikte ancak taşıyabiliyorlardı. Bu parçaların hangi hayvanlara ait olduğunu anlayamamıştım. Fil ya da mamutlara ait olabilirlerdi belki, ama koyunlara asla...

Manzara bizi dehşete düşürmüştü. Üstelik dahası da vardı; kasaplar ellerindeki kanlı yükleri bizim hangara doğru çekmeye başlamıştı. Bunu arka arkaya o kadar çok uyguladılar ki, bu işlem adeta monoton bir şarkıya dönüşmüştü. İki satırdan oluşan ve adamların sürekli olarak tekrarlayıp şarkının ritmine uygun adımlarla hareket ettikleri bir şarkıya...

Kurban getir! Kurban taşı!

Kurban getirmeyen olur kurban!

Kasaplara iyi niyetli ve masum olduğumuz izlenimini vermek için bu monoton şarkıya zaman zaman biz de katılıyorduk. Oysa bu akılsızca bir umuttu. Çünkü kasaplar son derece kararlı görünüyordu. Odalara gizlenmiş koyunlardan birinin her an melemeye başlayabileceğini düşünüyor ve korkudan tir tir titriyorduk. Hay-

vanların muhtemel meleme seslerini bastırabilmek için şarkıya giderek daha da yüksek sesle eşlik etmeye başladık. Neyse ki, hayvanlar hayret uyandırıcı bir şekilde sessiz kaldı. Sanki onlar da içinde bulundukları tehlikenin farkındaydı.

Et taşıyan kasapların sayısı nasıl olduysa daha da artmıştı. Karımla durduğumuz yere doğru sanki ayin yapmışçasına ağır ağır ve peş peşe yürümeye başladılar. Karımı kenara aldım. Sonra bir baktım ki, aşağıdaki hangara giden kapılardan biri açık duruyordu. Kasaplar kapıya doğru yürüdüler ve sırtlarındaki yüklerle birlikte kapıdan geçip aşağıya indiler.

Ama işin ilginç yanı; hiçbiri geri gelmemişti. Kamyon-dan etleri alıp tek sıra halinde hangara inip sonra da yok oluyorlardı. Bu olay beni öylesine büyülemişti ki, önüm-den geçmekte olan adamların yüzlerine uzun süre baka-kaldım. Sürekli olarak kendi kendime, herhalde başka bir kapıdan dışarı çıkıyorlar, diyordum. Sonra, en azın-dan aralarından birinin yüzünü hafızama sokayım da bir dahaki sefere gördüğümde tanıyayım, diye düşündüm. Ama miyop gözlüğüm takılı olmasına rağmen baktığım a-damın yüzü bir anda tamamen belirsizleşti. Ne olduğunu anlayamıyordum. Tabiri caizse, sanki birdenbire koyun bakışlı olmuş-tum. Öyle ya, koyunlar korktuklarında ya bulanık ya da çift görmeye başlar...

Tarifsiz bir heyecana kapılmıştım. Belki beni biraz sa-kinleştirir ya da cesaretlendirir umuduyla Hanna'ya dön-düm. Ama Hanna yerinde yoktu. Kasapların bakışlarına daha fazla katlanamayıp oradan uzaklaşmış olmalıydı.

Soğukkanlı görünebilmek için kendimi zorladım ve kasapların söylediği şarkıya elimden geldiğince yüksek sesle katılmaya çalıştım. Hangarın yan tarafında bir an Hanna'nın elbisesinin küçük kahverengi-beyaz karelerinin parıltısı gözüme ilişti. Aceleyle ona doğru yöneldim ve küçük bir açılır kapanır şezlonga oturmuş ihtiyar annemle konuştuğunu gördüm.

"Demek buradaydın!" dedim nefes nefese.

Bir an için bana baktı ve başını sallayıp güldü. Ardından yeniden anneme doğru eğildi ve kısık sesle onunla konuşmaya devam etti.

Omzumun üzerinden adamlara doğru baktım. Kasaplar hâlâ tek sıra halinde ilerliyor ve şarkılarının eşliğinde korkunç yüklerini sürüklüyorlardı. Bir süre önce onunla beraber durduğum kapının yanında Hanna'nın hâlâ durduğunu gördüm. Gerçi sırtı dönüktü, ama ben onu elbisesinin küçük kahverengi-beyaz karelerinden tanıdım. Saçlarının kırmızı pırıltısı, bedeni ve hareket tarzıyla, kısaca her şeyiyle oydu. Her iki kolunu sanki dans ediyormuş gibi iki yana açmış, şarkıya ritmine uyum sağlayıp kıvrılarak dans ediyordu.

Hemen diğer tarafa baktım. Hanna şimdi de hâlâ eğilmiş ve annemle konuşuyor vaziyette tam önümde duruyordu.

Sıkıca kolunu kavrayıp havaya kaldırdım.

"Canımı acıtıyorsun!" diye bağırdı. "Ne yapmak istiyorsun?"

Heyecandan konuşamıyordum bile. Kolumu uzatıp

diğer Hanna'yı gösterdim. Ama o, beni korkutan şeyin ne olduğunu anlamamışa benziyordu. Bana baktı ve tedirgin bakışlarla başını iki yana salladı. Yüzü sanki kocaman beyaz bir leke gibi görünüyordu.

Annemin "Aaa, evet, gerçekten!" dediğini duydum. O da benim gördüğümü görüyordu.

Daha sonra beni asıl korkutan şey gerçekleşti: İlerideki diğer Hanna döndü ve sanki uzun süredir beni arıyormuşçasına koşarak bana doğru geldi. Kolundan tuttuğum ve kendisine tıpatıp benzeyen kadını görünce önce şaşkınlıktan duraladı ve sonra iki elini de uzatarak güldü ve bağırdı: "Jaina, sen misin?"

Uzun zamandır görüşemeyen çok eski iki arkadaş gibi birbirlerinin ellerini tuttular. Sanki aralarından biri, aynada kendine bakıyor gibiydi. Birbirinin tıpatıp aynı olan iki beyaz leke gibi görünüyordular.

Bağırmak istiyordum: Hayır, hayır, bu Jaina falan değil! Bu sensin! Sen! Kendin! Ama bunun yerine dizlerimin üzerine çöktüm ve melemeye başladım.

İki kadın birbirine biraz şüpheyle, biraz da çekingen bir edayla bakmaya başladı ve ardından ellerini ayırdılar.

Kasaplar da şarkılarını yarıda kesmişti. Büyük et yüklerinin altından kederli bir şekilde bize doğru baktıklarını gördüm.

ADAMLA KADIN BİR SERGİ GEZMEK İSTİYORLARDI. Büyük bir neşe ve beklentiyle yola çıktılar. Serginin bulunduğu, penceresi olmayan büyük binanın önünden geçerken, parka benzeyen küçük ve yeşil bir alanla karşılaştılar. Burası çimenleri üstünden gelip geçen kalabalığın ayakları altında ezilmiş ve uzun ağaçlarla çevrilmiş, dikdörtgen bir alandı. Serginin girişine doğru uzanan yolda küçük birer gazete bayii büyüklüğünde beton bölmeler vardı ve hepsinin de üzerinde *Giriş biletleri* yazıyordu.

Kadın bir banka otururken adam da bankın yanındaki bölmeye doğru yürüdü ve küçük penceresinden içeri baktı. İçeride pantolon askısı takmış, son derece şişman ve kel kafalı bir adam vardı. Ağzı ardına kadar açık bir şekilde uyuyordu. Adam cama önce yavaş ardından da sertçe vurdu. Bunun üzerine şişman adam uyanıp gözlerini ovuşturarak küçük pencereyi açtı.

Adam sesini duyurabilmek için içeri doğru eğilerek konuştu: "Lütfen, iki tam bilet. Ne kadar acaba?"

Şişman adam düşünceli bir şekilde önüne baktı. Bir-

kaç kez kafasını salladı, sonra küçük pencereyi kapadı ve yeniden uyumaya koyuldu.

Bilet almak isteyen adam bir süre bekledi, ama şişman biletçi öylece uyumaya devam ediyordu. Karısına sabırlı olması için bir işaret yaptı ve hemen yandaki bölmeye gitti.

Burada da, bir sandalyeye oturmuş uyumakta olan ve kadına benzeyen biri vardı. Kadın o kadar şişmandı ki neredeyse bütün bölmeyi kaplıyordu. Adam kadının nasıl içeri girip çıkabildiğini düşündü, ama bir de baktı ki bölmesinin kapısı falan yoktu. Bölmenin önündeki iner kalkar küçük pencere, var olan tek girişmiş gibi görünüyordu.

Adam bölmenin camını vurdu ve bir süre sonra da kadın uyanıp küçük pencereyi açtı.

“İki tam bilet, lütfen. Ne kadar?” diye sordu adam.

“Peki,” diye cevap verdi kadın, üşengeç ve tembel bir sesle.

Adam bekledi.

Kadın camı kapayıp uyumaya devam etti.

Adam bu kadar çabuk pes etmeye hazır değildi. Bir sonraki bölmede de yine aynı şekilde şişman, genç bir adam vardı. Hemen onun yanındakinde de yaşlı bir kadın vardı. Bu kadının da şişmanlıkta diğerlerinden aşağı kalır yanı yoktu. Seyrek lülelerinin üstüne bir saç filesi takmıştı. İkisi de cama uzun uzun vurulmasının ardından uyanıldılar; camlarını açıp soruyu dinlediler, kafalarını yavaşça salladılar ve küçük pencereyi kapattıktan sonra yeniden

uyumaya koyuldular.

Adam artık sabırsız bir şekilde bölmeden bölmeye koşuyordu. Bu insanların kocaman bedenleri dışında aralarında hiçbir benzerlik ve ilişki yoktu.

En sondaki bölmedeyse bir çocuk oturuyordu. Yaklaşık yedi sekiz yaşlarında bir kız çocuğuydu bu. Yaşı göz önünde bulundurulursa, aslında diğerlerinden bile daha şişmandı bu kız. Yüzü solgundu ve mat saçlarında pembe fiyonk bir toka vardı.

Adam bölmelerin önünde bir oraya bir buraya gidip gelirken şişman çocuğun uyuduğu bölmenin camlarından birine, içinden dışarı doğru yapııştırılmış bir kâğıda gözleri takıldı:

Söyleme ne istediğini!

Sor, ne hissettiğimi!

Adam karısına elini salladı, kadın yaklaştı ve her ikisi de kâğıda uzun uzun baktılar. Kargacık burgacık bir çocuk yazısıyla yazılmış yazının mürekkebi de hafifçe akmıştı.

Kadın iç çekti. “Günümüzde açıksözlü olmak hiç kolay değil.”

“Öyle değil,” dedi adam. “Buraya bu kadar az ziyaretçi gelmesinin nedeni de herhalde bu ilgisizlik olsa gerek. Burada olduğumuzdan beri bizden başka kimseyi görmedim.”

Ardından camı tıklattı. Soluk yüzlü şişman çocuk uyandı ve bölmenin camını açtı.

“İçeriye girip çıkmanızı sağlayacak bir kapınız yok mu sizin?” diye sordu adam.

“Hayır,” diye yanıtladı çocuk. Sanki mahcup olmuş gibi utanarak kıpkırmızı kesilmişti.

Kadın söze karıştı:

“O halde bu odaları sizler içindeyken etrafınıza inşa ettiler, öyle mi? Yoksa siz nasıl içine girebilirdiniz ki?”

Şişman kız üzgün bir şekilde başını sallayarak onayladı.

“Evet, bizim etrafımıza inşa ettiler. Ama bizim büyüyeceğimizi hesaba katmamışlar. Belki dışarıdan anlaşılmıyor, ama biz bir aileyiz.”

“Ama bu şekilde birbirinizle hiçbir zaman konuşamazsınız ki!” diye bağırdı kadın; çocuğun duygularını anlıyordu.

“En kötüsü bu değil” dedi çocuk. “Zaten büyük ihtimalle sürekli kavga ederdik. Ama bütün bunların en kötüsü şu: O sergiye hiçbir zaman gidemeyeceğiz. Oysa biletleri satanlar biziz! Biz satmasaydık, kimse oradan içeri giremezdi!”

“Bu senin için çok mu önemli?” diye sordu kadın. “Demek istiyorum ki, sen daha öyle küçüksün ki. Ya da çok gençsin mi desem? Yani ... her şeyi anladığına emin misin?”

“Anlamak mı?” diyerek omuzlarını kaldırdı şişman çocuk. “Orada görmeye değer ne var, çok merak ediyorum.”

“Gezip dışarı çıktıktan sonra biz sana içeride gördük-

lerimizden bahsedebiliriz," dedi kadın.

Çocuk onlara minnettar bir şekilde baktı.

"Ama elbette ki," diye söze girdi adam, "bunun için önce içeri girmemiz gerekiyor. İki tane bilete ihtiyacımız var, değil mi?"

"Evet," diye yanıtladı şişman kız. Ama bir anda yine uykuyla davranmaya başlamıştı. Bu yüzden adam hemen atıldı:

"Rahat hareket edebilseydin, ne yapmak isterdin?"

"Neden buraya kapatıldığımızı öğrenmek için içeri girerdim!"

"Ama rahat hareket edebilseydin, burada kapalı bir şekilde oturmazdın ve içeri girmek için de hiçbir nedenin olmazdı."

Şişman çocuk hayretle adama baktı.

"Doğru!" diye mırıldandı. "O halde burada memnuniyetle oturabilirim. Bunu daha önce hiç düşünmemiştim."

"Görüyorsun ya!" dedi kadın ve dostça gülümsedi. "İki bilet lütfen!"

"Ve bir de katalog!" diye aceleyle ekledi adam.

"İki tam ... bir de katalog" diye mekanik bir sesle tekrarladı çocuk. "Buyrun lütfen!"

Çocuk iki bileti ve katalogu uzattığı pencereyi parayı almadan kapattı ve yüzünde mutlu bir ifadeyle uyumaya devam etti.

Adam ve kadın bir süre çocuğa baktılar, sonra her ikisi de aynı anda birbirlerine bakıp derin bir nefes aldılar. Rahatlamışlardı. Büyük giriş kapısından penceresiz bina-

ya girdiler. Giriş kapısının üstünde büyük harflerle serginin adı yazıyordu: *Nesneler*.

İlk odada bir köşede kulaklarından ve başından asılmış bir koyun gördüler.

Adam hemen elindeki kataloga baktı. *Koyun* sözcüğünü gördü ve kısık bir sesle okudu.

“Çok doğal görünüyor, değil mi?” diye sordu kadın, biraz da korkarak.

Koyun alçak bir sesle mahzun mahzun melemeye başladı. Kadın kocasının koluna yapışıp fısıldadı:

“Haydi, hemen devam edelim!”

Bir sonraki odada, içinde süpürge olan bir vitrin gördüler. Adam yeniden elindeki katalogdan *Toz Süpürgesi* başlıklı yazıyı buldu ve yine kısık bir sesle okudu.

Kadın vitrinin etrafında dolanıyor ve sergilenen parçaya dört bir yanından bakıyordu.

“Doğru!” dedi en sonunda ve ikna olmuş bir şekilde boynunu büktü.

Yan odaysa ayak bileklerine gelecek kadar çöl kumuyla doluydu ve tabii ki eserin adı da *Çöl Kumu*’ydu.

Ağır ağır yürüdüler.

Bir sonrakinde, *Yanan Meşale* ismiyle sunulan yanan bir meşale gördüler. Bir köşede balta ve keserlerle beraber duruyordu. Bir sonraki odadaysa *Ağ* adıyla sergilenen ve bütün odayı çevreleyen çok uzun bir ağ bulunuyordu. Onun yanındaki odada da *Dolaplı Saat* adı altında bir dolaplı saat vardı.

Adamla kadın burada başka bir ziyaretçiye daha rast-

ladılar. Bu kişi adamın meslektaşlarından biriydi ve birbirlerini saygıyla selamladılar. Karşılaştıkları adam sol kolunun altında canlı bir ıstakoz taşıyordu.

Önce biraz havadan sudan konuştuktan sonra yeni gelen adam sordu:

“Eee, nasıl, sergiyi beğendiniz mi?”

Adamla kadının yüzlerinde belirsiz bir ifade oluştu ve “henüz tam bir fikrimiz yok” anlamında bir şeyler mırıldandılar.

Adam sözlerini kesti.

“Çok özür dilerim,” dedi, biraz pişkin bir şekilde, “gerçekten çok üzgünüm, ama açıkça söylemeliyim ki, benim bu türden sanatla hiç işim olmaz.”

“Sanat mı?” diye büyük bir hayretle sordu adam. “Bu bir sanat sergisi mi?”

“Nasıl yani, öyle değil mi? Yoksa ben tamamen yanlış bir sergiye mi geldim? Eğer öyleyse, burası ne o zaman?”

İşkence gibi geçen bir sessizliğin ardından adam, sırf konuşmuş olmak için meslektaşının elindeki ıstakozu ne yapacağını, onu pişirip pişirmeyeceğini sordu.

“Hayır, hayır!” diye öfkeyle yanıtladı adam. “Hayvancağız henüz birkaç gündür bende. Ama evde bırakamıyorum, çünkü karım, eğer kendisini ıstakozla yalnız bırakırsam hayvancağızı pencereden dışarı atmakla tehdit etti beni. Karım bu zavallı yaratığın koltuk takımımıza zarar verdiğini iddia ediyor. Oysa bu tamamen asılsız bir suçlama. Biliyorum, sırf benim huzurumu kaçırmak için ortaya attı bu lafı. Karımı tanırırsınız! Bu yüzden gittiğim

her yere bu ıstakozu da götürmek zorundayım; her ne kadar pek uzun vadeli bir çözüm olmasa da ...”

Adamla kadın, karşılaştığı bu zorluk sebebiyle arkadaşlarına acıdılar ve ona her şeyin yeniden düzelmesiyle ilgili iyi dileklerde bulundular. Bunun ardından da vedalaşıp sergiyi gezmeye devam ettiler.

Güvercinlik ismi verilen, tahtadan büyük güvercinliği dikkatle dolaştılar. Dinamit lokumlarından oluşan bir demetin önünde uzun süre durdular. Dinamit lokumları yağlı kâğıtla sarılıp bir bantla birbirlerine tutturulmuş ve onlara da bir saat çeşitli renklerdeki tellerle bağlanmıştı. Katalogda bu eserin ismi *Zaman Ayarlı Bomba*’ydı.

“Hoş!” dedi kadın, biraz da şüpheyle. Kocası, “Şşşşt!” diyerek kadını susturdu ve o sırada içeri girmekte olan birkaç ziyaretçiye baktı. Nedense burada bulunmamaları gerektiği hissine kapılmıştı.

Bir sonraki odanın duvarında büyük ve kırmızı harflerle ‘Yeşil’ sözcüğünün yazılı olduğunu gördüler. Şaşırtıcıydı, ama bu sefer başlığın adı, doğal olarak akla ilk gelecek isim olan *Yeşil* değil, *Harfler*’di.

“Orijinal!” diye mırıldandı adam. Kadın da öyle anlamında başını sallayarak ekledi:

“Ama isabetli olmuş, değil mi?”

Ardından başka bir odaya girdiler. Burası insanı bayıltacak kadar kötü kokuyordu, çünkü içeride balık gözleriyle dolu büyük bir havuz vardı. Eserin ismiyse kolayca tahmin edileceği gibi *Balık Gözleri*’ydi.

Kadın nefes almadan daha fazla duramadı ve hemen

dışarı çıktılar.

Yandaki odanın tam ortasında, ahşap bir merdiven sahanlığının üstünde bir teneke kutu vardı. Sık sık rastlanabilen, her yanı kapalı ve silindirik bir teneke kutuydu bu ve elbette ki ismi *Teneke Kutu*'ydu.

Teneke kutunun önünde tek başına ve hiç hareket etmeden durarak sabit bir şekilde kutuya bakan bir çocuk vardı.

“Merhaba ufaklık!” dedi kadın, anne şefkatiyle. “Annen baban nerede? Kayboldun mu yoksa?”

Kadın çocuğa doğru eğildi ve korkuyla sışçradı. Çünkü küçük çocuğun upuzun kara bir çember sakalı vardı. Kısa bir konuşmanın ardından ortaya çıktı ki, kadının çocuk zannettiği kişi ünlü bir eleştirmendi.

“Bu,” diye söze başladı eleştirmen, ufacık parmağını kutuya doğru uzatarak, “tam bir şaheser!”

Adam sergide yer alanlarla ilgili bilgi edinmek için böyle bir fırsatı kaçırmak istemeyerek atıldı:

“Bir eseri hangi kriterlere göre değerlendiriyorsunuz?”

“Her şeyden önce,” dedi sakallı küçük adam, “sanatçı bizimle ne paylaşmak istemiş, ona bakıyorum. Sonra anlatmak istediğini sergilerken doğru malzeme kullanmış mı, ona bakıyorum. Örneğin bu her yanı kapalı kutu, iletişimin imkânsızlığını ortaya koyuyor. İçeriden hiçbir şey onu delip çıkamıyor, dışarıdan hiçbir şey de ona ulaşamıyor. Sanatçı son derece duygusal bir şekilde, bize, bizimle paylaşacağı hiçbir şey olmadığını ifade ediyor. Ve bunu

ifade ediş şekli de tamamen ikna edici.”

“Öyleyse burada biraz protest bir tavır hissedilmiyor mu?” diye itiraz etmeye cesaret gösterdi adam.

“Elbette!” diye kızgın bir ses tonuyla yanıtladı küçük adam. “Yoksa bu bir sanat eseri olmazdı!”

“Yani bu bir sanat sergisi!” dedi kadın.

Eleştirmen şaşkınlıkla kadına baktı, ama hızla kendini toparlayarak yanıtladı: “Bu tamamen konumuzun dışındadır.”

Adam ve kadın, kendilerine verdiği bu değerli bilgiden dolayı küçük adama müteşekkir olduklarını ifade ederek hızla ilerlediler. Bir sonraki odada bir koltuk değneği buldular; tabii ki *Koltuk Değneği* adı altında ... Yanında *Yumurta ve Yaprak* isminde bir yumurta ve solmuş bir yaprak duruyordu. Ama adamdan öğrendikleri gibi gördüklerini yorumlamayı başaramadılar. Ve bir sonraki odadaki *Teleskop* adını taşıyan pirinç teleskopun anlamını da kavrayamadılar.

Artık yılmışlardı ve sonraki parçaların önünden ilgisizce geçmeye başladılar. Bir ara ipi sapına dolanmış bir kamçının önünde durdular. Eserin ismi *Sirk Kamçısı*’ydı. Ama onlar, burada da, sanatçının paylaşmak istediği şeyin ne olduğunu kavrayamamışlardı.

“Gel!” dedi adam. “Sanırım burada yangın çıkmak üzere!”

Gerçekten de içinde bulundukları oda kısa sürede dumanla dolmuştu. Beyaz önlüklü iki doktor hızla içeri daldı. Dumanlı havadan korunmak için ağız ve burunlarını

koruyan maskeler takmışlardı. Adamlar, ellerindeki sedyede üniformasından yoğun bir duman süzölmekte olan bir itfaiyeciyi taşıyorlardı. Adamın sol bacağı dizinden kopmuş ve geriye kalan parça da sargı malzemesiyle sarılmıştı.

Adamla kadın dumandan korunmak için ellerindeki mendilleri ağızlarına tutarak hızla çıkış kapısına doğru ilerlemeye çalıştılar. Kapıya ulaştıklarında burunları isten kararmış ve gözleri de kıpkırmızı olmuştu. Elbiselerinin yanan bazı yerlerinde delikler oluşmuştu, saçları da hafif alazlanmıştı.

Şişman kızın oturduğu bölmenin önünde rahat bir nefes almak için durdular. Çocuk pencereyi açınca adam içeride ne olduğunu sordu.

“Bir bomba patladı” dedi çocuk. “Peki ama, siz patlamayı duymadınız mı?”

“Bize hiçbir patlama sesi gelmedi” dedi adam.

“Çok garip!” diye söze girdi kadın. “Yoksa yine savaş mı çıktı?”

“Henüz değil!” dedi çocuk, sanki büyümüş de küçülmüş bir tavırla. “Deminki olay, Ndongu Devlet Başkanı’na yapılan bir suikasttı.”

“Ne diyorsun!” dedi adam, bir yandan da kirli mendiliyle gözlerinden akan yaşları siliyordu. “Onun burada olduğunu bilmiyordum.”

“Yok yok! Neyse ki, olayın olduğu sırada Karan-el-Zur’da bir kongredeymiş,” diye yanıtladı çocuk.

“O halde ona hiçbir şey olmadı!” dedi kadın.

“Hayır, olmadı” dedi çocuk. “Ama ne yazık ki bir postacı havaya uçtu. Elbette bu bir dikkatsizlikti.”

“Evet, evet, bir itfaiyeciydi” dedi adam.

“Hayır, hayır, postacı” diye ısrar etti çocuk. “Ama bütün suç kendisindeydi. Buralarda dolaşacağına, mektupları dağıtıyor olması gerekirdi. Bu yüzden de ölümü geçersiz sayılacaktır.”

Bu sözleri söyledikten sonra penceresini yeniden kapatarak uyumaya devam etti.

“Biz neden bu çocuğa gördüklerimizi anlatmayı düşündük ki?” dedi kadın, canı sıkkın bir şekilde. “O zaten her şeyi çok iyi biliyor.”

Giriş kapısından dışarıya hâlâ dumanlar çıkan, penceresiz binanın önünden geçtiler. İçeride rastladıkları iki doktor şimdi binanın duvarının önünde duruyor, sanki muayene ediyorlarmış gibi duvara ellerini bastırıyor ve stetoskoplarıyla dinliyorlardı.

“İlginç!” dedi içlerinden biri, aleti kulağından çekerken. “Patlama duvarın içinde yavaşça geliyor, ama karşı konulamaz şekilde, çorap söküğü gibi ilerliyor.”

Diğeri de başını sallayarak mırıldandı:

“Beklenmedik lateral bir belirti!”

Adamla kadın derin düşüncelere dalmışlardı.

Bir süre sonra adam konuştu: “İtfaiyeciydi. Çok eminim.”

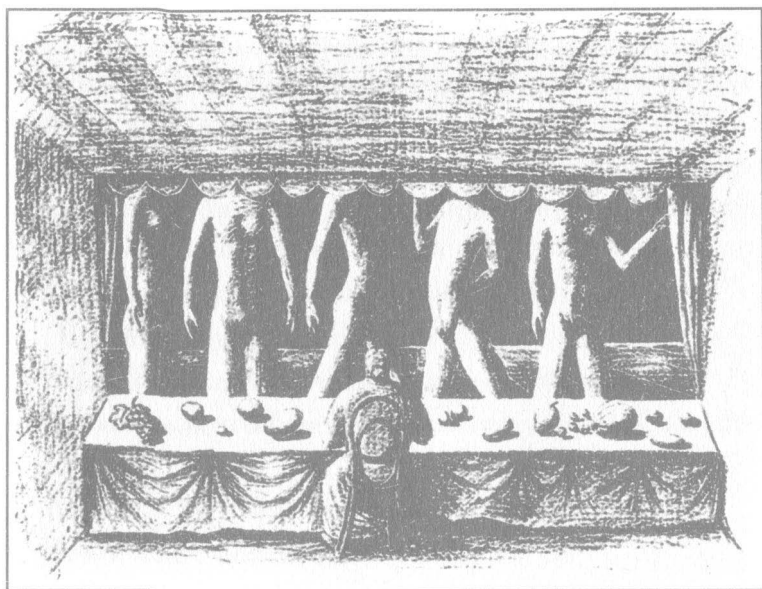
Kadın da kocasını onaylar şekilde başını salladı.

Sonra adam devam etti:

“Peki, ama neden bugün bize böyle bir tuhaf davranı-

yorlar ki?"

Kadın adamın koluna girdi ve isten kararmış parmaklarını onunkilere k enetlemesinin ardından son derece  zg n bir şekilde şöyle dedi: "Bence kimsenin kötü bir niyeti yok. Kimse bize bir kötülük yapmaya  alı madı. Ama haklısın, böyle yapmamalıydılar."

GENÇ DOKTORA MUAYENEHANENİN BİR KÖŞESİNE OTURUP GİRİŞ ÇIKIŞLARA GÖZ KULAK OLMASI EMREDİLMİŞTİ. Ama hastalarla asla konuşmamalı ve onları rahatsız etmemeliydi. Bu yüzden de ne ifade ettiğini anlamadığı mekanizmayı düşünceli bir şekilde izliyordu.

Bu bir tür koltuktu. Tıpkı dişçilerde veya berberlerde kullanılanlara benziyordu. Ama tek farkla ... koltuğun arka tarafında yerden muayenehanenin tavanına dek uzanan nikelajlı bir direk vardı ve yerle tavan arasına sıkıca vidalanmıştı. Koltuk da bu direğe monte edilmişti ve sürekli olarak aşağı yukarı kayıp duruyordu.

Şu an koltukta oturan bayan hasta yaşlı ve son derecede şişmandı, son derece makyajlı olan yüzüyle süt beyazıydı. Bir servis masası koltuğun önünden sürekli olarak sağa sola hareket ederek geçiyor ve kadın da her önüne geleni alıp hemen ağzına atıyordu. Turtalar, et parçaları, sosis, enginar ve küçük balık panellerinin yağlı kuyrukları ... Kadının her ısırığında koltuk da sanki bir mancınık mekanizması gibi aniden havaya fırlıyor ve sonra

buharlı bir şahmerdan gibi geri düşüyordu. Isırık ne kadar büyük olursa, kadın koltukla beraber o kadar yükseğe fırlıyordu; ama her nasılsa, kadın yedikçe daha da ağırlaşmıyor, tam aksine hafifliyor gibiydi.

Odada genç doktordan ve koltuktaki şişman kadından başka hiç kimse olmadığı ve o saatten sonra muhtemelen başka hiç kimse de kontrole gelmeyeceği için genç asistan doktor, yaptığığın gizli kalacağı umuduyla, onca yasağa rağmen kısık bir sesle kadına sordu: “Bu uygulamayı size niçin yapıyorlar?”

Koltuğun bir aşağı bir yukarı hareketleri o kadar gü-rültü çıkarıyordu ki, kadının onu duyması için genç doktorun sorusunu birkaç kez tekrar etmesi gerekmişti. Sonunda kadın onu duydu ve kısa bir an için durdu.

“Ben,” diye başladı kadın, arkasında duran adama ağır hareketlerle dönmeye çalışarak, “artan yerçekimi kuvvetinden rahatsız oluyorum. Sadece durmadan yemek yemek beni hafifletiyor. Birkaç saniye için bile ara versem, ağırlığım hemen artıyor. Bu, dünyanın ağırlığıyla ilgili bir sorun. Anlayabiliyor musunuz? Birkaç saniyelik perhiz yüzünden kemiklerim etimin ağırlığı altında ezilip kırılabilir. Buna dayanamıyorum, ama ne yapabilirim, yalnızca yiyerek hafifleyebiliyorum.”

Bu sözlerinin hemen ardından görevini çok ihmal ettiği düşüncesiyle hızla yeni bir ısırık aldı ve koltuk yeniden yukarı aşağı hareket etmeye başladı.

“Burada mutlaka size yardım edeceklerdir” diye mırıldandı genç doktor. “Üzülme-yin, yakında çok daha iyi ola-

caksınız, göreceksiniz.” Şişman kadının derdine yeteri kadar ortak olamadığı için üzölmüştü.

Kadın karşılık vermeyince bir süre sonra aletin nasıl çalıştığını incelemek için ayağa kalktı. Nikelajlı direk ile hareket eden koltuğun arkasında, yere yakın bir yerde tuhaf bir mekanizma bulunuyordu. Bu, oldukça büyük ve cam bir silindirdi. İçinde bir hava pompasında olduğu gibi, koltuğun ritmine uygun bir şekilde yukarı aşağı hareket eden bir piston vardı. Muhtemelen bu sistem, koltuğun aşağı inişindeki çarpma şiddetini zayıflatmak içindi. Bu cam silindirin içinde bir hayvan vardı!

Genç doktor, hayvanın türünü belirlemek için yeterli bilgiye sahip değildi. Ama şu bir gerçektir ki, bu hayvan bugüne kadar gördüklerinin en çirkiniydi. Kocaman bir kuş örümceğini andırıyordu, çünkü yusuvarlak bir bedeni, simsiyah tüylü ve çok hareketli uzuvları vardı. Bunlar diğer böcek türlerindeki gibi sert değillerdi ve eklemelere ayrılmamışlardı. Aksine ahtapot gibi yumuşaktılar. Her vuruşta, aşağıya inen piston nedeniyle hayvanın yeri değişiyor ve sayısız kolu bacağı kıpır kıpır oynuyordu. Hayvan sersemlediği zamanlarda bile, bu korkunç hapis-haneden kaçmaya çalışıyor, ama çıkış yolu bulamıyordu.

Genç doktor bir süre bu ilginç yaratığı izledi. Hastanın acısını bu canlının acısıyla dindirmeye çalışmanın ve hayvanı bu işte kullanmanın gerçekten gerekli olup olmadığını düşünüyordu. Bunu düşünmesinin sebebi hayvana karşı şefkat hissetmesi değildi kuşkusuz. Ki hayvan hiçbir şefkat hissi uyandırmayacak kadar iğrenç bir görünüme sahipti. Ama şu da bir gerçektir ki, her ne olursa

olsun, bu hayvan da her canlıya duyulması gereken saygıyı görmeliydi. Oysa o, tamamen gereksiz bir işkenceye maruz kalmıştı. Bu işkence için herhangi bir sebep görmediğinden, böyle bir işkenceye maruz kaldığından, bir de bu derece inanılmaz şekilde çirkin olduğu için neredeyse ona acımaya başlamıştı.

“Durun artık!” diye bağırdı şişman kadına. Kadın hâlâ önüne geleni yiyordu. “Artık durun lütfen!”

Ama görünüşe göre kadın onu duymuyordu. Belki duymak istemiyor ve bu yüzden de söylediklerine aldırıyor, tam aksine çılgın gibi yemeye devam ediyordu.

Genç doktor birdenbire öfkелendi. Nikelajlı aleti tuttu ve kuvvetli bir darbeye cam silindiri kırdı. Koltuk anında durdu, ama kadın bunu bile fark etmedi. Ağzı yemekle doluydu. Yalnızca eleştiren gözlerle adama bir an baktı ve ardından yemeye devam etti.

Örümceği andıran garip yaratık bu arada kapıya doğru koştu. Genç doktor kapıyı açtı ve hayvanı dışarı bıraktı. Aklından kısa bir an için bu davranışı yüzünden esaslı bir ceza ödemek zorunda kalacağı geçti. Ama birdenbire içine tarif edemediği bir merak düşmüştü. O garip yaratık o kadar aceleyle nereye gidiyor olabilirdi? İçgüdüleriyle onu izlemeye koyuldu. Yaratık sayısız bacağının yardımıyla ve şaşırtıcı bir hızla enstitünün dar koridorlarından geçip caddeye doğru ilerledi. Durmaksızın koşuyordu; sanki belli bir yere ne pahasına olursa olsun varmaya çalışır gibiydi.

Genç doktor koşmaktan nefes nefese kalıp iki büküm

olmuştu. Karanlık iyice bastırıldığı için hayvanı gözden kaybetmemek için olağanüstü çaba sarf ediyordu. Hayvanın peşi sıra kuytu sokaklardan, avlulardan, köprü ve merdivenlerin üstünden, kemerli büyük kapıların altından ve rayların üzerinden atlayarak koşuyordu. Ta ki, hayvan loş ışıklı ve eski bir apartmanın önünde durana dek. Burası hayvanın son durağı olsa gerekti, çünkü devam etmek için hiçbir girişimde bulunmuyordu.

Genç doktor etrafına bakındı. Hayvanın buraya gelme amacını hâlâ anlayamamıştı. Ama belki, diye düşündü kendi kendine, belki de içgüdüleri onu yanıltıyordu. Belki burası hiç de özel bir yer değildi. Hayvan korkunç cam hapisanesinden kaçabildiği en uzak yere kadar kaçmış ve bu noktada da kaçışını sona erdirmiş olabilirdi ... Evet, evet, kesin böyleydi! Bunları düşünürken, bir yandan da hayvanı korkutup kaçırarak bir şey yapmamaya çalışıyor ve bir köşeden sessizce bakarak olacakları bekliyordu.

Çok geçmemişti ki, karanlık geçidin ters istikametinden ikinci bir hayvanın koşarak geldiğini gördü. Örümcek benzeri hayvanla aşağı yukarı aynı büyüklükteydi, ama şekil olarak ondan tamamen farklıydı. Bu hayvan daha çok dev kıskaçlı kocaman bir böceği andırıyordu. Tam o sırada bir üçüncü hayvan ortaya çıktı. Bu, diğerlerine oranla daha da büyüktü ve hafiften çekirgeyi andırıyordu. Artık yan yana gelmişlerdi ve hareket etmeden duruyorlardı. Başlarını birbirlerine döndürdükleri için üç köşeli parlak bir yıldız gibi görünüyorlardı. Kendilerini izleyen genç doktorun varlığı onları rahatsız etmiyordu.

Bir süre oldukça monoton geçti. Genç doktor, nedenini bilmediği bir şekilde meraklanmaya başlamıştı. Ne umduğu sorulsa, bir yanıt veremezdi belki, ama merakını yenemiyordu. Tam oraya doğru gitmeye karar verdiğinde birden farklı bir ses duyup kulak kesildi.

Zor duyulan tuhaf bir zil sesi yankılanıyordu. Aslında bu sesi uzun süredir duyduğunu, ama daha önce çok dikkat etmediği için fark etmediğini anladı. Ama artık bu ses dikkatini kesinlikle çekmişti. Dikkat ettikçe bu sesi daha iyi algılayabiliyordu; son derece uhrevi bir sestti bu, üç sesli akorta sahipti ve öyle güzeldi ki duyduğu hayranlık karşısında genç doktorun gözlerinden yaşlar boşanmaya başlamıştı. Bu gudubet ve çirkin yaratıkların karanlık ve pis bir köşede durup böylesine güzel bir müzik ortaya çıkarabilmesi mümkün müydü? Aman Tanrım, diye kendinden geçmiş bir halde düşündü genç doktor, Tanrım, ne tarifsiz bir mutluluk içindeyim!

Gün ağarınca müzik kesildi, ama hayvanlar hâlâ hareketsiz bir şekilde orada duruyorlardı. Genç doktor artık iyice sersemlemiş bir halde sokağa doğru hareket etti. Karşısına, çimenleri üstünden geçen kalabalığın ayakları altında ezilmiş yeşil bir alan çıktı. Banklarda yaklaşık dokuz on kişi oturuyordu, sanki onlar da bütün gece üçlüyü dinlemişler gibi hafif sersemlemişti. Köylüleri andıran yüzleri vardı. Başlarıyla birbirlerine genç doktoru işaret ediyor ve ona bakıp bakıp aralarında gülüşüyorlardı. Her biri sakallı olan adamlar kürk kalpaklar takmış, kadınlar sa başlarına eşarp dolamıştı. Hepsi de ham çuval bezinden beyaz gömlekler giymişti. Genç doktor onların önün-

den geçerken bu gömleklerin üzerinde bazı harfler olduğunu gördü, ama harfler tanımadığı bir yazıyla yazılmıştı. Bunların Kiril harfleri olduğunu düşündü.

“İsimleriniz mi?” diye sordu, harfleri kastederek. “Bu yazılar isimleriniz mi?”

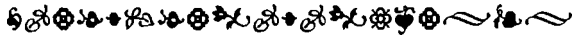
Sorunun muhatapları gülümseyerek başlarını salladılar. Ama soruyu anlamadıkları için değil, sadece candan ve arkadaşça gülümsüyorlardı.

“Nereden geliyorsunuz?” diye sordu genç doktor. Her sözcüğü ağır ağır bastırarak söylüyordu.

Beyaz sakallı yaşlı bir adam yabancı bir dille cevap verdi. Tam o sırada bir horoz ötmeye başladı. Genç doktor şaşkın bir şekilde etrafına baktı ve köylüler babacan bir tavırla onun bu şaşkınlığına güldüler. Ona yardımcı olmak için ileride köşede duran bir kadını işaret ettiler. Genç doktor, kadına doğru yürüdü ve kadının gömleğinin önünün açık olduğunu fark etti. Kadının göğsünde altın yaldızla işlenmiş ikonaya benzer bir dövme vardı.

Hemen ardından horoz tekrar öttü ve köylüler yine güldüler. Kadın sanki onları başından defetmek istiyormuşçasına bir hareket yaptı ve bankın arkasından bir çuval aldı. Çuvalı açıp genç doktora uzattı. Adam çuvalın içine baktığında çuvalın yarısına kadar buz parçalarıyla dolu olduğunu gördü. Buzların üstündeyse tamamen yolunmuş bir horoz oturuyordu. Horoz, kendisini görmek için eğilen genç doktora bakarken kanatlarını çırpı ve üçüncü kez öttü.

BALIK GÖZLÜ ADAM BÜRODAN ÇIKTIKTAN SONRA ALTINCI HAT TRAMVAYININ İKİNCİ VAGONUNA ATLADI. Tramvay bu saatlerde her zaman olduğu gibi yine hıncahınç doluydu. Yolcular mantolarının yakalarını havaya kaldırmış ve şapkalarını yüzlerine doğru aşağı indirmişti. Bu akşam hava özellikle çok soğuktu. Balık gözlü adam, kalabalık insanların ağızlarından çıkan nefeslerin havada oluşturduğu bulutçukları boş bakışlarla izliyordu.

Bir süre ayakta durması gerekti. Beşinci duraktan sonra yer boşalınca oturdu. Son durağa kadar daha çok vakit vardı. Ceketinin iç cebinden bir gazete çıkardı ve açtığı sayfayı dikkatle taramaya başladı, ama her nedense, bir türlü metne yoğunlaşamıyor, bazı cümlelerin anlamlarını tekrar tekrar okumasına rağmen hiçbir şekilde anlayamıyordu. Nihayet ilerleyen sayfalarda baskı hataları olduğunu fark etti ki. Başlarda tek tük olan hatalar, ileriki sayfalarda iyice artmaktaydı. Dizgiciler, dikkatsizlik ya da özensizlikten bazı sözcükleri, hatta bazı satırları ve paragrafları yabancı bir alfabeyle yazmış olmalıydı.

Acaba bu dil ne diliydi? Yunanca mıydı? Kim bilir, belki de Kiril alfabesiydi. Bu akşam, gazetenin yazı işlerine bu konuyla ilgili bir şikayet mektubu yazmaya karar verdi.

Sabah gidiş akşam dönüş olmak üzere, günde iki kere yapması gereken bu yolculuk, toplam kırkbeş dakika sürüyordu. Trafığın çok yoğun olduğu zamanlarda bu süre daha da uzayabiliyordu. Gerçi bu tür gecikmeler fazla canını sıkıyordu. Hatta buna sevindiğini söylemek bile mümkündü. Çünkü eve gitmekten hiç hoşlanmıyor ve oradayken kendini pek de evinde hissetmiyordu. Öyle ki, bugüne dek orada bir an bile kendini evinde hissetmemişti. Bürodaki arkadaşları kendi evlerindeki hayatlarından neşeyle bahsettiklerinde onların konuşmalarını dinler ve ne hissettiklerini anlamaya çalışır, ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın onlarla aynı duyguları bir türlü paylaşamazdı. Bununla birlikte bu eksiklik onu hiç üzmüyordu. Tıpkı sakat bir insanın bedenindeki özüre iyi kötü alışması gibi o da yalnızlığa alışmıştı. Yol boyunca belirli bir şey düşünmez, küçük ve saçma hayaller kurar, biraz bilinçli de olsa hayal kırıklıkları yaşırdı.

Bir süre sonra başını okuduğu gazeteden kaldırdı. Aracın bugün diğer günlere göre daha erken boşalması onu şaşırtmıştı. Sadece dört kişi kalmıştı. Bir başka deyişle onunla birlikte beş kişiydiler. Tam karşısında, ellerinde kocaman alışveriş torbaları olan iki yaşlı şişman bayan oturuyor ve birbirlerine güvensiz bakışlar atıyorlardı. Çantalarını bir an bile ellerinden bırakmaya hiç niyetleri yok gibiydi. Her iki kadın da şaşırtıcı şekilde bir örnek giyinmiş, ikisi de şallara, örme yün ceketlere ve yün atkı-

lara bürünmüşlerdi. Her ikisinde de parmak uçlarını açıkta bırakan eldivenleri vardı. Sarınıp sarmalanmaktan kıpkırmızı olmuş yüzlerine dikkatle bakılırsa, her ikisinin de ilginç bir şekilde birbirlerine benzediği görülüyordu; belki de kardeşiler.

Az ilerideyse, acınacak şekilde kötü giyimli ufak tefek bir adam oturuyordu. Önüne bakıyor ve sanki bir şey anlamaya çalışır gibi arada bir başını sallıyordu. Bu ufak tefek adamın hemen yanıdaysa, uzun sarı saçlarını örten bir denizci şapkası giymiş, küçük ve uslu bir erkek çocuğu oturuyordu. Camın buğusuna parmağıyla bir şeyler yazmaya uğraşan çocuk, aniden dışarıda bir şey keşfetti ve heyecanla adama yönelerek elleriyle onun yüzüne yapıştı. Adam kısa bir şaşkınlığın ardından kendini toparladı ve kulağını çocuğa doğru eğdi. Çocuğun verdiği haberi dinlerken boynunu eğip bekledi. Bir süre sonra tramvay durdu ve ikisi el ele tutuşup aracı terk ettiler.

Bir sonraki durak yaklaştığında kadınlar da ayağa kalktılar ve oflayıp poflayarak kocaman alışveriş torbalarını sürükleye sürükleye ilerlediler. Kadınlardan biri arkaya, diğeryse öne bakan çıkış kapılarına doğru gitti. Şişmanlıkları yüzünden doğru düzgün yürüyemiyor, ama bir yandan da birbirlerine soğuk bakışlar atmayı ihmal etmiyorlardı.

Balık gözlü adam kadınların arkalarından baktı. Oturduğu yerin buzlanmış camına hohlayıp dışarı baktı. Kadınların aynı yere gidip gitmediğini görmek istiyordu, ama onları göremedi. Tramvay tekrar hareket ettiğindeyse arkasına yaslandı ve etrafındaki boş koltuklara bakındı.

Bir süre sonra, bilet kontrolüyle görevli adamın gelebileceğini düşündü ve biletini hazırlamak istedi. Paltosunu yokladı ve bütün ceplerine bakıp biletini aradı, ama bulamadı. Bu ilk defa başına geliyordu ve hiçbir şekilde açıklanamazdı. Hattın bu son bölümünde bir kontrol görevlisinin geleceği şüpheliydi, ama olur da böyle bir şey gerçekleşirse çok zor bir durumda kalacağı belliydi. Bu durum onu çok rahatsız etmişti. Tekrar tekrar bütün ceplerini aradı. Sonunda aramaktan vazgeçip bileti en son ne zaman elinde tuttuğunu hatırlamaya çalıştı, ama bu da bir işe yaramadı.

Derken bir süre sonra, büronun kapanmasıyla birlikte batmak üzere olan güneşin hâlâ tam olarak batmadığını fark etti; hatta tam tersine birazcık yükselmiş gibiydi. Bunu çok tuhaf buldu.

Tırnaklarıyla camdaki buz billurlarını kazımaya çalıştı ve dışarıya baktı. Villaların, küçük ve ahşap evlerin, büyük bahçelerin önünden geçiyorlardı. Bahçelerden birinde üzerlerinde incecik yazlık giysilerle salıncakta sallanan çocuklar gördü. Balık gözlü adam bunun çok sorumsuzca olduğunu düşündü. Daha Ocak ayının yirmiüçüncü gününde idiler ve çocuklar kesinlikle soğuk alıp hastalanacaktı. Tam bunu düşünürken, dışarıdaki ağaçların yemyeşil, hatta bazılarının tamamen çiçekle dolu olduğunu gördü. Üstelik ileride bir yerde, çiçek dikmek için bir alan ayrılmıştı. Oradaki çimenlerde erkek bir geyik yatıyor, ama bu geyiğin alnında boynuz yerine canlı ve sık yapraklı dallar görülüyordu.

Neredeyse onaltı yıldır bu hatta gidip geliyordu, ama

daha önce burada böyle bir anıtın olduğunu hiç fark etmemişti. Ayrıca şu an tramvayın tam olarak nerede olduğunu söyleyebilmesi de mümkün değildi. Paltosunun kollarındaki düğmeleri çözdü ve saatine baktı. Birkaç günlüğüne saatinden vazgeçmeyi göze alıp onu mutlaka tamir ettirmeliydi. Bu durum ona çok zor geliyordu, çünkü o dakikası dakikasına planlı ve programlı yaşayan bir insandı. Saatinin tokasını açıp kolundan çıkardı ve kulağına dayayıp hafifçe salladı. Tam da bu sırada saat durdu.

Tramvay sürücüsüyse sanki kayıp zamanı telafi etmek istercesine duraklarda hiç durmuyor ve uzun bir süredir aşırı hızlı gidiyordu. Balık gözlü adam bunu da hiç mantıklı karşılamamıştı.

Bir süre sonra camlardaki buz tabakası erimeye başladı. Eriyen küçük buz parçaları aşağı doğru akıyor ve yer yer üst üste birikip düşüyorlardı. Tramvay şimdi de bir ormanın içinden geçiyordu. Oldukça gelişmiş durumdaki bitkilerin arasında fundalıklar, ağaç yüksekliğine erişmiş tuhaf yabani otlar ve palmyeler göze çarpıyordu. Balık gözlü adam acaba yanlış hatta mı gidiyorum, diye kuşkulandı, ama bu mümkün değildi, çünkü onun bindiği istasyonda altıncı hattın dışında hiçbir hat yoktu ki. İstisnai bir durum olması bile imkânsızdı. Arkasına yaslanıp bekledi.

Kısa bir süre sonra vahşi bir at kişnemesi duyarak korkuyla sıçradı. Tramvayın hemen yanında beyaz bir at koşuyordu. Hem de tam onun penceresinin yanında ... Doğu usulü eyerlenmiş ve yine aynı şekilde başına bir de başlık takılmıştı. Yeleşi ve kuyruğu rüzgârda uçuşuyor-

du. Zaman zaman dalların ve çalılıkların arkasında birkaç saniyeliğine kayboluyor, ama sonra yeniden tramvayın yanında beliriveriyordu. Balık gözlü adam hayvanın ne zamandan beri böyle koştuğunu bilmiyordu. Ama sonra bunun kendi sorunu olmadığını düşündü ve bununla hiç ilgilenmeme kararı aldı. Ama beyaz at daha uzun süre boyunca tramvayın yanında koşacak gibi görününce dayanamayıp ayağa kalktı ve arka platforma gidip hayvanı birtakım el kol hareketleriyle uzaklaştırmaya çalıştı. Başarılı olamayınca kapıyı açmayı bile denedi. Oysa kapı, yolculuk sırasında kapalı duran otomatik kapılardan-
dı. Buna rağmen kapıyı biraz sarstıktan sonra açtığında içeriye sıcak ve nemli bir hava giriyordu.

Beyaz at, açık kapının ardında duran adamı fark ettiğinde hemen ona doğru yaklaştı ve adamın kolayca eyerin üzerine atlayabileceği mesafeye kadar tramvaya yanaştı. Neredeyse tramvaya değmek üzereydi. Balık gözlü adam atı tekmelemeye çalışarak kollarını ona doğru sallıyor ve bir yandan da bağıırıyordu: "Git buradan! Hemen kaybol!" Bununla birlikte asıl korkusu, beyaz atın tramvayın altında kalması ve tramvayın uzun bir rötör yapmasıydı. Polislerin kazanın raporunu tutmaları beklenecek ve bu yüzden de saatlerce orada öylece oyalanmaları gerekecekti. Ama bütün çabaları, yalnızca hayvanın ona daha da yaklaşmaya çalışmasına neden oluyordu. Sonra birden aklına bir fikir geldi; iki parmağını ağzına götürüp keskin bir ısıık çaldı ve at bir an geride kaldı. İyice tutunup belinden hafifçe dışarı eğildi ve oldukça geride kalmış hayvanın nasıl da kulaklarını kısıp panik dolu bir

korkuyla dişlerini gösterdiğini gördü. Bunun üzerine yerine döndü ve oturdu.

Bu arada camdan görünen manzara da değişmişti. Şu anda geçtikleri yer, yanmış bir bozkırdı. Bazı yerlerde çimenler hâlâ kor halinde yanıyor ve hafif hafif dumanlar tütüyordu. Biraz uzakta, mahkûmlardan oluşan bir alay gördü. Çubuklu kıyafetler içinde, açlıktan perişan olmuş bu insanlar korkunç bir görünüm sergiliyordu. Muhtemelen yerdeki kordan yanmamak için yüksek payandalar üzerinde yürüyorlardı. Ceketini çıkarıp itinayla yanındaki koltuğun sırt kısmına serdi. Güneş tam tepeye ulaşmış ve sıcaktan ağzı kurumuştı. Bir şeyler içmek istiyordu, ama bunun için eve gidene kadar sabretmeliydi. Artık bundan sonra çok süreceğini zannetmiyordu.

Kısa bir süre sonra tramvay oldukça yavaşladı; uçsuz bucaksız bir fabrika kompleksinin yanından geçmeye başlamıştı. Fabrika terk edilmişti ve içeride hiçbir hayat belirtisi görünmüyordu. Binanın tüm pencereleri kırık; çatısı delinip yer yer çökmüştü. Hattın bu bölümündeki tramvay yolu da rayların çıkardığı dayanılmaz gürültü ve çarkın sert hareketlerinden de anlaşıldığı gibi oldukça zarar görmüş bir haldeydi.

Fabrika enkâzında balık gözlü adamı fark edebilecek tek kişi örülmüş sakalı yere kadar uzanan, iriyarı bir ihtiyardı. Parıldayan güneşin altında, beyaz fayanslarla döşenmiş bir alanın tam ortasında durmuş, tramvaydaki adama el sallıyordu. Uzun işaret parmağıyla, diğer eliyle havaya doğru kaldırdığı bir kabağı işaret ediyor; bir yandan da bağırarak bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Anlat-

mak istediği şey, dudaklarını yuvarlak yaparak söylemeye çalıştığı tek heceli bir sözcüğe benziyordu. Ama balık gözlü adam rayların şiddetli gürültüsü yüzünden ihtiyarı bir türlü duyamıyordu.

Tramvay tekrar hızlandı. Bu kez alabildiğine kumla, yer yer de taşlar ve dağınık duran kayalarla kaplı bir çölden geçiyordu. Balık gözlü adam tramvayın başka bir yola geçiş yaparak ilerlediğini düşündü. İleride bir yol çalışması olmalıydı ve bu yüzden de tramvay şerit değiştirmişti herhalde. Bunları düşünürken, bir yandan da susuzluğunun dayanılmaz bir hal aldığını hissetti. Öyle ki, nefes almakta bile zorlanmaya başlamıştı. Bir süre sonra bilincini neredeyse kaybetmiş bir halde uykuya daldı.

Yeniden kendine geldiğinde hava oldukça serinlemişti. Güneşin ufka, gözle görülür şekilde doğuya yaklaşmış olduğunu fark etti. Birdenbire hüngür hüngür ağlamaya başladı. Gözünden hiç yaş gelmiyor olsa da hıçkırıklarının şiddetinden sarsılıyordu. O ana dek takındığı sakin ve umarsız tavır bir anda kayboluvermişti. Taşıtlar idaresine, bugün mutlaka bir şikayet mektubu yazacağına dair kendi kendine söz vermişti, ama artık bunun da bir işe yarayacağına inanmıyordu. Bu itirafı dehşetle kabul etti. Kendini tamamen çaresiz hissediyordu. Paniğe kapıldı. Aniden ayağa fırladı ve tramvay aşırı hızlı gittiği için dengesini kaybedip ön platforma doğru savruldu. Camların arasından tramvay sürücüsünü görmeye çalıştı, ama cam tamamen toz kaplıydı ve görüşü engelliyordu. Kimseyi görmediği halde bağırıp çağırıyor ve elleriyle cama vuruyordu. Tam o sırada gözü imdat frenine ilişti. Frene bü-

tün gücüyle asıldı. Böyle bir durumda bunu yapmayacaktı da ne zaman yapacaktı ki? Korkunun verdiği güçle yeniden asıldı, ama hiçbir şey olmadı. Aynı şeyi defalarca tekrarladı. Öyle ki, artık kolu kopacak hale gelmişti. Bu sefer diğer koluyla asılmaya devam etti. Bir süre sonra öfkesi tamamen kontrolden çıktı ve öyle bir asıldı ki kırmızı kulp elinde kaldı. Çocuk gibi yüksek sesle ağlamaya başlayarak kulpu yere fırlattı. Bir süre sonra yerdeki kulpa uzun uzun baktı. Ağlaması, ara ara kuru bir şekilde iç çekmeye dönüştü ve bir süre sonra tamamen sakinleşti.

Yerine geri döndü ve boş bakışlarla yanından geçip giden, monoton ıssızlığa baktı. Bir süre sonra uzun zamandan beri gördüğü ilk canlı varlığı gördü. Bu, gümüş rengi parlak bir üniforma giymiş bir astronottu. Elindeki halatın ucundaki danayı çekmeye uğraşıyor, ama dana karşı koyuyor ve ilerlemek istemiyordu. İkisi, beraber uçsuz bucaksız bir gölge çiziyorlardı toprağa. Hepsi buydu.

Birdenbire tramvay iyice yavaşladı. Balık gözlü adam heyecanla yerinden fırladı, çabucak ceketini kapıp şapkasını taktı. Kapısı hâlâ açık duran arka platforma doğru koşup aşağı atladı. Tramvayın süratini hiçe saymıştı, ama anlaşılan, henüz erken bir vakitte aşağı atlamıştı. Taşların üstüne düştü ve ayağı dolaşıp tökezledi. Dakikalarca yerde yattı. Kendini toparladığında, bu sonsuz ovanın ortasından evine kadar yürüyebilmesinin imkânsız olduğunu düşündü. Gördüğü kadarıyla nerede olduğunu kesinlikle bilmiyordu. Ayağa kalktığı anda tramvayın çok da uzaklaşmamış olduğunu gördü. Hatta hızını daha da yavaşlat-

miş gibiydi. Bunun üzerine tramvaya doğru koştı, ama bu kez de tramvayın hızı artmaya başlamıştı. Bütün gücüyle koşarak en son basamağa ulaşmayı başardı ve sürüklenerek kendini yukarı doğru çekti. Emekleyerek aracın içine girdi. Nefes nefese kalmıştı. Uzun süre boyunca yüzünü kollarının arasına almış ve büzülmüş bir halde kirli yerde öylece yattı.

Kendini yeniden kalkacak güçte hissedinceye dek aradan uzun bir süre geçmişti. Dikkatle dizlerini ve dirseklerini gerip kalkmaya çalıştı. Giysilerinin büyük bölümü yırtılmış, pantolonunun sol bacağı ve dizine dek kan içinde kalmıştı. Şapkası ve ceketiyse görünüşe göre kaybolmuştu.

Açık kapıya doğru yöneldi ve gözlerini kapayarak, güçlü bir şekilde esen rüzgârın terden ıslanmış yüzünü serinletmesine izin verdi. Artık kendini tamamen bırakmaya karar verdi. Her şeyi anlıyordu. Başına gelen her şey aslında onun olmasını istediği şeylerdi.

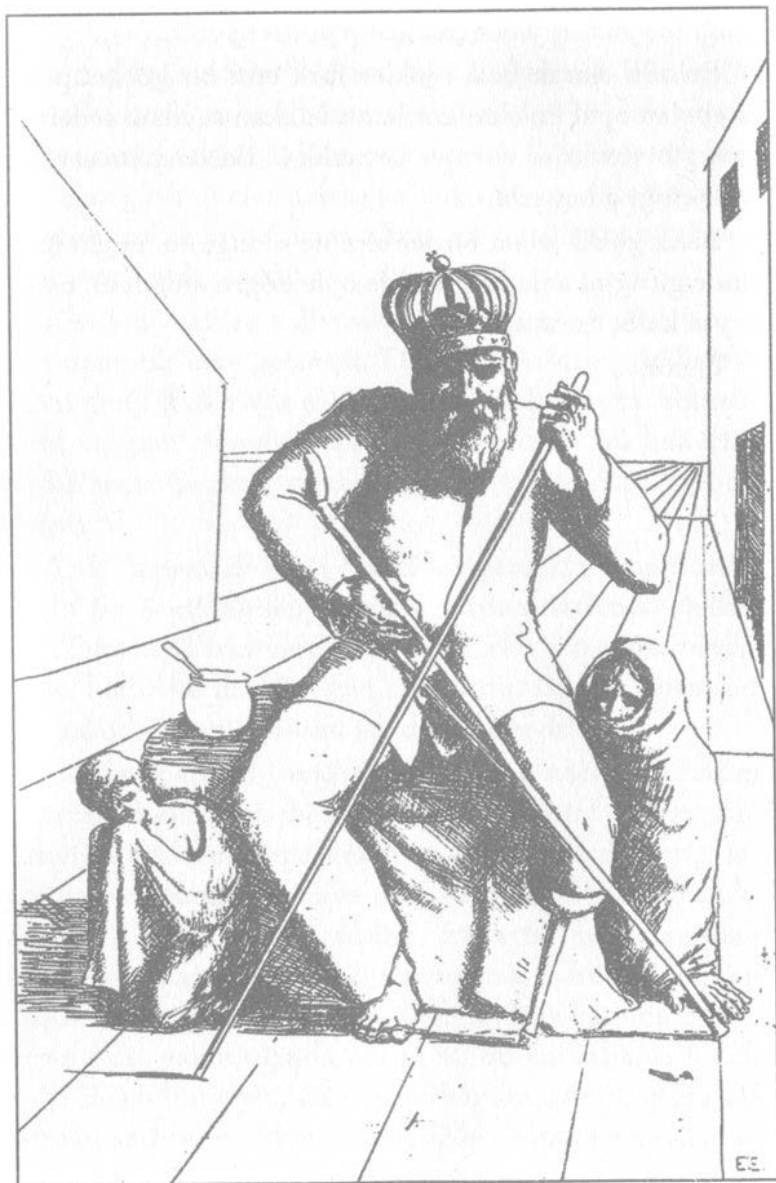
Güneş doğudan yavaş yavaş batmak üzereydi. Başını kapıdan dışarı çıkardığında güneş gözlerini kamaştırdı. Elleriyle gözlerini kaparken tramvayın üstünde gittiği şeyin ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. İlk bakışta ufuktaki ince şeridi uzak sıradağlar zannetti, ama sonradan bunun yaklaşmakta olan bir fırtınanın işareti olduğunu düşündü ve yağmur yağacak diye sevince kapıldı. Sonra biraz daha yaklaştığında gördü ki, bu karanlık şerit çok daha farklı bir şeydi; kasırgalardan altı üstüne gelen bir ormanı andırıyor, ufkun üzerinde kocaman perdelerin oluşturduğu bir duvar gibi yükseliyor ve sürekli olarak bir

aşağı bir yukarı yavaşça alçalıp yükseliyordu.

En son olarak bazı renkler fark etti; bir görünüp bir kaybolan opal kuleler, kor halinde akan saydam sedekten cam gibi duvarlar ve ... ve beyazlık ... Başlangıçta şimşek zannettiği o beyazlık ...

Balık gözlü adam birdenbire ne olduğunu, neyin üzerinde gittiğini anladı! Hem de öyle doğru anladı ki, neredeyse kalbi duracaktı:

Deniz ...

DAĞLARIN ÜSTÜNDEKİ LÜKS GENELEV, BU GECE SOĞUK BİR IŞILTIYLA PARLIYORDU. Binlerce ışık yılan gibi kıvrılarak titreşiyor ve küçük fenerler etrafı çalgılı bir meyhane gibi aydınlatıyordu. Işık yoksulların yaşadığı arka bahçelere ve karanlık sokaklara kadar ulaşmış, oralar bile aydınlanmıştı. Oysa oralar da hiçbir zaman ışık olmazdı. Mahallelerine gelen bu ışıklar yüzünden yoksullar büyük bir meraka kapılmış ve olup biteni anlamaya çalışıyorlardı. Kirli köşelerde, eskiden kalma kocaman kapı girişlerinde, evlerin kapılarının önlerinde ve pencere oyuklarında sayısız yüz itişip kakışıyor, duvarlara kimi küçük kimi büyük, ay yüzlü ya da avurdu çökmüş sayısız yüz yansıyor. Hep birlikte mantar şeklindeki kulelere, oradaki kocaman yapının kalın duvarlarına ve çifte kubbesine bakıyorlardı.

Aralarından yalnızca birkaçı beyaz, uzun yelesi atı fark etti. At görkemli bir şekilde donatılmış ve eyerlenmiş bir halde lüks geneleve doğru ilerliyor; sanki toynakları kurşundanmış gibi son derece yavaş ve yorgun bir şekilde gidiyordu. Baş, taşımak için çok ağırmışçasına yere

doğru eğilmişti. Atın üzerinde giysileri paramparça olmuş ve başında kâğıttan bir taç taşıyan, tek bacaklı bir dilenci oturuyordu. Yüzü acıdan yıpranmıştı.

“Kraliçemizin düğün töreni yapılacak,” diye fısıldadı bazıları, “işte bu da damat.”

“Ama onun zaten bir kocası yok mu?” diye yanıtladı diğerleri.

“Bu sizi hiç ilgilendirmez,” dedi bir başkası. “Sonuçta o patroniçe”.

Bazılarıysa şöyle diyordu:

“Kocasını şu ana dek gören oldu mu ki? Belki de kocası yoktur.”

Konuşanlar derhal susturuldu. Böyle konuşmalar yapmak tehlikeliydi, çünkü kraliçe her şeyi duyar ve kendisiyle alay edilmesine asla izin vermezdi.

Atlı büyük bir vulvaya benzeyen genelevin parlak nikkelden kocaman kapısına geldiğinde, beyaz at kendiliğinden durdu. Ziyaretçiyi karşılamaya kimse gelmemişti. Üstelik hiçbir ses de duyulmuyordu. Işıl ışıl parlayan bina sanki terk edilmiş gibiydi. Dilenci eyerden indi ve cilalanmış tahtadan yapılmış koltuk değneklerini asılı durduğu yerden alıp merdivenleri çıkmaya başladı.

Binanın içinde her şey kömür siyahıydı. Bu, parlak metal bir maddeydi. Duvar ve örtüler bir damağın yüzeyi gibi hafifçe dalgalı, zeminse birbirine düğümlenmiş damarlar gibiydi. Boru ve deliklerden şiddetli bir şekilde aşağı yukarı inip çıkan küçüklü büyüklü pistonlar vardı. Onlar inip çıkarken derin bir soluma ya da boğuk bir in-

leme sesi, bazen de keskin bir gıcırta ve tıngırtı duyuluyordu. Kalın ve parlak direklerde yuvarlak manşetler aşağı yukarı hareket ediyor veya tulumba benzeri nesneler dev sıırıkları derin kuyulara iterek merdivenlerden aşağı indiriyorlardı. Hava, sıcak metalin etrafa yaydığı koku yüzünden oldukça ağırdı.

Başka odalarda, içindeki akışkan sıvıları belli aralıklarla oluklara ya da oval duvar deliklerine akıtan ve daha sonra kapanan kocaman üfleçler vardı. Koltuk değnekli adam, duvarları ve zemini kayganlaşmış ve sürekli hareket halinde bulunan, boru şeklindeki upuzun bir geçitten geçerken fazlasıyla zorlandı. Sonra da karşısına çıkan dallı budaklı, yontulmamış sütunların bulunduğu dev bir alanda yolunu şaşırdı. Artık nereye yönelmesi gerektiğini hiç bilmiyordu.

Birdenbire öne doğru biraz eğik bir gölgeyle karşılaştı. Yaşlı bir adamın gölgesiydi bu. Adam küçük gözlerinin arasından sınırmışçasına ona bakıyordu. Sonra boğuk bir sesle sordu:

“Çağırılan kişi sen misin?”

Dilenci başını sallayarak onayladı.

“Gel!” dedi yaşlı adam ve dışarı çıktı.

Epey uzun bir yol boyunca yürümelerinin ardından tam ortasında etrafı fenerlerle aydınlatılmış, yüksekliği yaklaşık göğüs hizasında ve boks ringi tarzında yuvarlak bir platformun olduğu kocaman, bomboş, karanlık ve yuvarlak bir salona ulaştılar. Platformun ortasında nikel parlaklığında bir ameliyat koltuğu vardı ve üzerinde de

“Patroniçe” oturuyordu.

Kimse onun yüzünü henüz görmemişti, çünkü yüzünde her zaman çelikten bir maske olurdu. Başı tamamen saçsızdı. Fildişi gibi pürüzsüz cildi, olabilecek en mükemmel görünümdeydi.

Küçük adam platformun önüne geldiklerinde alçak sesle öksürdü.

Kadın başını kaldırıp çelikten gözkapaklarını açtı ve yeşile çalan gözleriyle dilenciye inceledi.

“Yakına gel!” dedi, halsiz ve uyuşuk bir şekilde. “Yukarıya, yanıma gel!”

Sesi yumuşaktı, pürüzsüzdü ve tarifi mümkün olmayacak şekilde estetikti.

Küçük adam dilenciye platforma çıkmasında yardım etmek istedi, ama o bu yardımı sert bir el hareketiyle reddedip sessizce yerinde durdu.

“Demek hâlâ benim önümde tetikte davranıyorsun, öyle mi?” Kadın kalktı ve kürsünün kenarına geldi. Doğrudan dilencinin önüne gitti ve yüksekten ona doğru baktı. Kadından gelen sıcak metal kokusu sersemletecek derecede yoğundu.

“Sevgili karını kim hapse gönderdi?” diye yumuşak bir tonda sordu.

“Sen, Kraliçem.”

“Kim çocuklarını kandırıp sana karşı kışkırttı?”

“Sen, Kraliçem.”

“Bacağını nasıl kaybettin?” diye son derece kibar bir şekilde sordu. “Kim seni dilenecek hale getirdi? Kim sen-

den her şeyini aldı ve seni bu sefil hayata itti?"

"Sen, Kraliçem."

Kadın başını eğip sessizce güldü. "Ve sen hâlâ benim önümde tereddütlü davranıyorsun."

Adam başını kaldırıp kadının gözlerine baktı.

"Tacını sayemde aldın," dedi dilenci yavaşça, "ve seni düşmanlarından koruyan kişi de bendim. Hatırlıyor musun?"

Küçük adam öksürdü. Kadın sert bir baş hareketiyle ona uzaklaşmasını emretti. Küçük adam da hemen itaat etti ve büyük salonun karanlıklarında bir anda kayboluverdi.

"Hayır, hatırlamıyorum," dedi sonra, "ama belki de öyle olmuştur. Yine de Kraliçene karşı görevini tam olarak yerine getirmedi."

Dilenci başını salladı.

"Bir yemin etmiş olduğum için öyle yaptım. Ama şimdi bunun üzerinden çok zaman geçti. O günlerde ikimiz de henüz gençtik."

"Hiç de nazik değilsin" dedi kadın, sesinde alaycı bir tonla konuşuyordu.

"O zamanlar," diye hemen ardından ekledi adam, "sana inanıyordum."

"Ve şimdi artık bana inanmıyorsun, öyle mi?"

"Hayır."

"Neden yeminini kolayca bozmayı denemedin?"

"Yemin konusunda pazarlık olmaz. Yemin Tanrıya verilen bir sözdür."

“İnsan her şey için herkesle pazarlık edebilir,” diye yanıtladı Kraliçe. “Her şey için. Bu Tanrı için de geçerli. Onun da kendi fiyatı var, değil mi? Ve bu fiyat hiç de uygun değil.”

Bir süre sessiz bir şekilde öylece durdular. Sonra dilenci sordu:

“Neden çelik bir maske taşıyorsun? Bana yüzünü göster!”

Bu sanki gülünç bir istekmiş gibi güldü kadın.

“Bilmez misin, nasıl da utangacımdır. Özellikle sana karşı.”

Kürsüden aşağı atladı ve adamın önünde durdu. Adam başını aksi tarafa çevirince, onun çenesini kaldırarak gözlerine bakmaya zorladı.

“Dün kilisenin basamaklarında dilendiğini duydum, doğru mu?”

“Doğru, Kraliçem.”

“Ve duyduğum kadarıyla sana epey bağışta bulunulmuş, doğru mu? Bütün şehir, zengin ya da yoksul, gelip sana bir şeyler bağışlamış.”

Adam başını sallayarak onayladı.

“Ne kadar kazandın?”

“Çok,” dedi adam, “akşama doğru beş çuval dolmuştu.”

“Altın ve mücevher?”

“Onlar da vardı.”

Kraliçe aniden sırtını dönüp neredeyse duyulmayan bir sesle sordu:

“Seni seviyorlar, değil mi?”

Adam sustu.

“Seni neden seviyorlar? Açıkla bana!”

“Bilmiyorum.”

“Ama ben biliyorum,” dedi sertçe kadın.

“Yüce ruhunuz adına, lütfen susun, Kraliçem.”

“Yüce ruh mu?” diye şaşkınca tekrarladı kadın. Yavaşça adamın çevresinde dolaştı ve arkasında durdu.

“Yani” diye kulağına fısıldadı, “biraz olsun sana bu hayalini yaşatayım, öyle mi? Son varlığını da elinden alacağımdan korkuyorsun. Benim dilim keskindir. Ve şimdi onun kafasını koparacağım.”

Adama arkasından sarıldı ve çıplak bedeniyle ona iyice sokuldu.

“Hayır, hayır” dedi kadın, “bu doğru değil. Yalan söyledim. Korkma, sana hiçbir şey yapmayacağım. Yorgunum. Susuzum. Hastayım. Bana yardım et! Bana bir kez daha yardım et, bunun için yemin etmiştin, lütfen!”

“Sana hiç kimse yardım edemez, Kraliçem. Kendin bile!”

Kadın aniden kendini yere attı, ayağına kapandığı adamın tek bacağına sıkı sıkı tuttu ve koltuk değneklerini çelikten dudaklarıyla öptü. Bir taraftan da ağlamaya devam ediyordu:

“Yapabilirsin! Sen, yalnızca sen bana yardım edebilirsin. Bana o sadakalardan biraz ver! Benimle paylaş onları! Biraz merhamet et! O kadar çok üşüyorum ki! Lütfen, öylesine yalnızım ki!”

Adam kadının fildişi benzeri tenine baktı, saçsız ve pürüzsüz başına dokunmak istedi, ama sonra elini geri çekti.

"Lütfen gaddar olma! Bir zamanlar beni sevmiştin!" Kadın artık bağırmaya başlamıştı: "İşte ayaklarına kapandım ve sana yalvarıyorum. Anlamıyor musun, daha önce hayatımda hiç kimseye yalvarmadım. Ama şimdi yalvarıyorum. Aldığın o sadakaların en küçüğünü, en değersizini bana ver, lütfen. Bir kez olsun bedava alınmış bir şeye beni ortak et, lütfen!"

Bir süre yalnızca kadının şiddetli öksürük sesleri duyuldu ve sonra adam sakın bir sesle şöyle dedi:

"Şu an alabileceğinden çok daha fazlasını zaten yeteri kadar aldın, Kraliçem. Ama artık benden başka hiçbir şey alamazsın ve ben sana daha fazla bir şey veremem. Çünkü ben her şeyimi verdim zaten."

Kadın ayağa fırladı ve döndü:

"Kime?"

Dilenci gülümsedi ve yüzü daha genç göründü.

"Yoksullara. Kime olacak?"

Kadın yavaş yavaş döndü ve sırtı merdiven sahanlığına dönük olarak yere oturdu. Adam kadının hareketlerini inceliyordu. Kadın oturduğu yerde, sanki soğuktan donuyormuş gibi iyice büzülmüştü.

"Fakirler," dedi buruk bir sesle, "hayırseverliğin rahatlatıcıları! Bu Tanrısal özelliği nasıl kazandığını bana açıklayabilir misin? Neden o yerde ve gökte böylesine imtiyazlı? Sizler için, senin için, Tanrı için ve tüm sizin

gibiler için bu durum ne kadar da kolay! Sanki dünyada yoksulluktan daha büyük bir elem yokmuş gibi! Ne yapacaklarmış ki o hediyeleri? Birkaç gün karınlarını dolduracak ya da bir meyhane köşesinde zilzurna sarhoş olacaklar. Geri kalanını da benim “kızlar”ıma harcayacaklar. Sonra ne olacak? Ellerindeki her şey bitecek ve sanki hiçbir şey almamış gibi olacak. Sen yoksulluğun çaresinin olmadığını bilmiyor musun?”

“Evet,” diye yanıtladı adam, “tıpkı eksik bir bacak gibi.”

Kadın sessiz kalınca bu kez adam sordu: “Peki, sen onlarla ne yapardın?”

“Ah, ben!” dedi kadın, sesi öfkeliydi, “nihayetinde ben yalnızca bir Kraliçeyim! Ne yapardım biliyor musun? Onları her zaman üzerimde taşır ve onlarla ısınıp karanlıklarla dolu evimi aydınlatırdım.”

“Zavallı Kraliçem!” dedi adam.

Kadın adama baktı, ama adamın yüzü, tıpkı kadının çelik maskesi gibi kapalı bir kutuydu sanki. Kadın ayağa kalktı.

“Ama soğuk benim içimde değil,” diye bağırdı kadın, karanlık salonun içine doğru, “ben ateş akıtan bir lavın yıldızıyım. Ama çevremi saran uzay bomboş ve soğuk. Ve benim kucakladığım her şey kül oluyor.”

Sözcükleri yankılanıp geri döndü ve uzaklarda yankılanmayı sürdürdü. Dilenci yeniden sessizlik olana dek bekledi ve ardından tekrar kısık bir sesle konuştu:

“İki şey tutuyorum. Birini seçebilirsin.”

Kadın öfkeli bir şekilde yaklaştı. Adam sıcak metali ensesinde hissetti.

“Göster!” diye fısıldadı kadın.

“İşte, bu benim ahşap dilenme kâsem,” dedi ve parçalanmış ceketinin cebinden çıkardı, “onu uzun zaman önce kaybetmiştim. Biri geri getirdi.”

Elindeki kâseyi kadına doğru uzatmıştı. Kullanılmaktan iyice eskimiş görünen kâsenin kenarına, zar zor okunan birkaç sözcük işlenmişti. Kraliçe heceleyerek okudu: *Sabır ve alçakgönüllülük*. Başını salladı.

“Bu bana göre değil. O tamamen sana ait. Diğerine bakayım!”

Dilenci aceleyle kaseyi tekrar ceketinin cebine soktu ve gömleğinin yakasından ucunda altın bir madalyon asılı incecik bir zincir çıkardı. Zincir, ortasında bir boncuk bulunan minicik cam bir kap taşıyordu. İçindeki bir damla koyu sıvı titredi.

“Ne olduğunu bilmiyorum,” dedi dilenci, “ama belki insana iyilik getiriyordur.”

Kadın adamın boynundaki zinciri ani bir hareketle kopardı, sonra uzun süre hareketsizce kaldı ve dik dik boncuğa baktı.

“İşte sonunda bir yanıt geliyor” diye fısıldadı kadın, kıs kıs gülerek. Ardından gülmeleri daha da şiddetlendi, en sonunda delirmiş gibi sağa sola sallanıp yüksek sesle bağırmaya ve kahkahalar atmaya başladı. Derken birdenbire kahkahalarını yarıda kesti ve merdiven sahanlığına tırmandı.

Dilenci başını kaldırdı ve kadına doğru baktı.

“Kraliçemiz neden gülüyor acaba?”

“Tanrının şaka anlayışına gülüyorum. O muhteşem bir şakacı, bunu biliyor musun? Bu boncuğu bana şeytan hediye etmişti; o günlerde ona inanırdım. Çocuktum o zamanlar. Sonra ondan kurtulmayı denedim ve kaynayan bir volkana fırlattım. Bak, şimdi bana geri döndü, nasıl dilenme kâsen sana geri döndüyse.”

“Yani bu ne demek?”

Kadın tahtına oturdu ve hırsıyla geriye doğru yaslandı.

“Anlayacağın, bu şey iyilik getirmiyor, zavallı dostum. Her ne olursa olsun, senin sandığın gibi değil. Bu minicik cam kapta bu dünyaya ait olmayan ve bu yüzden de tüm dünyayı yok edebilecek bir şey var. Bu küçücük damlacık yeryüzündeki bütün hayatı silip ortadan kaldırmaya yetebilir. Yani dünya o kadar kırılgan ki, bu boncuk bile onu kırmaya yetebilir.”

Kadın zincirdeki madalyonu önünde sarkıttı ve yakıcı bakışlarla inceledi.

“Verimliliğini topraktan alıyor. Artık hiçbir ana rahmi doğurmayacak ve her tohum ölecek. Ve her şey kısırlaşıp verimsizleştğinde, o zaman belki cinsiyetler de ortadan kalkacak. Belki son bir insan olacak ... Ama belki de çok yaşlı olacak. Belki o fani, ölümsüzlüğün sırrını keşfeden kişi olacak. Ama tek başına olacak ... Ölmek isteyecek, ama ölüm gelmeyecek. İnsanlık kitabının son bölümünü tek başına yazacak ve bu şöyle olacak: En sonunda insan gökyüzünü ve yeryüzünü yok etti. Yeryüzü ıssız ve bom-

boştu, derinlerden gelen bir karanlıkla kaplıydı. Ve son insan şöyle bağırdı: Keşke ışık olsaydı! Ama her yer karanlık kalmaya devam etti. Son gecedен sonra bir daha hiç gündüz olmadı.”

Zincirdeki madalyonu şiddetli bir şekilde döndürmeye başladı. Bir süre sustuktan sonra yeniden konuştu:

“Yine de hediyen için teşekkür ederim.”

Dilence yere eğilip ölü gibi hareketsizce durdu. Kadın onu izledi. Göz kamaştıran fener ışıkları, çelik maskesinin üzerinde ışıldıyordu.

“Yapacak mısın bunu?” diye sordu adam. Dişleri birbirine vuruyordu.

“Ona sahip olduğumda” diye yanıtladı kadın, “onu yapacağım.”

“Ne zaman?”

“Zamanı geldiği zaman.”

“Seni ondan bir şey alıkoyabilir mi?”

Kadın zincirle oynamayı durdurmuştu ve bir süre düşündü.

“Beni seviyor musun?” diye sordu.

“Bunu yapamam; seni kimse sevemez.”

Kraliçe fildişi rengi bedenine şefkatle dokundu.

“Ya Tanrı?”

“Tanrı da sevemez. Aksi takdirde sen, sen olamazdın.”

Kraliçe kısa ve alaycı bir kahkaha attı.

“Bu kadar çabuk terk ettiği için berbat bir sevgili, değil mi?”

Dilenci başındaki kâğıt tacı çıkardı ve buruşturdu.

“Sen Tanrı’ya küfrettin.”

“Tanrı bana küfretmiş olduğu için olamaz mı?” diye yanıtladı Kraliçe.

Dilenci çabalayarak doğrulmaya çalıştı. Birçok defa koltuk değnekleri kaydı ve arka arkaya yere yığıldı. En sonunda tamamen doğrulmayı başarabildiğindeyse şöyle sordu:

“Artık beni azledecek misin, Kraliçem?”

“Daha değil” diye yumuşak bir tonla yanıtladı kadın. “Senin hakkında bilmek istediğim başka bir şey daha var. Bana karşı koyabilen tek kişi sen oldun, şu anda bile. Ortadan kaybolmadın. İntihar etmedin. Söylesene, bunu nasıl başardın?”

Adam ne söyleyeceğini bilmiyordu ve sonunda şöyle dedi:

“Bana Tanrı yardım etti.”

“Evet, evet” dedi Kraliçe, biraz sabırsızca, “senin inançlı olduğunu biliyorum. Dert çektiğini de biliyorum. Ve ben, biliyorum ki acı çekmekten dahi acizim. Bunu demek istiyorsun, değil mi? O yüzden şimdi sana sırrımı açıklayacağım. Ve bil ki, bu yalnızca sana açıklanan bir sırdır. Şu andan itibaren bu sırrı oradan oraya taşıyacak sın. Ve ben de bu şekilde ortadan kaybolacağım. Sen titriyor musun?”

“Çok ürkütücüsün, Kraliçem!”

“Senin Tanrın kadar ürkütücü değilim,” diye yanıtladı kadın. “Ama şimdi ikinizi de rahat bırakacağım. Bu şeh-

ri ve onu aptal yerine koyduğum, yatağımdan oluşan bu krallığı terk edeceğim. Kendime daha iyi bir sevgili bulacağım: Deneyimli birini; meydan okuyuşlarımla büyüyen birini. Hiçbir şeye sarılmayacağım, kucağıma çekmeyeceğim. Ve orası sonsuz olduğu için hiçbir şey beni hayal kırıklığına uğratamayacak. İşte o zaman beni unutabilirsiniz, çünkü ben de sizi unutacağım.

“Dinle, dün gece rüyamda O’nu gördüm. Evet, rüyamda Tanrı ile Şeytanın benim için kavga ettiğini gördüm. Görülmeye değerdi gerçekten de. İnan bana. Bütün gece dövuştüler. Ben de oturup tahtımdan seyrettim. Kimin yeneceğini çok merak ediyordum. Gün ağardığında üstünlüğü kim kazanmıştı, tahmin et? Neden sessizleştin? İşte sana söylüyorum. Elbette Tanrı.”

Dilenci başını sallayarak onayladı.

Kraliçe de başını salladı. “Galip gelen Tanrıydı. Aslında bu tahmin edilebilir bir şey, değil mi?” Kraliçe bir süre sustu ve sonra sessizliği bozarak yeniden konuştu. “Yalnızca ikisinden hangisinin Tanrı olduğunu bilmiyorum. Çünkü birbirlerinin ayna yansımalarıydılar, ama kimin kimin yansıması olduğunu anımsamıyorum.”

Dilenci konuşmayınca kadın devam etti:

“Şimdi gidebilirsin.”

Kadın yalnız kaldığında uzun bir süre boyunca hareketsiz etmeden öylece durdu. Sonra bakışlarını ilk defa gri giysili küçük adam tam önünde durup öksürdüğünde kaldırdı.

“İşıkları söndür!” diye emretti adama. “Hepsini!”

Ve kısa bir an düşündükten sonra ekledi:

“Ve öyle de kalsın!”

“Ne yapmak istiyorsun?” diye boğuk bir sesle sordu yaşlı adam.

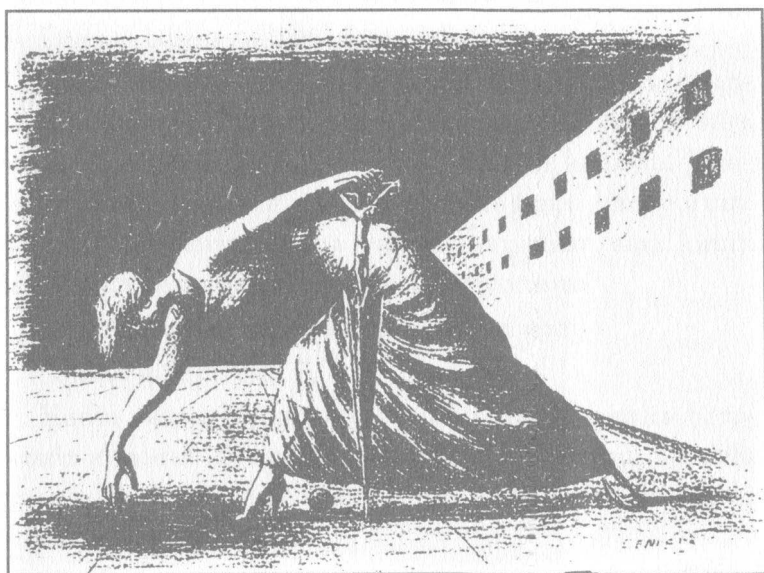
“Beklemek!” diye yanıtladı kadın.

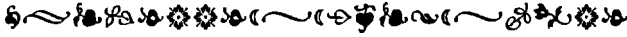
Yaşlı adam durdu ve kadına baktı.

“Neyi?”

Kadın artık ona cevap vermiyordu. Bunun üzerine adam da gitti.

Lüks genelevin ışıkları birbiri ardına söndü, ta ki adam ve bütün zevk şehri karanlığın içinde kaybolana kadar.

GEZGİN BÜYÜK GEZİSİNİ LİMAN ŞEHRİNİN SOKAKLARINDA BİTİRME KARARI ALMIŞTI. Böylece, kenar mahallelerinden saraylarına kadar ayrıntılı bir şekilde gezdiği onlarca şehre, bütün o köylere, çadır kentlerine, hatta çöllere ve balta girmemiş ormanlara yaptığı gezilere bir son vermiş oluyordu. Çin’de, dar yapılı yüksek bir binaya açılan kirli taş merdivenlere oturmuş, ellerini asasının üzerinde kenetleyip çenesini de ellerinin üzerine dayayarak, yalnızca bir şeyler izlemek için yoldan geçen arabaları ve tramvayları izlemeye başlamıştı. Saniyeler ilerledikçe, büyük gezisini sürdürme arzusu nu iyice yitiriyordu. Artık gezisiyle ilgili hiçbir ayrıntıyı düşünmeyeceğine dair kendi kendine söz verdi.

Dünyanın bütün mucizevi güzelliklerini ve sırlarını görmüştü. Tiamat Tapınağı’nda asılı duran mermer sütunları ve Manhattan’ın cam kulelerini çok yakından seyretmiş, Hod Adası’ndaki sihirli kan kaynağından içmişti. Buenos Aires kütüphanesindeki kör adamla, kader gerçeği hakkında sohbet etmiş, insanın hafızasını güçlendirdiğine inanılan Kraliçe Mrabatan’ın yüzüğünü parmağı-

na takmış ve daha önce hiçbir yabancınn adım atamadığı Eldiş şehrinin sokaklarında yürümüştü ... Detroit'in makine dairelerinden çelik sedye içinde taşınmış, Roma'nın büyük kanalizasyonlarının labirentimsi yollarından geçmiş ve gelecek üzerine kafa yorarak gecemişti. Kısaca sayısız yer görmüştü, ama dünyanın gizem dolu bu güzellikleri onu artık hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. Çünkü onun asıl istediğı şey farklıydı ve ona bir türlü ulaşamıyordu. Üstelik ne istediğini de bilmiyor, bu da diğer konuları onun için daha da anlamsız hale getiriyordu.

Eğer bu geziye hiç başlamamış olsaydı, en azından böyle bir gezinin hayaliyle yaşayabilirdi. Dünyanın bir yerlerinde, dilini yalnızca kendisinin anlayabildiğı varoluş bilmecesinin anahtarını bulabileceğı bir *işaretin* var olduğunu düşünüp bunun umuduyla yetinebilirdi. Ama şimdi, böyle bir şeyin gerçek olmadığını kendine itiraf etmek zorundaydı. Eğer bu dünya, parlak bir gümüş bileye gibi, kainatın sonsuz şekillerini ve kuvvetlerini yansıtıyorsa, o halde evrenin insanlığın yurdu olduğuna inanmak hata olurdu. Çünkü insanın varlığını evrenin varlığıyla bağdaştırabilecek hiçbir şey bulunmuyordu. Ama insanoğlu, en başından beri, 'evrendeki küçük yabancı' olarak değerlendirilecek olursa, o zaman da evren olağanüstü küçük oluyordu.

Gezgin hemen arkasında birinin varlığını hissedip ürktü. Arkasını dönüp baktığında, grili mavili sade bir elbise giymiş, koyu tenli Asyalı bir genç kızın durduğunu gördü.

Kız gezgine alçak ve mütevazı bir sesle saygıdeğer

Efendinin onun yetersiz hizmetini kabul edip etmeyeceğini sordu ve ardından ona ev kapısından taş merdivenlere kadar uzanan bir aracı, küçük ve yayvan çekçeği gösterdi. Gezgin, genç kız onu korkuttuğu için biraz sinirlenmişti ve ona bir randevu evine gitmeye niyeti olmadığını söyledi.

Küçük yapılı ve çocuksu bir narinliğe sahip olan kız çocuğu, yeni ay biçimindeki gözleriyle gezgine bakıyordu. Adamı anlamamış gibi görünüyordu. Aksine, adamın önünde yere kadar eğildi ve o şekilde bekledi. Mahcup tavırlarla bu ufak tefek çekçekin içindeki rahat ve güzel görünümlü el işlemesi yastıkları gösterdi.

Birlikte binaya girdiler, duvarları, yerleri ve tavanları farklı renklerde boyanmış, parlak cilalı taşlarla kaplı uzun bir koridordan geçtiler. Dekorasyonda kullanılan tüm aksesuarların ortak bir özelliği var gibi görünüyor ve her parçanın titizlikle seçildiği belli oluyordu. Etrafı saran çeşitli şekillerdeki ince işçilik, bakanların hayal gücünü harekete geçirerek, farklı yüzler ve görüntüler görebilme imkânı sağlıyordu. Duvarlara, yerlere ya da tavanlara bakan kişi, kendi hayal dünyasına uygun olarak, baktığı yerde sebze süslemeleri, hayvan figürleri, ateş etrafında dans eden insanlar, Çin figürleri, böcekler, insan bedenleri, gemilerle dolu dalgalı denizler, ejderhalar, kar çiçekleriyle dolu saraylar ve her yerini yosunların kapladığı virane haldeki şehir görüntüleri görebiliyordu. Ama gezginin dikkati, içinde bulunduğu durgun ruh hali yüzünden felce uğramış durumdaydı. Bu nedenle de şekillerden hiçbir anlam çıkaramıyordu.

Ama diğer salonlara doğru ilerledikçe dikkati yavaş yavaş açılmaya başladı. Şaşkınlıkla duvarlardaki işaretlerin şifrelerini çözmeye çalışıyordu. İlk başlarda daha yüzeysel olan şekiller, bu odalarda daha geniş alanlara yayılmıştı. Her yerde, doğanın sessiz güçlerini hayret uyandıran ilginç şekillere dönüştüren kayalıklar, sarkıtlar, dikitler, ağaç gövdeleri veya erimiş metal yığınları görülüyordu. Bütün bu eşyaların, tesadüfün iradeli bir oyunuyla oluşmuş olabileceğine inanmak bir hayli zordu. Aksine, ilk akla gelen, bütün bunların buraya bilinçli bir güç tarafından yerleştirilmiş olduğuydu. Kuşkusuz başka bir ihtimal düşünmek kadar akıl dışı bir şey olamazdı. Gezginin iç dünyasıyla, dışarıda gördüğü şeyler; yani ruhunda hissettiği şeylerle o anda gözlerinin önünde duran şeyler arasındaki sınır giderek birbirine karışmaya başlamıştı; ta ki gezgin artık bu ikisini birbirinden ayırt edemeyecek hale gelene kadar ... Artık dış dünyada gördüğü şeyleri kendi iç dünyası olarak algılamaya başlamıştı. Birdenbire kendisini, yani kendi bedenini, içten ve dıştan aynı anda görür gibi oldu. Öyle ki, sanki bedeni tesadüfen oluşmuş bir varlıkmiş ve ruhu da bu oluşuma dıştan bakıyormuş gibi bir hisse kapılmıştı. Gezgin bu düşünce yüzünden bir an korkuya kapıldıysa bile bu yalnızca heyecan ve coşku dolu bir ürpertiydi.

Gerçeği fark etmeye başladığı andan itibaren, gördüğü görüntülerin kendi dışında olan şeylere bağımlı olup olmadığı hakkında bir fikir yürütemiyordu. Bir salondan başka bir salona geçtikçe, dıştaki eşyaların gideerek daha da sadeleştiğini hissediyordu. Öyle ki, o anda

kendi içindeki gizli güç katlanarak artmış, yükseldikçe yükselmiş ve en sonunda bütün eşyaların görünümünü birbirine karıştırmıştı. Eskiyip buruşmuş bir kâğıt parçası, bir yumurta ya da bir kuş tüyü onu bambaşka alemlere götürüyor ve sanki bunların hepsiyle de o an ilk kez tanışıyor gibiydi. Kendisini hem bütün bunların sahibi hem de aynı zamanda sıradan bir yaratık gibi hissediyordu. Şu ana kadar gerçek olduğunu düşündüğü bütün şeylerin, aslında gerçek olmaya yalnızca şu an yaklaştığını fark etmişti.

Kendisine eşlik eden sessiz kız, onu siyaha yakın koyu renkte bir taşla örülmüş duvara yaklaştırdığında, düşünceleri zihninde çok daha iyi şekillenmeye başladı. Duvar da görülen farklı büyüklükteki sayısız kesite, tarif edilmesi fazlasıyla zor olan, çok sayıda farklı minyatürden yapılmış manzaraya baktı. Duvarda dağlar, denizler ve şelaleler, kayalıkların üzerinden akan küçücük çağlayanlar, sürekli hareket eden bulutların bir gölgeleyip bir gösterdiği ay ışığının ve şafağın yansımaları görülüyordu. Hepsi de birbirinden renkli görüntülere sahipti. Suyun oluşturduğu buhara isabet eden güneş ışığı gökkuşağı oyunlarının oluşmasına neden oluyordu. Ve en sonunda gezgin, su damlalarının çağlama sesini bile duyacak derinliğe ulaşmıştı. Sesler sanki çok uzaktan geliyor gibiydi. Gezgin su sesini daha da derinden algıladıkça, hafif ve hoş bir müzik sesi duyar gibi oluyordu.

“Bu da nedir?” diye soran gezgin, bir an kendi sesinden ürktü. Çünkü sesi bir anda fazlasıyla yüksek ve içinde bulunduğu ruh haline göre oldukça kaba bir tonla çık-

mıştı.

Genç kız gülümsedi ve yumuşak bir ses tonuyla gezginin sorusunu yanıtladı: “Çok saygıdeğer Efendimin duyduğu ses, kendisinin ileriki varlığının kesitlerinden başka bir şey değildir.”

Gezgin, kızın verdiği yanıtı anlayamamıştı, ama ne demek istediğini sorma ihtiyacı da hissetmiyordu. Tam aksine, kendisini tekrar o seslere bıraktı. Bir süre daha dinledikten sonra bir kez daha sordu:

“Yani,” diye fısıldadı gezgin, “bu müziği yalnızca ben mi duyabiliyorum?”

“Sizin ve benim dışımda hiçbir ölümlü bunu duyamaz” diye adamın kulağına fısıldadı genç kız.

Gezgin kıza baktı. “Peki, ama sen nasıl duyabiliyorsun?”

“Ben...” dedi kız, gezginin tam olarak duyamadığı kadar kısık bir sesle ve gözlerini yere indirerek devam etti, “ben Hiçkimseyim.”

Daha sonra beyaza yakın açık sarı renkteki bir duvarın önünde durdular. Duvarda dört yuvarlak levha asılıydı ve bunlardan üçü yan yana, diğeriye onlardan biraz daha yukarıda duruyordu.

Bu levhalardan birincisi, bakan kişide, sanki hareketli ve sulu bir yüzeye yukarıdan bakıyormuş hissi uyandırıyor; düzensiz beyaz satırları andıran gümüş rengi dalgalar durmaksızın sağa sola hareket ediyor ve bu dalgalar, sanki ileri doğru hareket ediyormuş gibi görünen, ama resmin orta yerinde hiç kıvıldamayan siyah renkli bir yı-

lanbalığı tarafından tam ortadan ikiye bölünüyormuş gibi duruyordu. Gezgîn sürekli değişen, ama aynı zamanda sürekli olarak aynı kalan görüntüyü hayret dolu bakışlarla izliyordu. Tam diğer levhaya dönüyordu ki, o anda ilk levhadan gelen bir mırıltı duydu. Bu bir insan sesi değildi, dalgaların uğultusunun oluşturduğu bir sestî ve sanki şöyle söylüyordu:

“Benî deniz var etti.”

Bu beklenmedik ses yüzünden gezgîn bir kez daha korkuya kapıldı. Ruhunun derinliklerinde bir yerde, tüm gördüklerinin anlamını kavradığını hissediyor, ama yine de bu anlamı bilinçli bir halde algılamayı başaramıyordu. Merak dolu bakışlarla yanındaki genç kıza baktı. Kız gülümseyerek başını öne eğdi. Gezgîn, sorularına yanıt alamayacağını hissettiği için susmayı tercih etmiş ve dikkatini birinci levhanın hemen sağında duran ikinci levhaya yoğunlaştırmıştı.

Kısa bir süre sonra bu levhanın içinde, aşağıya doğru giderek yoğunlaşan bir sis dumanının içinde kaybolan bir dağ zirvesi fark etti. Uzunca bir gözlemin ardından, dağın aslında kendisine doğru yönelip hafifçe öne eğilen bir insan figürü olduğunu anladı. Figürün gövdesi alışılmışın dışında bir uzunluğa sahipti ve kar beyazı uzun saçları başının iki yanından aşağı dökülüyordu. Yüzüyse erkek mi kız mı olduğu anlaşılmayan bir çocuğu andırıyordu ve yüzde yansıyan sükunet öylesine derindi ki, gezgîn, gözlerini kırparak bile bu görüntüyü bölmek istemiyordu. Levhadan gelen şu sözcükleri algılayana dek hareketsizce kalakalmıştı:

“Ben yaşlı bir çocuğum.”

Bu levhanın tam sağında ve aynı yükseklikte üçüncü bir levha daha asılıydı. Gezgin bu levhaya doğru yöneldiğinde, sanki cam bir duvardan hafif hafif dalgalanmakta olan bitkilerle dolu altın rengi bir su altı manzarasına bakar gibi oldu. Önplanda bir kunduzun başı görünüyor ve soldan sağa doğru hareket ediyormuş gibi görünen kunduzun burun deliklerinden hava kabarcıkları çıkıyordu. Öyle ki kunduz tam dalışa geçmek üzereydi sanki. Gezgin bu görüntüyü uzun süre derinlemesine inceledikten sonra suların altın rengi karanlığından şu sözcükleri algıladı:

“Denizi var edeceğim.”

Bu koca binada dolaştığı zaman içinde gezginde, kendisinin de yeni yeni farkına vardığı birtakım değişiklikler baş göstermişti. Bu levhalardaki görüntülerin karşısında duyduğu korku ve heyecanın oluşturduğu tuhaf bir ruh hali içine girmişti. Bu his, onun için son derece yeni ve alışılmamışın tamamen dışındaydı, ama hiç endişe etmiyordu. Çünkü içinde bir şeyler, onun aklını başına getirmiş ve ruhunda manevi bir denge kurmuştu.

Dördüncü levha yine sağ tarafta, ama diğerlerinden biraz daha yukarıda asılıydı. Bu levha diğerleri gibi yuvarlak değildi; kenarları girintili çıkıntılıydı, sanki aşınmış bir taş gibi görünüyordu. Üstünde de görülecek hiçbir şey yoktu, tamamen bomboştu.

Gezgin bu levhaya da, diğer üç levhaya baktığı gibi son derece dikkatli bir şekilde bakmayı sürdürdü. Epey

bir süre sonra fark ettiği tek şey, kendi içinde hissettiği değişimlerdi. Bedenine bu resmin boşluğundan yeni bir güç doluyordu sanki. Bu güç, tıpkı dipsiz bir kuyu gibi ruhunun derinliklerine nüfuz ediyordu. Gezgin bu levhanın da kendisiyle konuşmasını sabırla bekledi, ama boşunaydı. En sonunda genç kızın elini tuttu ve şöyle fısıldadı: “Neden susuyor?”

“Çoktan konuştu” diye yanıtladı kız.

“Peki ben niye duyamadım?”

“Siz de duydunuz, Efendim. Ama ne duyduğunuzu hafızanızda bulacaksınız.”

“Ama şu anda duymak istiyorum!”

“Efendim,” diye son derece kısık bir sesle yanıtladı, genç kız, “siz bunu istediğiniz sürece, nasıl böyle bir şey gerçekleşebilir? Bir şey istememek, ayırım yapmamak demektir. Ayırım yapmamak demekse görünmeyene bakmak ve duyulmayı algılamak demektir. Neden beni mutsuz etmek istiyorsunuz?”

O anda gezgin, nedenini tam anlamamasına rağmen utanmıştı.

“Sen çok fazla şey biliyorsun” dedi gezgin. “Nereden öğrendin bütün bunları?”

Kız gülümsüyordu. “Bu koleksiyonun utandırıcı bir şekilde sahibi olduğumda,” dedi.

Gezgin sustu ve uzun bir süre boyunca badem gözlü kızı inceledi. Alnının, burnunun ve dudaklarının inanılmaz düzgünlükteki hatlarına hayran oldu. Bir süre sonra kızın kolunu tuttu ve şimdiye kadarki Efendilerin dikka-

tinin belki bu değerli hazine için yeterli olmadığını, ama kendisine bu hazineyi göstermesi gerektiğini defalarca söyleyerek yalvardı. Derken ayağa kalktı ve daha önce badem gözlü kızın onun karşısında yapmış olduğu gibi, ama biraz beceriksizce ve fazlaca eğilerek reverans yaptı. Sonra İşaret ve Keramet'in son derece iyi yürekli sahibesinin onlara, o görgüsüz barbarlara karşı böyle iyi olmasını, bu gizli ve az rastlanır hazineyi paylaşmamasını söyledi. Kendisine yapmış olduğu bu teklifi saygı ve minnettarlıkla kabul ettiğini, ama kendisini bu hak edilmemiş onurlandırma için daha şimdiden yetersiz hissettiği konusunda ısrarcı olmak zorunda olduğunu söyledi.

Badem gözlü kız bütün bunları reddetti ve gezginin önünde eğildi; gezgin de kızın önünde eğildi, bunda ısrarcı oldu ve üstünlüğü elde etti. Küçük çekçek yerinde öylece kaldı. Kız, birçok misafiri kibarca parmak uçlarından tuttu ve iç salonlara, inanılmaz kıtalara ve şafağın söktüğü okyanuslara doğru sessizce ve yan yana gittiler.

YAŞLI DENİZCİ DİNMEYEN RÜZGÂRA O AK-
ŞAM DAHA FAZLA DAYANAMADI. Gözleri tuzdan
ve ufkun şok edici aydınlığı yüzünden yarı körleşmiş hal-
deydi. Ama bir yandan da bu çok anlamsızdı, çünkü ka-
ra hiçbir zaman görüş mesafesinde olmamıştı. İşte o ak-
şam denizci, gözcü sepetini, dönüşü olmayacak şekilde
terk etme kararı almıştı. Bunun nedeni de şu hiç dinme-
yen rüzgârdı.

Pirinç teleskopunu itinayla ceketinin içine gizledi ve
direğe geçerek inmeye başladı. Ara sıra dinlenmek ve el-
lerini ısıtabilmek için duruyor, sonra yine devam ediyor-
du. Bir yandan da aşağılara doğru bakıp güvertenin gö-
rünüp görünmediğini anlamaya çalışıyordu. Ama dev gi-
bi yelkenler görüşünü engelliyordu. Her türlü büyüklük-
te halat, ip, kalın sicim, kablo ve telin sarktığı kocaman
beyaz bez, rüzgârdan iyice kabarıp sağa sola savruluyor
ve etrafı kaplıyor; işte bu yüzden de başka bir şey göre-
bilmesi mümkün olmuyordu. Denizci aşağı inmeyi sür-
dürürken bu görüntüyü daha önce görüp görmediğini
hatırlamaya çalıştı. Ama biraz düşününce, yalnızca gözcü

yerinde geçirdiği uzun ve yalnız saatleri hatırladığını fark etti.

Hava birdenbire kararmaya başlamıştı ve bu, yukarı çıkışını daha da zorlaştıracaktı. Güverteye ulaşması muhtemelen gecenin geç saatlerini bulacak ve orada da herhalde bir nöbetçiye rastlayacaktı. Şikayetini ifade etmeyi düşündüğü kaptan, bu saatlerde büyük ihtimalle uyuyor olmalıydı. Söylentiye göre kalbinden sıkıntıları vardı ve bu yüzden de onu uyandırmak doğru olmazdı.

Yaşlı denizci, kaptanı ziyareti ertesi güne bırakmasının ve gözcü sepetine dönmesinin daha iyi olup olmayacağına düşünmeye başladı. Tam o sırada hiç beklenmedik bir olay oldu ve bu da denizcinin kafasındaki kasvetli düşünceleri bir anda unutmasına yol açtı.

Büyük yelkenlerin direklerinin üstünde ve denizcinin tam altında bir ip cambazının salına salına yürüdüğünü fark etmişti. Üzerinde renkli ve dar bir atlet, başında da üç garip perçemi olan kırmızı bir peruk vardı. İp cambazı ellerinde ağır, büyük bir denge sırtığı tutuyordu. Bu sırtığın iki ucunda terazi gözlerine benzeyen iki büyük sepet ve onların içlerinde de büyük bir kuşun ya da meleğin kanatları vardı. Tıpkı yaşlı denizci gibi ip cambazı da bu karşılaşma yüzünden son derece şaşırmış görünüyordu.

Yaşlı denizciyle ip cambazının yolu, tam direklerle gözcü yerinin kesiştiği noktada ve aynı anda kesişmişti. Öyle bir yerde bulunuyorlardı ki, her ikisi de yollarına devam edebilmek için mutlaka oradangeçmek zorundaydılar. Birinin nezaket gösterip diğerine yol vermesi gerekiyor, ama ikisi de bunun için gerekli ilk adımı atacak gi-

bi görünmüyordu.

“Nereden geliyorsun?” diye sordu denizci.

İp cambazı bir süre düşünceli bir şekilde bakıp yanıtladı: “Gökyüzünden düştüm. Görüyorsunuz ya, Bayım, pek de usta değilim.”

“Peki nereye gitmek istiyorsun?” diye tekrar sordu denizci.

“Oraya,” diye yanıtladı ip cambazı ve bir baş hareketiyle direklerin arka tarafını gösterdi. “Peki sizin nereden geldiğinizi öğrenebilir miyiz acaba, sevgili Bayım?”

Denizci sessiz bir şekilde baş parmağıyla yukarıyı gösterdi.

“Oooo!” diye bağırdı ip cambazı, “demek aşağı inmek istiyorsunuz!”

“Evet” dedi denizci, aldığı kararı hatırlayarak, “şimdi yolumdan çekil!”

“Eğer bana yol verirsiniz,” diye belirtti ip cambazı, “daha doğru olur, Bayım. Görüyorsunuz ya, artık geri dönemem.” Gerçekten de iki eliyle birden tuttuğu denge sırtığını, gözcü yerinin diğer tarafına geçirmeyi zar zor bir şekilde başarmıştı.

Biraz daha yukarıda asılı duran yaşlı denizci ayağını ip cambazının göğsüne dayadı ve bütün gücüyle tekmelemeye başladı. Ama boşuna ... İp cambazı kıs kıs gülüyordu.

“Yaptığınız hiç doğru değil!” diye bağırdı. “Lütfen, bu saçmalığı bırakın, sevgili Bayım! Ne istiyorsunuz?”

“İkimizden biri diğerine öncelik vermeli” diye öfkeli

bir şekilde belirtti yaşı denizci, “ve o kişi kesinlikle ben değilim.”

“Ben de değilim” diye yanıtladı ip cambazı ve kibarca gülümsedi. “Ne yapacağız öyleyse?”

“Kavga edeceğiz!” dedi yaşı denizci.

Böylece birbirlerini tutup güreşmeye başladılar. Birbirlerine öyle sıkı yapışmışlardı ki, hiç hareket edemiyorlardı. Bir süre hareketsiz bir şekilde durduktan sonra ip cambazı yaşı denizcinin kulağına bir şeyler fısıldamak için dudaklarını onun kulağına dayadı, ama o da aynı şekilde yanıt vermeye seçince fısıldaşmaları bir süre devam edecekti.

“Sırtıma bağlı olan çarmıhı kırmak istiyorsun, değil mi dostum?”

“Elbette istiyorum, ama sen adeta bir yılan gibisin.”

“Hayal kırıklığına uğradın galiba. Yoksa aradığın başka bir çarmıh mıydı?”

“Onu her gece gökyüzünde aradım. Yüzkırkdört kere dünyanın çevresinde gittim geldim. Ama onu hiç göremedim.”

“Belki de gözlerin iyi görmüyordur?”

“Ben bütün yıldızları tanırım; en büyüğünden en küçüğüne kadar. Ama onu hiç bulamadım. İşte bu yüzden seninkini kırmak istiyorum.”

“Neden hem kendini hem de beni incitiyorsun? Bu yaptığın boşuna! İşin gerçeği; gözcü yerinde tek başına çok sıkılıyordun. Gökyüzünde bir denge arıyordun.”

“Peki sen, her şeyi bilen, sen ne arıyorsun?”

“Ben denge arıyorum.”

“Onu kayıp mı ettin? Ona sahip miydin?”

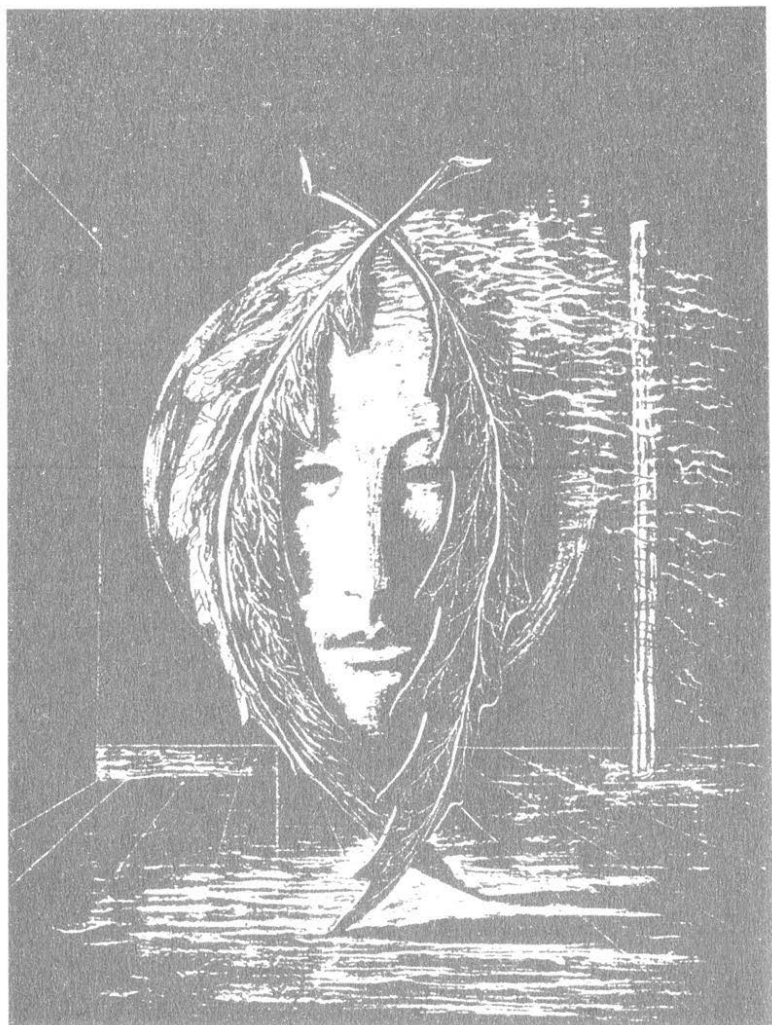
“Benim işim onu sürekli kaybedip yenisini aramaktır. Bu dans etmek olarak da bilinir. Ona sahip olmak, benim sonum olurdu.”

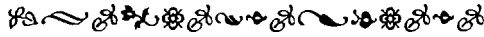
“O halde neden hâlâ kavga ediyoruz?”

Birbirlerini serbest bırakıp karşılıklı bakıştılar. Göğüs göğüse çarpışma sırasında ip cambazı pirinç teleskopu, yaşlı denizci de denge sırtığını kapmıştı.

“Çok yaşa, kardeşim!” dedi ip cambazı gülerek ve göz-cü yerine tırmanmaya başladı.

“Hey, senin adın ne?” diye bağırdı yaşlı denizci, ama ip cambazı çoktan gitmişti. Bunun üzerine yaşlı denizci iki eliyle tuttuğu ağır denge sırtığıyla birlikte sağa sola yalpalayarak, direklerin üzerindeki yatay yola beceriksiz bir şekilde devam etti. Kısa süre sonra kocaman beyaz yelkenler arasında kaybolmuştu.

SIYAH GÖKYÜZÜNÜN ALTINDA KİMSENİN YAŞAMAYACAĞI ÇORAK BİR KARA PARÇASI GÖRÜLÜYORDU. Burası bomba çukurlarıyla dolu uçsuz bucaksız bir çöldü. Boş alanın her yerinde kavrulup fosilleşmiş ormanlara, kurumuş nehir yataklarına ve kocaman araba mezarlıklarına rastlamak mümkündü.

Bu koskoca çölün ortasında, hiçbir insanın yaşamadığı bomboş bir şehir uzanıyordu. Kapkara gölgelerden ve karanlık pencerelerden oluşan bir şehir ... Daha doğrusu bir şehir kalıntısı ...

Şehrin tam orta yerinde de bir lunapark vardı. Burası bomboş şehrin en ıssız yeri idi. Paslanmış gondollar buz gibi soğuk esen rüzgârda bir o yana bir bu yana sallanıyordu ve atlıkarıncanın atları da tozdan görülemeyecek hale gelmişlerdi.

Bir su birikintisine belirli aralıklarla düşen bir su damlasının çıkardığı sesin dışında başka hiçbir şey duyulmuyordu.

Yoksa bu bir kalp atışı sesi miydi? Ama eğer bu bir

kalp atışıysa, kimin kalbi olabilirdi? Bir insanın mı? Ya da bir hayvanın mı? Yoksa bir meleğin mi?

İşte tam o anda, terk edilmiş lunaparkın ortasında bir çocuğun durduğu görüldü. Rengarenk boyanmış bir barakanın önünde duruyordu. Barakanın üzerine kahkahaları tasvir eden ve kehanetleri müjdeleyen sayısız figür çizilmişti. Bir süre sonra barakanın içine girmeye cesaret etti. Çocuk orada, loş bir karanlıkta, hafif rüzgârda ağır ağır sallanan kat kat yamalanmış bir perdenin önünde, tahtadan birkaç parlak bank gördü. Tam o anda sahne ışıkları yandı. Çocuk en arkadaki banka oturup bekleme-ye başladı.

Bir süre sonra bir ses duyuldu. Ses perdenin arkasından geliyor olmalıydı. Kulağa biraz boğuk gelen bu ses sanki uzun zamandır hiç konuşmamış ya da sanki hayatında ilk kez konuşuyor gibiydi.

“Bayanlar Baylar!” dedi ses, “oyunumuz birazdan başlayacak, ama sizden birazcık daha sabretmenizi isteyeceğiz. Tiyatromuz diğer tiyatrolara benzemez ve vapur gibi mekanik bir şekilde çalışmaz. Tiyatromuzu bir vapurdan çok gelgitle, rüzgârla ve denizin akıntılarıyla ilerleyen üç direkli gemiye benzetebiliriz. Ve Bayanlar Baylar, şunu da unutmayın ki, bir vapurun can sıkıcı monotonluğun yanında üç direkli gemi gayet estetik ve incedir. Eskimiş hali bile ... Size göstereceğimiz şey, Bayanlar Baylar, sizi çok daha akıllı ya da daha erdemli yapmayacaktır. Çünkü bizim tiyatromuz ne bir okul ne de kilisedir. Ayrıca şu da bir gerçek ki, dünyanın onca sıkıntısı bizim oyunumuzla azalmayacak ya da çoğalmayacaktır!

Bütün bunlar bizi aşar! Bizim sizi aldatmaya niyetimiz yok. Biz deliller öne sürmüyor ya da bir şeyleri ispatlamaya çalışmıyoruz ki! Bir şeyi suçlamak ya da bir şeyi ispatlamak! Amacımız ... eğer onu bir fantezi olarak kabul etmek istiyorsanız sizi oyunumuzun gerçeklerine inandırmak değildir... Bayanlar Baylar, sanki size hiç ihtiyacımız yokmuş gibi görünebilir, ama aslında hiç de öyle değil."

Kısa bir ara oldu. O sırada perdenin arkasında fısıldaşmalar duyuldu. Bankta oturan çocuk çenesini eline yasladı ve bekledi.

"İşte buradayız," diye daha yüksek ve hızlı bir şekilde yeniden duyuldu ses. "Siz aşağıda ve biz de burada, yukarıdayız ... Siz giriş parası verdiğiniz için haklı olarak neden ve ne için diye sorabilirsiniz elbette ki. Bayanlar Baylar, oyunumuzun neden hâlâ başlamadığını bilmek isterseniz size şu sevinçli haberi verebilirim: Bunda kimse'nin suçu yok.

"Bu şartlar altında mecburen başgösteren sorunların arkasında bir vücut bulma sorunu var. Büyücümüz, bu perdenin arkasındaki şekli Agrippa'dan Einstein'a en güçlü üfürükçülük formülleriyle görülebilir hale geçirmek için alın teri dökerek saatlerdir uğraşıyor. Buna rağmen şu ana dek daha ilk defa iki katı büyüklüğe ulaştı. Ama bu şekil hâlâ bir harf kümesi şeklinde ve her an parçalanma tehlikesi yaşıyor. Belki de daha önceki oyunlardan arta kalan ve sahneyi daraltıp engelleyen şeylerin ortadan kaldırılması gerekiyor. Bizler sizin katılımınızla var oluruz, Bayanlar Baylar. Bize yardım etmeye böyle gö-

nüllü olduğunuz için tiyatro müdüriyeti adına sizlere teşekkür ediyoruz. Şimdi lütfen dikkat edin!

“Göreviniz şu: Bütün gücünüzle bir ip cambazı hayal etmelisiniz! Onu görebiliyor musunuz? Tam yukarıda, iki direğin arasında ... giysileri pırıl pırıl ... son derece zarif hareketlerle ilerliyor ... ayağının altında esneyen bir ipten ve zeminden başka hiçbir şey yok. Evet, Bayanlar Baylar, yanlış duymadınız! Ağ yok! Öyle ya, gerçek bir ip cambazı hayatını ortaya koymalı, yani kelle koltukta yürümelidir, anlıyor musunuz? Sonuçta bir ip cambazı kimdir ki! Kuşkusuz bir general değildir!

“Peki bu işi neden ve ne için yapmaktadır?

“Yükseklere gerilmiş halatların üzerinde birinden diğerine geçer. Halbuki o da bizler gibi gayet rahat bir şekilde ve hiçbir tehlike altına girmeksizin yerde yürüyebilir. Ama hayır! O iplerin üzerinde gitmeyi seçer.

“Peki neden mi?

“Bunun nedeni, yaptığı iş karşılığında aldığı ücret değildir kesinlikle! Çünkü bu çok azdır. Cesaretini birilerine göstermeye çalışmak da değildir derdi ... Hatta kendine bile değil. Hiç şüphe yok, izleyenlerin takdiri, düşme tehlikesinin yanında zayıf bir itici unsur. Bunun da ötesinde, zaten gerçek bir ip cambazı, kimse seyretmese de görevini yerine getirmelidir.

“Amaç ne öyleyse? Her şey bir taraftan diğerine geçmek için mi? Lütfen bir düşünün, neden tüm varlığını bu oyuna koysun ki? Hem de sürekli olarak?”

Bu sırada yırtık pırtık ve yamalı perde yavaş yavaş a-

çılmaya başladı.

“Bravo!” diye haykırdı ses. “Bayanlar Baylar, sizlerden kim doğru yanıtı düşündü, bilmiyoruz, ama işte vücuda gelme işlemi başarıyla tamamlandı. İşte karşınızdaaa, o!”

Loş sahnenin ortasında başına kocaman ve garip bir şapka takmış biri duruyor; sol eliyle yukarıyı, sağ eliyle de aşağıyı gösteriyordu. Kısa bir süre için öylece kaldı. Sonra aniden sahnenin önündeki yükseltiye çıktı, şapkasını eline alıp neredeyse yere kadar eğildi ve bankta oturan çocuğun önüne kadar geldi.

“Teşekkür ederim!” dedi, “çok iyi bir iş çıkardın.”

“Sen kimsin?” diye sordu çocuk.

“Ben Pagad’ım,” dedi adam, sahnenin kenarına oturup bacaklarını sallayarak.

“Yani?” diye sordu tekrar çocuk.

“Bir büyücü,” diye yanıtladı adam, “ve bir hokkabaz. Her ikisi de.”

“Adın ne?” diye sordu çocuk.

“Benim bir sürü adım vardır,” dedi adam, “ama başlangıçta adım Son’du.”*

“Ne kadar da komik bir isim bu!” dedi çocuk ve güldü.

“Biliyorum,” dedi Pagad ve ardından sordu: “Peki senin adın ne?”

* Buradaki ‘Son’ sözcüğü, metnin orijinalinde ‘Ende’ olarak geçmekte ve yazar Michael Ende kendi soyadına bir göndermede bulunmaktadır.

“Benim adım sadece *Çocuk*” diye utana sıkıla yanıtladı çocuk.

“Her neyse, bir kez daha çok teşekkür ederim,” dedi şapkalı adam, “kendine oyunumu sergilettirdiğin için. Şimdi oyunumu sana sergileyeceğim. Ve şimdi de oyun sona erdi.” Çocuğa göz kırptı.

“Bitti mi?” diye sordu çocuk, “Eee, şimdi ne yapacağız?”

“Şimdi,” dedi sahnenin kenarındaki adam, bacak bacak üstüne atarak, “şimdi yeni bir şeye başlayacağız.”

“Ben de burada, senin yanında kalabilir miyim?” diye sordu çocuk.

“O zaman seni merak ederler” dedi Pagad, ciddi bir sesle konuşmuştu.

Çocuk başını hayır anlamında iki yana salladı.

“Nerede oturuyorsun sen?” diye sordu Pagad.

“Kimse bir yerde oturamaz artık,” diye cevap verdi çocuk, “elbette ki ben de.”

“O halde ben de!” dedi Pagad, düşünceli bir ses tonuyla. “Ne yapacağız o zaman?”

“Birlikte buralardan çekip gidebiliriz!” diye atıldı çocuk. “Ve ikimizin de yaşayabileceği yeni bir dünya arayabiliriz!”

“Çok iyi bir fikir!” dedi Pagad ve kocaman, ilginç şapkasını yeniden taktı. “Eğer bulamazsak da, o zaman sihirle kendimize bir tane yaparız.”

“Yapabilir misin ki?” diye sordu çocuk.

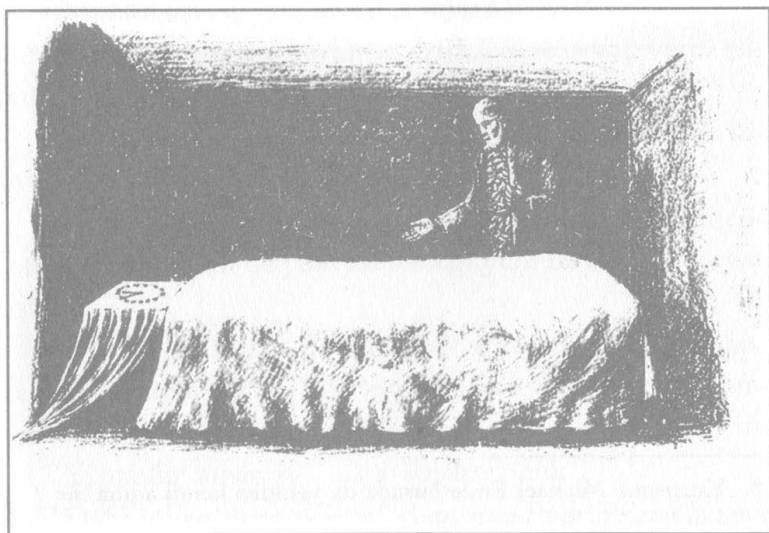
“Daha önce denemedim” diye yanıtladı Pagad, “ama

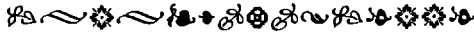
sen de bana yardım edersen ... Bir de, şimdi düşünüyorum da senin gerçek bir isme sahip olman gerekiyor. Ben sana *Michael*^{*} diyeceğim.”

“Teşekkür ederim,” dedi çocuk ve gülümsedi, “artık eşitiz.”

Ardından barakayı terk ettiler. Ve tabii lunaparkı ve şehri de ... Kapkara gökyüzünün altında hararetle konuşmaya dalmış bir şekilde ufka doğru gittikçe küçülerek ilerliyorlardı. Kimse, hangisinin diğerini yönlendirdiğini bilemezdi.

* Yazarımız Michael Ende burada da yeniden kendi adına bir göndermede bulunmaktadır.

EL ELE SOKAKTAN AŞAĞI İNİYORLARDI. Daha büyük olan siluet, küçük çocuğu yönlendiriyordu. Büyük olanı uzun ve siyah kukuletalı bir cindi. Kukuletasının altındaki yeşil küf kaplı bakır yüzünde, yaşlı bir maymunu andıran hüzünlü bir ifade vardı. Pençe şeklindeki kocaman, simsiyah ve üzeri pul pul olan elleri çarpık çurpuktu. Üzerinde dize kadar uzanan pantolonu ve siyah küçük çizmeleriyle beyaz bir denizci kıyafeti olan çelimsiz bir erkek çocuğunun küçücük, bembeyaz elini tutmuştu. Çocuğun kurdeleli şapkası başının arkasına düşmüş ve çocuk yüzünü bir ışık halesi gibi kuşatmıştı.

Acele etmeden, ağır ağır yürüdükleri sokak ufka kadar uzanıyordu. Yolun sağında ve solunda gösterişli evler yer alıyordu. Binaların parmaklıkları oldukça ilgi çekici, duvarlarıysa birtakım figürlerle süslüydü. Ama evlerin dış cepheleri küf izleriyle kaplanmıştı. Belli ki uzun zamandır bu şekilde yıkık dökük bir haldeydiler. Ortalığı yoğun bir çürüme kokusu sarmıştı. Derin sessizlikte çocuğun ayak sesleri yankılanıyordu. Cin ise hiçbir ses çıkarmıyor, çocuğun yanında, uçuşan böceklerden oluşan

uzun bir direği andırıyordu.

Çocuk bir an durdu ve "Dönelim!" dedi. "Hiç keyfim kalmadı!"

Cin üzgün bir şekilde başını sallayarak onayladı. "Evet, buralar hiç iç açıcı değil. Ama biz buraya hayatın tadını çıkarmaya gelmedik. Senin burada eğitim görmen gerekiyor ve bu senin ilk ders saatin."

"Ama istemiyorum!" diye inatçı bir sesle bağırdı çocuk. "Buradan hemen gitmek istiyorum!"

Cinin çıkıntılı alnında bir damar şişti. "Kalıyoruz!" diyen soğuk bir sesle kesin tavrını gösterdi. Ama bir süre sonra sesini yumuşatarak ekliyordu: "Bu defa o kadar uzun sürmeyecek."

Çocuk şaşkın bir tavırla yukarı kaldırdığı kaşları uçan bir kuşun kanatlarına benzemişti. Merakla cinin yüzündeki ifadeyi incelemeye girişti. "Yoksa bana itaat etmeyecek misin?" diye inanamayan bir tonla sordu. "Kim olduğumu bildiğin halde benden korkmuyor musun?"

"Korksaydım, umudum da olurdu" diye mırıldandı cin. Cinin sesi artık son derece mekanik çıkıyordu: "Hayır, senden korkmuyorum, ufaklık. Şu anki halinden ... Hayır, korkmuyorum! Hatta ilerideki halinden bile artık korkmuyorum. Biliyorum ki, o zaman da bana hak vereceksin."

"Ne zaman olacak bu?" diye sordu çocuk. "Ben büyüyünce mi?"

Cinin ümitsiz yüzünde gülümseme benzeri bir ifade oluştu. "Daha biraz vakit var, ufaklık. Pek çok hayat ve

pek çok ölüm gerçekleşecek. Sen iyice büyüylene dek...”

Cin bir duman bulutu gibi ilerliyor ve çocuk da onun yanında düşünceli bir şekilde ağır ağır yürüyordu. Uzun bir sessizliğin ardından çocuk sordu: “Peki sen o zamana dek hep böyle kızgın mı kalacaksın?”

Cin bir anda iki tane oldu. Bedeninin dış hatları bir an için eriyip aktı ve sonra şekli yeniden toparlanırken çocuğun yanında içinden geçilemez dev bir karanlık gibi durdu.

“Kızgın mı?” diye sordu, “Kızgın mı? O da nedir? Belki bir gün bana öğretirsin. Ama bir şeyi tamamen değiştirebilmek için ilk önce ona tam olarak hakim olmalısın. Bu uzun ve zorlu bir eğitimidir, ufaklık. Sakın çocuk oyunu zannetme.”

“Senin için zor olabilir” diye neşeyle yanıtladı çocuk. “Ama benim için çok kolay. Hiçbir şey değil bu. Yalnızca düzeltilmesi gereken bir hata. Kötülük yokken her şey yolundaydı.”

Cin omuzlarını ağır bir yük taşımak zorundaymış gibi yavaşça yukarı kaldırdı. “Pek çok şey gerekli!” dedi öfkeli bir tavırla. “Ne kadar çok olduğunu kim bilebilir ki!”

“Haydi öyleyse” dedi çocuk, konuyu değiştirmek istemişçesine, “yolumuza devam edelim!”

“Hayır,” dedi cin, “geldik.”

“Yoksa birini mi bekliyoruz?” diye merakla sordu çocuk.

“Evet” diye mırıldandı cin, “birini bekliyoruz.”

“Birine yardım mı etmemiz gerekiyor?” diye hararetle

sordu çocuk ve hemen düzelterek: “*Benim* birine yardım etmem mi gerekiyor?”

Cin çocuğu yüzyılların verdiği yorgun gözlerle süzdü: “Bu öyle düşündüğün kadar kolay değil.”

“Evet,” dedi çocuk biraz utanmış şekilde, “yardım etmenin o kadar kolay olmadığını biliyorum.”

Cin başını salladı; rüzgârda sallanan bir ağaç gibi görünüyordu. “Aslında yardım edilen ...” dedi cin, “yardım edilen ... sensin, ufaklık!”

Çocuk bir anda kıpkırmızı oldu. “Ama ben kendimi hiç yardıma muhtaç hissetmiyorum!” dedi bir çırpıda ve cine üstten bakan, gururlu bir bakış attı.

Cin iç geçirdi ve sanki magma patlıyormuş gibi bir ses çıktı. “Ne kadar az kavrayabildiğini görüyorsun değil mi, ufaklık?”

“Kim bana yardım edecekmiş?” diye sordu çocuk. “Ve neden?”

“Herkes ...” diye söze başladı cin, “ileride senin yardım edeceğin herkes ... Çünkü yardım edebiliyor olmayı, onlara borçlu olacaksın.”

“Sana da mı?”

“Belki evet... Düşünüyorum da evet, aslında bana da.”

Çocuk bir anda katılaştı. “Sana borçlu olmayacağım. Duyuyor musun beni! Olmayacağım!”

Kara dumanların arasından, sanki canlı bir odun parçası ateşte çatırdayıp inliyormuşa benzeyen bir gülme sesi duyuldu. “Olacaksın, ufaklık, olacaksın! Yoksa seni şu an böyle yönlendirebilir miydim sanıyorsun?”

Çocuk giderek sabırsızlanmaya başlamıştı. “Hâlâ kimi bekliyoruz? Beni delirtmek mi istiyorsun? İşte sen buradasın ya! Hâlâ kimi beklemek zorundayım?”

Cin bakır rengi yüzünü yorgun bir şekilde pençeleriyle sıvazlayınca, bu sefer de sanki cam kırılıyormuş gibi bir ses çıkıyordu. “Yeter, ufaklık! Sus artık! Ben burada değilim. Yoksa o küçücük kalbin taş kesilmeden seninle burada el ele yürüyebilir miydik, bir düşün! Artık durmadan soru sorma! Yalnızca dikkatini olacak olanlara ver. Senin görevin bu!”

Bunun ardından, cin, kukuletasını yüzüne kadar indirdi. Şimdi de üzeri simsiyah karla kaplı bir çam ağacına benzemişti.

Birdenbire ıstırap dolu bir köpek uluması duyuldu. Sanki sahibinin ölümünü haber vermek istiyor gibiydi. Çocuk korkup etrafına bakınmaya başladı. Sesin yakındaki evlerden birinden geldiğini düşünüyor, ama etrafa yayılan garip yankılardan dolayı hangi ev olduğunu anlayamıyordu. Yavaşça döndüğünde gelişini hissetmediği, öne doğru eğilmiş bir varlıkla karşılaştı. Bir an için korkuya kapıldı, ama gelenin yaşlı bir çöpçü olduğunu görünce derin bir nefes aldı. Çöpçü, ziyaretçilerin sohbetlerine kulak kesilmiş bir şekilde süpürgesine yaslanmış öylece duruyordu. Çocuğun kendisine dikkatle baktığını görünce ona gülümsedi ve başını eğip şapkasının kenarında parmaklarıyla tempo tuttu.

“Günaydın!” dedi boğuk bir sesle. Çocuk yanıt vermiyip adamı dikkatle incelemeye devam edince de ekledi: “Sence de öyle değil mi? Bugün buraya geldiğin için bu

iyi bir sabah sayılmaz mı?"

Çocuk yine yanıtlamamış ve başını çevirip cine doğru bakmıştı. Cin ise devasa bedeniyle karanlığın içinden gelen bir kasırğa gibi sessizce duruyordu.

Küçük gri adamın hışırtilı sesi yeniden duyuldu: "Doğrusu, geçmişi düşününce görüyorum ki, tıpkı bugünküne benzeyen bir sabah her zaman vardı burada. Ve hâlâ aynı gün ... Burada sadece tek bir saat vardır; şafak vaktinden önce bir saat. Asla akşamüzeri olmaz, asla akşam olmaz, asla gece olmaz. Bu saydığım saatler şu ana dek burada asla yaşanmamıştır. Buradaki saat, bütün saatlerin en uzunudur; sonsuzluktan bir parçadır, sonsuzluktan gelmektedir." Sonra da güldü. Yoksa öksürmüştü müydü? Yüzlerce kattan oluşan küçücük ve buruşmuş gözleriyle birbirine hiç benzemeyen ikiliyi süzüyordu.

Birdenbire aksi bir tavırla cine sordu: "Bu çocuğu neden buraya, bu fuhuş sokağına dek sürükleyip getirdin?"

Ama cin, sanki taştan bir kuleymiş gibi hâlâ sessiz bir şekilde öylece duruyordu.

"Neyin var senin?" diye bağırdı çocuk. "Benim fahişenin ne olduğunu bilmediğimi mi zannediyorsun? Bunu uzun zamandır biliyorum."

"Öyle mi," dedi yaşlı çöpçü. "O zaman ne bildiğini söyle bakalım."

"Kadınlar," dedi çocuk. "Bedenlerini para için satan kadınlar. Ve bu son derece zor bir şey."

Yaşlı çöpçü bir süre başını sallayarak onayladı. Sonra kısa ve kederli bir gülümsemeyle konuştu: "Ama burada

o kadar da zor değil, küçüğüm. Yalnızca burada para yok – ve beden de yok, anlıyor musun? Caddemizdeki Avutucular başka bir şey satıyor ve karşılığında başka bir şey alıyor, hepsi bu.” Sonra tekrar öksürdü ya da sessizce güldü.

Çocuk şaşırmıştı ve çöpçüye dikkatli bir şekilde iki üç adım yaklaştı. “Ne peki?”

Yaşlı gri adam, bir süre çocuğa bunu nasıl anlatabileceğini düşündü. Sonunda buldu ve çocuğa sordu: “Biraz masal bilirsin herhalde, değil mi oğlum?”

“Hepsini bilirim” dedi çocuk gururla, “var olan bütün masalları bilirim. Dünyadaki bütün masalları bilen biri bana hepsini anlattı.”

“Güzel! O halde onların doğru olduğunu da biliyordur.”

“Elbette!”

Çöpçü yeniden başını salladı. “Çok doğru! Onların doğru olmadığını söyleyemem. Eğer insan onu iyi anlatmasını becerirse, o zaman o doğrudur. Ama şunu iyi dinle, onlar hep galip gelenin hikâyeleridir. O yüzden kulağa hoş gelirler. Gerçi kaybedenlerin hikâyeleri de doğrudur, ama hemen unutulur. Belki de kaybeden kişilerin kendileri de onları hemen unuttukları için ... Evet, belki bundan kaynaklanıyordur.”

“Kaybedenler mi?” diye sordu çocuk ve biraz daha yaklaştı. “Bunu daha önce hiç duymadım. Gerçekten var mı öyleleri?”

Yaşlı adam çocuğun yanağını sıkmak için elini uzattı,

ama çocuk sert bir hareketle kendini çekti. Adam özür dilemek istercesine gülümsedi.

“Yine de” diye boğuk bir şekilde söze başladı yaşlı adam, “sen gerçekte yalnızca birkaç masal biliyorsundur diye düşünüyorum, çocuğum. Örneğin bulmacayı çözmeyi başaran yüzüncü prens hakkındaki masalı ... Hani ondan önceki doksandokuz kişi başarısız olmuştu. Neredeyse bütün masallar bu sokakta son bulur.”

Yaşlı başını çevirip evlerin birleştiği noktaya doğru baktı. “Ben buraya gelenler içinde başka bir sona ulaşan hiç kimse görmedim. Sokak onların gölgeleriyle büyüyor. Katettikleri yol ne kadar uzun olursa sokak da o kadar uzun olacaktır. Bu yüzden, herkes masalının bittiği yerde kalır. Bu evde veya şu evde ... Nerede kaldıysa orada yerleşir ve ölene dek orada Avutucularla yaşar.”

“Sen de mi?” diye korkmuş şekilde sordu çocuk.

Çöpçü yanıtlamadı. Güldü, ama sanki bir şeyler parçalıyor gibi çıktı sesi. Belki de bu bir öksürüktü. Bir süre sonra çöpçü konuştu: “Aslında sokak çok kısa. En fazla bir ömür uzunluğunda. Bunu eninde sonunda öğrenmem gerek.”

Yaşlı adam bunu söylediği anda çocuk da cinin pençesini omzunda hissetti. Ona doğru dönmek istedi, ama cin başını geldikleri yola doğru çevirmişti. Çok uzakta bir varlık görülüyordu. Acemi eller tarafından hareket ettirilen bir kukla gibi sokakta yalpalayarak yürüyor, dizleri bükülüp yere düşüyor, sonra yeniden ayağa kalkıp yalpalayarak yürümeye devam ediyordu. Arada bir evin bir

duvarına elini koyup yaslanıyor ve biraz dinleniyordu. Yol yokuş aşağı olmasına rağmen adım atmakta zorlanıyor gibiydi.

“Bak, bak!” diye fısıldadı boğuk ses. “Başka biri daha.”

Bir anda sokakta hayat başladı. Evlerin kapıları tek tek açılıyordu. Hatta birinin bir penceresi bile açılmıştı.

Her yerde kadınlar vardı. Yeni gelenlere bakıyorlardı. Kadınların hepsi de tıpatıp birbirlerine benziyorlardı, öyle ki, sanki hepsi aynaların oluşturduğu bir görüntü, sonsuz bir çizgide yansıyan tek bir kadındı. Diğerlerinin aynısı olan kadınlardan biri üstüne çürümekten parçalanmış gri bir elbise giymiş, ama elbise zayıf bedenine çok bol gelmişti. Solgun saçları başını ve omuzlarını bir duman gibi çevreliyor, ağzıysa kireç beyazı yüzünde kocaman ve simsiyah bir yaraymış gibi görünüyordu.

Sendeleyerek yürüyen şekil iyice yaklaşmıştı. Adamın parlak gümüş rengine eski püskü bir astronot giysisi giydiği anlaşıyordu. Başlığını bir yana atmış ya da kaybetmiş olmalıydı. Seyrek saçları karmakarışık. Kirpiksiz gözleri kızarmış ve yüzünde aptalca bir gülümseme yerleşmişti. Sokağın ortasındaki üç kişilik grubu fark ettiğinde kararsız bir şekilde durakladı. Tek elini kaldırdı, ardından yere düştü ve yüzü yere dönük olarak bir süre öylece yattı.

Çocuk ona doğru koşmak istedi, ama birdenbire sırtında sıkıca kavrayan cinin buz gibi pençesini hissetti. “Şimdi değil!” dedi cin, boğuk sesle. “Sus ve dikkat et!”

Kadınlardan biri yere düşen adama doğru koştu. Adamı döndürdü ve sokağın pisliğinden kararmış yüzüne baktı. Adamın yüzünde hâlâ o sabit gülümseme vardı. Tam o sırada kadının ağzının içindeki simsiyah ve incecik tuhaf dili gördü. Adam kadına baktı ve gülümseme henüz dudaklarını terk etmediği halde gözlerine bir korku ifadesi yavaş yavaş yerleşmeye başlıyordu.

“Kimsin sen?” diye sordu adam.

Kadın gülümseyince gözleri arzuyla parıldadı. Adamın başını tutup kaldırdı ve kucağına yatırdı. Kurşuni renkte boyanmış tırnakları şefkatli, ama can acıtıcı şekilde adamın saçlarında geziniyordu.

Adam korkuyla haykırdı: “Dilsiz misin nesin? Kimsin sen? Ne yapıyorsun? Bırak beni!”

“Evet, dilsizim” diye karşılık verdi kadın.

Adam kendini savunmaktan aciz ve başına geleceklere teslim olmuş bir şekilde öylece yatıyordu. Korkudan alnında ter birikmişti. “Ben de körüm” diye mırıldandı.

“Belli olmuyor.”

“Hayır, hayır, öyle değil. Gözlerim kör değil.”

“Benim de dilsiz olan ağzım değil.”

Adam ayağa kalkmak için çabaladı. “Bırak beni, gitmek istiyorum!” Ama kadın adamı tutuyor ve kalkmasına izin vermiyordu.

“Yakalandın!” diye adamın kulağına fısıldadı. “Hem de sonsuza kadar! Bunu acının hafiflemesinden anlamalısın!”

Adam gözlerini kapattı, arada bir sarsılarak derin de-

rin solumaya başladı. “Beni kandırıyorsun. Ama bunu neden yaptığın umurumda bile değil. Çünkü her şey büyük bir aldatmaca!” dedi kadına.

“Buraya gelen herkes bunu söyler” diye fısıldadı kadın. “Buraya ilk defa geliyorsun değil mi? Ama diğerlerinden hiç farkın yok. Herkes gibisin. Asıl sen kendini kandırıyorsun. Ama ben sana gerçeği söyleyeceğim. Sen belki bir gün daha veya bir yıl ya da yüz ışıık yılı daha sürüklenmeye çalışırsan, bir şeylerin değişeceğini düşünüyor olabilirsin. Oysa artık hiçbir şey değişmeyecek. Daha ileriye gidemezsin. Ayrıca neden gitmek istiyorsun ki? Kal burada. Benim yanımda kal. Seni rahatlatırım, göreceksin.”

Astronot kadına baktı, ama onu görmüyordu. “Seni tanımıyorum bile. Kimsin sen?”

“Sen nasıl herkese benziyorsan, ben de herkesten biriyim işte” diye yanıtladı kadın. Kısık kahkahasının sesi sanki uzaktan gelen bir çığlık gibiydi. “Bu yüzden sana yardım etmeme izin vereceksin.”

Adam ateşli bir hasta gibi bir süre başını bir oraya bir buraya sallayıp durdu. Kadının deneyimli parmaklarının saçlarında oynadığı oyunla yavaşça sakinleşti. Aptalca gülümsemenin hâlâ görüldüğü yüzü, neredeyse kadının ki gibi bembeyaz kesilmişti. Arada sırada acı içindeymiş gibi iç çekiyor olmasa, onu görenler ölü sanabilirdi.

Çocuk hayretle izliyordu. “Ne yapıyor? Gerçekten ona yardım mı edecek?” Başını kaldırıp cine doğru baktı, ama onun yerine çöpçü yanıtladı:

“Evet, kendince yardım edecek. O bir Avutucu. Parmağına dikkat et! Acısını alıyor! Artık acı çekmeyecek ve kadın da onun sayesinde doymuş olacak. Kısa bir süre için. Ve sonunda adam Hiçkimse olacak.”

Adam sessizce yatıyordu. Gözleri çocuğun gözlerini aradı. Gülümseyen dudakları sıkı sıkı kapanmış olmasına rağmen çocuk adamın sesini duyabiliyordu: “Ben cenneti arıyordum.”

Bunun ardından uzun bir sessizlik oldu ve çocuk kendi kalp atışlarından başka hiçbir şey duymadı. En sonunda Avutucu adamın kulağına fısıldadı: “Öyle bir yer var olmadığı için doğal olarak orayı bulamadın. Ama artık bütün ümidini kaybettin, değil mi?”

Adam çocuğun bakışlarını tekrar yakaladı ve yenik düştüğünü kabul eder şekilde konuştu: “Onu bulamadıysam, ümidimi hiç kaybetmemişimdir.”

Kurşuni tırnaklar saçlarını okşamaya devam etti: “Anlat! Bana her şeyi anlat!”

Ve çocuk, bakışları hâlâ adamınkilere kitlenmiş olarak onun sesini tekrar duydu: “Keşke hayatımın sonuna kadar aramaya devam edebilseydim. O zaman mutlu ölerdim. Her şeyin güzel ve herkesin kusursuz olduğu bir yerin varlığına emin olarak ölerdim.”

“Neden arıyordun orayı?” Kadının sesi, tıpkı kan emici bir varlığın sesi gibi boğuk ve duygusuzdu.

Sanki soruyu çocuk sormuş gibi adam çocuğa bakarak yanıtladı: “Memleket hasreti çekiyordum. Hasretim o kadar büyüktü ki bana başka seçenek kalmıyordu. Oraya

yerleşmek, o kadar da önemli değildi benim için. Sadece bir kere o kusursuz güzelliği görmem yeterliydi. Onun gerçekten var olduğu gerçeğine ulaşmak bana yeterdi.”

“Ama artık orayı, cenneti buldun değil mi?” dedi kadın. “Seni içeri kabul ettiler, değil mi?”

Adam yerinden öylesine aniden fırladı ki, kadın korkuyla geri çekildi. Buna rağmen adamın sesi hâlâ çok soğuk ve aldırışsızdı; yeniden çocuğun bakışlarına kenetlenerek konuştu: “Evrenin tam ortasına ağır bir duvar çekilmiş, kapının üzerindeyse şu sözler işlenmişti: Sonsuzluk bahçesi. Kapalı kapının parmaklığına dokunduğumda parmaklık hemen elimin altında küf parçalarına dönüşüp çürüdü. Kapıdan geçtim ve önümde külden oluşan sonsuz bir düzlük, tam ortada da dalları kapkara gökyüzüne uzanan taşlaşmış ve kocaman bir ağaç gördüm. Ben hâlâ orada öylece bakarak dikilirken, hemen yanımda bir şey kıpırdadı ve yerdeki karanlık bir delikten dev bir örümceğe benzeyen bir canlı çıktı. Tek görebildiğim suyu çekilmiş gibi kupkuru ve ürkütücü bir şekilde yaşlı olmasıydı. Sirtında kocaman kanatları vardı. Garip canlı bir yandan kendi etrafında dönerken bir yandan da şunları söyledi: ‘Geri gelin! Geri gelin! İnsanoğulları!’ Üzerindeki tüylerden bir parça yolup bana doğru fırlattı. Ben de korkuyla geri gittim. O zaman cıyak cıyak bağırmaya ve gülmeye başlayarak haykırdı: ‘Benden başka kimse kalmadı mı burada? Çok yalnızım, çok, çok yalnızım!’ Bunun üzerine oradan kaçtım. Nereye ve nasıl gittiğimi bilmiyorum. Bir saat mi geçmişti, yoksa bin yıl mı? Hiçbir şey bilmiyorum.”

Adam bacaklarını öne uzatmış şekilde hareket etmeden öylece oturuyor, yüzündeki aptal gülümsemeyle birlikte önüne bakıyor ve artık çocuğa bakmıyordu. Yine uzun bir sessizlik oldu, ama bu öyle bir sessizlikti ki, sanki bütün sesler yeryüzünden kaybolup gitmişti. Çocuk tam artık daha fazla nefes alamayacağını düşünmeye başlamışken, “Haydi, benimle gel, bütün dertlerin bitsin” dedi kadın. Adamı ayağa kaldırdı. Beraber kapıya doğru yürüdüler. İşte o zaman çocuk cinin elinden kurtuldu ve ikisinin yolunu kesti. “Bunu yapamazsın!” diye öfkeyle bağırdı. “Memleketini unutamazsın! Bu kadın sana ait olan her şeyi senden almak istiyor! Hatta ruhunu bile!”

Birdenbire çocuk adamın sert elini yanağında hissetti ve geriye doğru sendeledi. Adam çocuğa vurmuştu.

“Çok iyi yaptın” dedi Avutucu kadın, “çocuk benden iyi mi bilecek! Yooo, henüz değil!”

Ve adamı sürükleyerek eve soktu.

“Unutmamalı!..” diye kekeliyordu çocuk, “yoksa cennet tamamen kaybolur...” Artık çocuğun gözlerinden yaşlar boşanıyordu.

Çöpçü kaldırım taşında bir şey bulmuş gibiydi. Taç büyüklüğünde altın bir halkaydı bu. Adam halkayı alıp yukarı doğru kaldırırken, “Evet, ufaklık!” dedi. “Bu senin ilk dersindi. Bütün kötülükler, şiddetle arzulanan şeyin unutulmasıyla başlar, bunu hiçbir zaman unutma!”

“Peki bana neden vurdu?”

Yaşlı adam yanıtlamadı. Elindeki halkayı döndürdükçe döndürüyordu.

“Hey! Çöpçü!” diye seslendi başka bir kadın . “Ne var senin elinde?”

“Bir taca benziyor” diye mırıldandı yaşlı adam. “Zavallı şeytanın teki kaybetmiş ya da atmış olmalı ... Burada herkes tanınmaz hale geliyor.”

Kadın uzaktan elini uzattı.

“Onu bana ver! Bana ver!” diye yalvarıyordu.

Ufak tefek yaşlı adam başını olmaz anlamında salladı. “Bunu yapamam ve bunu sen de gayet iyi biliyorsun.”

“Peki sen? Sen onunla ne yapacaksın?”

“Onu karıma vereceğim.”

“Oooh, demek bir karın var. Hiç söylemedin! Güzel mi bari?”

Kadınlar kıkırdamaya başlamışlardı. Gülmeleri, farelerin çıkardıkları garip sese benziyordu. Adam alınmış görünmüyordu. “Taçla daha da güzelleşecek diye düşünüyorum” dedi boğuk bir sesle.

“Korkmuyor musun?” diye sordu bir başka kadın. “Kraliçemiz bütün kayıp nesnelerin ona götürülmesini emreder. Ve kendisiyle alay edilmesine de izin vermez, ihtiyar, bilmiş ol!”

Çöpçü gözlerini büzüp öksürdü. Biraz utanmış şekilde gülümseyip, “Bana ihanet etmeyeceğine söz verirsen, sana bir sır veririm, güzelim,” dedi.

“Tamam, söz veriyorum.”

“Sizin Kraliçeniz” dedi çöpçü ağır ağır, “benim karım.” Bir anda, başlangıçta olduğu gibi, sokakta hiçbir kadın kalmadı. Tüm kapılar ve pencereler tekrar kapanmıştı.

Yaşlı adam bulduğu tacı, omzuna dayadığı süpürgesinin üstüne taktı. Çocuğa bakıp başını salladı, parmaklarıyla şapkasının kenarına vurdu ve evlerin duvarları arasından yürüyüp gözden kayboldu.

Çocuk soru sorar bir edayla cine baktı. “Adamın bulduğu gerçekten cennet miydi?”

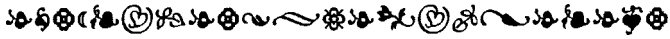
“Ben nereden bileyim” dedi cin kızgınlıkla, “sorduğun şeye bak!”

Astronotun kadınla birlikte içine girerek kaybolduğu evden uzun ve boğuk köpek ulumaları duyuluyordu. Çocuk kulak kesilip dinlemeye başladı. Yanağında hâlâ adamın attığı tokatın izi duruyordu.

Ama o sırada cinin pullu pençesi elini yeniden kavradı. “Haydi, ufaklık! İlk dersin bitti. Artık gidelim.”

Sokakta iyice ilerlemişlerdi ki, çocuk bir an durdu ve geriye dönüp bir süre baktı. “Çöpçünün söyledikleri doğru muydu? Her kötülüğün, şiddetle arzulanan şeyin unutulmasıyla başladığı sözü?”

“Daha da önce başlar” diye cevap verdi cin, “hep yitirilen bir umutla başlar.” Aradan uzun zaman geçti. Çocuk, olanları unutmuş, oynamayı planladığı oyunları düşünüyordu. O sırada cin buzdan kulesinin içinde kendi kendine mırıldandı: “Kimse, umudunu kaybetmiş birinin sonunun nereye varacağını bilemez ...”

SINIFIN İÇİNE DİNMEK BİLMEYEN BİR YAĞMUR YAĞIYORDU. Tahta döşeme nemden neredeyse turbaya* dönüşmüştü ve etraf bataklık kokuları içindeydi. Duvarlar küflenmiş, yer yer büyük, bembeyaz güherçile kozaları oluşmuş gibiydi. Sınıfta bulunan üç yüksek ve dar pencere, öğrencilerin dışarı bakıp oyalanma ihtimalini yok etmek için buzlu camdan yapılmıştı.

Kat kat sıvandığı belli olan okul koridorunun kapısı çürümüş ıspanak rengindeydi. Yazı tahtasındaki yazılar silinmişti, ama fizik formüllerinin bir kısmı hâlâ okunabiliyordu: ... *boşlukta bir nokta ... zamana doğru gidiyor ... t ... bir ışık impulsu ... d ... dt ...*

Yazı tahtasının önünde katran karası rengindeki yüksek kürsünün üstünde, yaklaşık ondört yaşındaki bir erkek çocuğunun bedeni, sanki tabuta konmuş gibi hareketsizce yatıyordu. Üzerinde her yeri yamalarla kaplı, daracık bir ip cambazı giysisi vardı. Başına bağladığı beyaz bant alnındaki kırmızı ve yuvarlak lekeye dikkat çe-

* *Turba*: Az çok kömürleşmiş durumda bitki kalıntılarından oluşan, yakıt olarak kullanılan, siyahımsı bir renkte ve süngerimsi kömür.

kiyordu. Ama bu bir işaret olmalıydı. Çünkü leke, kandan çok özellikle oraya çizilmiş bir işareti andırıyordu.

Sınıfın sıralarında yalnızca altı öğrenci oturuyordu; iki adam, iki kadın ve iki çocuk. Birbirlerinden uzak oturmuş bir şeyler okuyor yazıyor ya da gözlerini önlerine dikmiş bakıyorlardı. Hepsi de yağmurdan korunmak için şemsiyelerin altına saklanmışlardı. En önde, siyah bir şemsiyenin altında yaşı anlaşılmayan, kusursuz giyimli bir adam vardı. Siyah şapkasının altında yüzü solgun görünüyordu. Çıkık ve nemli gözlerinde hiçbir ifade yoktu. Adamın önündeki sıranın üstündeysen bir evrak çantası vardı. Kapının yakınındaysa gözlük takmış sakallı bir adam oturuyordu. Adam beyaz bir gömlek giymişti; elinde şeffaf, plastik bir şemsiye vardı ve kolundaki saate belli aralıklarla bakıyordu. Pencere tarafında fazlasıyla şişman ve yaşlı bir kadın cüssesine göre epey küçük bir sıraya sıkışmıştı. Şemsiyesinin üstü çiçek desenleriyle doluydu. Onun birkaç sıra arkasında uzun bacaklı, zarif ve genç bir bayan vardı. Gelinlik giymişti ve elinde beyaz fırırlı bir şemsiye tutuyordu. En arkadaki sıradaysa iki çocuk oturuyordu. Bunlardan biri küçük bir kız çocuğuydu. Uzun, simsiyah saçları ve koyu renkli badem gözleri olan küçük kız, elinde yağlı kâğıttan yapılmış bir şemsiye tutuyordu. Yanındaki oğlansa pek savsak görünüyordu. Ufak tefek, incecik yanaklı ve son derece kirli görümlü bu çocuk paramparça elbiseler giymişti. Sürekli akan burnunu giysisinin koluna siliyor ve sırtında da çok büyük beyaz kanatlar taşıyordu. Kanatları yağmurdan sırlıklam olup aşağı doğru sarkmıştı. Yalnızca bozuk bir

mekanizmadan ibaret olan şemsiyesinin tepesinde birkaç gök mavisi bez parçası asılıydı.

Konuşmak yasak olduğu için kimse konuşmaya cesaret edemiyordu. Sınıftaki tek ses, yağmurun sesiydi.

En sonunda beyaz gömlekli adam bir kez daha saatine baktıktan sonra, düzgün giyimli adama doğru eğilip fısıldayarak sordu:

“Affedersiniz, öğretmen ne zaman gelecek, biliyor muydunuz acaba?”

Diğer adam parmağını dudaklarına götürdü. Sonra başını salladı ve bir süre sonra yanıtladı:

“Onun ne zaman geleceğini ya da gelip gelmeyeceğini kimse bilemez. Ama ya geldiğinde burada kimse olmazsa!”

Beyaz gömlekli adam iç çekti ve bu sözleri başını sallayarak onayladı.

“Bunu ben de düşündüm. Siz neden buradasınız, sorabilir miyim acaba?”

Adam önce yanıtlamak istemediğini anlatmak istercesine başını salladı, ama sonra odadakilere göz attı ve bir süre sonra yanıtladı:

“Ben matematik dersindeki bilgi eksiklerimi tamamlamak istiyorum. Ben bir memurum.”

“Anlıyorum” dedi beyaz gömlekli ve sakallı adam, ama bir yandan da aldığı yanıttan tatmin olmamış gibiydi.

Tekrar saatine baktı ve elindeki kâğıda bir şeyler yazıp konuştuğu adama uzattı.

Yani burada kendi istediğinizle mi bulunuyorsunuz?

diye yazılıydı kâğıtta. Adam kâğıdın arkasını çevirdi ve şöyle yazdı: *Bu soruyu bana sormanız doğru değil. Ben görevimi yapıyorum.*

Beyaz gömlekli adam yazıyı okuduğunda, kısık bir sesle ve muhalif bir üslupla sordu:

“Ama ben kendi isteğimle burada değilim. Ben doktorum, ama aptal bir ayrıntı yüzünden lisansımı elimden aldılar. Şimdi her şeye en baştan başlamam gerekiyor, ki bunu son derece korkunç ve haksız buluyorum.”

“Her şey her zaman en baştan başlar zaten” diye soğuk bir sesle yanıtladı düzgün giyimli adam. “Hayat bir tekrardır. Hangi hakla bunun dışında tutulmayı bekliyorsunuz ki?”

“Şşşt, bu kadar yüksek sesle konuşmayın!” diye yarı duyulur bir şekilde seslendi gelinlikli kadın. “Sizi duyarlarsa hepimiz cezaya kalkarız.”

“Bana sorarsanız,” diye konuşmaya katıldı şişman kadın, “hepimiz eve dönmeliyiz. Çok acıktım.”

Memur ona doğru dönüp boş gözlerle baktı. “Bu mümkün değil” dedi serinkanlılıkla, “kapı kapalı.”

Yine uzun bir sessizlik oldu. Sadece dinmeyen yağmurun sesi duyuluyordu.

“Dışarıda hava nasıl, bilmek isterdim” diye mırıldandı kanatları sıırıslıklam olmuş çocuk. “Belki dışarıda tatil olmuştur.”

Badem gözlü küçük kız ona doğru bakıp gülümsedi ve elini siper edip fısıldadı: “Dışarısı cennet gibi, ama biz camları açamıyoruz.”

“Dışarısı ne gibi?”

“Cen-net!”

“Cennet nedir, hiç duymadım.”

“Hiç duymadın mı!”

“Hayır.”

Kız güldü.

“Şana inanmıyorum. Sen melek değil misin ki?”

“Melek mi? Onu da hiç duymadım” dedi çocuk.

Badem gözlü kız bir süre düşünceli düşünceli önüne baktı ve fısıldadı:

“Aslında ben de cennetin ne olduğunu bilmiyorum.”

“O zaman neden onlardan bahsediyorsun?”

“Onların orada olduklarını biliyorum da ondan” dedi kız hemen. “Bunu herkes bilir. Aramızda yalnızca bir duvar vardır; taştan mı camdan mı bilemem, ama hemen yanı başımızda.”

“Camları kıramaz mıyız öyleyse?” diye önerdi çocuk. Heyecandan yanakları kızarmıştı. “Eğer işe yarayacaksa!”

Kız üzgün bir şekilde ona bakıp fısıldadı:

“Ne yazık ki, bu hiçbir şeye yaramaz. Hep yanımızda, ama aynı zamanda asla bizim olduğumuz yerde de değil. Dışarıda olsaydık bile yine orada olmazdı. Ama aynı zamanda çok da yakınımızda. Buna kesinlikle eminim.”

“Sessiz olun!” diye kısık bir sesle bağırdı gelinlik giymiş kadın. “Galiba biri geliyor.”

Hepsi kulak kesildi, ama yine yalnızca yağmurun sesi

duyuluyordu.

Doktor ayağa kalktı ve ip cambazı kostümlü çocuğun yattığı kürsüye doğru ilerledi. Çocuğu inceleyebilmek için kürsünün arkasındaki iskemleye çıkması gerekti.

“Sizin işinizi yapmanız gerekmiyor mu?” diye sordu memur, kaşlarını çatarak.

“Belki de benim işim bu” diye kızgın bir tonla yanıtladı doktor.

Çocuğu bir süre sessizce muayene etti. Önce nabzına baktı, sonra baş parmağı ve işaret parmağıyla çocuğun gözlerini dikkatle açtı, daha sonra ümitsiz bir şekilde başını iki yana sallayarak aşağı indi ve yerine döndü.

Adamı büyük bir merakla izleyen şişman yaşlı kadın, herkesi korkuyla yerlerinden sıçratan sesiyle bağırmaya başladı:

“Hastalığı neymiş? Söylesenize doktor, neden ölmüş bu çocuk?”

“Yağmurdan!” diye sert bir dille yanıtladı doktor.

“Belki de,” diye fısıldadı badem gözlü kız, kanatları ıslanmış çocuğa, “cennet, yağmurun yağmadığı yerdedir.”

“Veya en azından sürekli değil, ara sıra yağan bir yerde de olabilir.”

“Hatırladın mı şimdi?” diye sordu kız.

Ama çocuk yanıtlamadı, yalnızca düşünceli bir şekilde önüne baktı.

Kız yerinden kalkıp utangaç adımlarla kürsüye doğru ilerledi. İskemleye tırmanıp ip cambazı kostümlü çocuğun yanına ulaştı. Çocuğun başını kucağına aldı ve üze-

rine kâğıt şemsiyesini tuttu. Herkes şaşkınlıkla izliyordu.

“Ama ya öğretmen gelirse ...” diye korkuyla haykırdı gelinlikli kadın.

“Belki de öğretmen odur” dedi kanatlı çocuk, ayağa fırlayarak. Hepsi birden şaşkınca ona doğru döndü.

“Olamaz mı?” diye mırıldanıp yeniden kızardı. Kanatlarını arkasından sürükleyerek kararlı adımlarla kürsüye tırmandı ve uyduruk şemsiyesini çocuğun üzerine tuttu.

“Çok saçma!” dedi memur aşağılarcasına.

“Hiç de değil!” dedi çocuk hemen. “Nefes almaya başlıyor!”

Doktor ayağa fırlayıp yeniden iskemleye çıktı ve elini çocuğun göğsüne koydu, ağzına doğru eğilip dinledi.

Sonra birdenbire bağırdı: “İki tane yetmez! Bütün şemsiyeleri getirin!”

Hepsi de öne doğru gelmiş ve şemsiyelerini çocuğun üstünde havaya doğru kaldırmışlardı. Badem gözlü kız kürsüde yatan çocuğun başının üzerine eğildi ve kırmızı yuvarlak lekeli bantı dikkatle aldı. Uzun siyah saçları ikisinin de yüzünü örtmüştü.

İp cambazı kostümlü çocuk birdenbire derin bir nefes alıp birkaç kez öksürdü ve sonra ayağa kalktı.

“Teşekkür ederim!” dedi ve tek tek sınıftakilerin yüzüne baktı. “Bu sefer çok uzun sürdü. Siz burada ne yapıyorsunuz?”

“Öğretmeni bekliyoruz” diye yanıtladı gelinlikli kadın.

“Yoksa öğretmen sen misin?” diye sordu kanatlı çocuk.

“Lafına biraz dikkat etsene!” diye bağırdı çocuk. “Hiç öyle bir halim var mı?”

“Onun nasıl görüldüğünü bilmiyoruz ki!” dedi doktor.

“Hepimizin adına konuşmamanızı rica ederim!” diye azarladı memur. “Ben sizden daha uzun zamandır buradayım.”

İp cambazı kostümlü çocuk onları dinliyor ve gülümsüyordu.

“Asıl önemli olan onun henüz burada olmayışı. Buradan çıkmayı başarmamız gerekiyor. Yoksa burada kalmak istiyor musunuz?”

“İstemek değil!” diye açıkladı memur. “Görev bilinci diyelim! Kimsenin gerçeklerden kaçmaya hakkı yoktur. Gerçek ne kadar kötü olsa bile!”

İp cambazı kostümlü çocuk oturup bacaklarını aşağıya sallandırdı.

“Fark ettiniz mi?” diye yumuşak bir şekilde sordu. “Yalnızca birkaç dakika gözleri kapamak yetiyor. İnsan gözlerini yeniden açtığında kendini başka bir gerçeğin içinde buluyor. Her şey sürekli olarak birbirine dönüşüyor.”

“Gözlerini kapadığında,” dedi ıslak kanatlı çocuk, “insan ölür.”

“Tamam işte,” dedi kürsünün üstündeki çocuk, “ikisi de aynı kapıya çıkıyor. Gözümü kapattığımda başka yerdedim, şimdiyse buradayım.”

Yaşlı ve şişman kadın başını salladı.

“Eee, bundan ne gibi bir fayda elde ediliyor?”

“Hiçbir şey!” diye yanıtladı çocuk. “Neden illa bir fayda sağlansın?”

“Ben her durumda,” diye söze girdi memur, “burada kalacak ve öğretmene burada ne olup bitti tek tek anlatacağım.”

“Nasil isterseniz!” dedi çocuk ve kürsüden aşağı atlayıverdi. “Ben zaten yalnızca buradan geçiyordum!”

“Ama buradan çıkılamıyor ki!” diye bağırdı gelinlikli. “Kapı kapalı!”

“İnsan her yerden çıkabilir,” diye karşılık verdi çocuk, “eğer rüyasını değiştirebilirse.”

“Peki bu nasıl yapıyor?” diye sordu badem gözlü kız. Ve kanatlı çocuk da hemen ekledi:

“Rüya değiştirmek de ne demek?”

“Hepsi saçmalık!” diye bağırdı memur.

“Rüya değiştirmek,” dedi ip cambazı kostümlü çocuk, “yeni bir masal bulmak ve onun içine atlayabilmek anlamına gelir. Daha bunu bilmediğinize göre, siz bu okulda ne öğrendiniz ki?”

“Sen bunu nereden öğrendin?” diye sordu şişman kadın.

“Kendi keşfettiğim bir Rüya Değiştiricisinden” diye yanıtladı çocuk.

“Ve bunu gerçekten başarabiliyorsun, öyle mi?” diye soluğu kesilmiş bir şekilde sordu küçük kız. “Bunu bize de öğreteceksin, değil mi?”

“Kesinlikle!” diye yanıtladı çocuk. “Zaten onu tek ba-

şına başarmak çok zor. İki kişi olursa çok daha kolay oluyor. Hatta herkes toplu olarak yaparsa o zaman kesin başarı sağlanıyor. Bütün gerçek Rüya Değiştiricileri bunu bilir!”

“Peki yeni bir masal bulmayı nasıl becereceğiz?” diye merak etti gelinlikli.

“En kolay yol,” diye açıkladı çocuk, “hepimizin bir tiyatro temsilinde oynamamız!”

“Yüce Tanrım!” diye iç geçirdi şişman kadın. “Ben o kadar metni ezberimde tutamam.”

“Peki kime oynayacağız?” diye sordu doktor.

“Kendimize. Hem seyirci hem de oyuncu olacağız. Oynayacağımız şeyse, gerçeklik.”

“Ama ne oynayacağız?” diye sordu kanatlı çocuk.

“Bu önceden bilinmez ki,” diye yanıtladı çocuk, “öylece başlanır.”

“Ama o zaman her şey karışır” dedi gelinlikli kadın. “O zaman bize ne olur?”

Çocuk omuzlarını silkti.

“Ne olacağını önceden öğrenmek isteyen, rüyasını dönüştüremez.”

“Ama bir sahneye ihtiyacımız olmayacak mı?” diye sordu badem gözlü kız. “Ve bir de perdeye?”

“Elbette!” dedi ip cambazı kostümlü çocuk. Yağmurdan ıslanmış bandını alarak kâğıt şemsiyesini onun üzerine tutan küçük kızın eşliğinde yazı tahtasına doğru ilerledi ve tahtadaki formülden kalan izlerini de özenle sildi. Sonra diğerlerine döndü.

“Tahtayı kurulayabilir misiniz?”

“Bunun mümkün olabileceğini sanmıyorum” dedi doktor, “yağmur onu yine ıslatacaktır.”

“Bize birkaç dakika yeter” diye açıkladı çocuk. Kürsünün çekmecelerini açtı ve içinde birkaç renkli tebeşir parçası buldu. Bu arada diğerleri de ellerindeki mendiller ve ceketlerinin kollarıyla tahtayı kurulamaya çalışıyorlardı. Doktor bile beyaz gömleğini çıkarmış, kurulama bezi gibi kullanıp tahtayı siliyordu.

“Bu kadar yeter,” dedi çocuk. Sonra tahtaya bir tiyatro sahnesi çizdi. Perdesi sağa ve sola doğru yukarı çekilmişti. Arka dekordaysa çok sayıda kapısı olan bir koridor vardı.

“Bütün olasılıkları açık bırakmak lazım” dedi çocuk son çizgileri de koyarken. “Bu kapılardan birinin ardında hoşumuza gidecek bir şey bulacağız.” Ve bir sıçrayışta tahtaya çizdiği resmin içine daldı. Diğerleri tahtadaki sahnede bir oraya bir buraya koşturan çocuğa hayretle bakakalmışlardı.

“Haydi gelin!” diye bağırdı çocuk. “Çabuk olun! Yağmuru unutmayın!”

İlk önce kanatlı çocuk sahneye tırmandı. Ardından da badem gözlü kız. Arkalarından gelinlik giymiş kadın. Doktorun şişman kadını arkasından itmesi ve sahnedekilerin de onu çekmesi gerekti. Sonra da doktorun kendisi atladı. Aşağıda yalnızca düzgün giysili adam kalmıştı. Elinde şemsiyesiyle öylece duruyor ve ne yapacağına karar veremiyordu.

İp cambazı kostümlü çocuk sahneden aşağıya doğru eğilip adama elini uzattı:

“Gelmek istemiyor musunuz?” diye sordu.

Adam reddedercesine başını sağa sola salladı.

“Buna inanmıyorum.”

“İnanmak zorunda değilsiniz. Sadece atlayın!”

“Ama ...” dedi memur, bir adım geri kaçarak, “bana ihtiyacınız olduğunu düşünmüyorum. Üstelik sizin oyununuza uyacağımı da sanmıyorum.”

“Size ihtiyacımız olduğundan değil ...” diye yanıtladı çocuk. “Ama oyunumuzda herkese göre rol var.”

Tahta neredeyse tamamen yağmur damlalarıyla doluyor ve resim de giderek silinerek anlaşılmaz hale geliyordu.

“En iyisi ben gelmemeyim” dedi adam.

“Yazık!” dedi çocuk ve bir sirk cambazı gibi eğilerek selam verirken haykırdı: “Mutluluklar dilerim!”

Perde yavaş yavaş her iki yandan inmeye başladı. İşte tam o anda adam birdenbire cesaretini toplayarak şemsiyesini kapadı, evrak çantasını koltuğunun altına sıkıştırdı, şapkasını sıkı sıkı tutup perdenin aralığından içeri atladı ve perde adam da girdikten sonra kapandı.

Dinmeyen yağmur yavaş yavaş tahtadaki resmin tamamını kapladı.

KULİS KORİDORUNDA BEKLEYEN BİRKAÇ YÜZ KİŞİYE RASTLADIK. Duvar boyunca dizilmiş bir şekilde hareketsiz ve sabırla beklerken ya oturuyor ya da ayakta duruyorlardı.

Aralarında kadınlar ve çocuklar da vardı. Çoğunun üst kısmı, bazıları da tamamen çıplaktı. Bedenleri uzun süredir zor günler geçirdiklerini gösteriyordu. Çünkü hepsi de oldukça zayıftı ve tam anlamıyla güçten düşmüş görünüyorlardı.

Biz bekleyenlerin önlerinden geçerken, hiçbiri başını kaldırıp yukarı bakmıyordu. Bazıları gözlerini kapamış şekilde dudaklarını oynatıyordu. Sanki repliklerini tekrarlıyor gibiydiler. Bir kısmı da gözlerini boşluğa ya da yere dikmiş öylece duruyordu.

Üzerinde eski püskü bir çul parçası olan ve bir tabureye oturmuş bekleyen yaşlı bir adamın önünde durduk ve neden burada olduğunu sorduk.

“Kostümümü beklemem gerekiyor” diye mahcup bir şekilde gülümseyerek yanıtladı yaşlı adam. “Hâlâ dikiliyor. Hazır olduğunda sahneye çıkacağım. Ama daha faz-

la uzayacağını sanmıyorum, çünkü buradakilerin arasında en uzun süredir bekleyen benim.”

Adama nasıl bir kostüm beklediğini sorduk.

“Bir kral kaftanı” dedi adam. “Ve elbette en önemli aksesuarı, taç ... İki taç bekliyorum. Birincisi gerçek altından ikincisi de kâğıttan. Ayrıca son perde için bir yay ve oklarla dolu bir sadağa ihtiyacım olacak. Ve koltuk değneklerine ... Evet! Koltuk değneklerim de olacak, çünkü sizin de bildiğiniz gibi sonradan tek bacaklı olacağım.”

Ona, sanki bir zamanlar bir yerlerde görmüş gibi anlattığı kostümü çok iyi bildiğimizi söyledik.

“Hayır, hayır” dedi yaşlı adam ve inatçı bir çocuk gibi başını iki yana salladı. “Bu imkânsız! Daha hazır bile değil ki! Hazır olsa, giyerdim, öyle değil mi? Sonuçta o benim kostümüm!”

Yaşlı adamdan bize rolünü daha fazla anlatmasını rica ettik.

“Rolüm çok güzel!” diye başladı. “En önemlisi de bana son derece uygun. Mutlu hükümdarı oynuyorum.”

Adamın rolünün tarihi bir rol olduğunu düşünüp bunu söylediğimizdeyse yeniden başını sallayarak karşı çıktı.

“Hayır hayır, kesinlikle hayır. O tarz bir rol olsaydı, yeteneğimi sergileyemezdim. Öyle bir rolüm var ki, gerçek bir tiyatroyu tam olarak yansıtıyor. Ya da şöyle söyleyeyim; bir masalı veya tabiri caizse mistik bir oyunu kapsıyor. İlk başta mutlu hükümdar, bir kral olarak kocaman taş bir tahtta oturuyor. Neredeyse dağ kadar bü-

yük bir tahtta. Benim, yani kralın zenginliğinin sınırı yok, ama buna rağmen özgür değilim. Çünkü sol ayağım taştan yapılmış bu tahta bağlanmış durumda. Sonra kralın kâtibi tarafından düzenlenmiş bir isyan çıkıyor. Bu adam ve diğer birkaç hizmetkâr, tahta kendileri çıkmak için beni devirmeye çalışıyorlar. Ama kral, yani ben, tahta zincirlenmiş olduğum ve zincir de koparılamaz olduğu için devirmeleri mümkün olmuyor.”

Yaşlı adam susup beklenti dolu gözlerle yaklaşan üç adama baktı. Gelen adamlar dikkatli bir şekilde kralın giysisini taşıyor; içlerinden ikisi giysinin kollarını yanlara doğru germiş, üçüncü adamsa kuyruğunu tutuyordu. Dikkatle bakmayan bir kişi, bir an için bu giysinin gelenlerin arasında sürüklenen bir insan olduğunu sarabilirdi. Ama ortada çok ilginç bir durum vardı; bu, hiç kuşkusuz bir kadın elbisesiydi.

Üç adam elbiseyi yaşlı adamın kucağına dikkatle koyduktan sonra sessizce oradan uzaklaştılar. Adam sevinçten bilincini yitirmiş gibi pahalı altın işlemeyi okşamaya başladı.

“Zincir koparılamadığı için,” diye hikâyesine devam etmeye başladı yaşlı adam, “isyancılar kralın bacağına keşip kralı tahttan aşağı atıyorlar. Kanlar içinde çaresiz bir şekilde yerde yatan kralın altın tacını başından alıyor ve yerine kâğıttan bir taç takıyorlar. Onun öldüğünü sanıyorlar. Gece olunca fırtına çıkıyor ve isyancılar da kralı şehirden çıkarıp bir çöplüğe atıyorlar.”

Duygulanen yaşlı oyuncu bir süre sustu.

“Orada, çöp toplayıcıları kralın hareketsiz bedenini buluyor ve yaşadığını anladıklarındaysa kralı evlerine götürüp korkunç yaraları iyileşene dek gizlice ona bakıyorlar. Olayın üzerinden uzun zaman geçer. Yeni hükümdar, yani kâtip güçlü bir hâkimiyet kurmuştur. Askerleri her yerdedir. Binlerce gözü ve kulağı vardır. Bu yüzden çöp toplayıcıları onu kimse bulamasın diye kralın dağlara kaçmasını rica ederler; ona giymesi için eski paçavralar ve yürümesini kolaylaştıracak koltuk değnekleri verirler.”

Yaşlı adam sözlerine ara verip heyecanla ayağa kalktı. Koridordan, her yeri yamalı küçük bir takım taşıyan iki kadın geliyordu. Elbisenin tek bacağı dize kadar kesilmiş ve daraltılmıştı. Görünüşe bakılırsa bu elbise altı yaşlarındaki bir çocuk içindi. Kadınlar paçavradan elbiseyi yaşlı adamın ayaklarının önüne atıp biraz önceki adamların getirdikleri kadın elbisesini kucağından aldılar ve hızla koridorda kayboldular.

Özür dilercesine hafifçe gülümsedikten sonra yaşlı adam hikâyesine devam etti: “Savunmasız olmaması ve kendi kendine beslenebilmesi için ona bir yay ve oklarla dolu bir sadak verirler. Tek bacaklı adam başında kâğıttan tacıyla birlikte uzun süre dağ geçitlerinin ıssız derinliklerinde bir oraya bir buraya gezinir durur. Önceden hükümdarı olduğu bu toprakları hiç tanımamaktadır. Ama neyse ki iyi bir nişancı ve deneyimli bir avcıdır. Vahşi bir hayvana nişan aldığı anda asla ıskalamaz, ama sadağındaki oklar ilginç bir şekilde gittikçe azalmaktadır. En sonunda yalnızca yedi oku kalır. Adamın sabrı taşmak üze-

redir. Diğer gecelere göre daha karanlık ve fırtınalı bir gece vakti yalçın kayalıkların tepesine çıkıp dizlerinin üzerine çöker. Sonra kahkahalarla gülmeye başlar ve koltuk değneklerini bir kenara atar, kalan tüm oklarını da sağa sola savurur.”

Yaşlı adam üçüncü defa sustu. Kollarında bir yığın kumaş taşıyan bir çocuk geliyordu. Elindeki ağırlığı yaşlı adamın önüne koyduğunda bunun gözlükleri, manşetli eldivenleri ve içi kürklü çizmeleriyle birlikte deri bir pilot giysisi olduğu anlaşıyordu. Paçavraları sessizce alan çocuk da diğerleri gibi ortalıktan kayboldu.

Yaşlı oyuncu ayağa kalktı ve üzerindeki ihramı andıran çulu, iliklerine kadar erimiş bedeninden çıkarıp attı. Işıldayan gözleri ve el kol hareketleriyle hikâyesine devam etti:

“Kral sarp kayalıklarda oturmakta; sakalı, saçları, elbisesi rüzgârda uçuşmaktadır. Tam o sırada at kişnemeleleri duyar. Yedi tane atlı ona doğru gelmektedir. Işıl ışıl parlayan bembeyaz atların üzerindeki adamların yine ışıl ışıl parlayan bembeyaz kıyafetleri vardır. Yaklaştıklarında bir de bakar ki, her atlının kalbinin tam ortasında bir ok vardır. Benden intikam almaya geliyorlar, diye düşünür kral. Atlılar da o sırada yanına varmıştır. Atlarından inip krala yaklaşır ve kralın huzurunda saygıyla eğilirler. Ardından göğüslerinden okları çıkarır ve sırayla kralın önüne koyarlar. Kral konuşamıyordur. Elleriyile oklara dokunur ve oklar ışıldayıp altına dönüşür. Sonra kral başını kaldırıp beyaz atlıların gözlerinin içine bakar ve onları tanır ...”

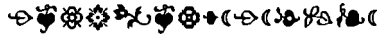
Yaşlı adam hikâyesine yeniden ara verdi, çünkü kordondan yine bir grup insan geliyordu. Ama bu seferkiler ters istikametten gelmekteydi. Gelenler, ilk üç adamdan biri, sonraki iki kadından biri ve bir çocuktü. Çocuk daha önceki pilot giysisini getirenden farklı bir çocuktü. Yerde duran son kıyafeti de alıp onun yerine başka bir şey bırakmadan, daha önceki grubun geldiğı yönden gittiler. Sonra yaşlı oyuncu taburesine geri oturdu ve titreyerek yerdeki çulu giydi. Son derece bitkin görünüyordu.

Hikâyenin sonunu anlatması için yaşlı adamı ne kadar zorlasak da, bize kralın tanımış olduğı atlıların kimler olduğunu söylemedi. "Ben nereden bileyim!" diye inatçı çocuk gibi başını sallayarak tekrar tekrar bağırdı.

Yoksa bize söylemeye izninin olmadığı bir sır mıydı bu?

Yorgun bir şekilde cevap verdi: "Hikâyenin sonunu yalnızca oyunu oynadığımda öğrenebileceğim. Tabii ki siz de ... Yoksa oyunun ne önemi kalırdı?" Birdenbire yüzü son derece kederli bir hal aldı ve aceleyle sordu:

"Yoksa bu arada benim rolümü bir başkasının oynamış olabileceğini mi düşünüyorsunuz? Uzun zamandır bekliyorum. Sizce bu doğru olabilir mi?"

YANGIN YENİ ÇIKMIŞTI. Kalenin o geceki görüntüsü uğuldayan kurşunların, vızıldayan top mermilerinin, yıkılan duvarların ve çöken tavanların çıkardığı korkunç sesler yüzünden cehennemi andırıyordu.

Sakallı diktatör geniş adımlarla karanlık koridorlarda, kocaman salonlarda ve kapalı balkonlarda koşuyordu. Etraf son derece karanlık olduğu için önünü göremedi, yere düşüp parçalanmış heykellere ve avizelere takılarak mermer merdivenlerden aşağı yuvarlandı. Bir süre yerde öylece yattıktan sonra tüm gücünü topladı ve sendeleyerek ayağa kalktı. Parlak deriden yapılmış siyah üniforması yırtılmış ve birçok yeri delinmişti. İri bedeni kalbine, akciğerine, karaciğerine ve bağırsaklarına isabet eden sayısız kurşunla delik deşik olmuştu. Hatta alnının tam ortasında üçüncü bir göz gibi, küçük ve yuvarlak bir kanlı kurşun deliği parlıyordu. Ölümçül derecede yaralanmış olmasına rağmen ölmeyi bir türlü beceremiyordu. Çünkü herkesin bildiği gibi o ölümsüzdü.

Buna rağmen gelmiş geçmiş bütün avcılar onu yakalamaya çalışmıştı. Ölümsüzdü, ama yaralanmıyor değildi.

Bedenini tahammül edilemez şekilde sarmalayan bütün o acıları hissedebiliyordu.

Devlet arşivinin koridorlarında kendine sığınacak bir yer aradı, ama burada gizli dosyalardan barikatlar yapılmıştı. Barikatların arkasında yüzlerce alev görölüyordu. Kendini yere attı ve yuvarlanmaya başladı. Dava dosyalarından oluşan duvarların arkasında emniyetli bir yer aradı ve dosyalardan oluşan hendekler arasında süründü, tırnaklarıyla tutunup ilerlemeye çalıştı, kendine tüneller kazdı, ama sonunda gücünü yitirip nefes nefese kaldı.

Uyumak istiyorum, diye düşündü, ister beş dakika, ister yüz yıl ... Oysa savaş henüz bitmemişti. Savaş hiçbir zaman bitmeyecekti. Ve savaş devam ettiği sürece öldürülmeyeceğim, diye düşündü. Benim silahlarımı bana karşı kullanıyor, o yüzden beni hiçbir zaman yenemiyorlar.

Boylu boyunca uzanmış olduğu yerde dikkatle başını kaldırıp baktı. Derin bir sessizlik olmuştu. Sonunda ateşe ara verilmiş olsa gerekti.

Dışarısını altın renkli şafak sarmıştı.

Ayağa kalktı. Mozaik zeminde bir pelikan resmi vardı ve pelikan, kuluçkasını göğsünden çıkan bir hortumla besliyordu. Yanında altın harflerle şu yazılıydı: *Amor Amoris Gratias*. Diktatörün ağzında kurşun ve pas tadı vardı. Tükürmek istedi, ama tükürüğü yoktu.

Yuvarlak, kocaman bir mermer kubbe büyük salonu kuşatıyordu. Salonun orta yerindeki siyah bir hedef tahatasının ortasında durmuş gibiydi. Kocaman salonun için-

de küçücük görünüyordu. Ağzını eğip sakalındaki kanı sildi ve ayağa kalktı. Kendini güvene almalıydı.

Kapılar ve pencereler yeterince güvenli değildi. Nereden geldiği belli olmayan altın renkli şafak ışıkları, yukarıdaki bir yerlerden geliyordu. Diktatör buraya nasıl gelmişti? Neyse, bunun şimdi hiç önemi yoktu. Önemli olan buradan nasıl kurtulabileceğiydi.

Büyük kubbeli salonda kalın sütunların taşıdığı kocaman bir taş merdiven görülüyordu. Merdiven geniş bir yarıküre halinde yukarıya uzanıyor ve tüm salon duvarlarını çevreleyen, açık, geniş bir bahçeye çıkıyordu. Daha yükseğe çıkan sağlam soltu merdivenler, yüksek tavanlı ve kemerli koridorlara çıkıyor; her merdivende, her kubbe ve kapalı balkonda yeni yeni manzaralar oluşuyordu. Burada her şey altın parlaklığında ihtişamlı bir görünüme sahipti. Kimi küçük kimi daha büyük olan taş ve bronz heykellerin bir bölümü üstlerine bol kıvrımlı elbiseler giymiş sayısız insan figüründen oluşuyordu; bu figürlerin bir bölümünün elleri havadayken bir bölümünün de parmakları ileriye uzanmıştı; asaletin, aklın, cazibenin ve şiddetin derin yansımaları olarak tüm görkemleriyle öylece duruyor, kendi aralarında duyulmayan bir şeyler konuşuyorlardı. Konuştukları her neyse, sanki onları heyecanlandırıp telaşa sürüklüyor gibiydi ya da önemli bir karar vermek üzere aralarında sessiz bir tartışma yaşıyorlardı. Belki de tartışma İktidar meselesi, yani tüm meselelerin meselesi üzerineydi.

Diktatör yukarı çıkmaya başladı. Yavaş yavaş, adım adım ... Merdiven bir dağ gibi yükseliyordu. En üstteki

basamakta oturup güç toplamaya çalıştı. Sonra yola devam etti. Duvar boyunca uzanan kapalı balkondan geçti ve sonunda başka merdivenlere de uzanan yolu buldu. Bu yol oldukça dardı ve yeşil renkli kalın taş sütunlarla çevrelenmişti. Basamakları ayna parlaklığındaydı. Merdivenin kenarında parmaklık yoktu. Merdivenin sütununa eliyle dokundu. Aşağı bakmadığı için ne kadar yükseklikte bulunduğunu bilmiyordu. Belki de kubbeye kadar çıkmıştı.

Helezon biçiminde dönerek yükselen merdiven, tavandaki küçük kapaklardan birinin altında sona erdi. Diktatör omzuyla kapağı açmaya, ama boşunaydı. Nefes nefese kalmıştı. Biraz dinlenmek için oturunca, kapak kendiliğinden aşağı doğru açılıverdi. Diktatör de açılan kapaktan yukarı tırmanmaya devam etti.

Önünde, puslu bir ışıktaki sanki ufka kadar gidiyormuş hissini veren, uzun ve ince bir koridor uzanıyordu. Her iki duvarda da belli aralıklarla aynı ıspanak yeşili kapıdan vardı. Hepsi aynı olduğu için hepsinin de üzerinde 401 numarası bulunuyordu. Ürkütücü koridor, ona okulu hatırlatmıştı. Çocukken okuldan nefret eder ve korkardı. Buraya dönmek hiç iyi olmamıştı, ama yerdeki kapağı bulamadığı için geri gidemiyordu.

Mecburen kendini devam etmeye zorladı. Oldukça gürültülü ve uyumsuz kalp atışlarını andıran aksak adımlarından başka hiçbir ses duyulmuyordu. Koridor öyle uzundu ki, sonu gelecek gibi görünmüyordu.

Bir süre sonra durup dikkat kesildi. Uzaklarda bir yerden kulağına çingırak sesleri gelmişti. Puslu ufuk hat-

tını bakışlarıyla delmeye çalıştı. Uzaktan, koridor duvarlarının tek bir noktada birleştiği yerden küçük bir insan grubu yavaşça geliyordu. Diktatör kemerinden tabancasını çıkardı ve silahı ateş etmeye hazır hale getirdi.

Ama grup yaklaşına kadar epey bir zaman geçmesi gerekmişti. En önde, ayak bileğine dek uzanan dantelli bir gömlek giyen ve her iki elinde de gümüş bir çingirak taşıyan yaklaşık altı yaşında bir çocuk vardı. Arkasında yaşlı bir adam yürüyordu ve o da aynı şekilde yere kadar uzanan dantelli bir entari giymişti. Ama onun üzerinde ayrıca bir önlük ve başında da bembeyaz, uzun bir aşçı külahı vardı. Bir elinde altın bir çanak ve üzerinde ters çevrilmiş bir gümüş tabak, diğer elinde de başka bir tabağı büyük bir dikkatle tutuyordu. Yaşlı adamın arkasından yürüyen iki çocuksa içinden biraz duman tüten gümüş mangallar taşıyordu. Onların arkasından da aynı uzun gömleklerden giymiş, çatal bıçakları, kepçeleri, çeşitli kutuları ve diğer mutfak eşyalarını taşıyan başka çocuklar geliyordu.

Diktatör koridorun ortasında durdu ve tabancasını havaya kaldırdı.

“Durun,” dedi cılız bir sesle, “olduğunuz yerde kalın!”

Başında aşçı külahı olan adam, diktatörü sanki o an fark etmiş gibiydi; korkmamış, ama çok şaşırmıştı. Gözlerini elindeki çanaktan kaldırarak diktatöre dikkatle baktı. Çocuklar korkup geri çekilmişti, ama yaşlı adam tabancaya aldırmadan yürümeye devam etti. Diktatör tabancanın horozunu kaldırdı.

“Durun dedim!” diye tekrarladı. Sesi biraz önceki gibi cılız değildi, çünkü yaşlı adamın sağır olabileceğini düşünerek sesini yükseltmişti, ama adam sağır değildi. Diktatör davayı kaybettiğinden beri dünya ispiyoncular ve hainlerle dolmuştu. Üstelik hiçbir önlem yeterli değildi.

“Nereye böyle?” diyerek öne doğru adım attı ve tabancasını yaşlı adamın yüzüne doğrulttu. Yaşlı adam temkinli bir şekilde önce silahın ağzına, sonra da belli etmeden karşısındakinin parçalanıp delikler açılmış deri üniformasına, kurumuş kanların görüldüğü sakalına, alnındaki kurşun deliğine ve son olarak da gözlerine baktı. Diktatör içindeki öfkenin giderek büyüdüğünü hissediyordu.

Ama aşçı külahı takmış yaşlı adam bu defa kendisini anlamış görünüyordu. Alçakgönüllü bir şekilde bakışlarını yere indirdi ve hafifçe eğilerek mırıldandı:

“Oğlum, lütfen bırak da devam edelim. Acelemiz var.”

Diktatör, bu masum yaklaşım karşısında sıırttı.

“Biraz sabret, ihtiyar ... biraz sabret bakalım.”

Sonra tabancasının kabzasıyla çanağa aniden hafifçe vurdu.

“Konuğun olduğumu varsay, ihtiyar. Bana o yiyeceklerden biraz sunmak istemez misin? Açlıktan ölüyorum.”

Ama yaşlı adamın yüzünde hiçbir ifade belirtisi oluşmadı. Belki de yine anlamamıştı. Bir süre sonra samimi bir dille fısıldadı:

“Bakın, lütfen anlayış gösterin. Son bir hizmet söz konusu ...”

“Şaka yapıyorsun!” diye yanıtladı diktatör. Sesi öfke-den neredeyse çıkmıyor, yalnızca ciğerlerinden yükselen ısıklık benzeri hırıltılar duyuluyordu. Sonra derin bir nefes alıp yukarıyı işaret etti:

“Herhalde henüz fark etmedin, İhtiyar, orası ölülerle dolu! Caddelerde yığınlar halinde yatıyorlar. Bağırtilarından insan kendi sesini bile duyamıyor. Birbirlerinin ayaklarına düşüp ölüyorlar. Üst üste yığılmış durumdalar. Dünya, ihtiyar, şu anda yalnızca ölülerden ibaret. Dünyanın kendisi bile ölüyor. Ama sen, ihtiyar, bir ölüye gitmek için acele ediyor ve rahatsız edilmek istemiyorsun.”

“Evet” diye yanıtladı yaşlı adam ve üzgün bir ifadeyle diktatöre baktı. “Ne yapalım?”

“Pekâlâ,” dedi diktatör, kısa bir süre düşündükten sonra, “o halde izin verin de size eşlik edeyim. Bu müstesna ölüyü görmek için sabırsızlanıyorum.”

“Biraz önce son bir hizmetten bahsetmiştim, oğlum” dedi yaşlı adam ve başındaki şapkayı eğdi. Çocuklara el salladı ve onlar da yeniden eski konumlarını aldılar. Küçük topluluk bir kez daha yola koyuldu. Tabancasını hâlâ elinde tutan diktatör, topallayarak yaşlı adamın yanında yürüyordu.

Yürüdükleri koridor boyunca yan yana dizili ve birbirinin aynısı 401 numaralı ıspanak yeşili kapının yanından belirli aralıklarla geçtikleri için diktatör, bulundukları noktadan hiç hareket etmedikleri ve saatlerden beri hep aynı yerde oldukları izlenimine kapıldı.

Uzun bir süre sonra sordu:

“Ölülere neden bu kadar önem veriyorsunuz? Önce ya da sonra, zaten bir şekilde öleceklerdi.”

“Bu doğru” diye yanıtladı yaşlı adam, “ama aynı şey değil.”

“Fark ne?” diye sordu diktatör.

Yaşlı adam bir süre düşündü ve sonra mırıldandı: “En azından senin için bir fark var. Neden bütün bu zararı verdin?”

“Buna mecbur bırakıldım” diye karşılık verdi diktatör. “Ama hiç pişman değilim. Hiçbirine üzülmiyorum.” Ve bir süre sonra kısık bir sesle ekledi:

“Ölebilme yeteneğine sahip oldukları için onları kısıktırıyorum bile.”

Bir kapıdan diğerine yavaş yavaş ilerliyorlardı. Yaşlı adam diktatörün sözlerine karşılık vermedi. Diktatör yine ihtiyarın duymadığı konusundaki şüphesine kapılmıştı, ama yaşlı adam uzun bir aradan sonra sordu:

“Mecbur mu bırakıldın? Seni bu kadar zorlayabildiklerine göre, yeteri kadar güçlü değilmişsin demek ki!”

“Güç’e sahip olmak için” diye yanıtladı diktatör, “onu onlardan almam gerekiyordu. Ve Güç’ü elimde tutabilmek için onu, benden almak isteyenlere karşı kullanmalıydım.”

Yaşlı başını anladığını gösterircesine salladı.

“Bu çok eski bir hikâye. Binlerce kez tekrarlandı. Ama kimse ona inanmaz. Bu yüzden binlerce kez daha tekrarlanacak.”

Diktatör birdenbire kendini çok yorgun hissetti ve o-

turmak istedi, ama yaşlı adam ve çocuklar yürümeye devam ettikleri için onları biraz yavaşlayarak geriden takip etti.

“Peki sen?” diye sordu yaşlı adama, onlara tekrar yettiğinde. “Güç hakkında ne biliyorsun? O olmadan yer-yüzünde büyük bir olayın yaratılabileceğine inanıyor musun?”

“Ben mi?” diye sordu aşçı külahlı yaşlı adam. “Ben büyük nedir, küçük nedir bilmiyorum.”

“Benim adaleti sağlamak için Güç’e ihtiyacım var,” diye bağırdı diktatör. Alnındaki kurşun yarası yeniden kanamaya başlamıştı. “Ama Güç’e sahip olmak için haksız yollara başvurdum. Gerçi onu isteyen kişi kim olursa olsun, aynı yoldan gitmek zorundadır. Zulme son vermek istedim ve buna karşılık beni engellemek isteyenleri zindana atıp yok etmem, yani zalim olmam gerekti. İktidarı feshetmek için iktidarı uygulamak gerekir. Sefaletten uzaklaşmak için sefaleti uyandırmak gerekir. Savaşı imkânsız hale getirmek için savaş çıkarmak gerekir. Dünyayı kurtarmak için dünyayı yok etmek gerekir. Güç hakkındaki gerçek budur işte!”

Derin bir soluk aldı ve yeniden yaşlı adamın yolunu kesip tabancasını ateş etmeye hazır bir şekilde havaya kaldırdı.

“Bütün bunlara rağmen hâlâ onu seviyorsun,” dedi kısık bir sesle yaşlı adam.

Diktatörün sesi çatlak çatlak çıkıyordu. “O, tüm erdemler arasında en büyük olanıdır. Bir tek kusuru var,

ama o da zaten her şeyi bozmaya yetiyor. Hiçbir zaman kusursuz değil ve açgözlü. Gerçek olan tek Güç yalnızca Mutlak Güçtür. Ama o da imkânsızdır. Bu yüzden de onun hakkındaki hayallerim suya düştü. O beni kandırdı.”

“Ve ...” dedi yaşlı adam, “böylece sen de savaşmak istediğin kişi oldun. Ayrıca bu sürekli oluyor ve sen bu yüzden ölmüyorsun.”

Diktatör yavaş yavaş silahını indirdi.

“Evet,” dedi, “işte bu. Ne yapmak gerekir bu durumda?”

“Mutlu hükümdarla ilgili efsaneyi bilmiyor musun?” diye sordu yaşlı adam.

“Hayır,” diye yanıtladı diktatör. “Artık hikâyeler beni hiç ilgilendirmiyor.”

Yine de yaşlı adamın elinden tutmasına ve onu yürütmesine izin verdi. İhtiyarın sesini çok az duyabiliyordu. Adam anlattıkça anlatıyordu. Diktatör sözcükleri duyuyor, ama adamın ne anlattığını dinlemiyordu. Neden Güç için savaştığını ve hangi tarafta olduğunu hatırlamaya çalışıyor, ama bir türlü başaramıyordu.

Uzun bir zaman sonra yaşlı adamın sözleri birdenbire diktatörün bilincini açtı:

“... Sonra sırlarla dolu görkemli sarayına kavuşmak için harekete geçti. Bu plan hayatının on yılını almıştı. Bunu neden yaptığını kimse bilmiyor. Bilgelikten mi yoksa kendisinden nefret ettiği için mi? Kim bilir ... Neyse! Temel atıldıktan sonraki gece, gizlice inşaat alanına gitti. Etrafta hiç kimse yoktu. Ortalık zifiri karanlıktı. İnşaatın

tam altına bir çukur kazdı ve içine bir termit yuvası yerleştirdi. Bundan da kimseye bahsetmedi. Üzerinden pek çok on yıl geçti. Neredeyse bir ömür ... İktidar dönemi boyunca meydana gelen onca olay ve karışıklık, termitleri çoktan unutmalarına neden olmuştu. Sonunda eşi benzeri olmayan muhteşem yapı da tamamlanmıştı. Yapının sahibi olarak etrafındaki birçok insanla beraber sarayın en yüksek kulesinin zirvesine çıktı. İşte tam o anda, termitler de görünmeyen inşaatlarını bitirmişlerdi. Orada hükümdar ile bulunan herkes yıkılan saray enkâzının altına, tozların içine gömülüverdi. Son söz olarak herhangi bir açıklamada bulundu mu, bilinmiyor. Ama efsaneye göre, sonradan bulunan ve neredeyse hiç zarar görmediği söylenen cesedinin yüzünde mutlu bir gülümseme varmış...”

Derken yaşlı adamın sesi kesildi. Üzerinde 401 yazan kapılardan biri açık duruyordu. Küçük grup yavaşça içeriye, kırmızı kadifeden bir koltuk dışında bomboş görünen bir salona girdi. Aşçı külahlı yaşlı adam diktatörü koltuğa doğru sürükleyip oturttu. Diktatör kocaman kadife koltukta küçük bir çocuk gibi kalmıştı ve önündeki bir pufa boylu boyunca uzattığı bacaklarına bakıyordu.

“Kendini nasıl hissediyorsun, küçüğüm?” diye sordu İhtiyar. “Görüyorsun ya, artık içinde bir damla kan bile kalmadı.”

“Artık hiçbir şey hissetmiyorum” diye yanıtladı diktatör, “organlarım yok, bedenim yok, her şey boş! Yardım et bana!”

Yaşlı adam başını elbette anlamında salladı.

“Son bir hizmetimiz daha olduğunu söylemiştim sana.”

Diktatörün artık başını hareket ettirebilecek kadar bile gücü kalmamıştı. Bakışlarını salonda dolaştırdı. Salon-
da, uzak bir köşede bir arada duran çocukların dışında başka hiç kimse yoktu.

“Anlıyorum” diye fısıldadı, sırtıtmaya çalışarak; ama yüzüne yalnızca ağlamaklı bir sırtıma oturtmayı başara-
bildi.

“Hiçbir şey anlamıyorsun, küçüğüm!” diyen yaşlı ada-
mın sesini kulağının dibinde duydu. “Evet, ölemezsin, a-
ma doğmayabilirsin.”

Diktatör başını eğip gözlerini kapadı. Elinden silahı-
nın alındığını hissetti ve buna karşı çıkmadı. Yaşlı adamın
çalışkan hareketlerle türlü türlü hazırlıklar yaptığını du-
yuyordu. Yaşlı adam bir yandan da ara sıra mırıldanarak
onu sakinleştirmeye çalışıyordu:

“Şşşşt, aferin küçüğüm, aferin!”

Taş gibi ağırlaşmış göz kapaklarını açmayı denedi.

Biraz uğraştıktan sonra başardı. Tam önündeki ihtiyar
yüzü gördü. Adamın yüzü ürkütücü şekilde büyüktü.
Yaşlı adam başındaki aşçı külahını çıkarınca, uzun soluk
gri saçları omuzlarına kadar dökülmüştü. Diktatör onun
aslında çok yaşlı bir kadın olduğunu fark etti.

Yaşlı kadın, sanki bir dadı gibi ona doğru başını sal-
ladı. Salonun uzak köşesinde küçük çocuk grubu sessiz-
ce şarkı söylemeye başlarken kadın da elindeki çanağı
diktatörün dudaklarına doğru yavaşça kaldırdı.

Diktatör hırslı yudumlarla içtikçe içti. Sonra kadın boşalmış çanağı diktatörün ağzından çekti. O an diktatör kendini, parçalanmış parlak ve siyah deri üniformanın içinde boş bir larvaya benzeyen bir bebek olarak buldu. Bağırarak istiyor, ama ağzından sadece cılız, boğuk bir ses çıkıyordu.

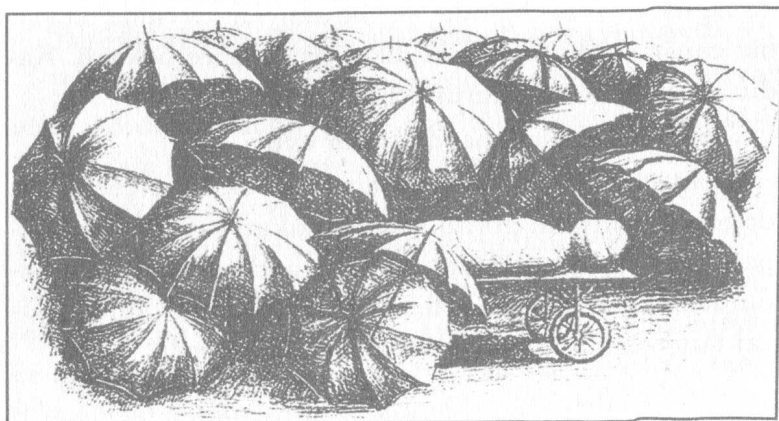
“Şşşşt,” diye vızıldadı yaşlı dadı, “korkma küçüğüm. Her şey geçecek. Canın hiç, ama hiç yanmayacak.”

Yaşlı kadın bebek diktatörü göğsüne dayayıp göz kırptı. Sonra dantel gömlekli çocuklar yanlarına yaklaştılar ve hep birlikte şarkılar söyleyerek puslu bir havaya açılan kapıdan dışarı çıktılar.

Yaşlı kadın, bebeği iç kalenin ortasındaki parka kadar kucağında taşıdı. Bir süre ağaçların ve çalılıkların arasında uygun bir yer aradıktan sonra durdu. Burada bir ot yığını vardı. Ot yığınının ortasında büyük bir çukur vardı. Çukur bir bomba ya da depremle açılmış olmalıydı. Yaşlı kadın diktatörle beraber çukurun içine girdi. Kadın onu kucağından indirdiğinde, şişkin alnıyla, kıvrılmış ufacık bir cenin görünümündeki diktatör sessizce bekledi. Kadın onu, yerdeki çukurun içine itina ile yatırdı.

“Şşşşt, küçüğüm, haydi, şimdi uyu!”

Diktatör, kadının, ağacın altında bekleyen çocuklara doğru yöneldiğini gördü. Sonra çukur yavaş yavaş kapanmaya başladı. Bütün kale, bir anda çocuklar ve kadından oluşan grubun ardında alevler içinde kalmıştı. Uzaktan bakınca ateş dev bir laleyi andırıyordu.

SİRK YANMIŞ VE İNSANLAR KOŞUŞARAK KAÇIŞMIŞTI. Seyirci koltukları bomboştu ve kocaman çadır dumanla dolmuştu. Palyaço sahnede tek başına duruyor, pullu kostümü ateşlerin arasında pırıl pırıl parlıyordu. Yüzü kireç gibi bembeyazdı. Sol gözünün altına çizilmiş bir gözyaşı damlası ışıldıyordu. Başında sivri şapkası vardı. Hâlâ mağrur ve gururlu bir şekilde gülümseyerek ıslıl ıslıl trompetinde veda şarkısını çalıyordu.

Her şey hayal.

Biliyorum her şeyin hayal olduğunu.

Her zaman biliyordum zaten!

Var olduğumu hayal etmeye başladığımdan beri...

Bu dünya gerçek değil ki!

Şarkısını acele etmeden ve son derece kusursuz bir şekilde bitirdi. Sonra dışarı çıktı. O çıkar çıkmaz da balkonlar ve direkler çöktü, çadırın bezi alevlerden şişip kabbardı ve yere yıkıldı. Kül kokulu ve sıcak bir rüzgâr esti.

Dışarıda biriken insanlar yangını korku dolu gözlerle izliyordu. Aslında hepsi böyle bir şeyin olacağını önceden

tahmin etmişti, ama buna rağmen kimse önlem almamış, yangını önlemek için hiçbir hazırlık yapmamış, ayrıca bir şeyleri kurtarmaya bile çalışmamışlardı. Dahası hiç kimse palyaçoya seslenmemişti bile. Palyaço kıvılcımların ortasında kaldığında bile kimse onu düşünmemişti. Hatta palyaço bile kendisini düşünmemişti. İnsanların yüzleri, uyuyan insanların yüzlerinin yansıması gibiydi. Hafifçe çiseleyen bir yağmur başlamış ve insanların saçları yüzlerine yapışmıştı, ama yine de artık çok geçti.

*Eğer insan rüyasının içinde rüya gördüğünü bilirse uyanmasına az kaldı demektir. Yani çok yakında uyana-
cağım. Belki de bu ateş, kapalı göz kapaklarımın ötesin-
de yükselen yeni bir gerçekliğin ilk günışığının parıltı-
sından başka bir şey değildir.*

Hava yavaş yavaş karardı. Yangın artık sönmek üzereydi. Hiçbir evin penceresinde ışık görünmüyordu. Her yer karanlıktı. Önce uzaklardan gelen bağrışmalar, sonra birkaç silah patlaması ve bir makineli tüfek sesi duyuldu. Bunlar alışılmış seslerdi. Oralarda geceler cinayetler ve işkencelerle geçer, kimse kimseye güvenmezdi.

*Uyanmak yasak. Uyanma talebi bir kaçış denemesi ve
vatana ihanet olarak algılanır. Onu gizli tutmak gerekir.*

“Bana sorarsanız,” dedi koyu renk bir takım elbise giymiş olan müdür, “siz bu yangını intikam ya da uyarı amacıyla çıkardınız ...”

Adam bir yandan da külleri eşeliyordu. Neden bahsettiğini herkes anlamıştı. İki gün önce seyircilerin ortasını

da bir cinayet işlenmişti. Öldürülen kişi milis gücünün her yana dağılmış gözcülerinden biriydi. Herkes gitmişti, ama siyah renkli parlak deri üniformasının içindeki adam boğularak öldürüldüğü sandalyesinde hâlâ öylece oturuyordu. Kimse olayı fark etmemiş, daha doğrusu fark etmek istememişti.

“Biz yapmadık,” dedi biri.

“Hayır,” diye yanıtladı müdür, “bu, sizin de tahmin edeceğiniz gibi hiçbir şey ifade etmiyor.”

Uzun bir sessizliğin ardından bir kadın mırıldandı: “Bu sonsuza dek böyle devam edemez.”

“Bu,” diye konuştu müdür, “biz bir son verene kadar devam eder. Biz son vermediğimiz için devam ediyor.”

İşte bu yüzden uyanmak gerekiyor.

“Biz bir girişimde bulunmazsak,” diye devam etti müdür, “sonsuza kadar da böyle devam edecek. Artık bir karara varmamız gerekiyor. Savaşmamız, savaşanlara katılmamız gerekiyor.”

Palyaço dönüp su birikintilerinin arasından karavanına doğru yürüdü. Kendini birdenbire çok bitkin hissetmeye başlamıştı. Aynasının önünde uzun süre öylece oturdu ve sol gözünün altına bir damla gözyaşı çizilip beyaza boyanmış yüzünü inceledi. Sonra makyajını çıkarmaya başladı. Bambaşka bir yüz çıkmıştı ortaya. Bu yüz, gerçeklikten diğerinden bile çok daha uzaktı. Bu, bir Hiçkimse yüzüydü. Bu yüz ona kendi yüzüymüş gibi değil, kendisine her zaman çok yabancı gelen, ama diğer yüzlerden hiç farkı olmayan bir yüz gibi geldi. Bir an için

akıllı ya da en azından ciddi görünmeye çalıştı, ama yüz çizgileri hemen o sakin duruşuna ve her zamanki şaşkın ifadesine geri döndü. Bu, öylesine ilginç bir yüzdü ki, sanki yaşlı bir cenini andırıyordu.

Burada olmam yeterince şaşırtıcı. Ama daha da şaşırtıcı olan, bu kadar yaşlanabilmem. Çok uğraştım, Bayanlar Baylar! Elimden geleni yaptım. Ve kendi kendime dedim ki: Diğerleri bu dünyaya katlanıyorsa, bu, benim için olduğu kadar, onlar için de zordur. Ben hayatım boyunca uyanmayı bekledim ve beklerken de yaşlandım. Ama şimdi bakın, neredeyim! Umarsızlığınız için sizi kıskanıyorum. Ama ben umursuyorum!

Üstünü değiştirdikten sonra müdür içeri girdi. Üzerinde bir yağmurluk ve şapka vardı. Dişlerinin arasında bir sigara izmariti tutuyordu. Uzun bir manej kırbacını kolunun altına yapıştırmış ve kırbacın kordonunu da bileğine dolamıştı. Şapkasını ve kırbacını tuvalet masasının üst köşesine astı. Sonra iskemlenin sırt kısmını dizlerinin arasına alarak ata biner gibi oturdu. Bu, söyleyeceği önemli şeyler olduğuna işaret etti. Palyaço orada duruyor ve elinden geldiğince dikkatli görünmeye gayret ediyordu.

“Eveet” dedi müdür, “sanırım neden geldiğimi biliyorsunuzdur,” Odada sanki kendilerini duyan birileri varmış gibi korkuyla etrafına bakındı.

Palyaço başını salladı.

Bu yüzden uyanmalı!

“Biz de katılıyoruz,” dedi müdür kısık sesle, “artık hiç-

bir eksiğimiz yok. Herkes kabul etti. Peki ya sen?"

Palyaço başını yine onaylar bir şekilde salladı.

Müdür onu omuzlarından yakaladı ve hafifçe sarstı. "Dinle. Artık senin oyunların yetmiyor. Bu sirk de! Bu akşamdan itibaren bu iş sona eriyor. Bütün bunlar normal zamanlar içindi, şu an için değil."

Bunlar başka bir rüyayla ilgili şeyler ...

"Karar vermelisin" dedi izmariti tutan dudaklarının arasından. "Bizle ya da bize karşı! Sıcak ya da soğuk! Kim kendini bunun dışında tutmaya çalışırsa, hain olarak kabul edilir!"

Uyanmak yasak!

Palyaço üçüncü kez başını sallayarak onayladı.

"Güzeel," dedi müdürün kapı gibi gıcırdayan sesi, "sana güveniyoruz, dostum. Seni gece yarısında komite toplantısına bekliyoruz. Ama tam zamanında gel, duyuyor musun? Planın ne olduğunu orada öğreneceksin. İşte adres burada."

Müdür eline küçük bir kâğıt verdi.

"Bu kâğıdı okuyup yazanları ezberlemeli ve sonra da yakmalısın, dostum. Burada yazılı olanları bir başkasının hiçbir şekilde öğrenmemesi gerekiyor. Bu çok önemli! Anladın mı?"

Palyaço sürekli olarak başını sallamaya devam etti.

Müdür palyaçonun yanağına küçük ve dostça bir fiske vurdu, sonra şapkasını alıp gitti. Kırbacını unutmuştu. Palyaço kırbacın tuvalet masasından sarkışını seyretti.

Sonra kırbacı dikkatle eline alıp yatağa uzandı. Uzun süre bir açıp bir kapayarak kırbacın kordonuyla oynadı.

Nihayetinde, gerçeği fark eden tek kişi ben olamam. Bu kadar akıllı değilim. Görülen o ki, bunun hakkında konuşmamak için anlaşımlar. Acaba böyle olmasını mı istiyorlar? Yoksa bu rüya, herkesin hoşuna mı gidiyor?

Palyaço ayağa kalktı, eski paltosunu giydi, boynuna uzun bir atkı doladı ve şapkasını taktı. Kâğıttaki adresi yeniden okudu ve sonra kültablasında yaktı. Bir anda küçük alevlerin sardığı kâğıt hemen kül oldu.

Dışarıda, karavanın arka tarafındaki çayırda bir grup sirk çalışanı oturmuş aynı noktaya bakıyordu. Palyaço nereye baktıklarını görmek için yaklaştı.

Biraz uzakta, caddenin ışıklarının başladığı yerde, siyah üniformalı milis askerleri elleri arkalarına kelepçelenmiş yaklaşık yirmi adam ve kadının etrafında yürüyor, kelepçelenmiş olanlar gitmek istemiyor, ama üniformalı olanlar coplarıyla vurarak onları yürümeye zorluyordu.

Uyanmayı talep etmek bile suç sayılıyordu.

“Buna daha fazla seyirci kalamam,” diyerek dişlerini gıcırdattı, palyaçonun önünde duran akrobat kadınlardan biri. “Yapamam!”

Kadının yanında duran meslektaşı onu tutup engellemeye çalıştı, ama kadın kendini kurtararak tutukluların yanına koştu. Üzerinde hâlâ mayosu vardı, yalnızca omuzlarına bir ceket atmıştı, o kadar. Kontrolden çıkmış bir şekilde üniformalıların etrafında dolanarak birtakım

kışkırtıcı hareketler yaptı ve adamların yüzlerine hakaretler savurdu. Bu arada ceketini de düşürdü. Milis askerleri ona hiç aldırış etmedi. Derken tutuklulardan biri aniden ölü gibi yere düştü. Üniformalılardan biri adamı kaldırmak için ayağına tekme attı, ama bu bir işe yaramayınca elindeki copla vurdu. Diğer tutuklular da durmuş, solgun ve yarı baygın vaziyette olup biteni seyrediyorlardı.

Akrobat kadın koşarak sirk çalışanlarının yanına geldi.

“Bir şeyler yapın!” diye yalvarmaya başladı. “Öyle aptal aptal durmayın! Bir şeyler yapın diyorum size!”

Her zaman çabaladım, Bayanlar Baylar ... Elimden geleni yaptım.

Palyaço öne doğru atıldı. Akrobat kadının yanına gidip mırıldandı: “Yardım etmeme izin verin.”

Kadın hayret dolu gözlerle palyaçoya baktı. Bir yandan da kalabalığa dönüp fısıldadı:

“Duydunuz, değil mi?”

Kısa süre içinde uyanacak olan bir kişi nasıl ve neden korkabilir ki? Ben yalnızca bir rüyayım. Varlığım son derece gülünç ve anlaşılmaz.

Tam o sırada, ellerinde makineli tüfekler olan iki siyah üniformalı karavanın arkasından çıkıp sirk çalışanlarına doğru yürümeye başlamıştı. Palyaço onlara doğru adım attı ve adamlar da aynı anda ateş etme pozisyonuna geçtiler. Yüzleri genç, çocuksu ve biraz da şişkindi; sanki a-

yakta uyuyor gibiydiler.

Palyaço müdürün kırbacını ceketinin cebinden çıkardı ve şapkasının kenarına hafifçe dokundurup üniformalılara selam verdi. Adamlar önce kırbaça sonra da birbirlerine anlamsızca bakıp oldukları yerde iyice dikleştiler.

“Beni tanıyor musunuz?” diye sert bir üslupla ve emir verircesine sordu palyaço.

Üniformalıların yüzünde hâlâ belirsiz bir ifade vardı. “Hayır” diye yanıtladı askerlerden biri.

“Yakında tanıyacaksınız,” diye devam etti palyaço. “Ve size yoluma asla çıkmamanızı tavsiye ederim. Yoksa canınız yanar; size bu garanti ediyorum. Orada ne oldu, gördünüz mü?”

“Hayır,” dedi ikinci asker.

“Bu işe hangi aptal komuta ediyor!” diye çıkıştı palyaço. “Kimsenin kimseden haberi yok, kimse burada neler olduğunu bilmiyor, herkes kendi keyfinin peşinden koşuyor! Disiplin burada yabancı bir sözcük olarak mı algılanıyor! Orada insanlar götürülüyor! Ahh, onların tutuklanmalarından tamamen *ben* sorumluyum! Evet, evet, yalnızca *ben*! Bu işgüzar aptallar en önemli planlarımızdan birini boşa çıkardı. Bakın yine söylüyorum, burada hırsız polis oynanmayacak, anlaşıldı mı? En iyisi acele edin, soytarılar! Oradaki arkadaşlarınıza da haber verin, tutukluları derhal serbest bıraksınlar, derhal! Anladınız mı?”

“Elbette,” dedi ilk konuşan siyah üniformalı asker. “Ama emrin kimden geldiğini öğrenebilir miyim?”

“Benden!” diye bağırdı palyaço, “o lanet olası ahmaklara söyle, emir, kırbaçlı adamdan geliyor! Umarım onlar sizden daha bilgilidir, yoksa Tanrıdan merhamet dilesinler! Haydi, hâlâ ne bekliyorsunuz? Acele edin!”

İki üniformalı, kafaları iyice karışmış şekilde koşar adım oradan uzaklaştı. Bir süre sonra tutuklular ve başlarındaki muhafızlar karanlığın içinde bir yerde kaybolup gidiyordu. Palyaço yüzünü arkadaşlarına doğru çevirdi, ama onlar da gitmişti. Koskoca çayırda tek başınaydı.

Yavaş yavaş şehir merkezine doğru yürümeye başladı. Gece yarısına kadar daha çok zaman vardı. Önce müdürün kendisine verdiği adresi bulmalıydı, ama yön bulma konusunda oldukça yeteneksizdi. Neredeyse yaşadığı ömür kadar yürümüş olduğunu fark etmeden ve bir an bile durup dinlenmeden yürüyordu.

İnsan bir sonraki anı bilmeden, bir an sonra ayağı sağlam bir yere mi basacak, yoksa hiçliğe mi düşecek bilmeden, nasıl da hayatı boyunca yürüyor! Dünya o kadar aldatıcı ki, atılan her bir adım aslında verilmesi gereken bir karardır ...

Bu yürüyüşü, sirkte, numarasının en başında izleyicilerin gülmelerini körüklemek için yapardı. Sendeleyip ayaklarını sürüyerek ve sanki ayağının üzerine basamıyormuş gibi her adımda sürümesini daha da artırarak, maneje doğru gelirdi. Tıpkı inatçı bir çocuk gibi.

Yürüdüğü yol boyunca sokaklarda tahrip edilmiş arabalar vardı. Bazıları hâlâ yanıyordu. Birçok arabanın camları kırılmıştı ve yürüdükçe camlar ayaklarının altın-

da çatırdıyordu. Yanlışlıkla ölü bir köpeğin üzerine bastı ve biraz daha ilerleyince bir yağ birikintisinin içinde kanatlarını tamamen açmış ölü bir kuş gördü. Muhtemelen dumandan ölmüştü.

Varlığım kavranılamaz ve gülünç! Ama başka bir şey seçmek de benim özgür irademe bağlı değil ... İnsan neyse odur. Özgür olmak yalnızca gelecekte mümkündür. Kimse kendine bir başka geçmiş bulamaz. Meydana gelen her şey, öyle olmak zorunda olduğu için oluyor. Hiçbirimizin buna müdahale etmeye gücü yetmez. Bunun için yapılacak tek şey rüyadan uyanmaktır. Buna rağmen özgürlüğün peşinden koşup duruyoruz. O ise her zaman bizden bir adım ötede; tıpkı bir serap gibi ... Hep bir sonraki an içinde ... her zaman gelecekte. Ve gelecek gözlerimizin önünde ... Karanlık, simsiyah ve geçilemez bir duvar ... Hayır, hayır, gözlerimizin önünden geçip gidiyor, başımızın hemen üstünden! Ama biz körüz. Gelecek konusunda körleşmişiz. Önümüzde olanı hiçbir zaman göremiyoruz. Bir an sonrasını bile ... Ta ki burnumuzun dibine kadar gelip bize çarpana dek! Biz yalnızca zaten görmekte olduğumuz şeyi görebiliyoruz. Bu da kısaca şu demektir: Hiç!

Palyaço evlerden birine girdi. Ev loş bir ışıkla aydınlatılmış; altı üstüne getirilmiş, kapılar kırılmış, sandalyeler parçalanmış, mobilyalar dağıtılmış ve perdeler yırtılmıştı. Masanın etrafında birileri oturuyordu. Aralarına örülmüş örümcek ağları yüzünden çok uzun zamandır buradalarmış gibi görünüyordu. Yüzleri, tıpkı mumya gibi

kupkuru olmuş ve ağızları kocaman bir şekilde açık kalmıştı, belki dişlerini gösteriyor ya da duyulmayan kahkahalar atıyorlardı. Palyaço, onların arasında oturan genç ve çelimsiz bir adamı fark etti. Başını kollarının üzerine koymuş uyuyordu. Masanın üstündeki toza birçok sayı yazılmıştı. Genç adam çok derin bir uykudaydı ve palyaço onu uyandırmamak için sessizce dışarı çıktı.

Evin arka avlusuna doğru yürüdü. Avlunun paramparça olmuş duvarlarının üzerine tırmandı. Geri dönüşü imkânsız bir şekilde kaybolmuşa benziyordu, ama bu onu hiç rahatsız etmedi.

Bir süre sonra oldukça geniş ve aydınlık bir arazide durdu. Birçok dükkânın vitrininden ışıklar yayılıyordu.

Palyaço hızla dükkânlara doğru ilerledi ve bir vitrin-den diğerine koştu, ama bütün dükkânlar bomboştu. Köşeyi döndüğünde, kalabalık bir insan grubunun bir vitrinin önünde durduklarını ve hareketsiz bir şekilde içeri baktıklarını gördü. Aralarında birçok siyah üniformalı asker de vardı. Pek emin değildi, ama konuştuğu iki askerin de vitrinden içeri bakanların arasında olduğunu sanıyordu. Tutukluları götüren diğer adamlar da oradaydı. Ve elbette tutuklular da ... Ama artık birbirleriyle hiç ilgilenmiyorlardı. Bütün dikkatlerini vitrinde gördükleri şeye yöneltmişlerdi.

Palyaço parmaklarının ucuna kalkarak kalabalığın üzerinden vitrine baktı. Büyük vitrinin arkasında devasa böceklerden oluşan bir ordu dolaşıyordu; minicik bacakları ıslı ıslı parlayan kol uzunluğunda binlerce kurt, avuç içi büyüklüğünde simsiyah böcekler ... Böcek sürüsünün

üzerindeyse kocaman ve yuvarlak bir metal küre geziniyor, havada serbest bir şekilde dolanıyordu. Kürenin herhangi bir mekanizması ya da bağlı olduğu bir tel yoktu. Her yöne dönebiliyor, bazen yavaşlıyor bazen de hızlanıyordu. Kürenin üzerindeyse kocaman bir fare oturuyordu. Fare öyle büyüktü ki neredeyse bir köpek büyüklüğündeydi ve küre dönerken tam ters yöne doğru koşup küreye tutunmaya çalışıyordu. Kim bilir ne zamandır bu garip haldeydi! Sanki gücünün son noktasına gelmiş ve korkudan sıırılsıklam olmuştu. Yarı açık ağzından sarı uzun dişleri görölüyordu ve koşmaktan soluk soluğa kalmıştı. Büyük ihtimalle birazdan aşağı kayacak, binlerce duyargası ve kısıkcıyla kendisini seyreden ürkütücü kalabalığın arasına düşecekti.

Bu, insanların vitrinin önünde toplanıp seyrettiği bir gösteriydi.

Cehennem asla bitmeyen berbat bir rüyadır. Ama nasıl oldu da ben onun içine girdim? Bu rüyadan bir daha geri dönmemesine uyanmak için ne yapmalıyım acaba?

Palyaço kalabalığın yüzlerine tek tek baktı. Hepsinin gözleri açık, ama sanki uykudaymış gibi donuktu. Bazılarının ağızları da açıktı ve hiç kimse, kendilerini bu kadar yakından inceleyen palyaçoya dikkat etmiyordu. Kendilerinden başka herkesi unutmuş gibiydiler. Palyaço onlara yolu sorsa bu kukla insanların hiçbirinin kendisine yanıt veremeyeceğini biliyordu. Ayrıca bunu yapamazdı da. Çünkü hiçbir şekilde kimseye adresten bahsetmemeliydi. Ne pahasına olursa olsun!

Yüzümü sana dönüyorum; beni hayal edene ... Kim olmak istiyorsan, ona ... Biliyorum ki, sana hiçbir şekilde karşı gelemem. Sen daha güçlüsün. O halde beni nereye istersen oraya götür. Ama şunu unutma: Beni hiçbir şekilde kandıramazsın.

Palyaço bir süre sonra nasıl olduğunu anlayamadan kendini müdürün kendisine tarif ettiği binanın önünde buldu. Bina, eskiden beri bildiği küçük bir pansiyondu. Yolun üzerinde vitrin mankenleri gibi taşlaşmış ölümler yatıyordu. Yerlerde parçalanıp etrafa dağılmış organlar, hatta boyunlarındaki kravatlar ve şapkalarıyla birlikte bedenlerinden kopmuş kafalar vardı.

Palyaço pansiyonun bulunduğu sokağa saptı. Oraya doğru ilerlerken, pansiyonun önünde, denizdeki dalgalar gibi bir aşağı bir yukarı giden insanlar gördü. Pansiyonun önüne geldiğinde insanlar kısa bir süre birbirlerine baktıktan sonra sessizce dağılıp gidiyordu. Aralarında bir sürü siyah üniformalı ve uzun deri ceketli adam vardı. Hepsi de birbirlerine bütün güçleriyle vuruyordu, ama öyle yavaş hareket ediyorlardı ki! Bu yavaşlık yüzünden önündeki sahne sanki tüyler ürperten tuhaf bir töreni andırıyordu. Ellerini havaya kaldırıp dans benzeri hareketlerle birbirlerini yumrukluyor ya da avuçlarında her ne tutuyorlarsa, onu yanındakilerin yüzüne savuruyorlardı. Yumrukların şaklama sesinin yanında boğuk solumalardan başka hiçbir şey duyulmuyordu.

Palyaço yüzünü gizlemek için hızla başını çevirip ceketinin yakalarını kaldırdı, çünkü kavga edenlerden biri

kendisine doğru dikkat kesilmiş bir şekilde bakıyor ve onu diğerlerine gösteriyordu. Derken diğerleri de şişkin ve ilgisiz yüzlerini ona döndürdü. Sonra upuzun boylu bir düzine adam, yalpalayarak üzerine doğru gelmeye başladı. Diğerleri de yaklaşmıştı. Palyaço yan sokağa giden karanlık köşeyi hızla döndü. Ardından bir başkasına, sonra bir başkasına da ... Koşarken bir yandan arkasına bakıyordu. Takip eden birilerini görmedi. Belki de onları atlatmıştı.

*Kaçmanın hiçbir anlamı yok. Kaçış diye bir şey yoktur.
Burada olan, her yerde olmaktadır ve her zaman olur.
Kim kaçarsa tuzağa düşer.*

Birkaç geniş caddeyi daha geçtikten sonra bir lokantanın, daha doğrusu bir birahanenin loş ışıklı girişiyle karşılaştı. Girişte kocaman bir döner kapı vardı. Kapının önünde ve içinde birkaç sarhoş sağa sola yalpalıyordu. Biraz daha yaklaştığındaysa adamların sarhoş olup olmadığı hakkında şüpheye düştü. Çünkü hepsinin gözü kapalıydı ve kollarını sanki kör taklidi yapıyorlarmışçasına öne doğru uzatmışlardı. Belki de uyurgezerlerdi. Çünkü palyaço onlardan biriyle konuştuğunda adam kendisini yanıtlamamış, yalnızca öne uzattığı kollarıyla yolunu bulmaya çalışıyormuş gibi yürümeye devam etmişti. Belki numara yapıyor, belki de yapmıyorlardı. Palyaço, pansiyona dönene kadar içeri girip lokantada beklemeye karar verdi ve döner kapıdan girdi.

Lokanta bodrum katındaydı. Palyaço, girişteki birkaç basamağı fark etmeyince yere kapaklandı. Önünde uzun-

lamasına bir oda vardı. Odayı yalnızca tavandan sarkan ve zayıf birkaç çıplak ampul aydınlatıyor, etrafa loş bir ışık yayılıyordu. Bu yüzden de arka taraf yarı karanlıktı ve duman bulutları arasında kaybolup gitmişti. Odanın sol arka tarafında tahta parmaklıklı bir balkon vardı ve balkona bir masa yerleştirilmişti. Balkondaki masa dışında lokantanın bütün masalarının üzeri tikiş tikiş doluydu. Yarı boş bira bardakları, devrilmiş küllükler ve artıklar la dolu tabaklar ... Müşteriler birbirlerine çok yakın ve oldukça sıkışık bir şekilde oturuyordu. Birçoğu yüzlerini kollarına dayamış, bazıları da kolları masadan aşağı sarkıtıp yüzlerini de masalardaki bira birikintilerine yatırmıştı. Hepsi ağızları açık uyuyordu. Odayı nefes alıp verirken çıkardıkları gürültü, ağız şapırdatmaları ve horultular dolduruyordu. Ara sıra uyuyanlardan biri hareket ederek başını bir taraftan diğerine çeviriyor, sanki son derece rahatmış ve bu rahatlığı başka hiçbir yerde bulamazmış gibi keyifle iç çekiyordu.

Palyaço masaların ve uzatılmış bacakların arasından geçecek bir yol aradı. Yalnızca arka taraftaki balkonlardan birinde tek kişilik yer olduğu görünüyordu. En sonunda oraya ulaşıp tahta parmaklığın önüne geldi, ama buranın hiçbir girişi yoktu. Üstelik oraya çıkan herhangi bir basamak da yoktu. Uyuyanları rahatsız etmemeye çalışarak, dikkatli bir şekilde önce yan masaya, oradan da parmaklıkların üstüne tırmandı. Ardından iç çekerek sandalyeye oturdu, çenesini yumruğuna dayadı ve bekledi.

Hayal ettiklerini hayal ediyorlar. Onlar başka bir rüyada. Onları uyandırmamak gerekiyor. Ben de onlar gibi uyumak isterdim.

"Beni dinliyor musun sen!" dedi bir ses, kısık ve sinirli bir tonda.

Palyaço korkuyla sıçradı. Biri ona uzun zamandır kısık sesle bir şeyler söylüyor olmalıydı. Bu müdürdü.

"Evet," diye mırıldandı palyaço, "seni çok iyi duyuyorum." Duyduğu kimi sözcükleri bulanık hafızasında yakalamaya çalışıyordu. Şimdi anlıyordu ki, konuşmalar şu konuyla ilgiliydi: Milis askerleri kimi hainlerin kokusunu aldıkları için son anda komite toplantısının yerinin burası olmasına karar verilmişti. Pansiyon ise kordon altına alınmıştı.

"Pek de şaşırmış ve üzölmüşe benzemiyorsun" dedi müdür, palyaçoya şüpheli gözlerle bakarak. "Hainin kim olduğuna dair bir fikrin var mı?"

Palyaço başını iki yana salladı.

"Peki bizim burada olduğumuzu nereden biliyordun?" diye sordu müdür ve ağzındaki kuru izmariti ıslattı. "Yoksa buraya tesadüfen geldiğini mi söyleyeceksin?"

Palyaço evet der gibi başını salladı.

"Tesadüf, öyle mi?" dedi müdür. "Tesadüf diye bir şey yoktur!"

Palyaço derin derin iç çekti, sonra sandalyesinin üzerinde döndü ve konuştu: "Servis tam bir felaket! Bir şeyler ısmarlamak için daha ne kadar bekleyeceğim?"

"Sessiz ol!" diye boğuk bir sesle bağırdı müdür ve eliy-

le palyaçonun ağzını kapattı.

“Neden?” diye sordu palyaço, ağzı yeniden serbest kaldığında.

Müdür arkasına yaslandı.

“Dinle, senin sorumluluğunu üzerime aldım. Sana kefil oldum. Ama aramızda bazıları hainin yalnızca sen olabileceğini düşünüyorlar. Onlara senin böyle bir alçaklık yapmayacağını söyledim. Bununla ilgili ne diyeceksin?”

Palyaço ceketinin cebinden kırbacını çıkarıp müdürün adamın önüne koydu. “İşte!” dedi. “Bunu unutmuşsun.”

Müdür dudaklarının arasına sıkıştırdığı izmariti sağ taraftan sol tarafa geçirdi. “Sağ ol, dostum, ama artık ona ihtiyacım yok.”

Sonra yeniden palyaçoğu izlemeye koyuldu.

“Kimse senin kara üniformalılara ne söylediğini duymadı. Bazılarımız onlara ne söylediğini öğrenmek istiyor. Ne söyledin?”

“Onlara, diğerlerine tutukluları hemen serbest bırakmalarını söylemelerini emrettim.”

“Bunu mu söyledin? Peki ne cevap verdiler?”

“Kırbacı görünce dediğimi hemen yaptılar.”

Müdür sigara izmaritini yaktı ve gözlerini kapayarak bir iki nefes çekti. Sonra ani bir şekilde doğrulup takdirle palyaçonun dizine vurdu ve pişmiş kelle gibi sırtarak konuştu: “Ben sana güveniyorum. Seni tanıyor ve sana inanıyorum. Her şeyi yoluna koyacağız. İzin ver, dostum.”

Eğildi ve ikna etmeye çalışan gözlerle palyaçoğa baktı.

“Ne demek istiyorsun, susmam mı gerekiyor?”

Palyaço uyuyanların üstünden bakıp başını önüne eğdi.

Onları uyandırmamak gerekiyor. Onlar başkabir rüyada. Belki de bu dünyayı hayal edenler onlar.

“Kesinlikle,” dedi, “tam zamanı.”

Müdür kalktı ve parmaklıktan içeri girdi. Ama sanki aklına bir şey gelmiş gibi palyaçoya döndü.

“En iyisi buranın sahibine sormak. O da bizden biri, belki, o da buna razı mı diye sormak daha iyi olacak. Sonuçta burası onun yeri.”

“Evet, doğru, bunu yapmalısın,” dedi palyaço.

Müdür parmaklığın üzerinden tırmanmak istedi. Parmaklığa ata biner gibi oturmuştu. Sonra yine durup palyaçoya fısıldadı: “Dinle, birkaç giriş kelimesi söyleyebilirsin. Anlıyorsun değil mi; izleyenleri biraz ısıtmak için ... Neyse, ben hemen geri dönüp konuşmayı devralacağım.”

Palyaço ezik bir şekilde başını eğdi. “Böyle bir şey yapmadığımı biliyorsun. Her şeyi berbat edebilirim.”

“O halde biraz zihnini toparla!” diye ağlamaklı bir tonla fısıldadı müdür. “Anlamıyor musun? Sana bir fırsat veriyorum. Belki de bu son fırsattır!”

“Ne hakkında konuşacağım ki?”

“Ne hakkında istersen!”

Müdür yere atladı, her iki eliyle tahta parmaklığa sıkı sıkı tutundu ve palyaçoya doğru seslendi: “Önemli olan,

insanları neşelendirmektir. İşin aslı budur.”

Bunun için uyanmak gerekir. Tek yol budur.

Palyaço, masaların arasından kıvrılarak, büyük odanın en ucundaki kapıya doğru kendine yol açıp ilerleyen müdüre baktı. Müdür kapıya vardığında bir kez daha dönüp palyaçoya baktı ve ona teşvik amaçlı bir el işareti yaptı. Kapıyı açtığı anda bir an için içerisi, arasında kadın seslerinin de duyulduğu heyecanlı seslerle dolmuştu. Dışarıda sanki bir kavga var gibiydi. Sesler mutfağın girişinden geliyor olmalıydı.

Konuşmayacağım. Bir daha asla konuşmak zorunda olmayacağım. Çünkü daha fazla söyleyecek hiçbir şeyim yok.

Palyaço parmaklıktan atlayarak uzun bir masanın üstüne indi. Hızla masadan masaya atlayarak giderken kimseye çarpmamak için özen gösteriyor, uyuyanların başlarının ve bira bardaklarının arasından dikkatle ilerliyordu. Tek isteği ortadan kaybolmaktı.

Kaçmak işe yaramaz. Kaçış diye bir şey yoktur.

Tam yere inecekti mutfağın kapısı tekrar açıldı ve müdür başını içeri soktu.

“Başladın mı?”

“Daha değil” diye ümitsiz bir şekilde yanıtladı palyaço, “ama hemen başlıyorum.”

“Çabuk ol!” dedi müdür. “Sana güveniyorum.”

Sonra yeniden kayboldu.

Palyaço şiir okumaya hazırlanan okul çocukları gibi ellerini arkasına bağlayarak masanın üzerinde durdu ve dört bir yana dönerek konuşmaya başladı:

Çok saygıdeğer dinleyiciler! Sevgili Rüya Görenler!

Bir sonraki numara dünyada yalnızca bir kereliğine gerçekleşecek. Bu numara en büyük konsantrasyonu gerektiriyor, bu yüzden derin bir sessizlik ve bir trampet sesi istiyoruz. Bu, gerçeğin ortaya çıktığı andır. Ama açıkça söylemek gerekirse, “an” nedir, onu bilmiyorum ve gerçeğin ne olduğunu da bilmiyorum. Dahası, “ben” dediğim şeyin ne olduğu da en az bildiğim şeydir ...

Sizin “dünya” dediğiniz bu rüyanın içine geldiğimde dünya denen bu rüya çok kötüydü ve kötü olarak kaldı, hatta daha da kötüleşti. Benim bir hafızam yok. O yüzden size ayrıntıları anlatamam. Her şeyi unuturum. Yanlış bir rüyanın ya da yanlış bir dünyanın içine düştüğümü düşünmüştüm. Ya da belki de ben bu dünya ve bu rüya için yanlış kişiydim ... Kimi zaman beni dövdüler ve tutukladılar, kimi zaman da takdir edip bir sürü para verdiler; ben hep aynı kişi olmama ve hep aynı şeyi yapmama rağmen ... İşte bu yüzden ben de sizi güldürmeye ve ağlatmaya karar verdim. Benim yapabildiğim şey bu ...

Kalın kartondan yapılmış bir bardak altlığının kendisine isabet etmesi palyaçoju tedirgin etmişti. Herhalde biri eğlenmek için onu seçmiş olmalıydı. Kendisine şaka yapanı görmek için döndü ve biraz önce müdürle birlikte oturdukları balkonda dikilen iri yarı, kel kafalı, atletik

vücutlu bir adamın ona doğru bakıp güldüğünü ve yuvarlak altlıkları fırlatmaya devam ettiğini gördü. Adam barmen olmalıydı, çünkü yeşil bir önlüğü vardı. Palyaço, kaslı adamın kızıp darılmayacağını düşünerek, el kol hareketleriyle şu anda onun oyununda yer alamayacağını, çünkü önemli işi olduğunu anlattı. Bir yandan da sempatik bir şekilde gülümsüyor, bu dikkatli insanları kızdırmamaya çalışıyordu. Adam pişmiş kelle gibi sırtıtmaya devam edince palyaço daha uzaktaki bir masaya geçti.

Sürekli olarak sonunda uyanmayı bekliyor, ama uyanamıyorum. Buz kütesinin altında kalmış bir yüzücü gibi yüzeye çıkacak bir yol arıyorum, ama hiçbir yol yok! Hayatım boyunca nefesimi tutarak yüzdüm. Ve siz bunu nasıl başarıyorsunuz bir türlü anlamıyorum.

Palyaço iyi hedeflenmiş yeni bir bardak altlığından kaçmak için eğildi. Ama atışların arkası kesilmiyordu. Birkaç bardak altlığı darbesine daha maruz kalınca, o da önündeki masada duran ıslanmış karton altlıklardan alıp barmene doğru atmaya başladı. Yüzünde yine o anlamsız gülümseme olan akılsız barmen belki böylece mutlu olur ve bu aptalca oyuna son verir diye umuyordu. Derken barmen bir anda şaşırtıcı bir şekilde durdu. Palyaço, müdürün sonunda geri dönmüş olabileceğini düşünerek etrafına bakındı, ama ortada kimse yoktu.

Rüyamız hepimizi yalnızca hayal ettiğini bilmiyor mu? Acaba onun rüyası olan ben, bunu anlamasını sağlayabilir miyim, ki sonunda uyansın artık? Bana açıklar mısınız, Bayanlar Baylar, rüya gören kişi uyanınca, o rüya

*ne olur? Hiçbir şey mi? Rüyadaki kişi artık hiçbir şekilde var olamaz mı? Ama ben buradan çıkmak istiyorum, gerçekten! Burada olmayı hayal etmek istemiyorum artık. Ve artık, kim bilir kimin rüyası olmak istemiyorum. Yoksa hepimiz birbirimizi rüyada mı görüyoruz? Rüyalardan oluşan bir ağın içinde miyiz? Ya da sınırı ve zemini olmayan bir ormanda mıyız? Yoksa bizler kimse-
nin görmediği bir rüya mıyız?*

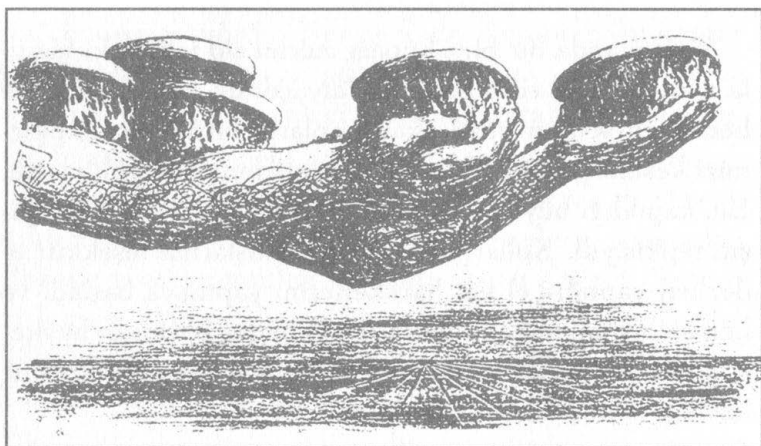
Tam o anda palyaçonun başının çok yakınından bir bira bardağı uçtu ve arkasındaki duvara çarpıp paramparça oldu. Bardağı barmenin atmış olması mümkün değildi, çünkü bardak tamamen farklı bir açıdan gelmişti. Ama palyaço başka birinin kıpırdadığını da görmemişti. Daha elini gözlerinin üzerine koyup etrafı incelerken, tamamen farklı bir yerden bir şişe üstüne doğru uçtu. Palyaço güc-bela geri savruldu. Aniden şişeler, bira bardakları, küllükler ve başka eşyalar havada uçuşmaya başladı. Atışlar her yönden geliyordu. Her ne kadar kolunu başına siper edip kendini korumaya çalışsa da sırtına, omuzlarına ve kollarına birkaç can yakıcı darbe almaktan kurtulamadı.

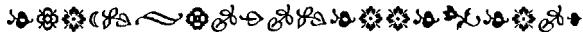
Mermi şiddetindeki atışlar artınca, palyaço da masadan aşağı atlamaya karar verdi. Emekleyerek ve sürekli etrafını kollayarak hareketsizce uyuyanların arasından dikkatle geçti ve mutfak kapısına doğru ilerledi. Sonunda kapıya ulaşmıştı, ama bu sefer de kapı açılmıyordu. Kilitli değildi, sanki arkasına ağır mobilyalar konmuştu. Kapının mandalına peş peşe asılıyor ve yumrukluyordu. Ama o gürültü patırtı içinde bu seslerin hiçbiri duyula-

mazdı. Gücünün son damlasına dek uğraştı, ama boşu-
naydı. Ayağa kalkıp salona doğru baktı. Barmen de artık
orada değildi. Belki o da kendini bu bombardımanları
korumak için kaçmıştı. Palyaço, uyuyanlar ordusunun ve
onların kavgasının ortasında tek başına kalmıştı.

*Ama eğer ben, hepinizin ortak gördüğü bir rüyaysam
yalnızca ve siz hep birlikte beni ta en başından beri ha-
yal ettiyseniz ve ben saygıdeğer dinleyicilerin rüyasın-
dan başka bir şey olmadıysam asla, o halde sizden rica
ediyorum, sevgili Rüya Görenler, bütün kalbimle sizden
şunu istiyorum: Artık beni serbest bırakın! Lütfen, artık
başka bir şeyi hayal edin, beni değil! Buna daha fazla
dayanamayacağım. Sizi uyandırmaya cesaret edemiyo-
rum. Uyumaya devam edin, benim için fark etmez, iste-
diğiniz kadar uyuyun, güzel güzel uyuyun, ama artık
beni hayal etmeyi bırakın! Benimle yeteri kadar eğlen-
diniz, artık bırakın da gideyim!*

Tam o anda bir bira kupası mermi şiddetindeki hızıyla
alnına isabet edip patladı. Palyaçonun yaşlı bir cenine
benzeyen solgun yüzü akan kanlarla birdenbire kıpkır-
mızı kesilmişti. Sonunda her şeyi anlamış gibi gülümsedi.
Bu, kapıldığı büyük şaşkınlığın ve ulaştığı derin kavrayışın
tepkisiydi. Kollarıyla –izleyici alkışlarına teşekkür eder-
ken yaptığı– el kol hareketlerini yapmaya başladı ve
hemen ardından balmumundan yapılmış bir insan heyke-
li gibi cam kırıklarıyla dolu tahta kaplamanın üzerine
kaskatı olmuş bir şekilde düştü.

BİR KIŞ AKŞAMI GÖKYÜZÜ AÇIK PEMBE BİR GÖRÜNÜME BÜRÜNMÜŞTÜ. Hava oldukça soğuktu. Ucu bucağı belli olmayan karla kaplanmış ovanın üzerinde göz alabildiğince engin bir gökyüzü yükseliyordu. Ovanın tam ortasında bir duvarın kalıntısının oluşturduğu bir enkâz yükseliyor ve enkâzın içinde bir kapı görülüyordu. Sıradan bir ev kapısıydı bu. Kapalıydı. Üç taş basamakla çıkılan, yeşil çizgili bir kapıydı. Üzerinde kime ait olduğunu gösteren herhangi bir işaret yoktu. Kapının önünde nöbet tutan iki asker, karşılıklı sallanan sarkaçlar gibi sürekli olarak bir aşağı bir yukarı gidip geliyorlardı. Bu yüzden basamakların önündeki kar oldukça düzgün bir şekilde ezilmişti. Nöbetçilerin yaptığı hareketler kararsız adımlardan oluşan bir tür bale gösterisine benziyordu; kollarını kavuşturup beklemeleri, ayaklarını sertçe yere vurmaları, yeniden kollarını kavuşturup beklemeleri, aniden dönmeleri ve küçük adımlarla yürüyüp yeniden kararsız adımlarla ilerlemeleri ... Karmaşık bir merasim gibi ... Adamların üstlerinde siyah renkli parlak üniformalar vardı. Miğferleri ve manşetli eldivenleri de

aynı şekilde siyah ve pırıl pırıldı. Her ikisi de kollarının altında ateş etmeye hazır makineli tüfekler taşıyor; yan yana geldiklerinde beceriksiz hareketlerle silahlarını de-ğiş tokuş ediyor, çok yüksek olmayan bir sesle birkaç sözcük söylüyor ve sonra yine yürümeye devam ediyorlardı. Gökyüzünde sessizce büyük siyah kuş sürüleri dönüp dolaşıyordu.

“Kuzgunlar!” dedi nöbetçilerden biri ve yukarı doğru kısa bir bakış attı. “Ne arıyorlar burada? Bunun anlamı nedir ki?”

“Durmayalım!” diye mırıldandı diğer nöbetçi. “Eğer bizi bir gören olursa ... Ayrıca onlar kuzgun değil, karga.”

Sonraki karşılaşmalarında diğeri yine konuştu: “Hiç aşağı inmiyor, hep havada kalıyorlar. Gece gündüz ... Nasıl yapıyorlar bunu? Bak, sana yine söylüyorum, bunlar kuzgun”

Birbirlerinden ayrılıyor, dönüp yeniden karşılaşılıyor ve silahlarını değışıyorlardı.

“Karga!” dedi ikinci asker, kenetlenmiş dişlerinin arasından. Sözcük ağzından sanki bir küçük bulut gibi dışarı uçmuştu. “Bir seferinde içlerinden bir tanesine ateş etmiştim; sana şöyle söyleyeyim, el feneri gibi gözleri vardı!”

“Ne oldu,” dedi ilki, “korkuyor musun?”

Sonraki karşılaşmalarında bu defa diğeri sordu: “Ya sen?”

Birincisi yalnızca omuzlarını silktili.

Birkaç kez hiç konuşmadan yan yana geçtiler.

“Keşke bu maskaralığı neden yapmak zorunda olduğumuzu bilebilseydik!” diye ilk asker yeniden söze başladı.

“Kapıyı koruyoruz,” dedi ikincisi burnunu çekerek. “Bu ne aptalca bir soru!”

“Neden? Kimse dışarı çıkmasın diye mi?”

“Elbette! Yanıtı sen de biliyorsun. Tehlikeli.”

“İçerisi mi? Neresi tehlikeli? Kapının arkası mı?”

Yeniden ara oldu. Tekrar ayrıldılar. Aynı duruşlar ... Geri dönüşler ...

“Hiç o kapıdan çıkan biri oldu mu?”

“Hayır, hiç olmadı. Herkesi yiyip yuttuğu için ...” Ve ağzını hafif yana çarpıtıp sırtarak devam etti: “içerideki canavar.”

Silahları değişirlerken ilk asker mırıldandı: “Bu, içeri kim girerse bir daha asla dışarı çıkamayacağı anlamına gelir. Kapı her zaman başka bir yerlere götürür. Geldiğin yer dışında herhangi bir yere.”

“İşte şimdi anlıyorsun,” dedi memnun bir ses tonuyla ikinci nöbetçi. “Söylüyorum işte sana, kimse dışarı çıkmaz,” diye ekledi ayrılırlarken.

Döndüler ve yeniden karşılaştılar.

“O zaman neden kapıyı koruyoruz?” diye inatçı bir şekilde tekrar sordu ilk asker.

“Öff!” dedi söylenmeye başladı diğeri, sabrını yitirmiş gibiydi. “Herhalde kimse içeri girmesin diye ... nereden bileyim ki ben!”

“İçeri girmek isteyen mi var ki?”

“Kendi isteğiyle oraya girmek isteyen yoktur herhalde. Böyle bir şey isteyenin canından bezmiş olması gerekir.”

Yine ayrıldılar, döndüler ve silahlarını değiştirdiler.

İlk asker sorularıyla diğerini sıkıştırmaya devam etti: “Yani hiç kimse içeri girmek istemiyor!”

“Ben bir milyon verseler bile girmem!”

“O zaman hiç kimse içeri girmedi, öyle mi?”

“Bu konuda hiçbir fikrim yok. Belki daha önce giren birileri olmuştur. Benden önce ... Benim hatırladığım kadarıyla yok.”

“O zaman niye kapıyı koruyoruz?”

Diğeri artık sesini yükseltmeye başlamıştı. “Sana söylüyorum ya, kimse dışarı çıkmasın diye. Ne fark eder! Sen işini yap ve çeneni kapa!”

İlk asker boynunu bükerek yanıtladı: “Peki.”

Ama uzun bir süre boyunca hiç konuşmadan bir aşağı bir yukarı yürüdükten sonra, utana sıkıla tekrar konuştu: “Kapı kocaman ve oyuk bir dişi andırıyor. İnsan istemese de yanlışlıkla içeri kayabilir.”

Siyah kuş sürüleri hâlâ gökyüzünde sessiz bir şekilde uçup duruyordu. İlk asker artık daha fazla dayanamıyordu:

“Kuzgunlar” dedi sessizce, “elbise giymiş meleklerle benziyorlar.”

Diğerini öksürük tutmuştu. “Saçmalık!” diye söylendi, boğuk bir sesle. “Bunlar karga! Bildiğimiz karga.

Kuzgun çok az görülür.”

“Melekler de öyle,” diye yanıtladı birinci asker ve son-ra diğerine baktı.

“Saçma!” diye tekrarladı ikinci asker, ama bu sefer se-si oldukça cılız ve ağlamaklıydı. “Aslında onlardan deniz-deki kum kadar çok var ... Ama burada yok.”

“Neredeler peki?”

“Başka zamanlarda.”

Bir sonraki silah değiş tokuşunda ilk asker sordu: “Sen hiç öbür tarafı gördün mü?”

“Kapının arkasını mı? Hayır. Neden sordun?”

Uzun bir sessizlik oldu. Töreni andıran danslarını yapmaya devam ediyorlardı. “Yasak değil ya!” dedi en sonunda ilk asker.

“Ama izin de verilmiyor,” diye karşı çıktı diğeri. “Her durumda, bu bizim hizmet yönetmeliğimize aykırı.”

“Orada nöbetçi askerlerin hangi tarafta volta atacak-ları yazmıyor ama.”

Birkaç kez karşılaştıklarında birbirlerinin gözlerine hiç konuşmadan baktılar. Sonra birdenbire sözleşmiş gi-bi her ikisi de yönünü değiştirerek ve karlara batıp çık-a-rak duvar kalıntısına doğru koştular. Buradaki karın üze-rinde hiç ayak izi yoktu.

“Sana söylemiştim,” dedi ikincisi.

“Bence arkasında hiçbir şey yok!” diye belirtti birinci. “Arkadan da tıpkı önden görüldüğü gibi görünüyor ben-ce.”

“Ayrıca içine girilecek hiçbir yeri de yok,” diye doğru-

ladı ikinci. "İşte şimdi öğrendin."

Her ikisi de önceki yerlerine döndüler ve tekrar nöbet törenine başladılar. Ama bir sonraki silah değiş tokuşunda ilk asker inatçı bir şekilde yeniden başladı:

"Peki öyleyse neden korunmak zorunda bu kapı?"

"Bak yine başladı! Ne bileyim! Belki çok eski zamanlardan kalma bir gelenektir bu! Belki de o zamanlar bu kapı büyük bir önem taşıyordu!"

İlk asker, ona son derece sıradan bir ev kapısı gibi görünen yeşil kapıya şüpheli bir bakış atıp mırıldandı: "O zamandan beri öylesine orada, öyle mi?"

"Evet, son derece basit. Eskiden kalma bir gelenek!" dedi diğeri, bitkin bir şekilde.

İlk asker aklına gelen soruları içinde tutup sustu. Uzun bir süre geçmişti. İkisi de bir oraya bir buraya yürüyor, ayaklarıyla yere vuruyor, geri dönüyor ve sonra küçük adımlarla yeniden birbirlerine doğru yürüyorlardı. İlk asker arkadaşının gözündeki korku ve öfkeyi görüyor ve aslında ona için için hak veriyordu. "Evet, haklısın," diye yatıştırıcı bir sesle konuştu, bir sonraki silah değiş tokuşlarında. "Kesinlikle! Bunların hepsi eski zamanlardan kalma. Biz de ..."

Ama diğeri bir şey fark etmişti.

"Sus!" diye tısladı. "Kapa çeneni! Biri geliyor. İşte şimdi çattık!"

İlk asker başını çevirmeye cesaret edemiyordu. "Bizi gözlemişler midir acaba?"

"Herhalde! Yoksa niye gelsinler ki? Şu ana dek hiç

kimse gelmemiştii.”

“Kim acaba?”

“İki kişiler.”

“Tanıyor musun onları?”

“Biri ... yaşlı adamın kızı.”

“Başka kim var?”

“Genç bir çocuk! Tanımıyorum! Hem, şu sesini keser misin lütfen!”

Askerler hemen selam durdular. Balmumundan heykeller gibi hiç hareket etmeden öylece duruyorlardı.

Genç kızın üzerinde kürk bir ceket vardı. Kızıl renkli gür saçlarını sıkı bir topuzla ensesinde toplamıştı ve güzel yüzü bir mücevher gibi ışıllı parlıyordu. Arkasında da yanık tenli genç bir adam vardı. Önü açık montunun içinden pahalı işlemelerle süslü bir matador giysisinin bedenini sımsıkı sardığı görülüyordu ve sol elinde bir kılıç vardı. Kız duvar kalıntısının önünde durdu. Adam da hızlanarak ona yetişti.

“Bu mu?” diye sordu nefes nefese kalmış adam ve birazcık alaycı bir tavırla gülümsedi. “Ciddi misiniz?”

“Gidebilirsiniz,” diye nöbetçilere emretti kız, ama onlara hiç bakmadan konuşmuştu.

Nöbetçiler de bu sözün kendilerini mi söylediğini tam olarak anlayamamışlardı ve bu nedenle de kımıldamaya cesaret edemiyorlardı. Sonunda ilk nöbetçi pek de düşünmeden atıldı: “Uymamız gereken titiz kurallar var!”

Kız yüzünü dönüp ona baktı. Nöbetçinin korkudan eli

ayağı titremeye başlamıştı.

“Beni tanıyor musunuz?”

İkinci nöbetçi yeniden selam vererek söze girdi: “Emrinizdeyiz, Majesteleri!”

“Güzel,” dedi kız. “O halde gidebilirsiniz.”

“Ama babanız, Kral Hazretleri bize kimsenin ...”

Kız sözünü kesti. “Sorumluluğu ben alıyorum. Zaten babamın da haberi var. Geri döneceğiniz zaman ben sizi çağırırım.”

Nöbetçiler birbirlerine baktılar ve omuzlarını silkip emre uydular. Uzak bir mesafede durdular ve ikiliye sırtlarını dönerek beklemeye başladılar. Ara ara omuzlarının üstünden geriye doğru kısa bakışlar atıyorlardı.

“Eveet,” dedi genç adam, yüzünde hafif bir gülümsemeyle. “Bu kapıdan geçince insan nereye çıkar?”

“Şartlara bağlı” diye umursamaz bir ses tonuyla yanıtladı kız.

“Hangi şartlara?”

“Kapıdan geçenin kim olduğuna bağlı. Ayrıca hangi taraftan, ne zaman ve neden geçtiğine ...”

Sonra basamaklara oturup ceketini çıkardı. Adam, önce bulunduğu yerden genç kızı gülümseyerek inceledi ve ardından duvar kalıntısının etrafında meraklı bir şekilde dolaşmaya başladı.

“Onlar ...” dedi, parmağıyla uzaktaki nöbetçileri işaret ederek, “besbelli ki daha iyi anlamak istiyorlardı.”

“Mümkün,” diye mırıldandı kız. “Ama kim daha iyi anlamak istiyorsa, kapıyı geçmek zorundadır.”

Genç adam kızın yanına oturdu ve kolunu kızın omzuna koydu, ama kız onu ani bir hareketle itti. Genç adam sessizce güldü.

“Benimle eğleniyorsunuz, öyle değil mi?”

Kız yüzünü adama döndü ve adam korkuya kapıldı, sanki kendi ölümü ona bakıyormuş gibi hissetmişti. Kız fark edilmeyecek kadar ağır bir şekilde başını salladı ve önüne bakarak sordu:

“Siz kahraman mıydınız?”

Genç matador bütün dikkatini toplayarak ve yüzüne yeniden küçük bir gülümseme yerleştirerek yanıtladı: “Evet, öyle de denebilir. Korkumu yenmeye çalışıyorum da denebilir.”

“Korku mu?” diye sordu kız. Sözcüğü, sanki yabancı bir sözcükmüş gibi aksanlı bir telaffuzla vurgulamıştı.

“Evet, ölüm korkumu yenmeye çalışıyorum” diye yanıtladı genç adam. “Ben doğuştan korkağım, tıpkı çoğu insan gibi ... Ölümünden korkuyorum. O yüzden şimdiden bunun alıştırmasını yapıyorum.”

“Hiç öldünüz mü?” diye sordu kız. “Kaç kere?”

Genç adam kızın güzel profiline bakıp kendisiyle alay mı ediyor diye inceledi. Ama kız hiç de alay ediyormuş gibi görünmüyordu. Adam içini çekti ve kendi kendine mırıldandı: “Açıkçası bunu hiç düşünmemiştim.”

“Başarabilirsiniz” dedi sert bir şekilde kız, başını öne eğmişti.

“Yani onun üstesinden gelebilir miyim diyorsunuz?”

“Üstesinden gelmek mi?” diye şaşkın bir tavırla tek-

rarladı. “Hiç kimse onun üstesinden gelemmez. Bu, bu Labirent’te çok nadir rastlanılan bir şey.”

“Peki benim başarılı olacağımı neden düşünüyorsunuz, Prenses?”

“Çünkü siz bir çocuksunuz.” dedi kız, adamı incitmemeye çalışan, yumuşacık bir sesle konuşuyordu. “Belki merhametsiz ya da akılsız bir çocuk, ama sonuçta bir çocuksunuz ... Bunun karşı konulamaz bir çekim gücü var. Ve ayrıca öyle sanıyorum ki, sizin onu bulmanıza da yardımcı olacaktır.”

“Peki sizin gücünüz neden kaynaklanıyor?” diye sordu genç adam.

Kız bir süre hiç konuşmadan önüne baktı ve sonra yanıtladı: “Hiçbir şeyden.”

Genç adam önce sustu, sonra derin bir nefes aldı ve başını ciddi bir tavırla önüne eğdi: “Beni aptal sanıyorsunuz, öyle değil mi? Belki de haklısınız. Ama bana kalırsa, insan bir şey yapmak istiyorsa birazcık aptal olmalıdır. Bakın Prensesim, kendimi haklı çıkarmak için bir şeyler yapmak zorunda olmak, benim daha çok hoşuma gidiyor.”

Kız onu dikkatle inceledi. Ama hiç de sempatiyle bakmıyordu.

“Kaç yaşındasınız?” diye sordu kız.

“Yirmibir. Yani erişkin biriyim. Peki siz kaç yaşındasınız?”

“Üç bin,” diye gülümsemeden yanıtladı kız. “Beni güzel buluyor musunuz?”

Adamın sesi kesilmişti ve yutkunmaya başladı. “Bakın, sizden bir şey rica edeceğim; ben şimdi o kapıdan geçersen, yani ben hep, yani belki de ...”

“Evet, olabilir” diye buz gibi soğuk bir sesle konuştu kız, “oradan daha dönen olmadı.”

Genç matador bir anda beceriksizce davranmaya başlamıştı. “Beni yanlış anlamayın, Prensesim, konu şu ki, beni dışarıdaki dünyaya bağlayan hiçbir şey yok; ne bir ailem var, ne de bir – sevgilim. Düşünüyorum da, bekleniyor olmak, insana biraz güç ve cesaret verirdi herhalde.”

Kız başını salladı. “Zavallı çocuk,” dedi, “gerçekten de dışarıdaki dünyanın da Labirent’e ait olmadığını mı sanıyorsun? Bu kapının varlığı geçmişe ve geleceğe hâkimdir. Bu dünya, gördüğünüz ve daha göreceğiniz pek çok rüyanın yalnızca bir tanesidir.”

Genç matador sanki yolunu kaybetmiş biri gibi etrafına bakınıyor ve kekeliyordu: “Olamaz! Birçok kahramandan duyduğum kadarıyla, onlar düşüncelerini kendi yanlarında taşırlarmış, sevginin ve muhabbetin bir işareti ya da bir tılsım gibi ...”

Genç kız adamın sıkıntısını hiç de çözmeye çalışmıyor; ona sanki çok uzaklardan ve son derece yabancı bir bakışla bakıyordu.

“Öldürmek istediğiniz kişinin benim üvey erkek kardeşim olduğunu hiç düşündünüz mü” diye yavaşça sordu kız.

Genç adamın yüzü bir anda kıpkırmızı oldu. “Hayır,

bunun hakkında hiç düşünmemiştim. Çevrenizdeki kimse bu konuda konuşmuyor ki, bu yüzden ben de şey diye düşünmüştüm ... Şey ... Lütfen, beni bağışlayın. Patavatsızlık ettim.”

“Kahraman olmanın o kadar kolay olmadığını hiç düşündünüz mü?” diye yeniden sordu kadın. “Doğru davranmak ve hata yapmamak için yalnızca düşünmemenin yeterli olduğunu mu düşündünüz? Eğer yalnızca öldürmekle kahraman olunsaydı, bütün dünya kahramanlarla dolardı.”

“Ama sonunda ...” diye çaresizlik içinde düşündü genç adam, “o, devasa bir Zalim, doğanın bir hatası, can alan bir hilkat garibesi!”

“Bütün bunları nereden biliyorsunuz?” diye yumuşak bir tonla sordu kız.

“Anlatıyorlar. Herkes konuşuyor. Babanız, hatta onu doğuran anneniz bile!”

“Ah evet, hep o eski hikâyeler!” diye yorgun bir şekilde yanıtladı kız. “Böylece de iyiyi kötüden ayırmaya çalışıyorlar. Ama dünyanın hafızasında her şey birdir ve gereklidir.”

Ve kısa bir sessizlikten sonra devam etti: “Peki biz insanlar dünyanın hafızasını unuttuğumuzda hatırladığımız bütün o şeylere ne olacak?”

“Ama onlar bu kapıdan geçince, Zalim onları zaten yuttu!” diye şaşkınca haykırdı genç adam.

“Kimseyi hatırlamıyoruz. O zaman onlarla ne yaşadığımızı nasıl bileceğiz?”

Genç matador ayağa fırladı. Teni esmer olmasına rağmen yüzü oldukça solgun görünüyor, ama gözleri ateş gibi ısıll ısıll yanıyordu. “Ben onlarla ne yaşadığımı bulacağım!”

Ama kız yeniden başını salladı. “Sen asla bir kahraman olamayacaksın, zavallı çocuk. Bir kahraman kendisinden bahsedilebilendir. Bu yüzden de ondan bahseden kişilerle aynı rüyada, aynı hikâyede kalmalıdır. Ama bizim hafızamız yalnızca bu kapının eşğine kadardır. Bu yüzden onu her kim geçerse, bizim rüyamızı da terk etmiş demektir.”

“Ama ben” diye césur bir şekilde konuşmaya çalıştı genç adam, “üvey kardeşini bulduğumda ona senden bahsedecek ve seni asla unutmayacağım.”

Üç basamağı çıktı ve elini mandala koydu. Ama açmaya cesaret edemeyerek döndü.

“Gerçekten,” dedi sessizce, “bana hiçbir şey vermeyecek misin?”

Kız ilk defa gülümsedi ve aynı zamanda da ilk defa üzgün göründü. “Ne mesela? Örneğin bir ip yumağı mı? Bu bir işe yaramaz dostum, çünkü bu kapı senin arkandan kapandığında beni tamamen unutacaksın. Ben de seni. İşte o zaman elindeki ipin ne işe yaradığını hatırlamayacak ve sana çok gereksiz geldiği için onu bir kenara fırlatıp atacaksın. Hiç durmadan bir resimden bir başkasına geçeceksin. Her seferinde de gerçekten uyandığına inanacak ve bir önceki rüyayı hatırlamayacaksın. Derinlerden, daha da derinlerin derinliklerine düşeceksin, hiç

durmadan daha da derinlere doğru ineceksin. Ölümle yaşam arasında, hiçbir şey hatırlamaksızın sürekli yeni biri olacaksın. Ama aynı zamanda da orada, hiçbir farkın olmadığı o yerde hep aynı kişi olacaksın. Öldürmek istediğine hiçbir zaman ulaşamayacaksın, çünkü onu bulduğunda ona dönüşmüş olacaksın. İşte o zaman sen o olursun ... İlk harf ... Her şeyin başlangıcı olan o sessizlik ... İşte o zaman 'bir'liğin ne olduğunu anlarsın."

Kız birden çok konuşmuş olduğunu düşünerek durdu. Ama kısa bir süre sonra kısık sesle devam etti: "Hayır, sana bu öpücükten başka birşey veremem." Sonra adama doğru yürüdü ve uzanıp onu öptü. Genç adam kollarını indirmişti. Kendisini, daha şimdiden, bu kız tarafından çoktan unutulmuş bir isim olarak hissetmeye başlamıştı bile.

"Peki sen?" diye sordu adam. "En azından kimsenin senden almadığı bu öpücüğü hatırında tutacak mısın?"

"Hayır," dedi kız, "şimdi git!"

Genç adam hızla döndü ve mandalı çevirdi. Kapı kolayca açılmıştı ve içeri girdi. Kız kapı kapanana dek hiç hareket etmeksizin öylece durup baktı.

Nöbetçi askerlerden biri diğerinin koluna yapıştı. "Ne oluyor? Kapı açılıp kapandı."

"Hiçbir fikrim yok" dedi diğeri.

Arkalarını dönüp baktıklarında genç kızın kendilerine el salladığını gördüler ve ona doğru koşup selam durdular.

"Üzgünüm," dedi kız sessizce.

Nöbetçiler hareketsiz bir şekilde duruyorlardı.

“Sizi üzen kimdir, Majesteleri?” diye sordu birinci nöbetçi.

“Hiç kimse,” diye yanıtladı kız, “kapının arkasındaki kardeşimi düşündüm bir an ... Zavallı kardeşim Hor’u.”

Ve arkasını dönüp uzaklaşırken yeniden mırıldandı: “Zavallı, zavallı Hor.”

Michael Ende'nin bu kitabını sevmişseniz eğer
size yayınevimizden çıkan
diğer kitaplarını da tavsiye eder
ve iyi okumalar dileriz

Bitmeyecek Öykü

Momo

Cim Düğme ve Lokomotifçi Lukas

Cim Düğme ve Vahşi 13'ler

Çıplak Gergedan

Özgürlük Hapishanesi

Pimpirik ile Sümsük

Santa Cruz'a Giden Uzun Yol

